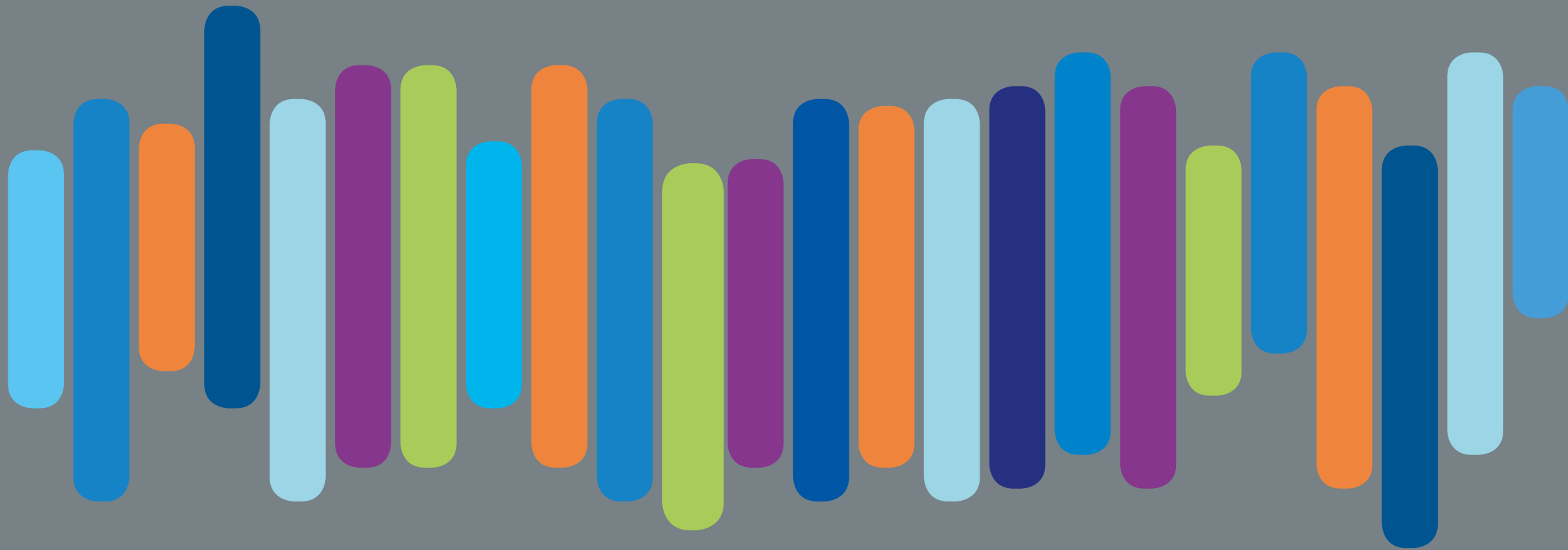

Познань #2015#2016

Звіт про стан міста

Звіт було підготовлено Відділом роз витку міста та Міжнародного співробітництва Уряду Міста Познань

Підготовка по суті:

Відділ роз витку міста та Міжнародного співробітництва Уряду Міста Познань

вул. За Брамкою 1, 61-842 Познань

тел. + 48 61 8785695

e-mail: rmwm@um.poznan.pl

www.poznan.pl/fakty_liczby

Видавництво:

Міське видавництво Познані

вул. Ратайчака 44, 61-728 Познань

тел. +48 61 851 86 01, факс + 48 61 856 04 56

www.wmposnania.pl

Графічний диз айн:

Студія графічного дизайну Міського видавництва Познані

© Copyright by Miasto Poznań, Познань 2018

Зміст

Профіль міста /	5
Просторовий розвиток /	11
Демографія /	15
Економіка /	26
Туризм /	35
Інвестиції /	42
Бізнес середовище /	48
Інноваційність та креативність /	52
Ринок праці /	56
Освіта /	62
Наука /	71
Транспорт /	73
Технічна та IT-інфраструктура /	80
Умови життя /	84
Планування розвитку міста /	118
Національне та міжнародне співробітництво /	120
Фінансування розвитку міста /	123
Управління міським господарством та обслуговування мешканців /	126
Познань у 2015-2016 роках /	132
Бенчмаркінг найбільших польських міст /	138
Познань у ТОП10 вибраних рейтингів та конкурсів /	146

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ 30% з вищою освітою 540,4 тис. жителів 112 тис. студентів 28,9 тис. випускників ПУБЛІЧНИЙ ПРОСТІР 261,91 км² площа міста 14% зелені насадження 4 озера ТРАНСПОРТНА ДОСТУПНІСТЬ Базове місто – вузол Транс'європейської мережі TEN-T 31 рейсове авіа-сполучення 1,7 млн. – авіа пасажиропотік 365 потягів у день Автострада A2 Берлін-Варшава ЕКОНОМІКА 92,2 тис. зл. ВВП на мешканця 110,5 тис. компаній 9 млрд USD BIZ 86 виставок та ярмарків 340 тис. зайнятого населення 1,9% рівень безробіття 25 вищих навчальних закладів 190 установ B+R А- стабільний прогноз рейтингу Познані (Fitch Ratings) ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ 21 трамвайна лінія 77 автобусних ліній 245 млн. пасажирів громадського транспорту 157 км. велосипедних доріжок 1 тис. міських велосипедів 1 млн оренд міських велосипедів ТУРИЗМ 9,1 тис. місць для ночівлі 1,4 млн місць в туристичних об'єктах 846 тис. туристів 300 конференц-об'єктів 506 історичних об'єктів КУЛЬТУРА ДОЗВІЛЯ 3 тис. заходів та концертів 102,8 тис. кіносеансів 209 масових заходів 28 музеїв 177 спортивних клубів ПОЗНАНЬ В РЕЙТИНГАХ 1 місце в рейтингу якості життя в польських містах (Соціальний діагноз) 1 місце в рейтингу відкритих міст (Dziennik Gazeta Prawna) 2 місце в рейтингу місцевого самоврядування (Rzeczpospolita) 2 місце в рейтингу найбільш привабливих для бізнесу міст (Forbes) 3 місце в рейтингу міст, що навчаються (Фонд Шумана/Політика Insight) 3 місце в рейтингу польських міст та регіонів майбутнього (fDi Magazine) 5 місце з точки зору розміру капіталу розвитку польських метрополій (PwC) 7 місце в Східній Європі рейтингу європейських міст та регіонів майбутнього (fDi Magazine)

Профіль міста

Познань – одне з найстаріших та найбільших міст Польщі, є історичною столицею Великопольського регіону, де майже 1000 років тому зародилася Польська держава. Сьогодні Познань є важливим центром економіки, культури, вищої освіти та науки. Також вона є одним із провідних в економічному плані міст Польщі.

Географічно місто розташоване в макрорегіоні Великопольського Поозер'я. Межами, що визначають географічне розташування міста, є: 52°17'34" до 52°30'27" північної широти та 16°44'08" до 17°04'28" східної довготи. Найбільша відстань по прямій лінії в межах міста сягає 26 км у Пн.Зх- Пд.Сх. напрямку (Кекш-Сипнево), а найменша – у Пн.Сх- Пд.Зх. Напряму (Любонь-Козеглови) – 10,9 км. Познань розташована в долині річки Варта в басейні річки Варта, що входить до басейну річки Одра. Загальна довжина Варти в межах міста становить 23,8 км. Найбільші праві притоки Варти, що протікають через Познань

– це Глувна та Цибіна а ліві притоки: Струмень Ружани, Богданка та Струмень Юніковський. З північно-західної частини міста у долину річки Варта течуть: Поток Моранський, Поток Умультовський та Поток Ружани. Найбільшими водоймами міста є озера: Керське, Мальта, Русалка та Стшешинське. Меншими водоймами є стави: Стшешинський, на Дембіні, Кайка. В північно-західній частині Познані, в районах Рудніче, Котово та Свєрчево, знаходиться близько 40 невеликих водойм, утворених підземними, ґрунтовими та дощовими водами.

Зелені насадження сукупно займають приблизно 26% площі міста, а показник обсягу загальнодоступної зелені на душу населення становить 120 м² (разом з лісами). В Познані є 45 парків, 123 зелені території, зоологічні сади, ботанічні сади, оранжереї, рекреаційні лісові території, переважним чином, це соснові ліси. На території Познані знаходиться заповідна природна зона, яка займає 7 % поверхні міста. У місті також виокремлено спеціальний район охорони територій Natura 2000 – заповідник «Фортифікації в Познані», що охоплює комплекс з 22 фортечних

будівель, які датуються XIX століттям. В межах Познані знаходяться також фрагменти двох інших територій Natura 2000 «Бедруско» та «Долина Саміци» Система озеленення в Познані базується на 4 зелених клинах, що знаходяться на півночі та півдні річкових долин (у долині річки Варта), на заході (у долині річки Богданка) та на сході (у долині річки Цибіні). Форма зелених ділянок накладається на історичну сформовану кільцеву систему зелені, з цінними садовими насадженнями та зразками рослин, включно з історичними пралісами. В рамках Національної екологічної мережі Econet частина площі міста знаходиться в межах екологічного коридору Варти.

Познань – єдине польське місто, за винятком Варшави, яке лежить на перехресті 2 базових коридорів транс'європейської транспортної мережі TEN-T: Північне море – Балтика і Балтика – Адріатика, виступає в ролі базового міста – вузла. Знаходиться на половині дороги між Берліном та Варшавою, у 160 км. від польсько-німецького кордону. Є важливим перетином семи доріг міжнародного та міжрегіонального значення. Через Познань

проходить відрізок автомагістралі A2 з Конотопи к. Варшави до Свецка (з 26 км. об'їзної дороги у південній частині міста). Вона планомірно веде від польсько-німецького кордону через Познань та Варшаву до кордону з Білоруссю в Тересполі. У місті знаходиться міжнародний аеропорт Познань-Лавіца з двома сучасними пасажирськими терміналами, вантажним терміналом та терміналом для загальних авіаперевезень. Аеропорт забезпечує регулярне авіасполучення з європейськими містами, та ізраїльськими містами у тому числі з найбільшими метрополіями, зокрема з: Лондоном, Мадридом, Парижем, Римом, Барселоною, Мюнхеном, Стокгольмом, Франкфуртом-на-Майні. Щорічно його послугами користується понад 1,7 млн. пасажирів. На території міста також знаходиться військовий аеродром Кшесіні з базою багатопільових винищувачів F-16.

Познань входить до переліку урбанізованих міст. Майже 45% її площі, що становить 262 км², є забудованими територіями. У Познані проживає 540 тис. осіб, а щільність населення становить 2 тис. мешканців на км². Познань – це місто з високим рівнем

технічної інфраструктури. Майже 98% мешканців міста користуються водопровідною мережею, майже 95% – каналізаційною та майже 80% – газовою. Забезпечення міста Познані питною водою здійснюється з Крайково-Мосіна, де знаходяться два основних артезіанські басейни: GZWP № 150 Прадолина Варшавсько-Берлінська та GZWP № 144 Великопольська Доліна Копальна. Також забезпечення водою на Дембіні інфільтраційного характеру здійснюється за рахунок поверхневих вод Варти. Виробничі потужності водозабору повністю забезпечують попит на воду. Якість забезпечуваної води є належною та після її обробки відповідає усім діючим стандартам. Найбільша кількість води використовується для забезпечення побутових потреб. Стоки, які потрапляють у міську каналізаційну мережу, обробляються на двох біологічних очисних станціях з підвищеним доочищенням від біогенів: Лівобережній очисній станції та Центральній очисній станції в Козегловах к. Познані. Їх пропускна здатність дозволяє здійснити очистку усіх стоків. Стоки, які виникають внаслідок діяльності промислових закладів у переважній більшості

скидаються в міську каналізацію. Інша частина після механічного очищення відводиться у воду або у землю.

Площі житлового будівництва складають понад 12,5% від загальної площі міста, в тому числі 25% багатоквартирних будинків, 70% – індивідуальна забудова та 5% – традиційне міське будівництво. До площ житлового будівництва входить 46,3 тис. будинків, у тому числі близько половини (46%) становлять будинки середньої поверховості (від 3 до 5 поверхів), а висотні (вище 5 поверхів) – становлять близько 30% загальної площі житлового будівництва. В місті знаходиться 254 тис. помешкань. Середня площа помешкання становить приблизно 65 м², де в середньому проживає менше двох осіб. Понад 80% жителів мешкають у багатоквартирних будинках. Більше половини помешкань (55%) було побудовано після 1970 року, 23% були побудовані в 1945-1970 рр., а 19% – до 1944 р. Більшість помешкань (79%) мають принаймні 3 кімнати. Приблизно чверть помешкань (23%) мають площу 40 – 49 м², одна п'ята (21%) – 60 – 79 м². Наявність зручностей є диференційованою: Більшість помешкань забезпечені вигодами

(98%), мають водопостачання (99,9%), газифіковані (80%), підключені до індивідуального або центрального опалення (87,5%).

Познань, як і вся Великопольща, відома у Польщі своїми економічними традиціями: високою дисципліною праці та ощадливістю. Вона ефективно використовує сприятливі умови, які виникли після політичних та економічних перетворень у Польщі. В місті динамічно розвинулася інституційна система бізнес-середовища, до якої входять: мережа фінансових установ, консалтингові компанії, організації, що об'єднують підприємців, університети та школи з профілем освіти, спрямованим на розвиток підприємництва. Щоразу більше зацікавлення серед підприємців викликають кластерні ініціативи та пропозиція підзона Костшинсько-Слубіцької Спеціальної економічної зони. Місто має високий економічний розвиток, про що свідчить найвищий в Польщі (після Варшави) рівень валового внутрішнього продукту, що є результатом реструктуризації великих промислових підприємств та, в значній мірі, завдячує зростаючій ролі сектора малого та середнього бізнесу. Домінуючою галуззю

економіки, як і в розвинених європейських містах, є сектор надання послуг. Також високим розвитком характеризується виробничий сектор, зокрема, автомобільна, фармацевтична, електротехнічна, хімічна та харчова промисловість. Провідними виробниками в країні, які працюють у відповідних галузях є: Apator Powogaz SA, Bridgestone Poznań sp. z o.o., ExideTechnologies SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, H. Cegielski-Poznań SA, Nivea Polska sp. z o.o., Polska Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska SA, Volkswagen Poznań sp. z o.o., Wrigley Poland sp. z o.o. У Познані діють понад 100 тис. суб'єктів підприємницької діяльності, а кількість суб'єктів з дольовою часткою іноземного капіталу є однією з найвищих у Польщі. Рівень безробіття в Познані уже протягом багатьох років є найнижчим в країні та не перевищує 2%. В економіці Познані щоразу більшу роль відіграє інноваційний та творчий сектор, у тому числі сильне середовище стартапів та ігрової індустрії. В місті функціонує Concordia Design- перший центр дизайну та творчості для бізнесу в Польщі та сучасна школа дизайну School of Form. Створені нові платформи та мережі співпраці для підтримки

розвитку кластерних та сучасних технологій. Незважаючи на зростаючу конкуренцію, Познань є безперечною комерційною столицею Польщі. Щорічно на виставкових площах у 150 тисяч м² організовуються майже 100 національних та міжнародних заходів і ярмарків з різною тематикою, в яких беруть участь 11 тис. експонентів з 70 країн світу. Міжнародний Познанський Ярмарок (MTP) – є незаперечним лідером серед польських експонентів, якому належить понад половина національного ринку виставкових площ та понад 1/3 ринку експонентів. Він також є найбільшим організатором ярмарків у Центральній та Східній Європі, який займає 25-е місце за розміром існуючої інфраструктури в Європі.

Познань – один з головних центрів зосередження іноземних інвестицій. Основними перевагами Познані, які визначають високу інвестиційну привабливість, є: потенціал людського капіталу, висока кваліфікація та рівень знань іноземних мов серед мешканців, висока якість життя, розвинена мережа внутрішніх та міжнародних транспортних зв'язків, наявність сучасних офісних приміщень

найвищого рівня. З 1990 року в економіку міста залучено майже 9 млрд. USD. Найбільшу зацікавленість іноземних інвесторів відчують промислові виробництва, в першу чергу автомобільна, харчова та фармацевтична, а також торгівельна галузь а також сфера надання послуг. Динамічно розвиваються ринок нерухомості для оренди та зовнішніх бізнес-послуг, переважно ІТО і F&A. Приблизно 2/3 іноземного капіталу походить з Німеччини, Великобританії, Франції, Японії та США, а найбільшими інвесторами є: Asahi Group, Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Grupa Veolia, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, Volkswagen, Unilever. У Познані також діють 80 центрів з надання ІТ, дизайнерських та фінансово-бухгалтерських послуг, а також B+R таких відомих компаній як: Alphanumeric Systems, Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Duni, Egnyte, Exide Technologies, Franklin Templeton Investments, Genpact, GFT, GlaxoSmithKline, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, Huawei, IKEA, Itella, Jeronimo Martins, Kennametal, Kleffmann, MAN, Mentor Graphics, McKinsey&Company, Mars, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open

Text, Orange, Owens-Illinois, Paymentwall, Polaris Laboratories, Propex, Roche, Rockwool, Schulman, Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

Можливість використання коштів фондів ЄС також має значний вплив на розвиток Познані. Після вступу Польщі до Європейського Союзу (ЄС) місто Познань а також компанії та організації, що діють у Познані, отримали від ЄС понад 6 млрд. злотих. Найбільше коштів було виділено на розвиток транспортно-технічної інфраструктури, наукової та академічної бази, а також на реалізацію науково-дослідних та освітніх програм.

Познань є важливим центром для проведення конференцій. Щорічно в місці відбувається кілька тисяч конференцій, конгресів та зустрічей. Створюються нові офісні та конференц-центри, а новозбудовані будівлі Познанського Фінансового Центру, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Malta Office Park, Malta House, Skalar Office Center, Globis Center, PGK Centrum, Delta Center, Omega Center, Maraton Business Center, Nowe Garbary

Office Center, Business Garden Poznań стали однією з візитівок міста.

Познань також є важливим освітнім та науковим центром, який є одним з лідером в країні. В місті функціонує 25 вищих навчальних закладів, них 8 державних, де навчається понад 110 тис. студентів. Найбільшим вищим навчальним закладом міста є Університет ім. А. Міцкевича, в якому навчається кожен 3 познанський студент. Бажаючи вчитися можуть обирати серед 250 напрямків навчання. Наукову діяльність вищих навчальних закладів доповнюють 40 науково-дослідних та дослідно-конструкторських центрів. Науково-академічне середовище бере активну участь в розбудові у Познані економіки, яка базується на знаннях. Функціонують міждисциплінарні, міжуніверситетські науково-дослідні центри, зокрема: Комплекс інкубаторів високих технологій, Великопольський Центр перспективних технологій, Міжуніверситетський НаноБіоМедичний центр, Центр Мехатроніки, Біомеханіки та Наноінженерії, Біо-Центр, Національний Центр інновацій в логістиці та е-економіці, Центр медичної біології, Дослідні центри польського оптичного інтернету,

Центр інновацій PCSS-Huawei, а також Познанський центр суперкомп'ютерів та мереж – один з найбільших в Польщі центр суперкомп'ютерів. Взаємодія економіки та науки здійснюється також завдяки діяльності познанських технологічних парків – Познанського науково-технологічного парку (PPNT), Познанського технологічно-промислового парку (PPTP), Центру перспективних технологій Nobel Tower та Інкубатора бізнесу і науки.

Вітчизняні та іноземні дослідження якості життя в Познані підтверджують, що місто пропонує хороші умови для життя. Мешканці також високо оцінюють можливості, які пропонує місто. Індустрія дозвілля та культура відіграють щоразу важливішу роль у розвитку міста, що сприяє поживавленню соціально-економічного розвитку та поліпшенню якості життя. У місті працює 21 театр, театральні колективи та музичні установи (у тому числі філармонія), 29 музеїв з археологічним заповідником Genius Loci та відбудований Королівський замок, більше 40 галерей та виставкових залів, 13 кінотеатрів, у тому числі 3D, бібліотека Рацинських з сучасним головним корпусом, Центр культури Замок та Porta

Posnania ICHOT. У Познані відбуваються важливі фестивалі та музичні конкурси. Найважливішими з них є Міжнародний конкурс ім. Г. Венявського (скрипка), Міжнародний фестиваль університетських хорів «Universitas Cantat» фестивалі старовинної музики «Старовинна музика – persona grata» та Фестиваль Познань Бароко. У місті проводяться також інші фестивалі та мистецькі події, зокрема «Malta Festival», Enter Music Festival та Фестиваль джазу «Made in Chicago».

Познань являється великим туристичним центром. У місті наявні понад 9 тис. місць для ночівлі у 94 туристичних об'єктах, у тому числі в 55 готелях. Познань приваблює туристів значною кількістю пам'яток світської та сакральної архітектури, які представляють усі стилі та історичні епохи. Найціннішими пам'ятками є унікальний в Європі комплекс ренесансної забудови Старого Ринку з ратушою, розташованою в районі історичного комплексу міста Познань, визнаного в 2008 році історичною пам'яткою. Привабливими для туристів також є зелені насадження міста із заповідником Meteoryt Morasko та оточена історичним парком Вілсона, одна з

найбільших у Європі Познанська оранжерея. На території міста знаходяться 4 озера, завдяки яким розвиваються водні види спорту та відпочинові зони. На Мальтанському озері знаходиться один з найсучасніших у Європі маршрутів для регати, а поруч з ним – круглорічний лижний спуск, санна траса, спортивно-рекреаційний комплекс «Мальтанські Терми» та амерканські гірки «Адреналін». Через Познань протікає Варта, відрізок від Коніна до Сантока, довжиною майже у 700 км водного шляху «Велика Великопольська петля» із загальнодоступною пристанню для каное та моторних човнів. Прокладені туристичні маршрути, рекреаційні та велосипедні маршрути заохочують до здійснення піших та велосипедних прогулянок, розвивається інфраструктура для водних видів спорту та прибережного відпочинку, а багата спортивна інфраструктура дозволяє проводити тренування з різноманітних видів спорту та організовувати великі заходи. Місто Познань активно співпрацює на міжнародній арені. Є членом 11 організацій та платформ з співробітництва, що поєднують міста та регіони: Cities for Cyclists, EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and

Convention Association, Le Club de Strasbourg, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznan – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities, WHO Healthy Cities Network – VI Phase oraz Open & Agile Smart Cities. Познань підтримує постійну співпрацю, включаючи обмін досвідом у сфері самоврядування, культури, освіти, спорту, комунального господарства та соціальної допомоги з 15 містами-партнерами та графством, зокрема: Ассен (Нідерланди), Болонья (Італія), Брно (Чехія), Харків (Україна), Дьйор (Угорщина), Ганновер (Німеччина), Ювяскюля (Фінляндія), Кутаїсі (Грузія), Наблус (Палестина), Ноттінгемшир (Великобританія), Посуело де Аларон (Іспанія), Раанана (Ізраїль), Ренн (Франція), Шеньчжень (Китай), Толедо (США). Познань, як адміністративний центр Великопольського воєводства, є місцем знаходження Великопольського воєводи та Маршалка Великопольського воєводства. Також тут знаходяться органи влади Познанського земського повіту. У Познані мають свої офіси Асоціація міст Польщі та Об'єднання гмін та повітів Великопольщі. Також місто Познань є членом Об'єднання метрополії Познань, метою якого є підтримка

соціально-економічного розвитку території, яка налічує 1 млн. жителів познанської агломерації.

Познань має найвищий існуючий кредитний рейтинг A- зі стабільним прогнозом, виданим міжнародним рейтинговим агентством Fitch Ratings, який може отримати місцеве самоврядування в країні.

261,91 км² 181 затверджений генеральний план 42% площі, охопленої затвердженими генеральними планами Вивчення умов та напрямків просторового розвитку **компактне місто місто коротких відстаней Познанська метрополійна зона Міська функціональна зона Познані Метрополія Познань** оджанська зона зв'язків

Просторовий розвиток

Познань є сьомим містом у Польщі з точки зору розміру займаної площі, яка становить 261,91 км². Понад 45% площі становлять урбанізовані території, сільськогосподарські угіддя, ліси та лісисті площі становлять 46% всієї площі міста. Більшість міських земель є комунальною власністю (35%), приватною власністю (29%) та власністю Державної скарбниці (27%).

Познань розвивається як модель¹ компактного міста (compact city) – міста коротких відстаней (city of short distances), з рамковою системою комунікацій і клиновидним розташуванням зелених зон в напрямках з півночі на південь і зі сходу на захід, які перетинаються в центрі міста і кільцевою системою, яка базується на проекті фортеці, що ділить місто на різні функціональні і просторові зони: центральну з найбільшою концентрацією міських та центротворюючих

¹ Ця модель передбачає гальмування розпорошення забудови, підтримку відновлення і розвитку деградованих територій, пріоритетність для громадського транспорту, велосипедного та пішохідного руху, а також обмеження руху автотранспорту.

функцій, розташованих у забудові з характером середмістя; навколо центру з взаємопроникаючими загальноміськими та житловими функціями (в основному, в забудові центрального та квартального характеру) в історично сформованих структурах функціонально-просторових районів; за межами центру з переважанням житлових функцій, в першу чергу в забудовах багатоповерхових великих районів та локалізованих точках обслуговування (центри обслуговування, роздрібної торгівлі та культури, які знаходяться у великогабаритній забудові); периферійну з концентрацією вільно розташованих житлових будинків, сільськогосподарських районів

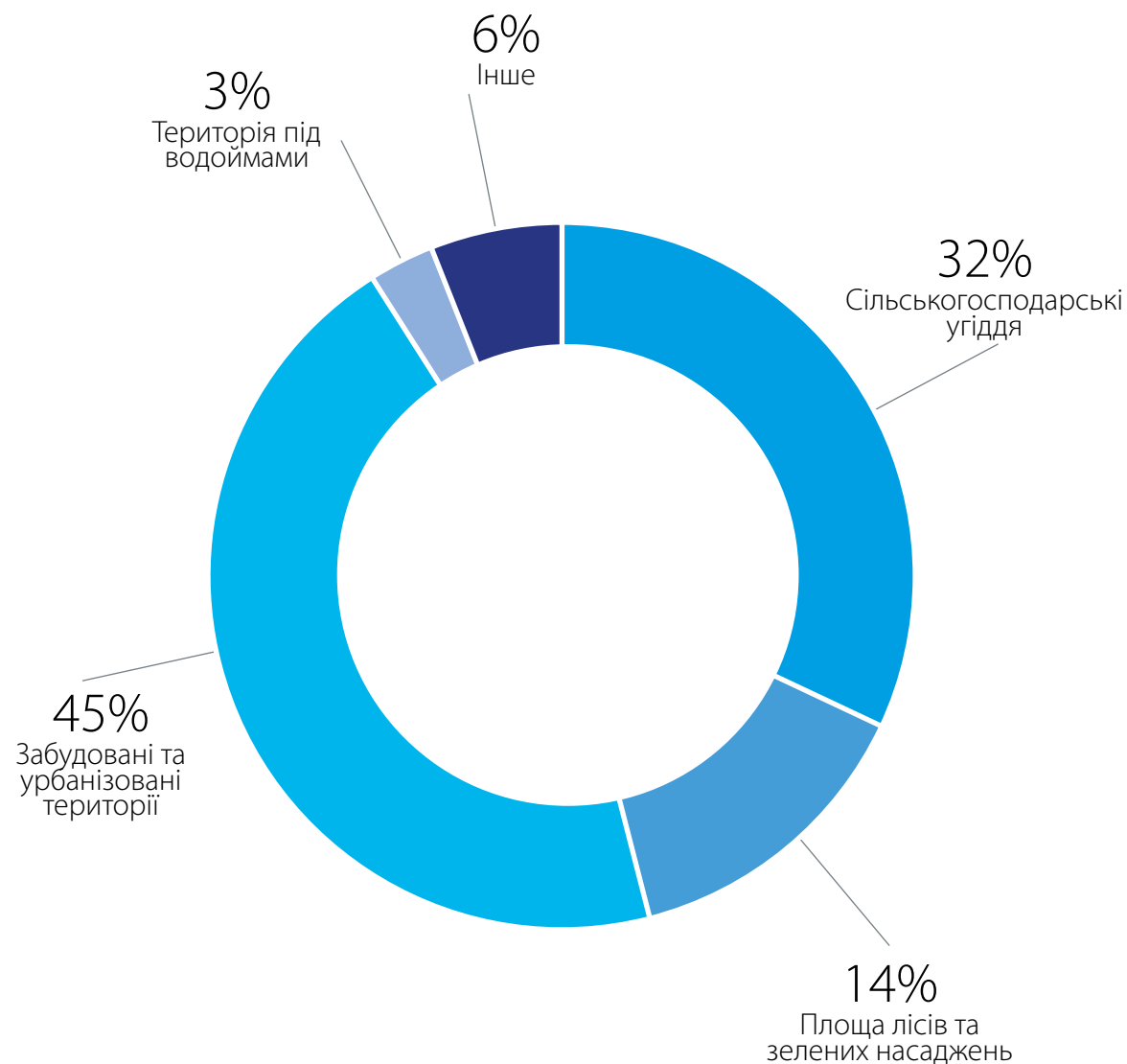

та промисловою забудовою. Цінною урбаністичною зоною зі спеціальними функціями є середмістя з компактним центром міста, які зосереджують містоутворюючі та метрополійні функції із територіями потенційного багатоквартирного житлового фонду та забудовою, призначеною для надання послуг, з метрополійною функцією.

Напрямки просторового розвитку міста були визначені в «Дослідженні умов та напрямків просторового розвитку Міста Познань» і в основному стосуються північно-західної та південно-східної частини міста, де розташовані найбільш компактні райони для впровадження житлових та виробничих і сервісних інвестиційних проектів. У міському ресурсі нерухомості існує близько 900 га незабудованих територій², які можна використовувати для інвестицій (ці території становлять 3,5% від загальної площі міста). Цей ресурс збільшується за рахунок площ сільськогосподарських угідь з IV-VI бонітарним класом, розташованих на не дуже родючих землях, які не

² Переважно, це території, які знаходяться на Стшешині, Мораску, Радоеві, Умультові, Кекші, Покшивні, Міхалові та с. Лютнікув.

СТРУКТУРА ТЕРИТОРІЇ ПОЗНАНІ

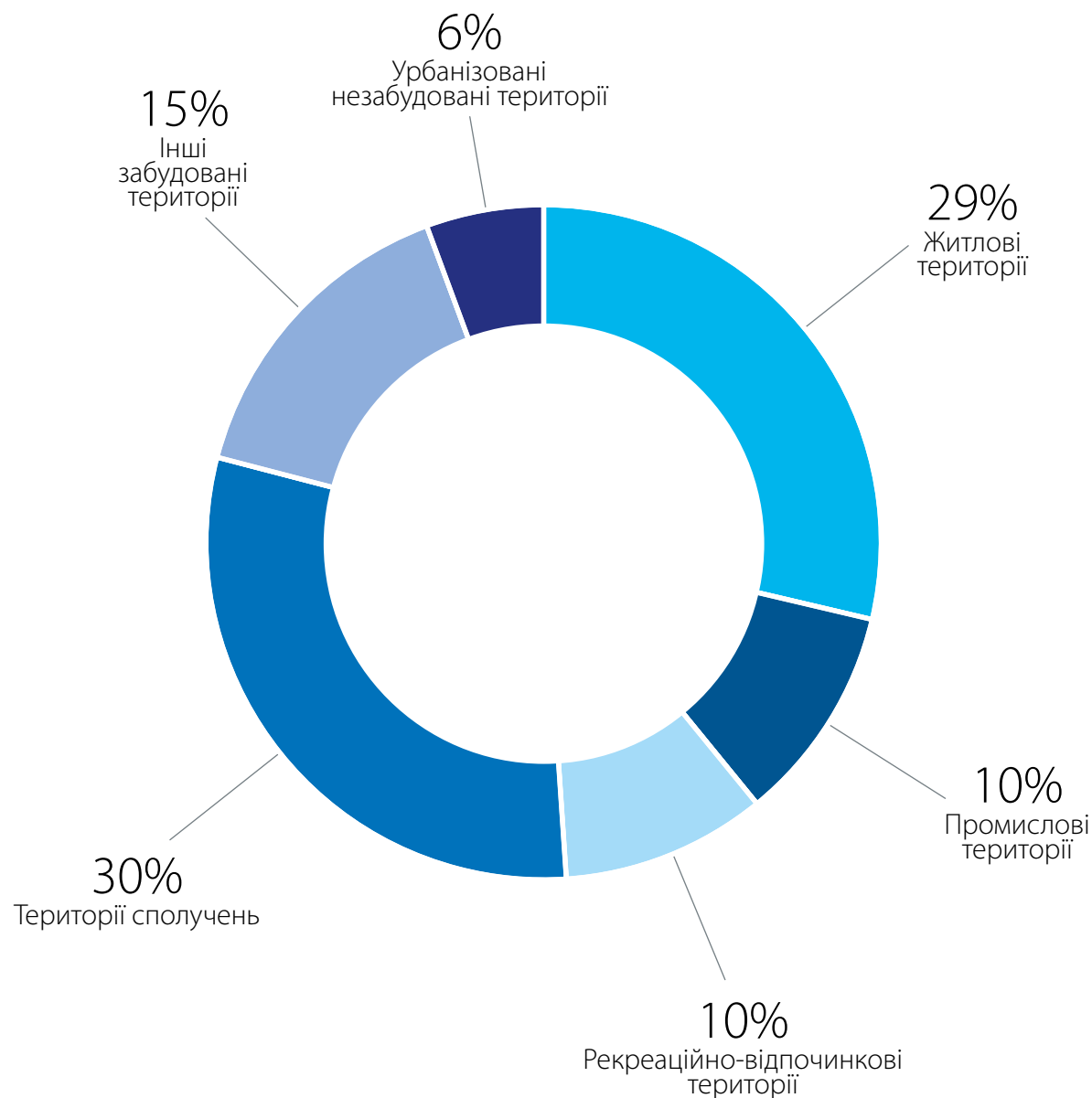
повністю використовуються для сільського господарства.

На підставі проведених досліджень розробляються генеральні плани. У грудні 2016 р. на території Познані діяло 198 затверджених генеральних планів, які охоплювали територію приблизно 42 % площі міста, у свою чергу 169 генеральних планів перебували в стані розробки.

В «Концепції просторового розвитку Польщі 2030» Познань була зазначена як один з дванадцяти метрополійних центрів у Польщі зі значним економічним потенціалом у країні, включаючи сферу послуг та інновацій; фінансові, наукові, медіа та культурні установи. Місто Познань у зв'язку зі своєю функцією в системі розселення країни та соціально-економічним значенням в процесах розвитку³, є основним елементом просторової структури Великопольщі. Як основний центр

³ Відповідно до Концепції національного просторового розвитку Польщі 2030 міських функціональних зон, що визначаються як системи просторово неперервного розселення, що складаються з окремих адміністративних одиниць, є важливим елементом регіональної політики.

СТРУКТУРА ЗАБУДОВАНИХ ТА УРБАНІЗОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ В ПОЗНАНІ

Познанської метрополійної зони (РОМ)⁴ Познань концентрує найбільшу частину потенціалу розвитку Великопольського воєводства, визначаючи конкурентоспроможність регіону. У плані просторового розвитку Великопольського воєводства місто отримало звання національного центру з розвинутими регіоноутворюючими та метрополійними функціями, що є осередком надання спеціалізованих послуг та головним логістичним центром Великопольщі. У ньому враховано розташування Познані на перетині основних регіональних, національних та міжнародних транспортних шляхів в центральній проблемній зоні, де просторова політика повинна зосереджуватися на мінімізації просторових конфліктів, пов'язаних із процесами субурбанізації та метрополізації.

В рамках Великопольської регіональної операційної програми на 2014-2020 рр. для

⁴ Місто Познань з пов'язаним з ним функціональним оточенням, тобто гмінами Познанського повіту, розташованими на відстані 25 км від Познані; повітові міста (Шамотули, Оборнікі, Вогровець, Гнезно, Вресня, Сьрода Великопольська, Срем, Косцян, Гродзіск Великопольський, Новий Томисль), які утворюють зовнішнє кільце міст зони метрополії; гміни: Скокі і Чемпін та Душнікі, Казмеж, Рогозьно, Любово, Чернеєво, Некла, Доміново, Занемисл, Бродніца, Граново, Опеленіца.

Міської функціональної зони Познані (МОФР), в межах РОМ було визначено сферу застосування Інтегрованих територіальних інвестицій (ЗІТ), яка адміністративно обіймає 22 одиниці місцевого самоврядування: Познань, Бук, Червонак, Допево, Клецево, Коморнікі, Костшин, Курнік, Любонь, Мосіна, Мурована Госліна, Оборнікі, Победзіска, Пушиково, Рокетніца, Скокі, Стеншев, Сухи Ляс, Сважендз, Шамотули, Срем, Тарново-Подгурне та Познанський повіт. Зона МОФР займає 3082 км² тобто 10% площі Великопольського воєводства, на якій проживає 1029 тис. осіб, тобто 29% населення.

Крім національних зв'язків, Познань знаходиться в зоні впливу польсько-німецької зони зв'язків⁵, віссю якої є річка Одра та її притоки. Функціонально-просторову структуру цієї зони створює мережа найбільших міст та їх функціональних зон: Берлін, Дрезден, Познань, Щецин і Вроцлав, які впливають на

⁵ До цього району входять 4 польські воєводства – Нижньосілезьке, Любуське, Великопольське, Західнопоморське та 4 федеральні землі Німеччини – Берлін, Бранденбург, Мекленбург – Передня Померанія та Саксонія (ідентична зоні польсько-німецької ініціативи Партнерства Одери, учасником якої є також місто Познань).

розвиток сусідньої з ними мережі середніх та малих міст.

540,4 тис. жителів 40,8 років середній вік 60% у працездатному віці 15 тис. іноземців громадяни України 1,352 народжуваність 1‰
натуральний приріст депопуляція - 3,3‰ сальдо міграції 19,1% показник демографічної старості розростання міст субурбанізація

Демографія

Познань є п'ятим за розміром у Польщі містом з точки зору кількості населення, яка становить 540,4 тис. осіб⁶. Співвідношення жінок до чоловіків становить 115 до 100 Середній вік мешканців Познані становить 40

⁶ Дані за 2016 р. Кількість людей, які постійно проживають у Познані, включає осіб, які зареєстровані на тимчасове або постійне перебування понад 3 місяці, або заявили, що вони постійно чи тимчасово проживають у місті (без іноземців, які не мають дозволу на постійне перебування у Польщі), які з різних причин не виконали формальності, пов'язані з реєстрацією. До постійного населення відносяться також люди, які перебувають в іншій місцевості країни менше 3 місяців, а також особи, які перебувають за кордоном протягом періоду понад 3 місяці. Частка населення, зареєстрованого на постійне перебування, становить 91%.

років Населення працездатного віку становить 60% від загальної кількості мешканців, з них приблизно 2/3 відносяться до мобільної групи (18-44 років) Найбільша група мешканців – це люди у віці 25-34 років (17,6%). Протягом останніх 16 років кількість жителів Познані зменшилася⁷ на 42 тисячі осіб при одночасному динамічному зростанні кількості мешканців Познанського повіту. В рамках процесу депопуляції зменшується кількісний склад групи населення працездатного віку при одночасному зростанні осіб молодших та старших працездатного віку. Це зумовлено збільшенням тривалості

⁷ В даний час ця тенденція почала уповільнюватися і в 2016 році вперше за 18 років зменшення кількості населення склало менше 2 тисяч осіб.

життя⁸ мешканців при одночасному низькому рівні народжуваності та міграції людей працездатного віку, особливо сімей з дітьми.

Результати Національного перепису населення та житла 2011 р. свідчать, що більше половини жителів міста Познань одружені, 49% – одиноки, одна третина з яких неодружені чоловіки та жінки. Мешканці Познані добре освічені. Серед них середню і середню спеціальну освіту має 37%, вищу – 30%.

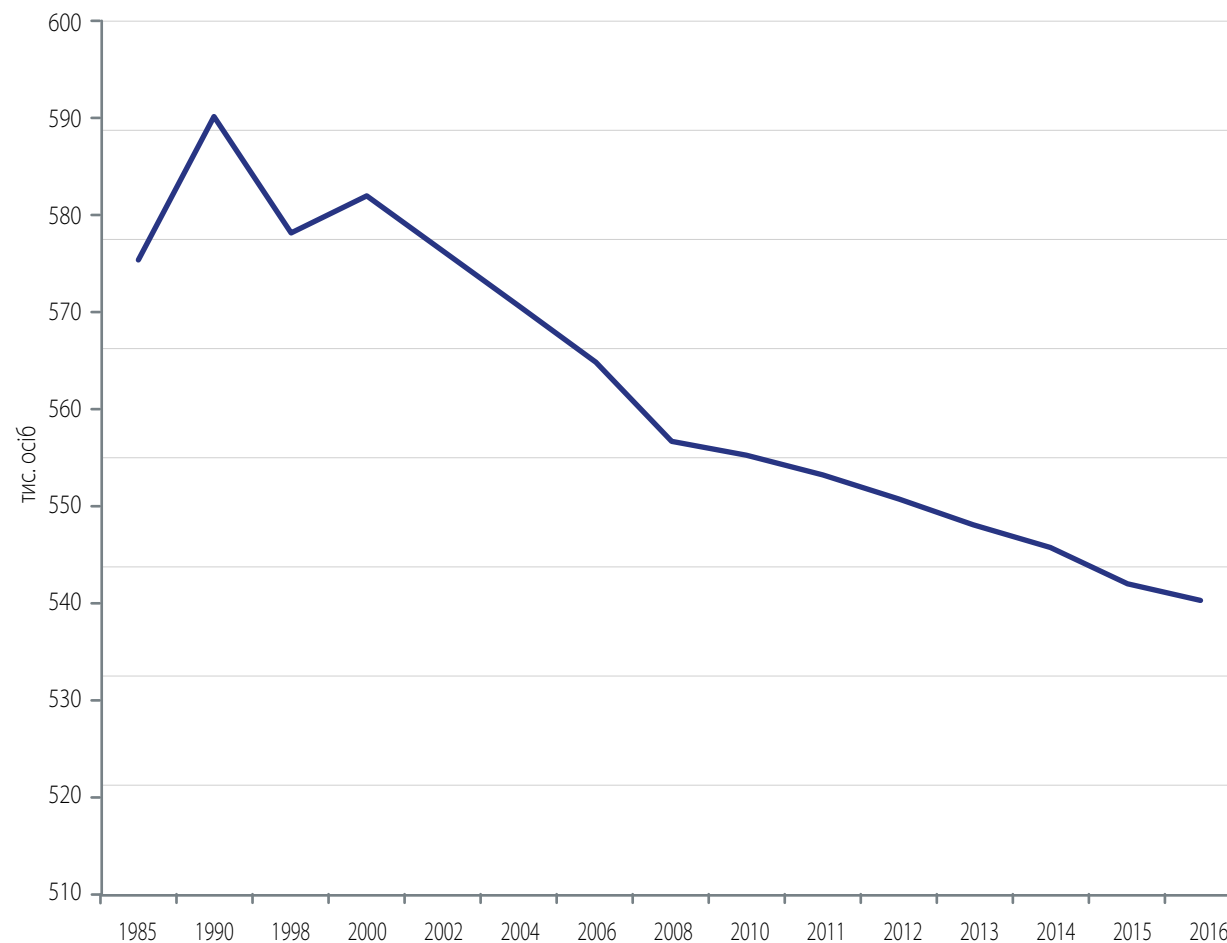
У 2016 році в Познані народилося 6,2 тис. дітей, природний приріст склав 1,0 ‰, а

⁸ Уже понад 20 років у Познані постійно зростає середня тривалість життя. Середня тривалість життя чоловіків становить 75,5, а жінок – 82,1 років.

демографічна динаміка – 1,097. Незважаючи на те, що загальний коефіцієнт народжуваності дорівнює 1,352 – це не гарантує простої заміни поколінь. В місті померло 5,6 тис. осіб переважно від захворювань цивілізації. В умовах позитивного природного приросту населення єдиним фактором, що впливає на зменшення кількості мешканців Познані, є міграційні втрати, які становили 3,3 % в 2016 році. Переважна кількість осіб мігрує на територію Великопольського воєводства. Найбільше з них (80%) обирає для свого нового місця проживання територію Познанського повіту, передусім Любонь, Плевиска, Сварендз. Коморніку, Сухи Ляс, Скужево, Рокетніцу, Домбровку, Козеглови та Камьонку. Мешканці Великопольського воєводства також становлять домінуючу групу серед осіб, які переселилися у Познань. За даними досліджень Управління статистики в Познані на 1 людину, яка їде на роботу з Познані в іншу місцевість, припадає 4 людей, які приїжджають на роботу у Познань. У місто щоденно приїжджає понад половина зайнятого населення Червонака, Любоня та Сухого Ляса. Одночасно кожен п'ятий зайнятий мешканець Познані доїжджає на роботу

НАСЕЛЕННЯ ПОЗНАНІ

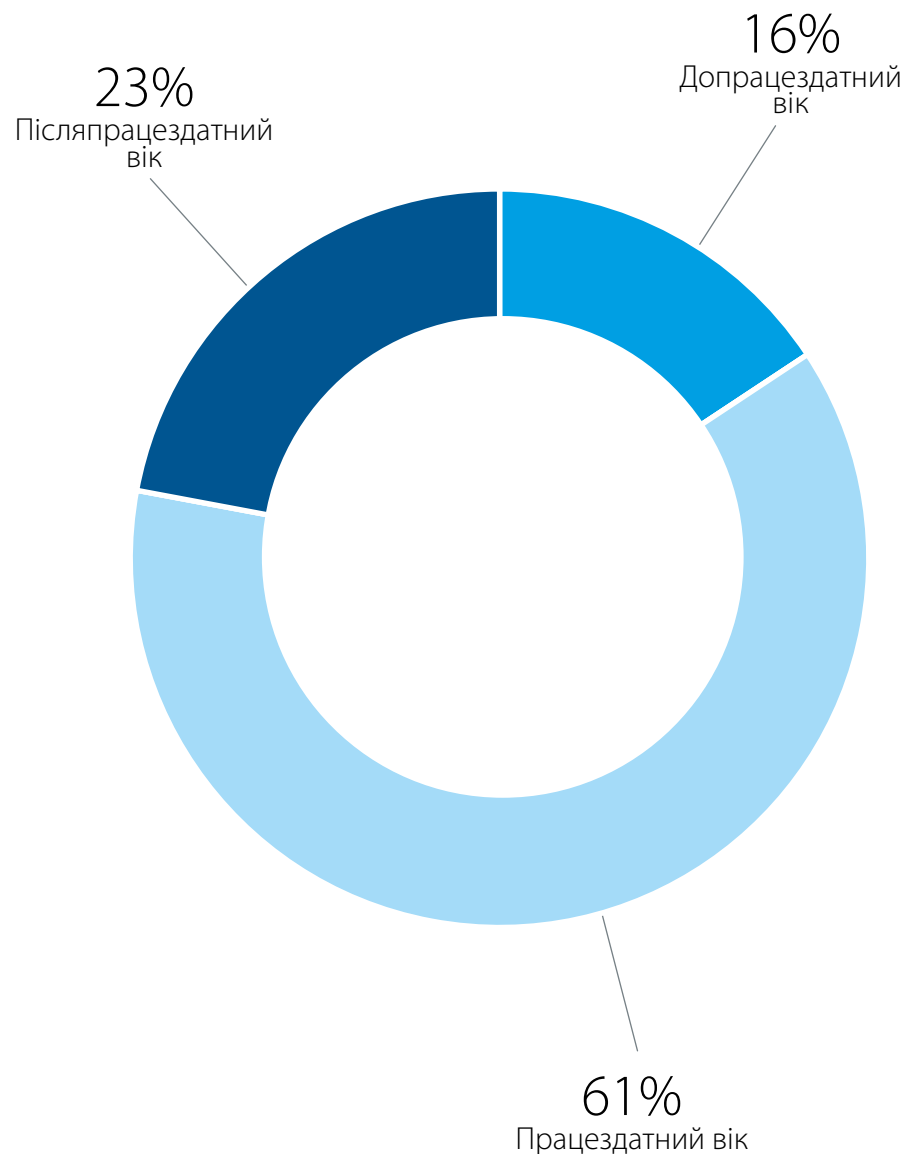

у іншу місцевість, найчастіше у Коморнікі, Тарново-Погурне та Сухи Ляс.

Незважаючи на те, що Познань стає все більш привабливим місцем проживання для іноземців, кількість зареєстрованих іноземців є відносно невеликою. У Познані офіційно проживають 2,7 тис. іноземців, які отримали дозвіл на перебування та зареєстровані для постійного або тимчасового перебування понад 3 місяці. Понад 4 тис. іноземців це – студенти, які навчаються в університетах у Познані постійно або тимчасово в рамках програми Erasmus. Повітовий уряд праці в Познані щорічно реєструє понад 44 тис. заяв роботодавців про намір працевлаштування іноземця⁹ в Познані або в гмінах Познанського повіту. Іноземці, які проживають в Познані походять з понад 100 країн, найбільше з них, понад три чверті – з Європи. Серед іноземців переважають громадяни України, які становлять понад одну четверту іноземців, зареєстрованих в Познані, та одна четверта іноземних студентів. Кількість

⁹ Ця процедура стосується громадян 6 країн: Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови, Росії та України, проте найчастіше нею користуються громадяни України. У 2016 р. вони становили 96%.

СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ В ПОЗНАНІ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ ВІКОВОЮ АКТИВНІСТЮ

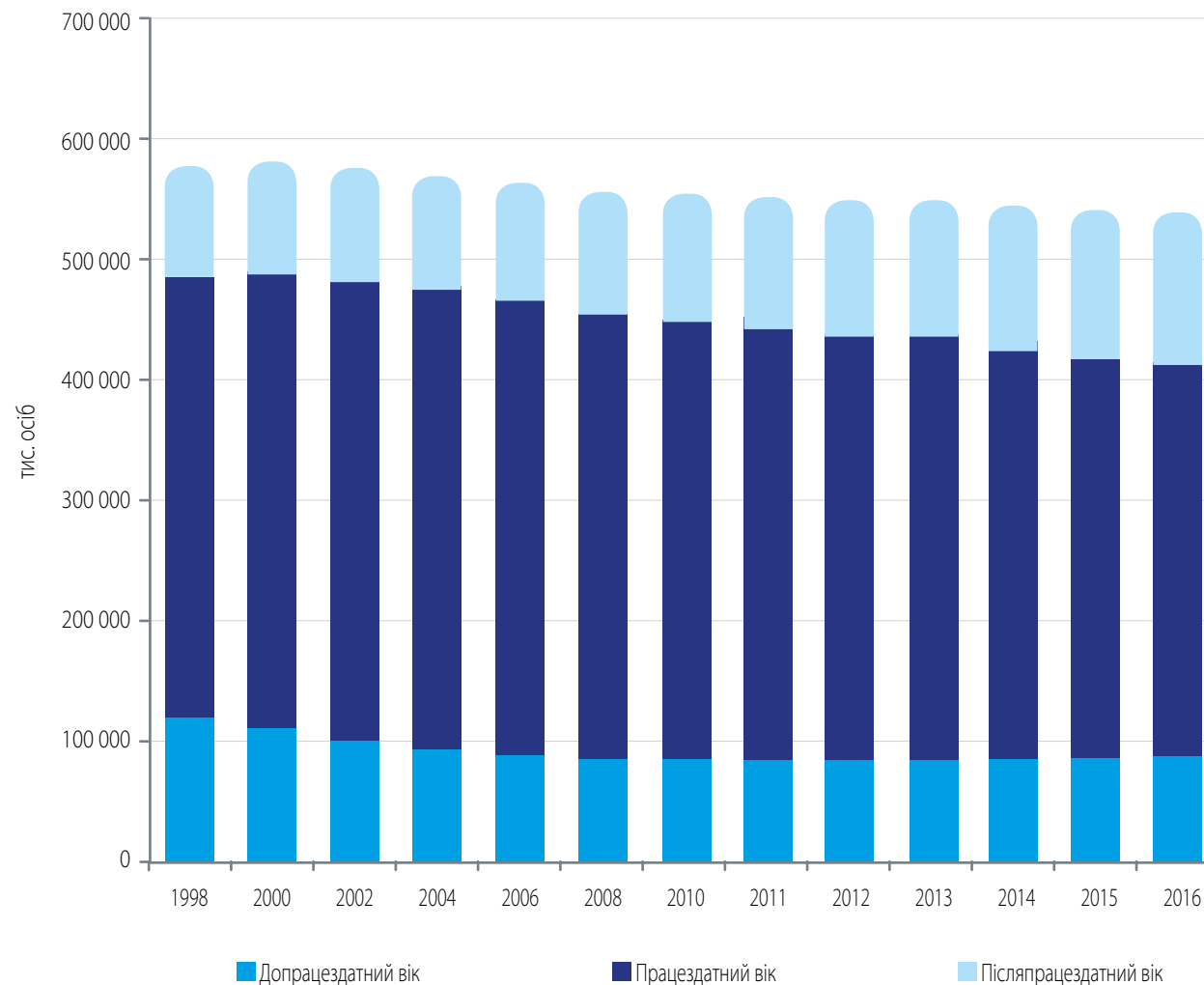

іноземців в Познані збільшується, і протягом останніх 5 років кількість іноземців з правом перебування зросла на 70%, студентів на 70%, а кількість заявок роботодавців з Познані та Познанського повіту про намір доручити працю іноземцю збільшилася в 11 разів.

Демографічний прогноз, підготовлений Державним управлінням статистики передбачає поступове зменшення кількості населення в Познані, що є також характерним для переважної більшості великих міст Польщі. До 2030 р. населення міста зменшиться приблизно до 503,8 тис. осіб. Зменшення кількості населення буде стосуватися як осіб молодшого працездатного віку (на 6%) так і працездатного віку (на 12 %). У свою чергу збільшиться кількість населення старших працездатного віку (на 7%) у тому числі група населення віком понад 80 років, яка збільшиться на 42%. Державне управління статистики передбачає, що в останні роки прогнозу головним чинником скорочення населення буде від'ємний природний приріст, який в 2030 році досягне -1,8 тис. осіб і буде спричинений зменшенням народжуваності більш ніж на третину з незначним зменшенням

СТРУКТУРА НАСЕЛЕННЯ В ПОЗНАНІ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ ВІКОВОЮ АКТИВНІСТЮ

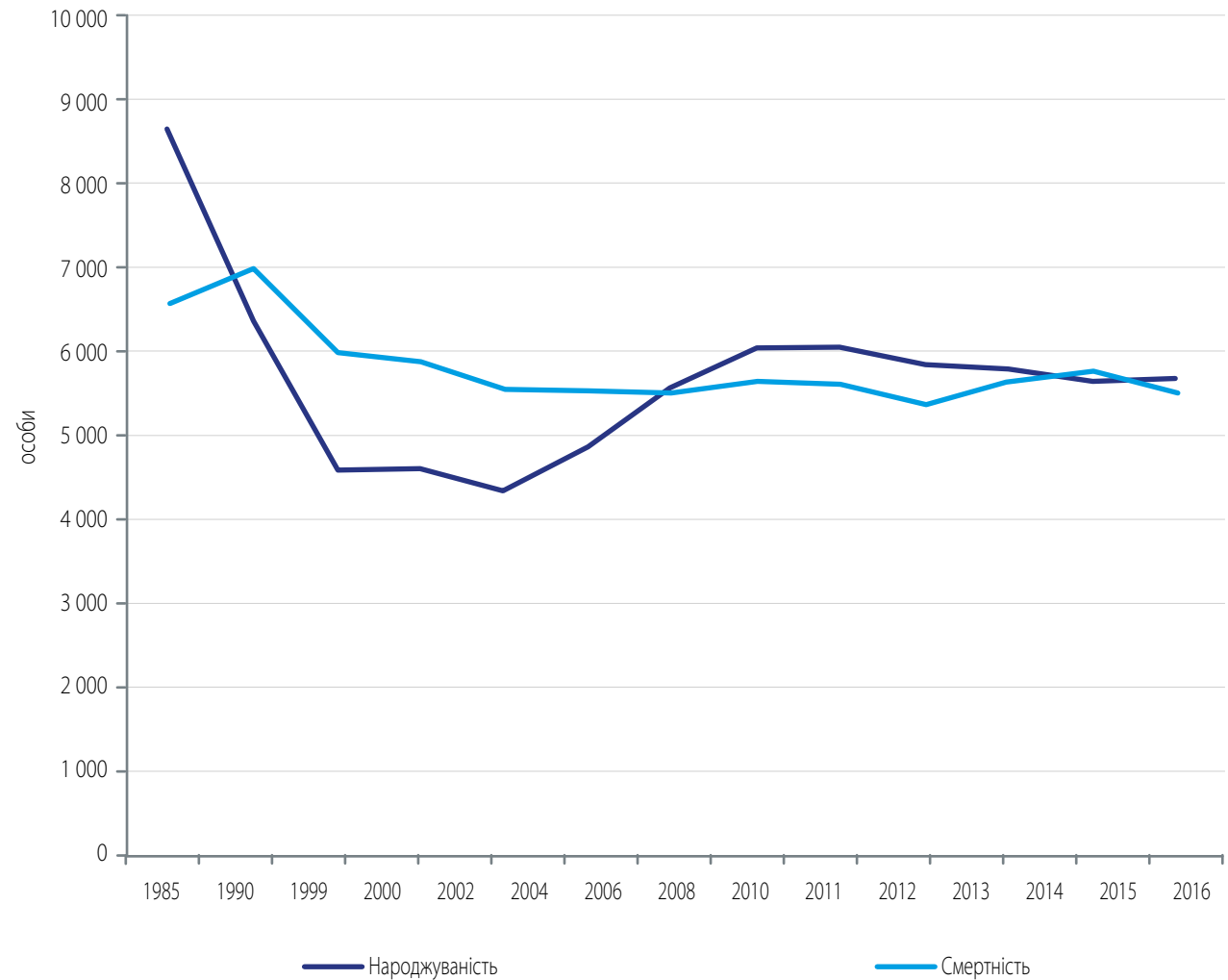

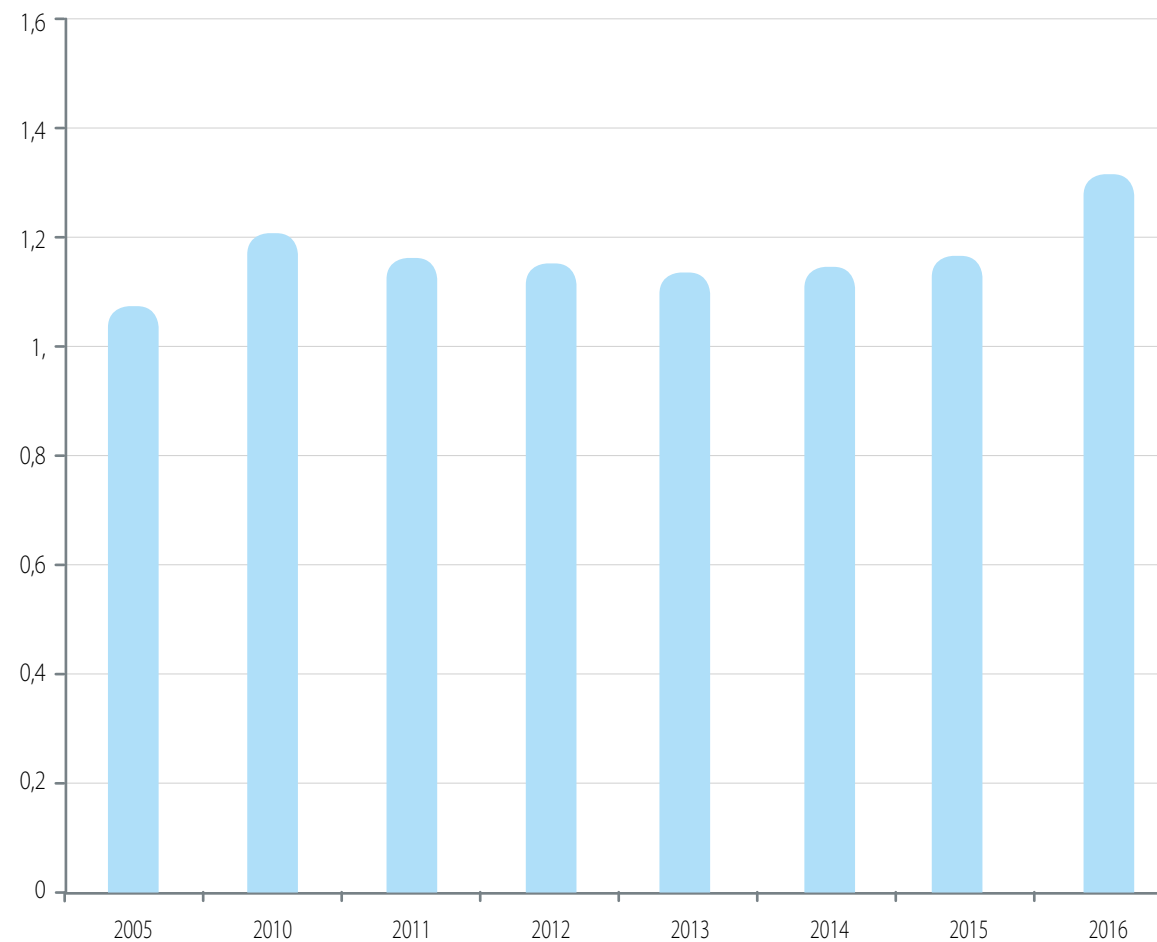
смертності (на 2%). Щоразу нижче від'ємне сальдо міграції зменшиться у 2030 році до -1,15 тис. осіб.

Згідно з прогнозом Державного управління статистики, інша ситуація виникне в Познанському повіті, де до 2030 року населення збільшиться на 24% і становитиме 462 тис. осіб. Як наслідок, в 2030 році населення, що населяє Познанську агломерацію, у тому числі Познань та Познанський повіт, зросте на 6% і становитиме 966 тис. осіб.

ПРИРОДНИЙ ПРИРІСТ В ПОЗНАНІ

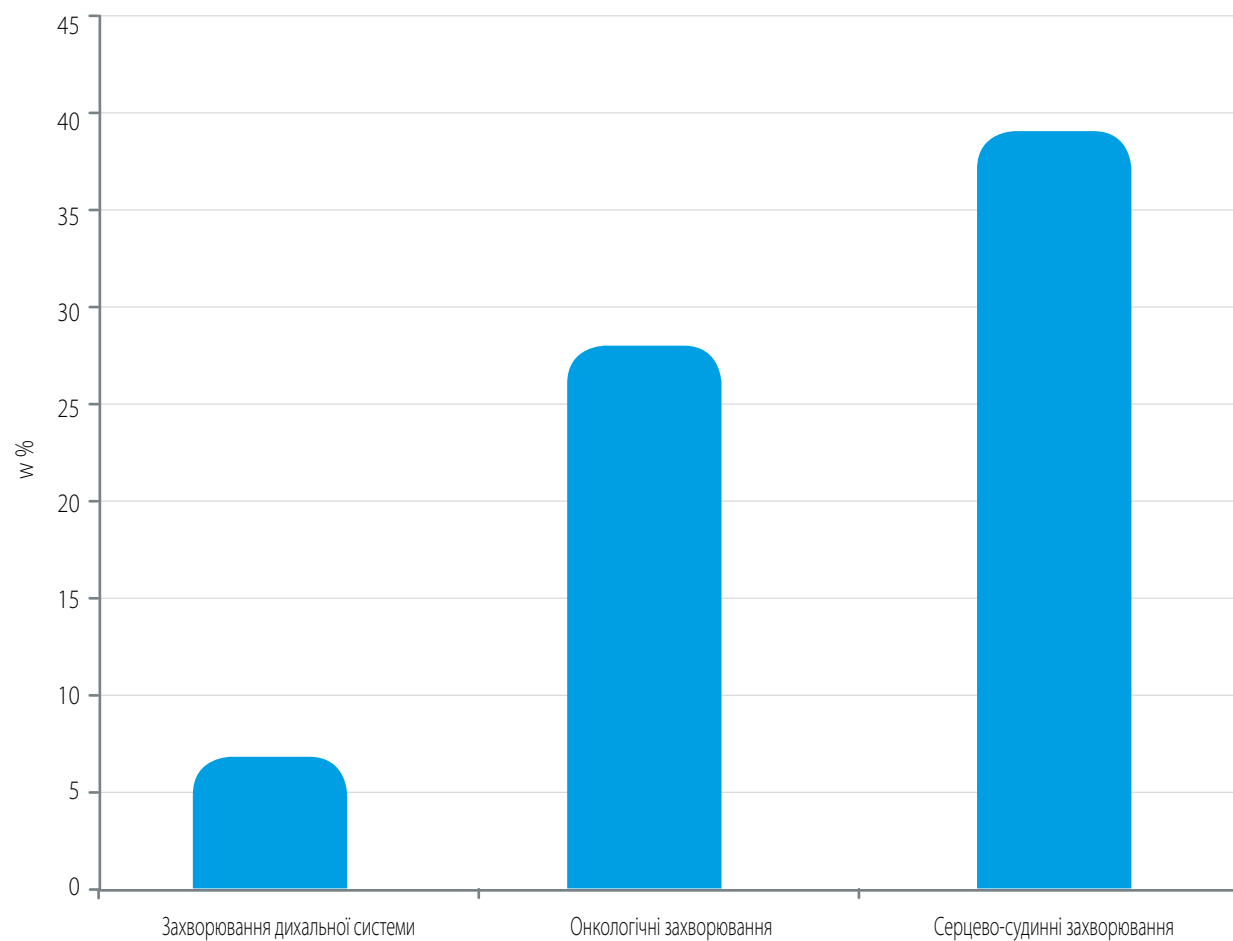

РІВЕНЬ НАРОДЖУВАНOSTI

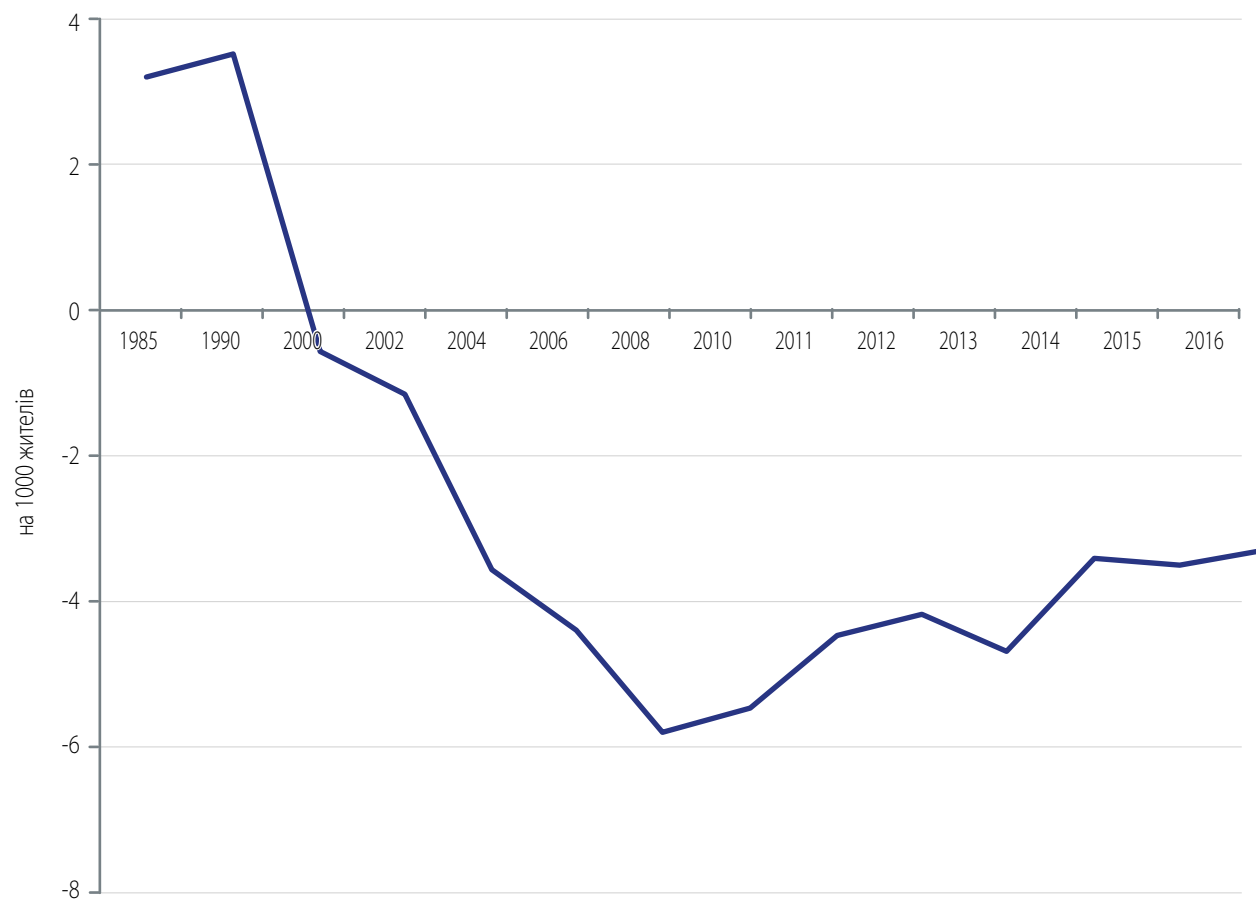

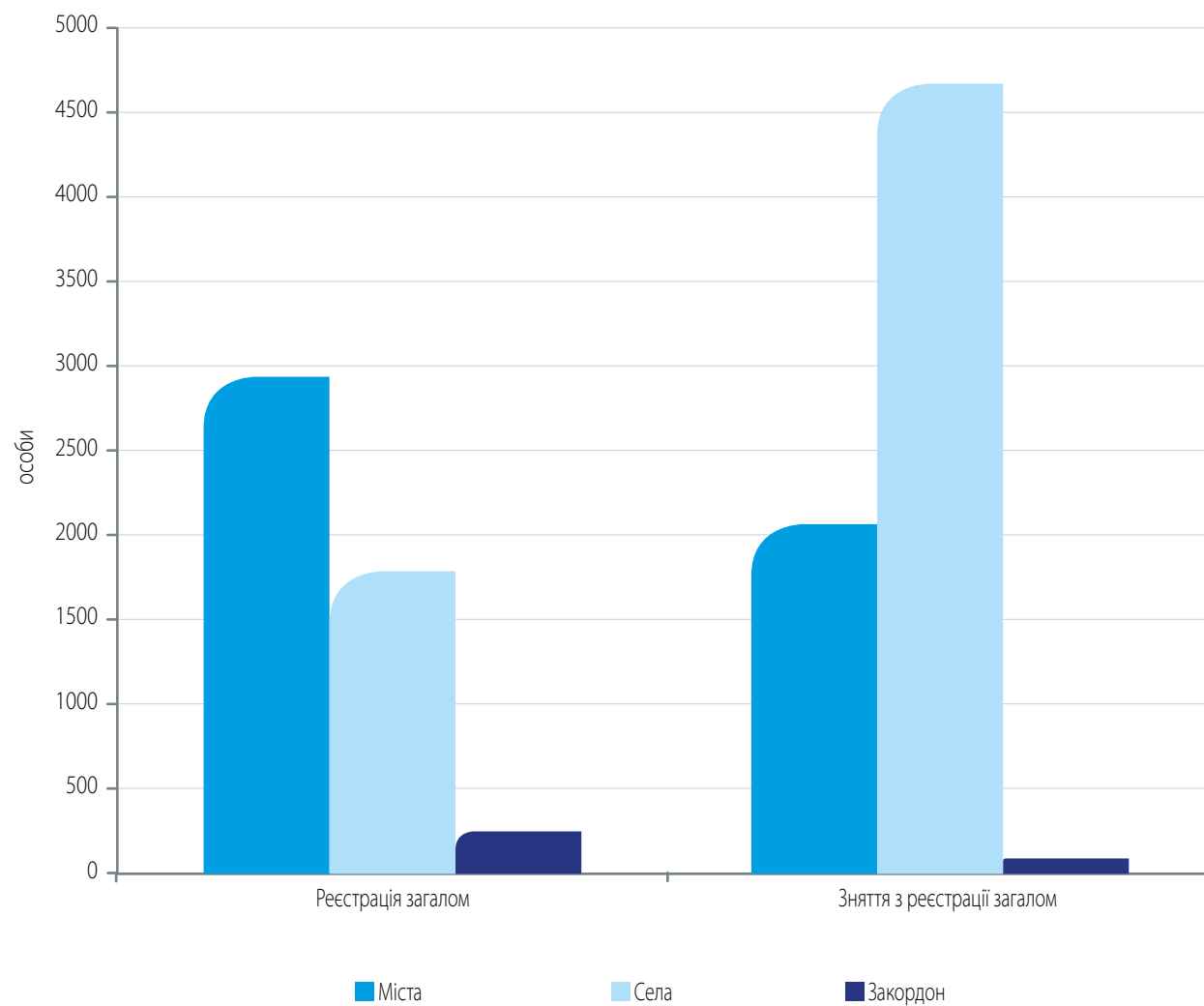
НАЙЧАСТІШІ ПРИЧИНИ СМЕРТНОСТІ В ПОЗНАНІ

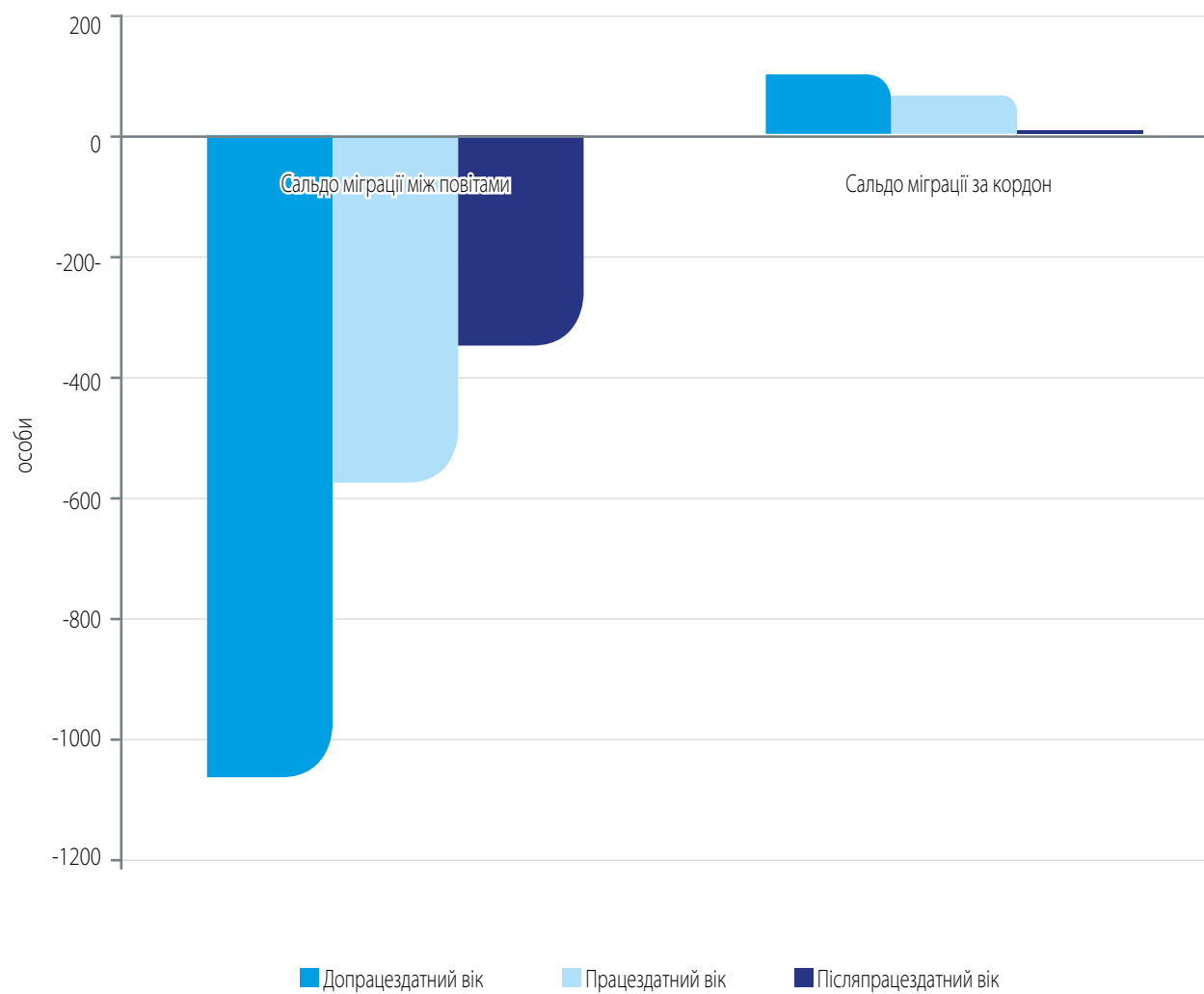
САЛЬДО МІГРАЦІЇ В ПОЗНАНІ

НАПРЯМИ МІГРАЦІЇ В ПОЗНАНІ

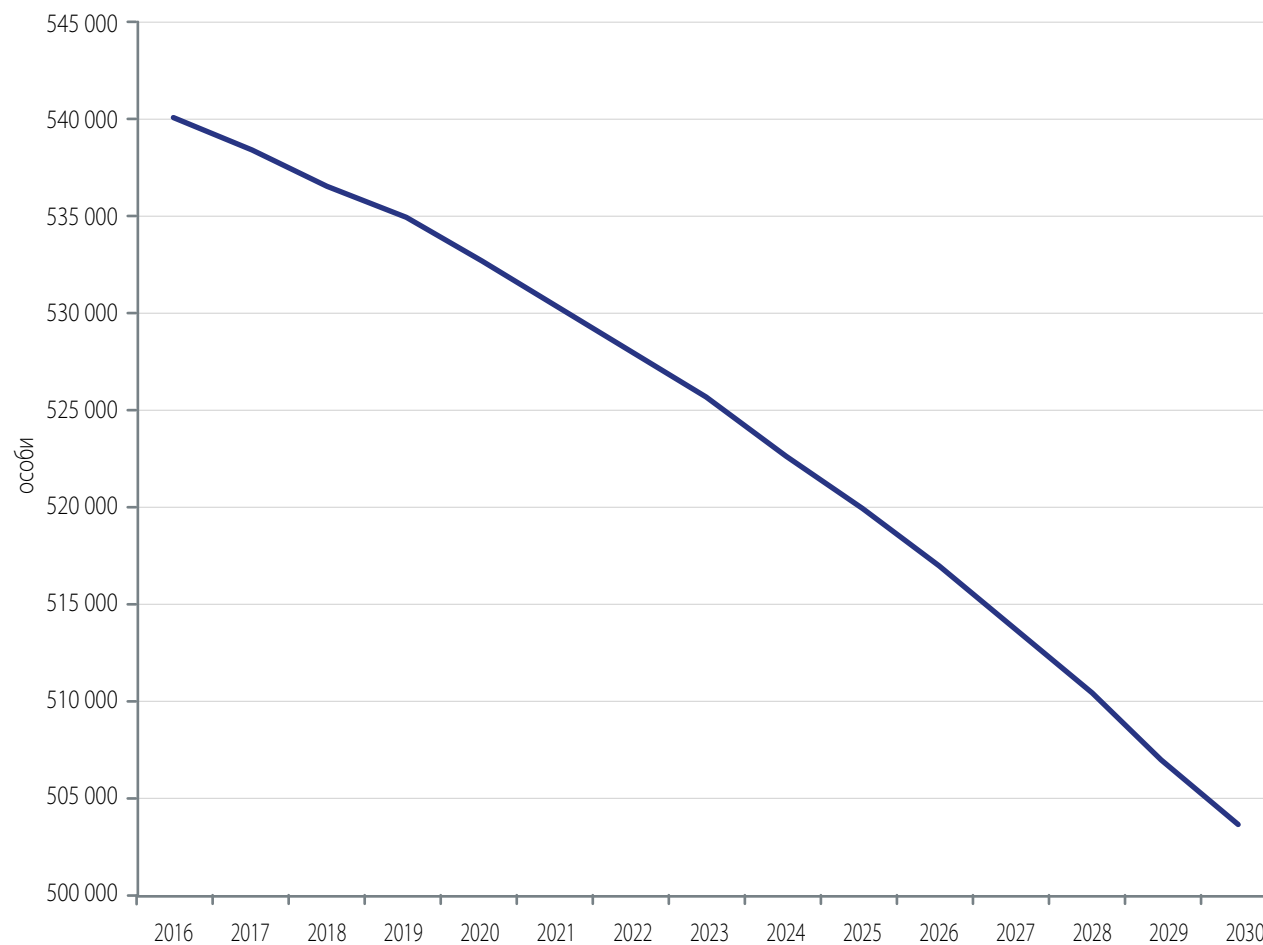

МІГРАЦІЙНІ ПОТОКИ МІЖ ПОВІТАМИ В ПОЗНАНІ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ ВІКОВОЮ АКТИВНІСТЮ

ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОГНОЗ ДЛЯ ПОЗНАНІ ДО 2030 РОКУ

92,2 тис. зл. ВВП на душу населення **72% ВДВ послуги рейтинг А-зі стабільним прогнозом** **110,5 тис. суб'єктів господарювання** **3,8 тис. товариств з участю іноземного капіталу** **40,6 млрд. зл. промислове виробництво** **2,1 млрд. зл. будівельно-монтажне виробництво** **1,8 тис. магазинів** 866 м² сучасних торгових площ на 1000 мешканців

Економіка

Познань характеризується дуже високим потенціалом економічного зростання в країні. Згідно з оцінками GUS, валовий внутрішній продукт (ВВП), сформований у Познані, склав у 2015 році 50,2 млрд. зл., що в середньому становить 92,2 тис. зл. на душу населення, що майже вдвічі перевищує середні показники для Польщі та Великопольщі та є найбільшим у країні після Варшави. Валова додана вартість (ВДВ) в Познані склала 44,6 млрд. злотих і з 2000 року зросла більш ніж удвічі. Економіка Познані структурно

різноманітна і добре галузево розвинена. У ній домінує сектор послуг, який забезпечує понад 72% ВДВ, де працює 80% працівників у Познані. Одну третю ВДВ забезпечують суб'єкти, які ведуть діяльність, пов'язану з торгівлею та ремонтом, житлом та гастрономією, інформацією та зв'язком, а також транспортом, складуванням та сполученням.

У Познані діють понад 100¹⁰ тис. суб'єктів підприємницької діяльності, а кількість суб'єктів

¹⁰ На кінець 2016 р. кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності становила 110, 5 тис.

з дольовою часткою іноземного капіталу¹¹ (3,8 тис.) є однією з найвищих у Польщі. Щорічно реєструється майже 9¹² тис. нових компаній. Підприємництво в Познані переважно базується на діяльності мікро, малих та середніх підприємств, які становлять 99,9% зареєстрованих в місті суб'єктів господарювання. Суб'єкти господарювання найчастіше ведуть діяльність у сфері надання послуг, в тому числі найчастіше у підрозділах «Послуги

¹¹ Найчастіше правовою формою товариств з участю іноземного капіталу є товариство з обмеженою відповідальністю (понад 90% товариств).

¹² У 2016 році зареєстровано 8,8 тис. нових суб'єктів господарської діяльності.

транспорту, ремонт автомобілів» і «Професійна, наукова та технічна діяльність». Найбільш поширеною формою господарської діяльності в Познані є приватний бізнес (60%) та господарські товариства (23%).

Познанські компанії займають високі позиції у престижному «Списку 500» найбільших польських компаній, які щорічно визначаються журналом «Жечпосполіта» 3 18 компаній з Познані, які були включені до цього переліку, 3 увійшли в TOP 20 найбільших підприємств за обсягами продажу: Eurocash SA GK (6 місце у Польщі), Volkswagen Poznań Sp. z o.o. (14 місце) та ENEA SA GK (18 місце). Volkswagen Poznań Sp. z o.o. Зайняв 3 місце серед найбільших польських експортерів¹³, а ENEA SA GK та Volkswagen Poznań Sp. z o.o. увійшли в TOP10 найбільших інвесторів, займаючи відповідно 8 і 9 місця.

В опублікованому в 2015 р. звіті PwC про потенціал розвитку польських міст Познань було вказано як місце дуже високої

¹³ До найбільших експортерів також відносяться: GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Exide Technologies SA, SKF Polska SA oraz Apator Powagaz SA.

економічної активності та відповідного хорошого стану муніципальних фінансів. Це підтверджується найвищим можливим у Польщі кредитним рейтингом¹⁴ Познані рейтингового агентства Fitch Ratings. На високий рівень економічного розвитку міста впливає хороший економічний стан великих промислових підприємств та, значною мірою, зростаюча роль малих та середніх підприємств (МСП). МСП – становить 99,8% зареєстрованих в місті суб'єктів господарювання. Їх перевагою є значна мобільність та еластичність у пристосування до правил ринкової гри. Завдяки цьому міська економіка легше переносить циклічне сповільнення світової економіки.

Промисловість є джерелом отримання засобів до існування для понад 16% зайнятого населення у Познані та забезпечує, після надання послуг, найбільшу частину утвореної у місті ВДВ. Познань є важливим центром автомобільної, харчової, фармацевтичної, хімічної та машинобудівної галузей. До провідних виробників в масштабах

¹⁴ Агентство Fitch Ratings оцінює кредитний рейтинг Познані на рівні А – зі стабільним прогнозом.

країни належать: Volkswagen Poznań Sp. z o. o., Bridgestone Poznań Sp. z o. o., Exide Technologies SA, Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska Sp. z o.o., Wrigley Poland Sp. z o. o., Jutrzenka Colian Sp. z o.o. Zakład w Poznaniu, Lisner Sp. z o. o., Terravita Sp. z o. o., Poznańska Palarnia Kawy Astra® Sp. z o. o., Spółdzielnia Piekarsko-Ciastkarska „Fawor”, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Nivea Polska Sp. z o. o., Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne „Ziołolek” Sp. z o. o., Poznańskie Zakłady Farmaceutyczne „Herbapol” SA, Grupa Kapitałowa H. Cegielski – Poznań SA, SKF Poznań SA. Основну частку доходів від реалізації товарів промисловості мають: виробництво транспортного устаткування, виробництво харчових продуктів, виробництво гумових та пластмасових виробів, а також виробництво та постачання електроенергії, газу, пари та гарячої води. Доходи від продажу товарів та послуг щорічно становлять понад 40 млрд. zł.¹⁵ а продуктивність праці, що вимірюється вартістю продукції, що реалізується на 1 працівника – 815,5 тис. zł. Структура реалізованої промислової продукції, а також зайнятість у секторі

¹⁵ У 2016 р. ці доходи становили 40,6 млрд. zł.

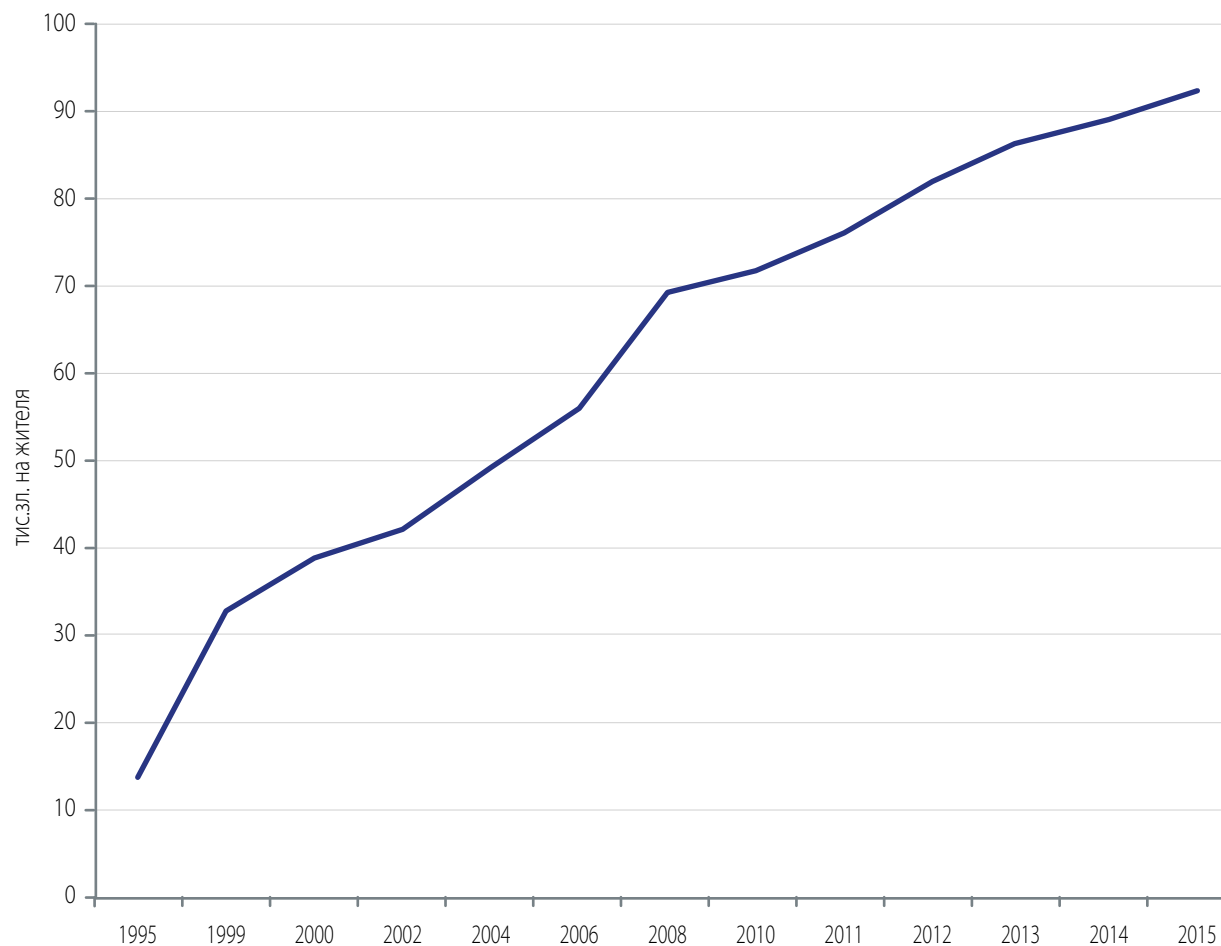

підприємств свідчить про збільшення частки промислового виробництва технологічно розвинених підрозділів¹⁶. До найбільших познанських виробничих підприємств відносяться: Exide Technologies SA, Apator Powogaz SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Grupa H. Cegielski SA, Kreisel – Technika Budowlana Sp. z o.o., Nivea Polska SA, Poznańskie Zakłady Zielarskie Herbapol SA, SKF Poznań SA, Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego – Poznań Sp. z o.o.

Познанський ринок послуг у сфері загального та житлового будівництва представлений такими компаніями як: Ataner Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe i Handlowe Agrobex Sp. z o.o., Elektromontaż Poznań SA, регіональні відділення концернів: Strabag, Hochtief, Skanska, Warbud, Budimex. Також інтенсивно розвивається сектор виробництва матеріалів для будівництва та облаштування помешкань. До найбільших виробників та постачальників у цій галузі слід віднести: Aluplast Sp. z o.o., Kreisel Technika

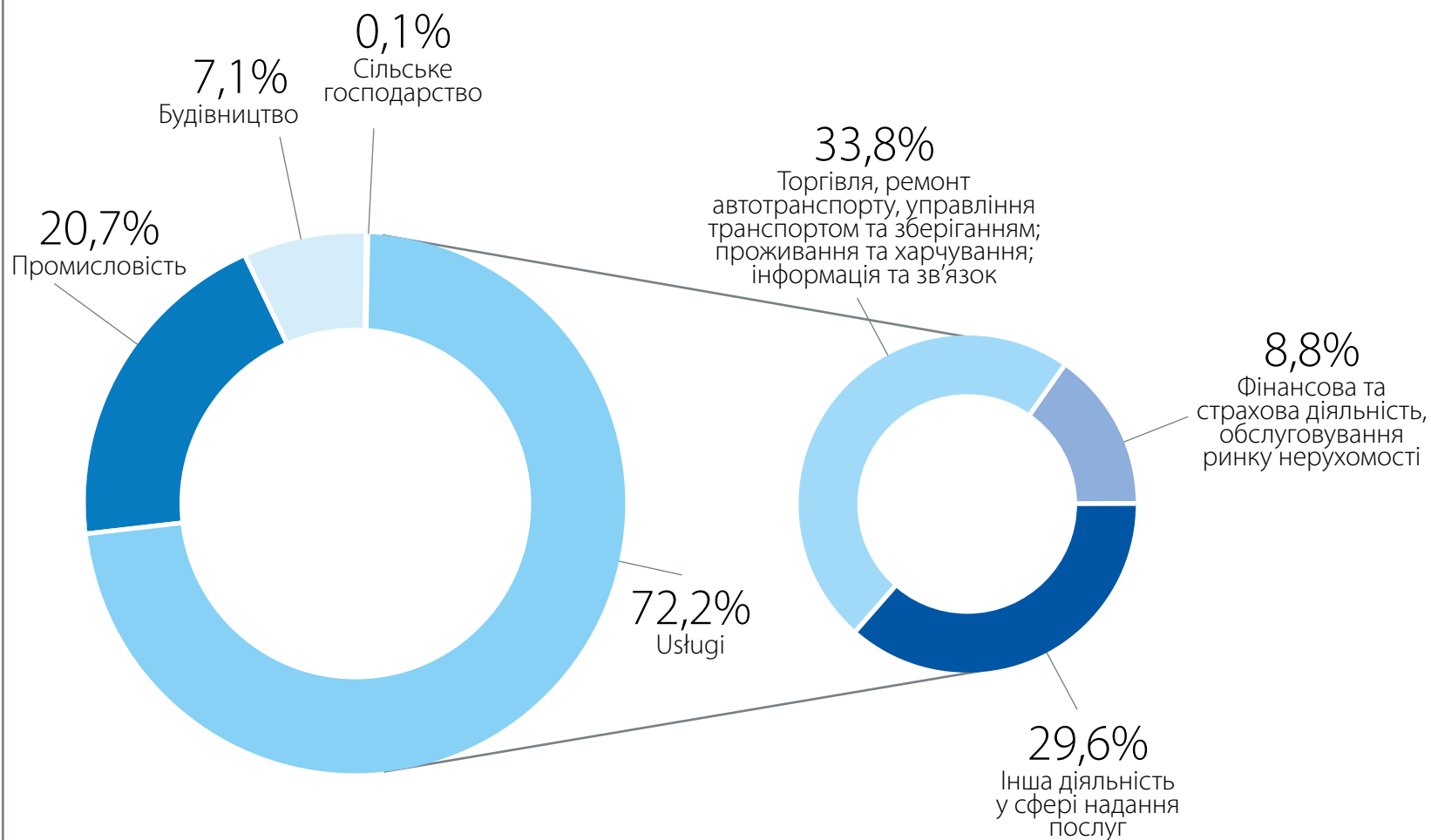
¹⁶ Виробництво автомобілів, електрообладнання та машин і устаткування, гумових та пластмасових виробів, хімічна промисловість.

ВАЛОВИЙ ВНУТРІШНІЙ ПРОДУКТ В ПОЗНАНІ

ДЖЕРЕЛА ВИРОБНИЦТВА ВАЛОВОЇ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ В ПОЗНАНІ

Budowlana Sp. z o.o., Паперова фабрика Malta Decor SA. На будівельних підприємствах працює близько 7,5¹⁷ тис. осіб. Вартість реалізованої продукції будівництва становить майже 5¹⁸ млрд. зл. щорічно, включно з будівельно-монтажним виробництвом понад 2¹⁹ млрд. зл., а продуктивність праці, яка вимірюється вартістю реалізованої продукції на 1 працівника, – 635 тис.зл.

У Познані в торгових компаніях та компаніях з ремонту автомобільного транспорту працює 16% осіб. Познань є одним з міст з найкраще розвинуеною торговою мережею в країні, це другий, після Вроцлава, торговий ринок в Польщі за обсягом наявності сучасних²⁰ торговельних площ, які становлять 866 м² на 1000 жителів²¹. Згідно з даними GUS в Познані функціонує понад 1,8 тис. магазинів

¹⁷ У 2016 р. на будівельних підприємствах Познані працювало 7,4 тис. осіб.

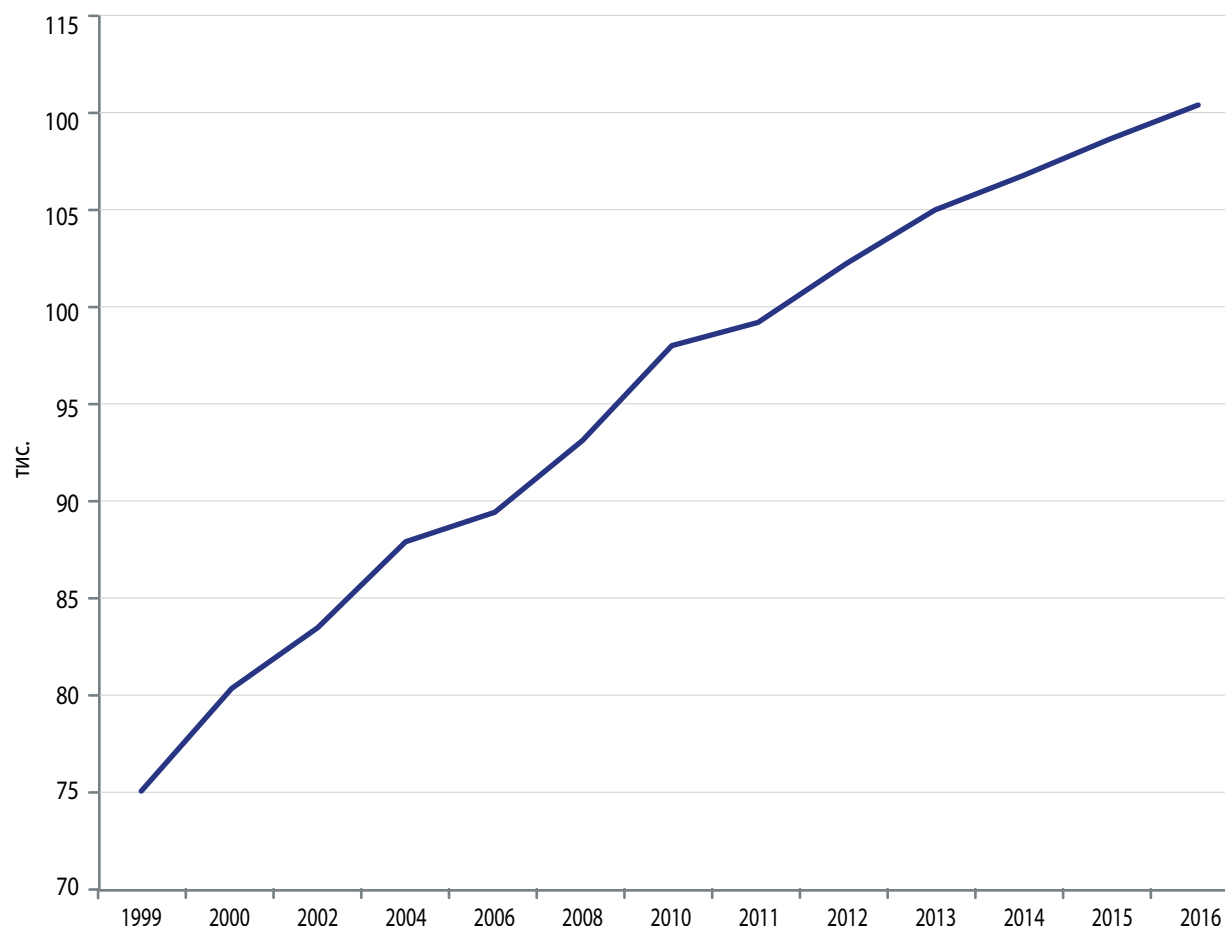
¹⁸ У 2016 р. вартість реалізованої продукції будівництва становила 4,7 млрд. зл.

¹⁹ У 2016 р. вартість реалізованої будівельно-монтажної продукції становила 2,1 млрд. зл.

²⁰ Сучасні торгові центри з площами для оренди понад 5000. м², за винятком автономних окремо розташованих об'єктів.

²¹ Станом на кінець 2017 р. згідно зі звітом «Польща. Торговий ринок. Market Insight. Підсумки 2017 року» Colliers International.

ЗАРЕЄСТРОВАНІ В ПОЗНАНІ СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

та 78 заправних станцій (де працює понад 9 працівників). Крім невеликих магазинів з різноманітним асортиментом (включаючи фрукти, овочі та рибу), що становлять чверть магазинів, у Познані переважають спеціалізовані магазини²², зокрема ті, що продають одяг, харчові продукти, хлібобулочні і кондитерські вироби та м'ясопродукти. У них працює 16,9 тис. осіб, з яких найбільше (приблизно третина) в продуктових магазинах. Магазини займають в Познані торгові площі розміром 698 тис. м². У місті працює 22 великі торгові центри, універмаги та гіпермаркети, а також 129 супермаркетів із загальною площею торгових приміщень 253 тисячі. м², в яких працює 6 тис. працівників. Торгові склади сукупно²³ займають площу 1,7 млн м², половину з яких складають закриті склади та склади під накриттям. Річний оборот роздрібної торгівлі становить майже 16²⁴ млрд. зл., а оптової – 27²⁵ млрд. зл. Найбільшу питому вагу в структурі роздрібних продаж

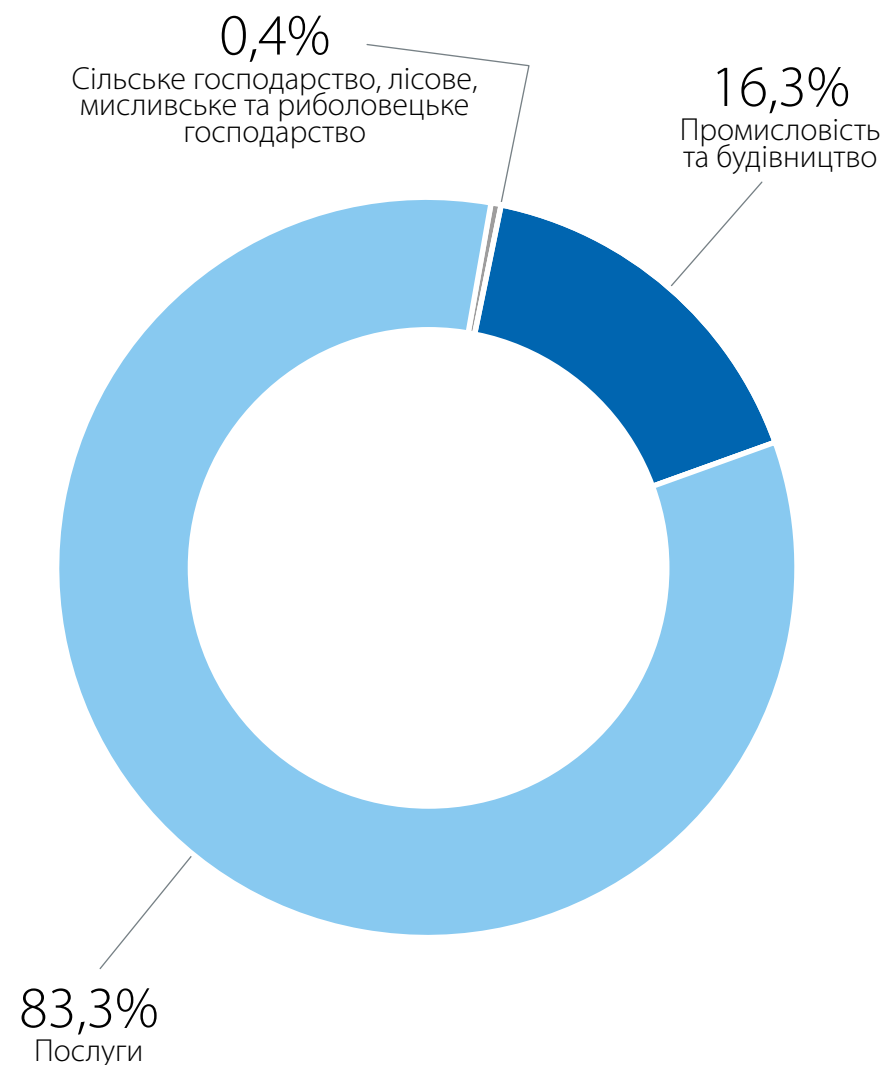
²² Дані за 2016 р.

²³ Дані за 2015 р.

²⁴ У 2016 р. оборот від роздрібної торгівлі становив 15,8 млрд. зл.

²⁵ У 2016 р. оборот від оптової торгівлі торгових підприємств становив 26,7 млрд. зл.

СТРУКТУРА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ПОЗНАНІ ВІДПОВІДНО ДО СЕКЦІЇ ПОЛЬСЬКОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ

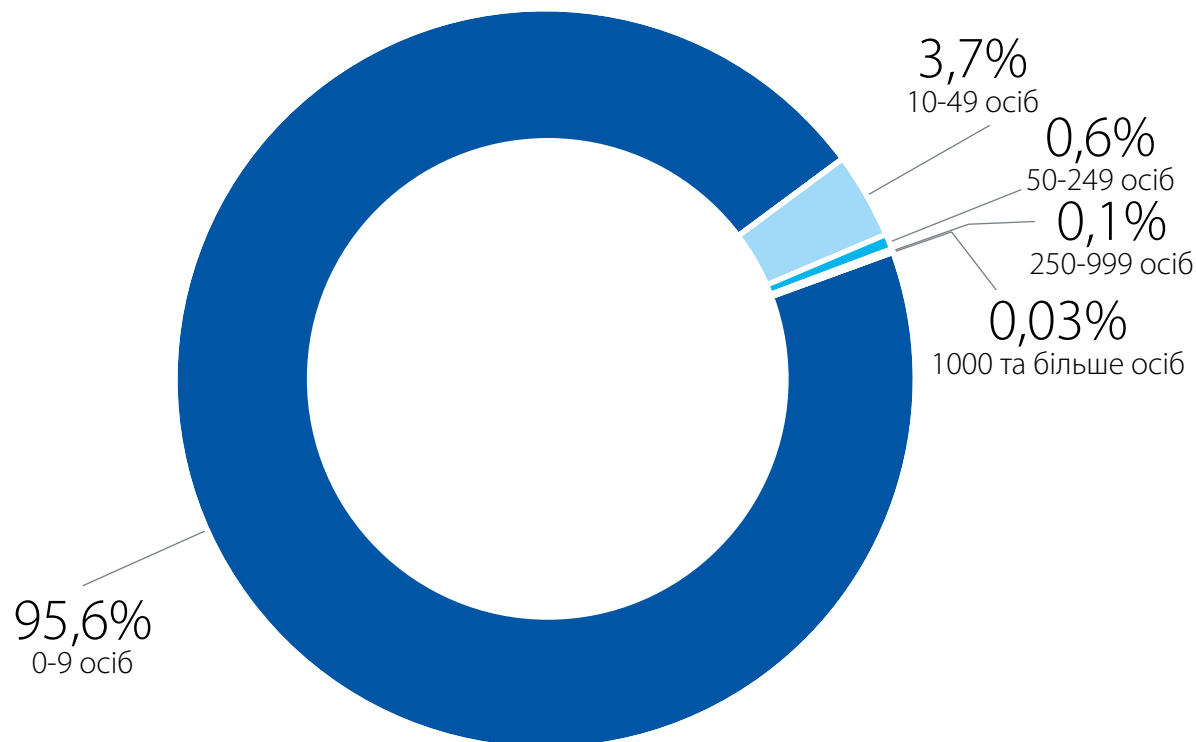

мають товари тривалого використання: меблі, теле- та радіотехніка (28%), а також автомобілі, мотоцикли та запчастини (14%).

На торговому ринку в Познані переважають традиційні торгові центри (83% торгових площ), на яких розміщені 2,1 тис. магазинів, точок харчування та надання послуг, де близько 30% становлять орендарі зі сфери індустрії моди. Найбільш розвинену комерційну пропозицію надає Avenida Познань, Центр бізнесу та мистецтва «Старий бровар», Галерея Malta та Галерея Познань. У місті функціонують великі торгові центри та об'єкти, що належать до найбільших польських та іноземних торгівельних мереж: Auchan, Castorama, Carrefour, Decathlon, IKEA, Intermarche, Jula, Leroy Merlin, Media Markt, Neinver, OBI, Пьотр і Павел, Praktiker, Tesco. Найбільшими багатопверховими об'єктами гуртової торгівлі є німецькі Makro Cash&Carry і Selgros та нідерландський Eurocash. Частина торгових об'єктів також пропонують культурні та рекреаційні послуги. Сегмент FMCG представляють понад 100

СТРУКТУРА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ПОЗНАНІ ВІДПОВІДНО ДО КІЛЬКОСТІ ЗАЙНЯТИХ

великих мережових продуктових магазинів²⁶. У Познані свої офіси мають чотири найбільші вітчизняні торговельні мережі FMCG: Група Мушкетерів, Selgros Sp. z o.o., Жабка Польська Sp. z o.o. та Пьотр і Павел SA. Щоразу більше конкурентоспроможний та вимогливий торговий ринок призводить до необхідності пристосування пропозицій центрів до очікувань клієнтів. Для цього потрібно здійснювати ребрендинг і модернізацію старіших великих торгових центрів²⁷. Модернізацію та нові стандарти торгових площ впроваджують також продуктові та будівельні гіпермаркети, гуртовні cash&carry, продуктові дискаунтери, модні мережі, спортивні магазини та магазини мультимедіа.

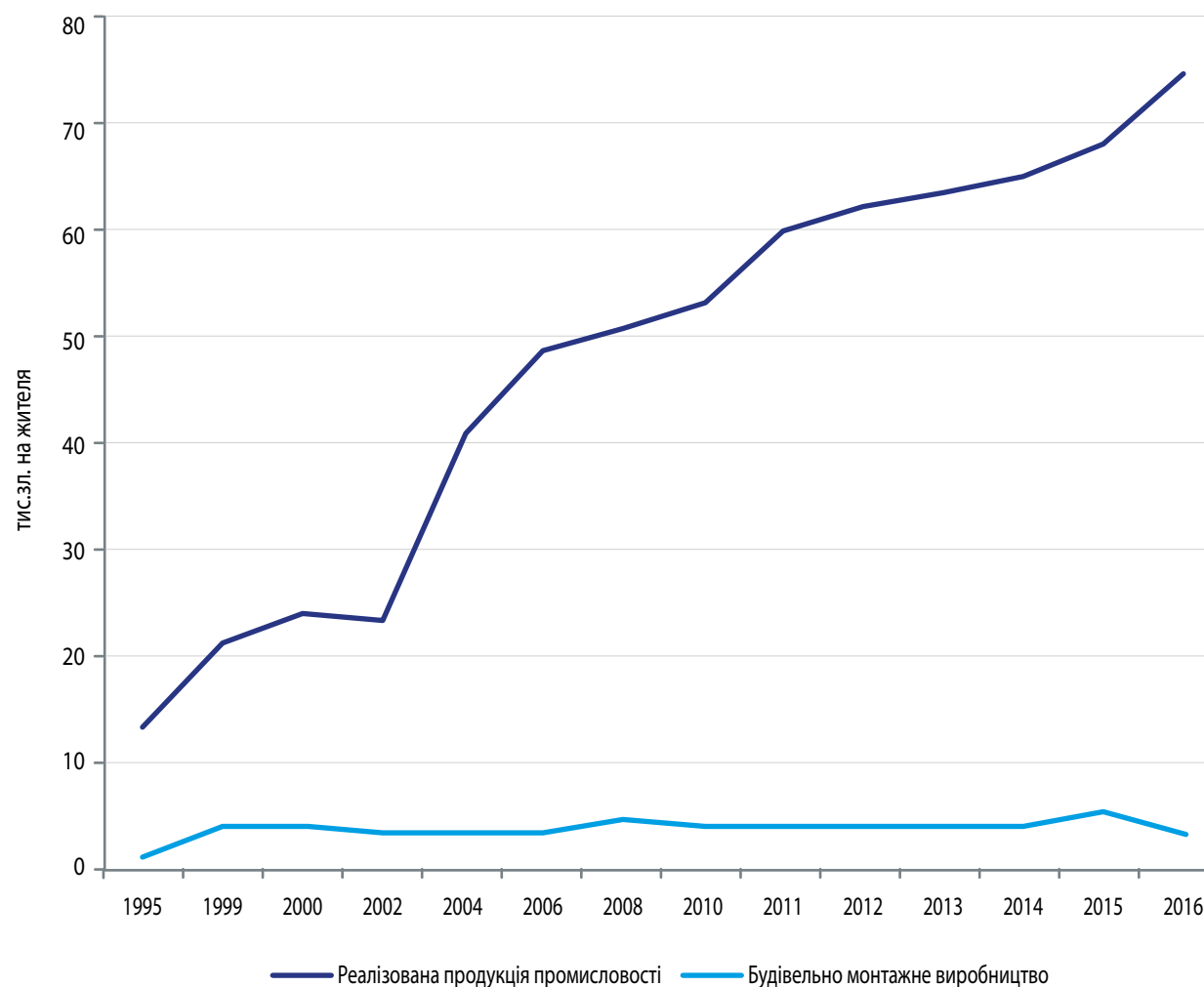
Познань характеризується однією з найвищих в Польщі концентрацій торгових центрів²⁸ у

²⁶ Найчисельніше представлена (понад 50 магазинів) португальська мережа Biedronka, після неї йде німецька мережа Lidl (15 магазинів), польська мережа Пьотр і Павел (13), датська мережа Netto (10), польська мережа Stokrotka (8), британська мережа Tesco (7).

²⁷ Ребрендинг та модернізацію здійснили торгові центри: Avenida Познань, Центр бізнесу та мистецтва «Старий бровар», Центр Plaza.

²⁸ Згідно зі звітом Агентства Jones Lang LaSalle в Познані близько 24% сучасних торгових площ знаходиться в безпосередній або близькій відстані від традиційних торгових вулиць.

РЕАЛІЗОВАНА ПРОДУКЦІЯ В ПОЗНАНІ

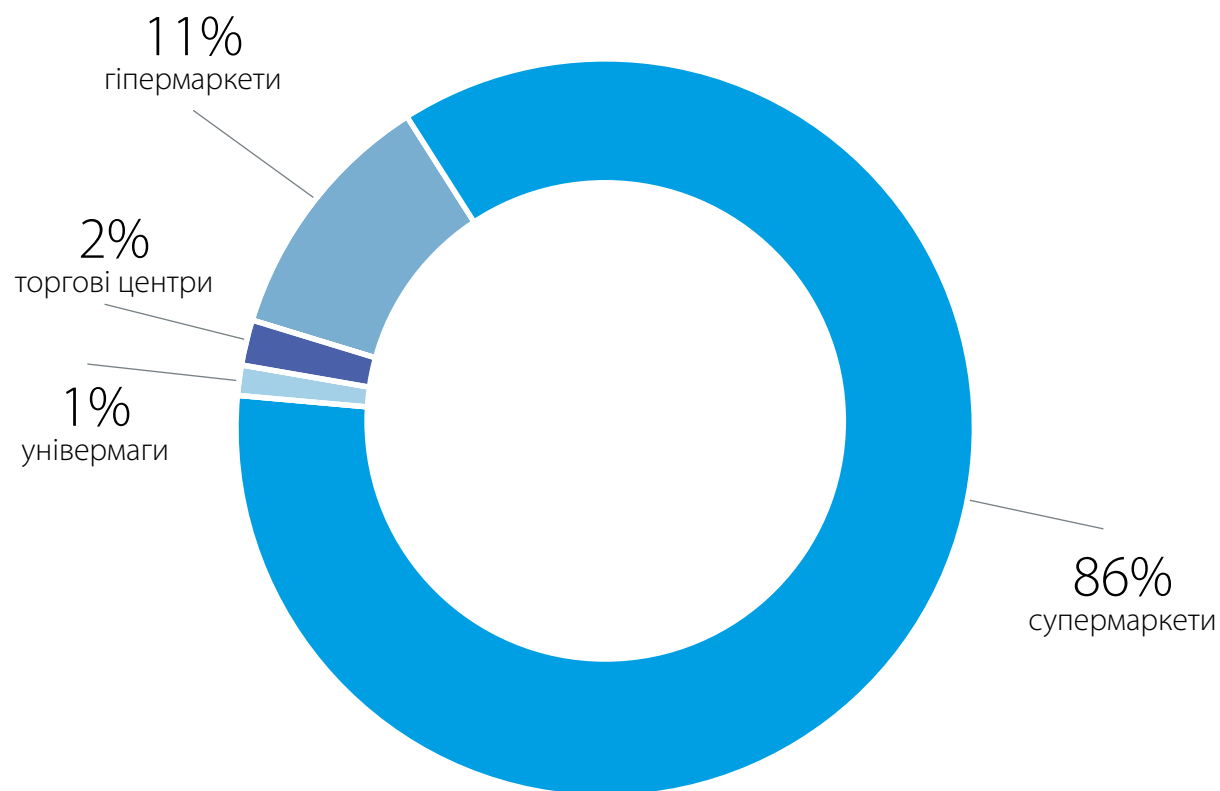

середмісті. Головними торговими вулицями в Познані є: Пулвейська, Падеревського, Вроцлавська, Школьна та Старий Ринок, на якому домінують гастрономічні орендарі. Понад одну третю (34%) приміщень поруч з головними вулицями займають надавачі гастрономічних послуг. Велику частку також становлять магазини, де продається одяг, взуття та аксесуари (19%), магазини прикрас (9%) та фінансові установи (5%) приміщень.

У Познані функціонує сучасний, такий що відповідає європейським стандартам, оптовий ринок фруктів, овочів, живих і штучних квітів та харчових продуктів- Великопольська сільськогосподарська та садівнича гільдія (WGR-O), що розвивається з 1992 року. Це приклад зразкового рішення для організації обороту продуктів харчування, садівництва та сільського господарства у великій міській агломерації.

У місті діють 18 постійних та сезонних ринків (з них 17 постійних, з переважанням дрібної роздрібної торгівлі), що займають площу майже 176 тис. м², де працює майже 2,5 тис торгових точок. Найбільшим менеджером

МАГАЗИНИ В ПОЗНАНІ ЗА ОРГАНІЗАЦІЙНИМИ ФОРМАМИ

ринків є муніципальна компанія «Targowiska» Sp. z o.o., що налічує 1,7 тис. місць (82% від загальної кількості місць на ринках роздрібної торгівлі). Вона керує 10 постійними роздрібними ринками, які знаходяться на Єжицькому, Вільдецькому, Лазарському ринках, на Великопольській та Бернадитській площах та на вулицях: Дольна Вільда, Олімпійська, Світ, Урбановська, Раціоналізаторів, а також сезонним ринком на вул. Буковській. У Познані також працюють роздрібні спеціалізовані ринки, зокрема: Біржа тварин, Біржа старожитностей та антикваріату, Біржа автомобілів «Tor Poznań» та два гуртові ринки: Великопольська сільськогосподарська та садівнича гільдія і Біржа квітів.

Познань²⁹ є третім в Польщі за розміром площ складським ринком. Ресурси сучасних складських площ становлять 1,8 млн. м². Найбільшу частку в ринку мають: Segro, Panattoni, Goldman, CLIP та Prologis.

²⁹ Переважна більшість складських площ у Великопольському воєводстві знаходиться в районі Познані, найбільше неподалік Жернік, Гондек, Тарнова Подгорного та Сважендза.

91 туристичних готельних об'єктів 9,1 тис. ліжко-місць 9,1 тис. ліжко-місць 1,4 млн наданих послуг з ночівлі 56,8% рівень використання готельних номерів Познань за півціни Цісарсько-Королівський маршрут Дні Фортеці Познань Познанський туристичний барометр

Туризм

Познань знаходиться на шляху великопольських туристичних маршрутів: П'ястовський шлях³⁰, Романський шлях, Великопольська дорога святого Якуба – це великий центр міського туризму, передусім ділового, культурного та відпочинкового. Значення Індексу

³⁰ П'ястівський шлях має Сертифікат Польської туристичної організації. Місто Познань бере участь у розпочатих Маршалковським урядом Великопольського воєводства роботах щодо такої, що відповідає сертифікатам сучасного культурного туризму, модернізації простору та пропозиції П'ястівського шляху, А Познанська місцева організація туризму представляє місто Познань у Організації Кластер «П'ястівський шлях у Великопольщі».

туристичної привабливості³¹ розташовує Познань на 5-му місці серед воєводських міст. Місто приваблює туристів значною кількістю пам'яток світської та сакральної архітектури, які представляють усі стилі та історичні епохи. До найцінніших пам'яток належить унікальний в Європі комплекс ренесансної забудови Старого Ринку з ратушою. Туристично привабливими також є відзначений сертифікатом Польської туристичної організації для найкращого туристичного продукту об'єкт

³¹ Результати дослідження GUS «Аналіз туристичних привабливостей повітів та їх безпосереднього оточення на основі статистичних даних, у тому числі у сфері бази проживання, культури та національної спадщини, а також природоохоронних територій».

Центр Бізнесу та мистецтва «Старий бровар», який туристи вважають однією з найбільших сучасних туристичних визначних пам'яток міста. Цікавими є також зелені території міста, особливо навколо Мальтанського озера, заповідника Мораско, зоологічного саду з сучасними вольєрами для слонів та ведмедів та Познанською оранжереєю, оточеною історичним парком Вілсона. Зелені насадження загалом займають майже 26% площі міста, а показник обсягу загальнодоступної зелені на душу населення становить 120 м² (разом з лісами). В Познані є 45 парків, 123 зелені

території, ботанічні сади³², рекреаційні лісові території,³³ переважним чином, це соснові ліси. Зоологічний сад та оранжерею щорічно відвідує майже 580 тис. осіб³⁴. Прокладені туристичні та велосипедні маршрути заохочують до здійснення піших та велосипедних прогулянок. Створюється все більше і більше маршрутів для бігу і скандинавської ходьби та для людей з інвалідністю, а також відкритих спортивних майданчиків з спортивним обладнанням і тренажерами. Туристи можуть скористатися розвиненою велосипедною

³² Загальнодоступні зелені території доповнюють: 304 га газонів, 365 га вуличної зелені, 22 кладовища площею 252 га та 87 приватних садово-городніх ділянок площею 767 га, все більше і більше відкрити для всіх мешканців у вегетаційному сезоні.

³³ Сукупно 4215 га, з них 2561 га муніципальних лісів. Домінуючим типом зелених насаджень є мішаний хвойний ліс – 47% частки всіх видів лісових насаджень), в якому основним видом є сосна звичайна (73% частки відповідно до переважних видів). У муніципальних лісах у Познані є ігрові майданчики, рекреаційні галявини, санний спуск, оглядові майданчики, дороги та рекреаційні шляхи, кінні маршрути, природні і лісові маршрути, науково-дослідні та навчальні маршрути, а також спортивні майданчики для людей понад 50 років. В 2013 році затверджено новий Лісогосподарський план, який є детальним економічним планом та основним документом лісового господарства, розробленим для муніципальних лісів міста Познань. Це єдиний в Польщі Лісогосподарський план, розроблений для муніципальних лісів, який враховує соціальні потреби, такі як: діюча рекреація та туризм.

³⁴ У 2016 р. об'єкт відвідало 579 тис. осіб.

інфраструктурою міста, яка охоплює 157 км велосипедних доріжок, загальноміською мережею прокату велосипедів під назвою «Познанський міський велосипед», яка складається з 87 точок з 1 тис. велосипедів³⁵, якими користуються 100 тис. користувачів, мережі безкоштовних стоянок для паркування велосипедів, які знаходяться під охороною, та велосипедних стоянок з самообслуговуванням, системою велосипедних стійок,³⁶ та велосипедних доріжок і зон зупинок для велосипедів. Поціновувачі велосипедних подорожей можуть скористатися туристичними маршрутами, що утворюють велосипедне кільце навколо Познані, шляхами і трасами: П'ястівським велосипедним трактом, Трансвеликопольською велосипедною трасою, які перетинаються в Познанському Велосипедному вузлі, що знаходиться у південно-західному куті Мальтанського озера. Вони є частиною Великопольської системи велосипедних маршрутів, відзначеної сертифікатом Польської туристичної організації для найкращого туристичного продукту. Через Познань

³⁵ Дані за 2017 р.

³⁶ Система з майже 300 стійок для велосипедів була створена завдяки співпраці Міста Познань та Познанського фонду Allegro All for Planet.

проходять дві траси Європейської мережі велосипедних трас EuroVelo: № 2 Траса Столиць: Голвей – Москва та № 9 Бурштиновий маршрут: Гданськ – Пула. Місто Познань реалізує проект «Вартострада – Познанська пішо-велосипедна траса над Вартою»³⁷, в рамках якої вздовж річки Варта від моста Пшемисла до моста Леха будується комплекс пішохідних та велосипедних доріжок з інфраструктурою. Іншим проектом, який підвищив би привабливість території біля річки Варта, є проект розвитку набережної річки Варта, в рамках якого на Хвалішеві функціонує Пристань Познань – перша загальнодоступна пристань для байдарок та моторних човнів, яхт-пристань, 4 сезонні міські пляжі, прокат моторних човнів, байдарок та веслувальних човнів, а також водний трамвай³⁸. Тут також організовується значна кількість культурних заходів. У 2015 році було підписано³⁹ лист про наміри

³⁷ Мережа пішохідних та велосипедних доріжок в долині ріки Варта в заплаві та на набережній разом із системою включень для поперечного зв'язку охоплює більшу частину річки Варта в межах міста. Вартострада буде завершена до 2020 р.

³⁸ У період з травня по вересень 2016 р. у рейсах взяло участь 19,4 тис. пасажирів.

³⁹ Сторонами, які підписали лист про наміри є: Президент міста Познань, директор Регіональної ради з питань водного господарства в

щодо вжиття заходів для створення річково-го кластеру у Великопольському воєводстві для відновлення транспорту та туризму на річках воєводства.

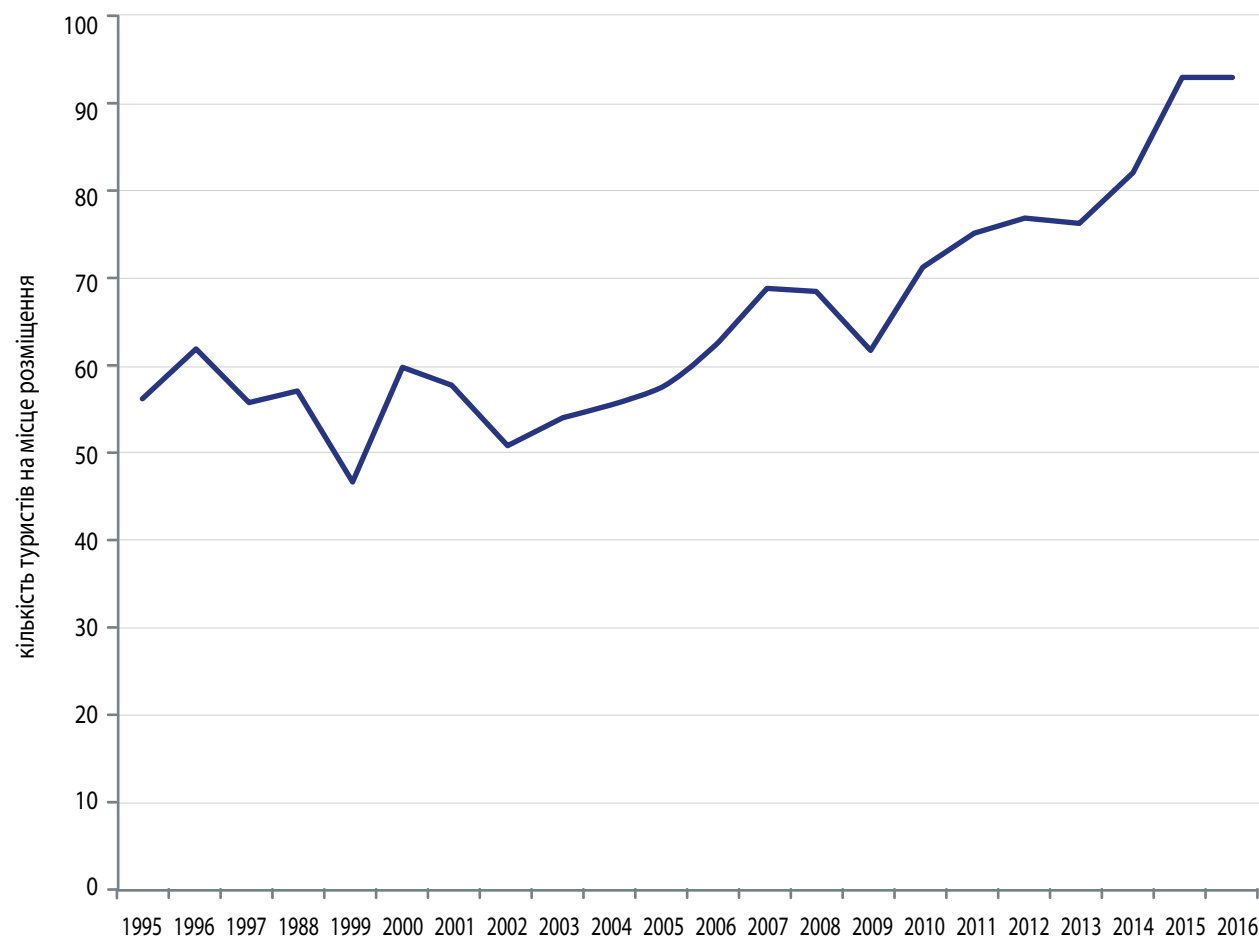
Через Познань протікає Варта, відрізок від Коніна до Сантока, довжиною майже у 700 км водного шляху «Велика Великопольська петля», промоцію якого здійснює Великопольська туристична організація. Ще одним туристичним продуктом у Великопольщі є залізничний туризм. Реалізований Інститутом розвитку та промоції залізниці проект «Фірмовий залізничний туризм TurKol.pl» пропонує поїздки старовинними потягами з одночасним відвідуванням туристичними пам'яток за маршрутами навколо Познані та до і з Познані, а також на більші відстані.

У місті наявні⁴⁰ понад 9 тис. ліжко-місць у 94 туристичних об'єктах, у тому числі в 55 готелях. Показник туристичної функції становить 1,6 тис. туристів на 1000 жителів, а показник заповненості бази для ночівлі – 35 місць для

Познані та представники гмін: Срему, Оборнік, Любоня, Червонака, Мосіни, Коморнік, Мурованей Госліни, Сухого лясу і Пушикова.

⁴⁰ Дані за 2016 р.

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ БАЗИ В ПОЗНАНІ

ночівлі на 1 км² площі міста. Найбільшими познанськими готелями є: Novotel Poznań Centrum, Hotel Mercure oraz IBB Andersia Hotel. У них загалом знаходиться більше п'ятої частини готельних місць міста. 80% готелів у Познані дозволяють розміщення на рівні не менше трьох зірок. Стандарт п'ятизіркових послуг пропонують готелі: Hotel Sheraton, City Park Residence та Blow up Hall⁴¹. Середня річна вартість нетто готельного номера без сніданку (ADR) становить 256 зл., а річний середній дохід готельних операторів за готельний номер (RevPAR) – 147 зл.⁴². Познанськими об'єктами колективного розміщення щорічно користуються майже 850 тис. туристів⁴³, у тому числі 199 тис. іноземних, передусім з Німеччини, Великобританії, Скандинавських країн та Іспанії. Рівень інтернаціоналізації туристичної функції в Познані є високим. Кількість наданих послуг з ночівлі становить 1396 тис., у тому числі іноземних туристів 385 тис.⁴⁴. Рівень використання місць для ночівлі стано-

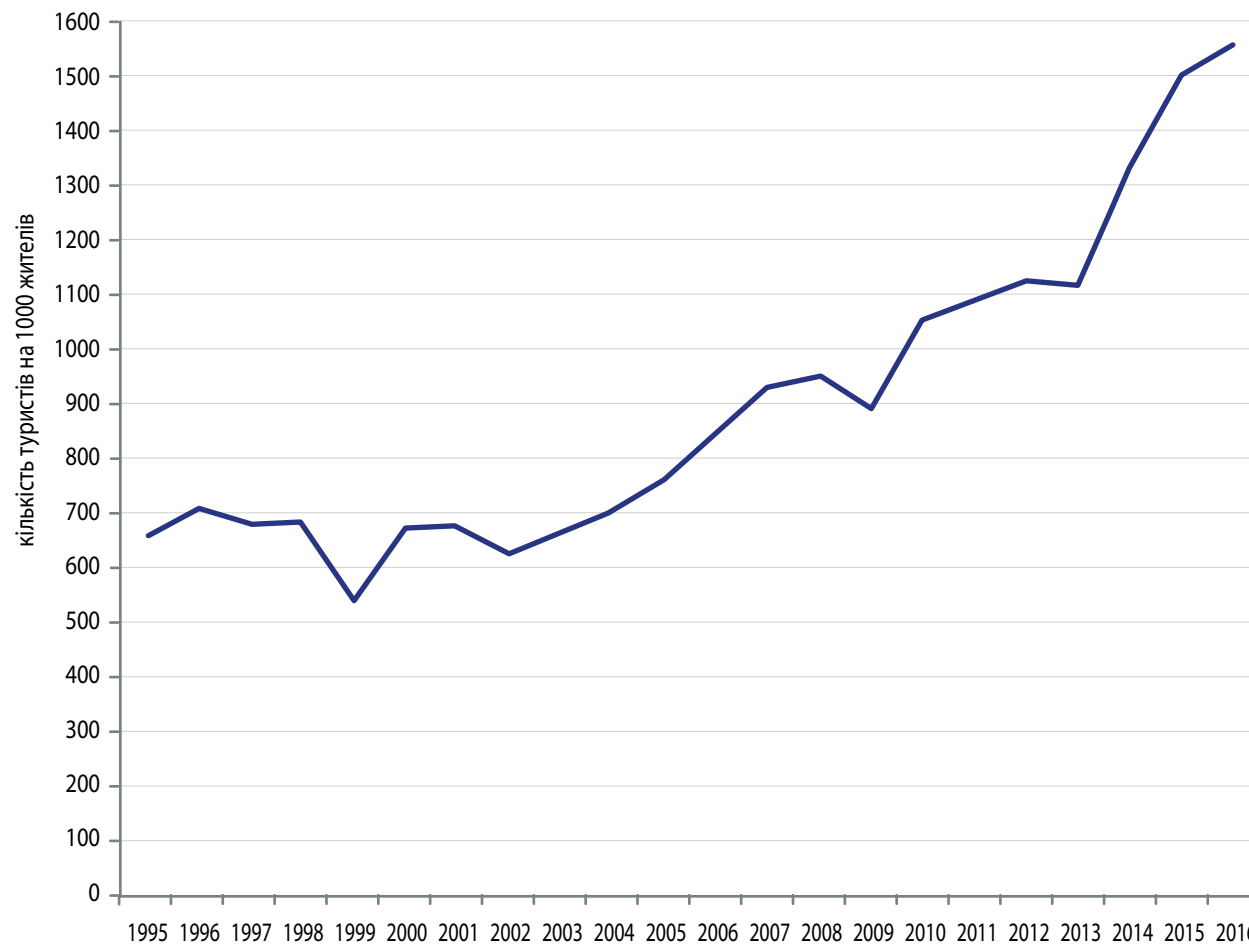
⁴¹ Blow up Hall – єдиний готель в Польщі, який був включений у престижний перелік CNN високотехнологічних готелів цілого світу.

⁴² Дані за 2015 р.

⁴³ В 2016 р. кількість туристів становила 847 тис., у тому числі 199 тис. іноземних туристів.

⁴⁴ Дані за 2016 р.

ІНТЕНСИВНІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО РУХУ В ПОЗНАНІ

вить майже 43%. Показник інтенсивності туристичного руху – 2,6 тис. ночівель в об'єктах колективного розміщення у перерахунку на 1000 жителів. Показник інтенсивності туристичного руху досягає значення 3,2 тис. туристів, які користуються місцями для ночівлі на км² площі міста, а показник розвитку туристичної бази становить 93 туристи на кожне місце для ночівлі. Туристичні пропозиції та пропозиції проживання систематично розширюються, що дозволяє задовольнити потреби різних груп туристів.

Відповідно до системи моніторингу туристичного ринку під назвою «Познанський туристичний барометр», Познань – це привабливе місто для туристів, головним чином для ділових і культурних. Відвідувачі Познані високо оцінюють туристичну пропозицію міста, найпривабливішими місцями для туристів є Старе місто (75% опитуваних) та Тумський острів з Сродкою (33% опитуваних). Значне зацікавлення викликає культурна пропозиція інтерактивного центру історії Тумського острова Брама Познані⁴⁵, Національний музей в

⁴⁵ У 2015 р. кількість відвідувачів становила 93,3 тис. осіб.

Познані⁴⁶ та макети древньої Познані⁴⁷. Найчастіше місто відвідують самостійні туристи, які подорожують автомобілем або потягом (майже 75%). Понад половини туристів залишається у місті на більш, ніж одну ніч. Особи, які залишаються в Познані на триваліший час найчастіше користуються послугою ночівлі в готельних об'єктах та готелях (загалом 50%), рідше – ночівлю у знайомих та рідних (12%).

Індивідуальні туристи, які відвідують Познань, можуть користуватися, крім діючого Центру туристичної інформації, розташованого на Старому ринку, сучасною мережею інфокиосків, електронним GPS-путівником на базі сучасних технологій супутникової навігації, серією з чотирьох безкоштовних аудіоекскурсій⁴⁸ на різних мовах та путівником,⁴⁹ створеним у рамках проекту «Познанський

⁴⁶ У 2015 р. кількість відвідувачів становила 78,5 тис. осіб.

⁴⁷ У 2015 р. кількість відвідувачів становила 50,8 тис. осіб.

⁴⁸ Аудіоекскурсіями охоплено 4 туристичні маршрути: «Древня Познань», «Старе місто», «Познань XIX століття», «Шляхами модернізму». Були розміщені у mp3-форматі на інтернет-сайті міста Познані: <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/audioprzewodniki-poznaniu,p,661,23336.html>

⁴⁹ <http://www.poznan.pl/mim/public/turystyka/attachments.html?co=snow&instance=1017&parent=61933&lang=pl&id=147460>

туризм 2.0.» відомими польськими блогерами та людьми, які постійно не проживають у Познані. Для туристів з обмеженою дієздатністю, слабозрячих та сліпих виготовлено та встановлено відлиті з бронзи макети з описом шрифтом Брайля: Тумського острова, Старого ринку, Площа Міцкевича та міського стадіону та туристичний путівник «Познань під пальцями – нещоденний путівник по Великопольщі». Дізнатися більше про Познань також можна користуючись сезонними послугами старовинних трамваїв та автобусів (туристичні маршрути «0» та «100»). Туристи можуть скористатися пропозицією ознайомлення з визначними пам'ятками та знижками у рамках Познанської туристичної карти. Про визначні місця Познані можна дізнатися беручи участь в міських⁵⁰ туристичних іграх, доступних цілий рік для всіх зацікавлених.

Туристичні цінності Познані популяризують акції міста Познань, які викликають все більше зацікавлення: «Познань за півціни»⁵¹, яка

⁵⁰ На даний момент онлайнві міські тематичні ігри доступні польською та англійською мовами: <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/gry-miejskie,p,23594,23599.html>

⁵¹ У 2011 році місто Познань отримало Золоту медаль Міжнародного

була відзначена⁵² на конкурсі на Сертифікат Польської туристичної організації для найкращих туристичних продуктів чи «Дні фортеці Познань»⁵³. Познанські ресторатори та спеціалісти харчової і переробної промисловості є членами Великопольської мережі⁵⁴ кулінарної спадщини, що діє в рамках Європейської мережі регіональної кулінарної спадщини, до якої належить Великопольське воєводство. Метою Мережі є популяризація продукції та продаж традиційних регіональних продуктів харчування а також поширення великопольської кухні серед мешканців та туристів.

В рамках культурного туризму містом реалізується туристичний продукт під назвою: «Цісарсько-Королівський маршрут в Познані»⁵⁵, в рамках якого проводяться численні

познанського ярмарку за організовану спільно з Познанською туристичною організацією акцію «Познань за півціни»

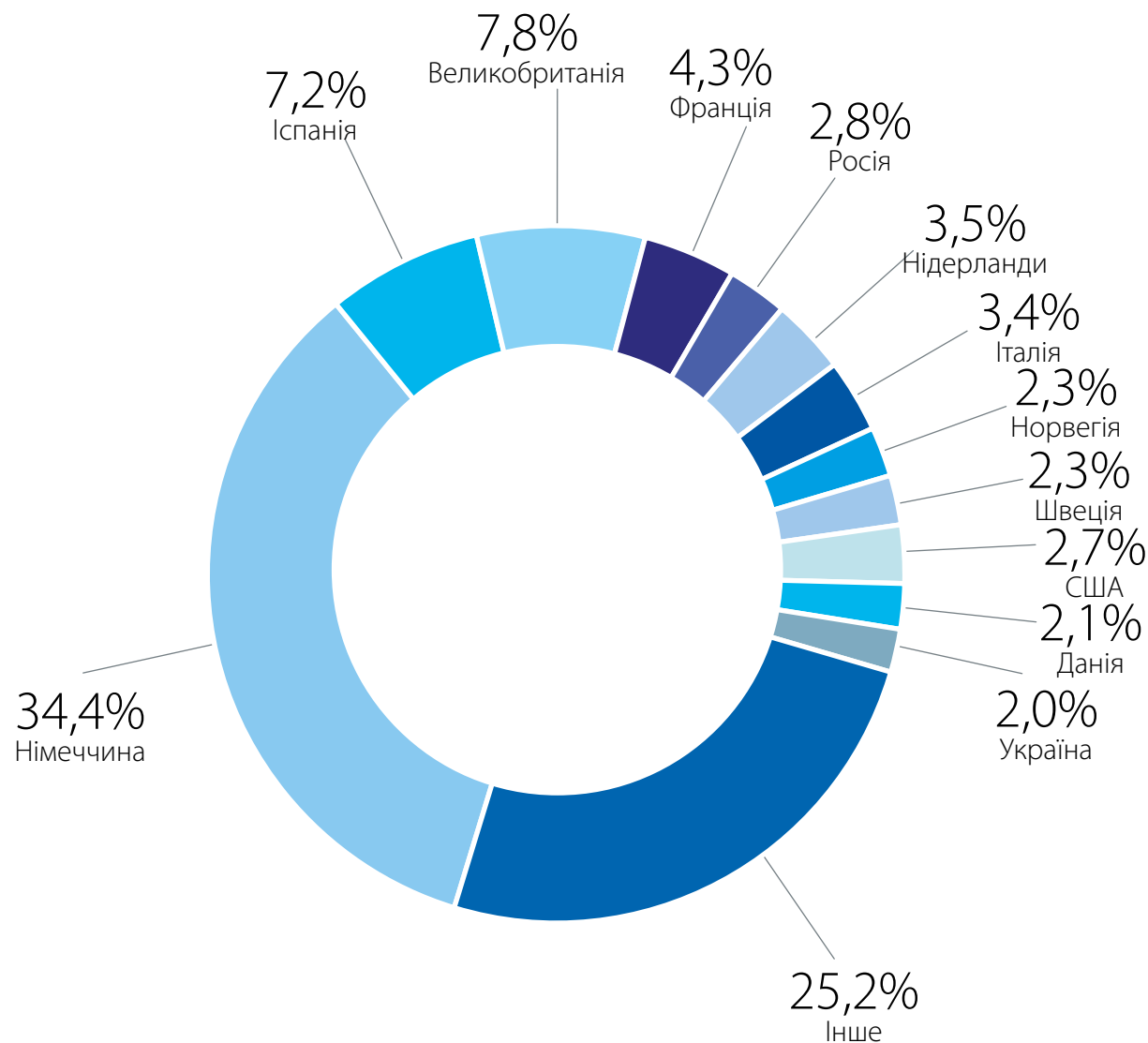
⁵² В 2016 році пропозиціями в рамках акції «Познань за півціни» скористалося майже 70 тис. осіб.

⁵³ У 2016 р. в акції взяло участь 10 тис. осіб.

⁵⁴ Мережа об'єднує виробників високоякісних продуктів харчування, переробників, ресторанів, готелів та садиб.

⁵⁵ Програма охоплює територію міста від костела св. Івана Хрестителя на Командорії, через Сьродку, Тумський острів, Хвалішево, Старий Ринок, пл. Вольнощі, вулиці: 27 Грудня, Фредро, Домбровського до косте-

ТУРИСТИ В ПОЗНАНІ ЗА КРАЇНАМИ ПОХОДЖЕННЯ

ініціативи, спрямовані на залучення мешканців та туристів до важливих історичних подій з часів польської держави до наших днів⁵⁶. На шляху Познанського маршруту на Тувімському острові знаходиться Археологічний заповідник Genius Loci із залишками замкових укріплень X століття та Porta Posnania – сучасний інтерактивний музей, який презентує фундамент польської державності. Шлях маршруту частково проходить через історичний комплекс міста Познані, визнаний у 2008 р. Історичною пам'яткою⁵⁷. Наступний проект – це Познанський фортечний маршрут⁵⁸, з об'єктами, внесеними у європейську мережу Natura 2000. В адміністративних ме-

ла Найсвятішого серця Пана Ісуса і св. Флоріана на вул. Косцельній.

⁵⁶ Зокрема зустрічі під назвою: «Вікенд з історією на Королівсько-Цісарському маршруті», «Сімейні суботи на Тувімському острові», «Прогулянки Королівсько-Цісарським маршрутом», «Дні фортеці Познань», навчальні проекти та екскурсії для школярів.

⁵⁷ Історичний комплекс міста Познань визнаний пам'яткою історії включає в себе Тумський острів, Загуже, Хвалішево і лівобережне Старе Місто з середньовічними приміськими поселеннями та містобудівними і архітектурними фундаментами проекту Йозефа Штуббе на початку XX ст. та Форт Віяри.

⁵⁸ Комплекс фортечних будівель XIX ст. розташованих на території Познані. У нього не входить 9 головних фортів та 9 проміжних фортів, розташованих в середньому на відстані 3 км один від одного, Цитадель та 3 бункери. Половина з цих об'єктів входить у список 120 найбільших зимівників кажанів у Польщі.

жах Познані знаходиться 506 будинків та будівель, як сакральних так і світських, а також 188 рухомих історичних пам'яток⁵⁹, внесених у реєстр історичних пам'яток. Рівень Індексу культурної привабливості⁶⁰ розташовує Познань на 7-му місці серед воєводських міст.

У Познані розвивається бізнес-туризм, перед усім конференційний та торговий. Завдяки організації ярмарків та виставок, переважно найбільшим в Польщі виставковим центром Міжнародного Познанського ярмарку, місто сприймається туристами переважно як бізнес-центр. У понад 300 конференц-об'єктах щорічно відбувається 3 тис. зустрічей та заходів, переважно корпоративних заходів та конференцій і конгресів. Розбудована торгова інфраструктура дозволяє організувати конгреси за участю до 15 тис. учасників. Організаторам конференції надає підтримку

⁵⁹ Це передусім сакральні пам'ятки, такі як інтер'єри храмів, каплиць та придорожні хрести. До світських пам'яток входять інтер'єри палаців та засків, історичні скульптури, ікони.

⁶⁰ Результати дослідження GUS «Аналіз туристичних привабливостей повітів та їх безпосереднього оточення на основі статистичних даних, у тому числі у сфері бази проживання, культури та національної спадщини, а також природоохоронних територій».

Познань Convention Bureau⁶¹, організація, що працює в структурі Познанської місцевої туристичної організації, яка має рекомендації Польської туристичної організації. Рівень Індексу готельно-господарської привабливості⁶² розташовує Познань на 5-му місці серед воєводських міст.

⁶¹ У 2016 р. Познань Convention Bureau отримало нагороду галузі івентів MP Power Awards.

⁶² Результати дослідження GUS «Аналіз туристичних привабливостей повітів та їх безпосереднього оточення на основі статистичних даних, у тому числі у сфері бази проживання, культури та національної спадщини, а також природоохоронних територій».

9 млрд. USD ПІІ 100 SSC 4,8 млрд.зл. інвестиції підприємств підзони SKSSE Volkswagen Poznań Sp. z o.o. найбільший інвестор 6,4 млрд. зл. кошти Євросоюзу

Інвестиції

Згідно зі звітом PwC про потенціал розвитку польських міст з точки зору інвестиційної привабливості в межах країни, Познань знаходиться в групі польських міст з найвищим рівнем інвестиційної привабливості. Місто отримало місця в престижних рейтингах та дослідженнях інвестиційної привабливості: Інституту досліджень ринкової економіки, в якому підрегіон Познань входить в групу з найвищою привабливістю для технологічно розвиненої, сервісної та промислової сфери та дослідженнях Асоціації керівників сектору бізнес-послуг (ABSL) та Jones Lang LaSalle, які визначають, що Познанська агломерація є другим

в країні найбільш швидко зростаючим центром зовнішньоекономічних послуг, особливо у сфері послуг F&A та ІТО. В рейтингу European Regional Growth Index (E-REGI) Познань визначається як одне з найбільш привабливих у Польщі місць для інвестування в ринок нерухомості та бізнесу. Місто відзначено Financial Times Business, яке оцінює найкращі місця для іноземних інвестицій, в рейтингах European Cities & Regions of the Future та Polish Cities of the Future, а також у звіті «Poland. Your place to invest», в якому високо оцінюється інвестиційний потенціал Познані та сприятливий клімат для розвитку бізнесу. У звіті «Business Environment Assessment Study» Познань вказується як одне з найцікавіших міст Польщі з точки зору інвестиційного потенціалу.

Стратегія залучення інвесторів у місто Познань спрямована на пошук нових та підтримку вже існуючих інвесторів у галузях, що створюють високу додану вартість та породжують попит на освічених та добре оплачуваних працівників у економіці, що базується на знаннях. Пріоритетними для міста секторами економіки є: технологічно вдосконалене виробництво, сучасні бізнес-послуги та дослідження та розробки.

У Познані створено підзони з 4 комплексами Костринсько-Слубицької спеціальної економічної зони загальною площею 108,1 га. Вона пропонує інвесторам пільги та спрощення процедури реалізації проектів. Нею уже користується найбільший іноземний інвестор в

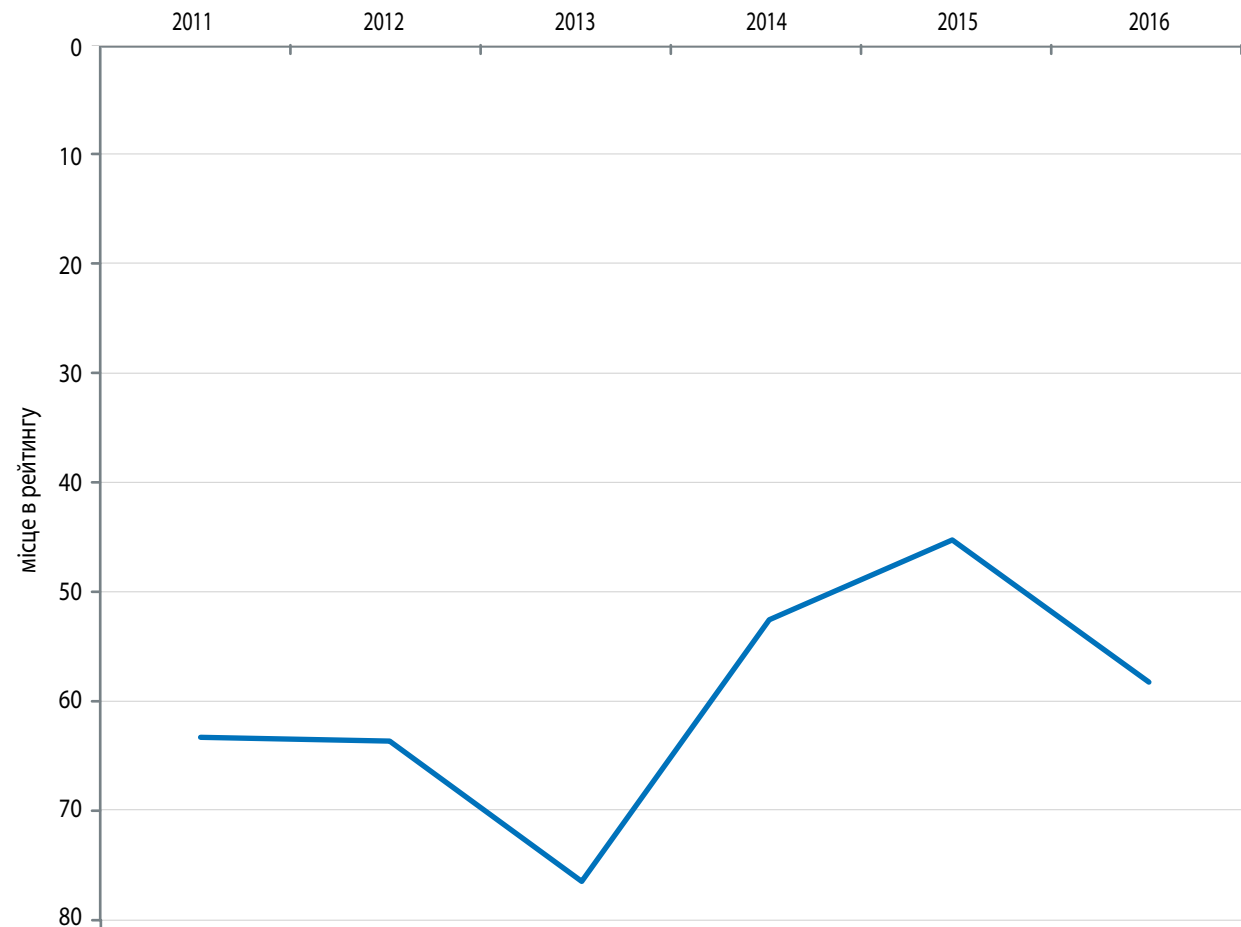

Познані – німецький концерн Volkswagen та американська корпорація Exide Technologies.

Познань – один з головних центрів зосередження іноземних інвестицій. З 1990 р. в місті здійснено інвестицій на майже 9 млрд. USD, тобто 16,2 тис. USD на жителя. Найбільшу зацікавленість іноземних інвесторів відчують промислові виробництва, в першу чергу автомобільна, харчова та фармацевтична, а також торгівельна галузі а також сфера надання послуг. Динамічно розвиваються ринок нерухомості для оренди та зовнішніх бізнес-послуг, переважно ІТО і F&A. Приблизно 2/3 іноземного капіталу походить з Німеччини, Великобританії, Франції, Японії та США, а найбільшими інвесторами є: Asahi Group, Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Grupa Veolia, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, Volkswagen, Unilever. Окрему групу закордонних інвесторів становлять фірми, інвестиційні фонди та фізичні особи, які мають частку в уже діючих компаніях⁶³.

⁶³ Це у першу чергу стосується компаній, які представлені на біржі.

МІСЦЕ ПОЗНАНІ В РЕЙТИНГУ THE EUROPEAN REGIONAL GROWTH INDEX (E-REGI)

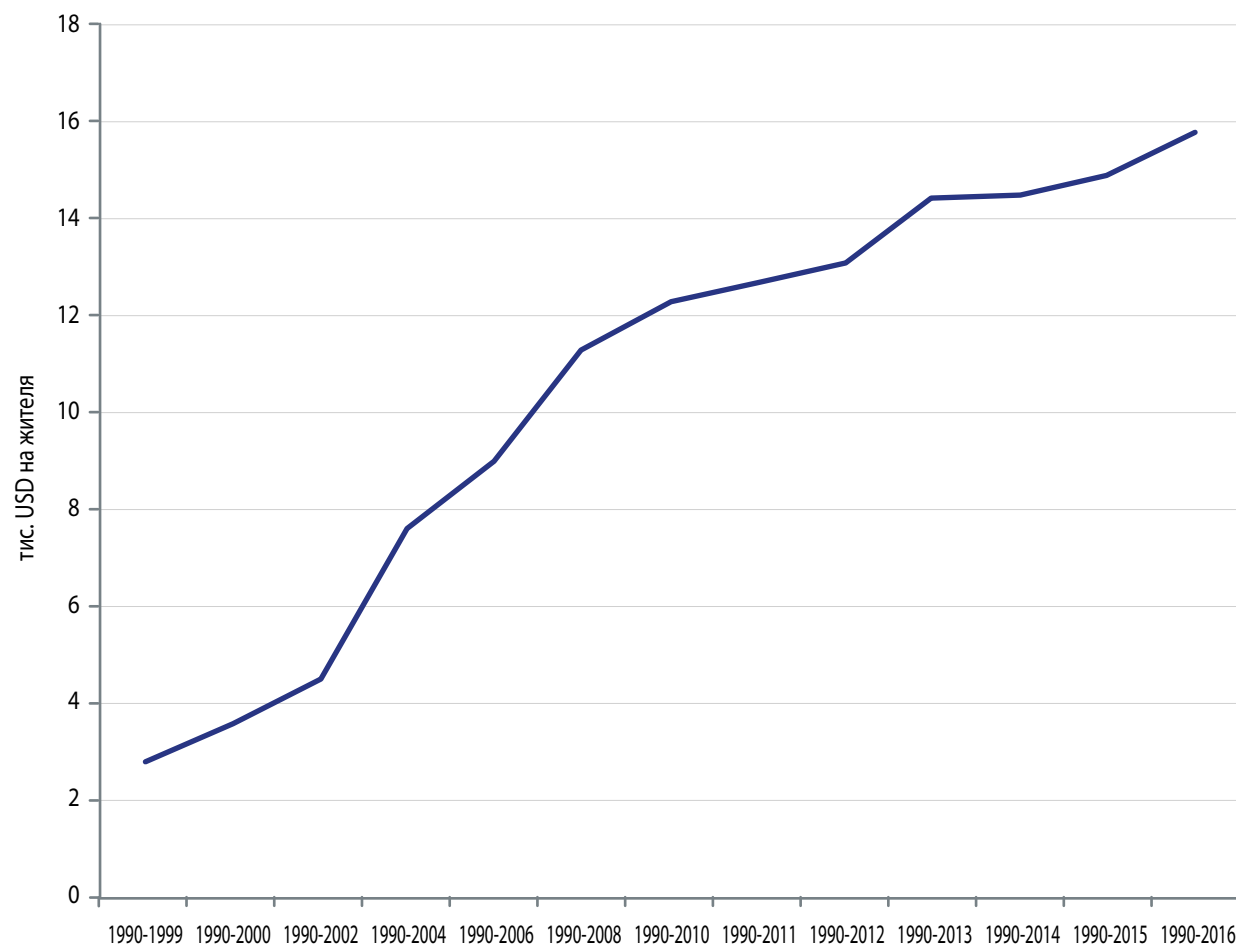

Познань – важливий центр автомобільної промисловості в країні. Крім Volkswagen, інвестиції в Познань вклав також американський концерн Exide Technologies, японський концерн Bridgestone та шведські компанії Plastal Group і SKF Aktiebolaget. Значними також є інвестиції британського фармацевтичного концерну GlaxoSmithKline, завдяки якому Познань стала великим осередком виробництва та дистрибуції ліків в Центрально-Східній Європі. У харчову промисловість вкладають інвестиції великий американський концерн Mars, японський Asahi, німецький HK Food та міжнародний Unilever.

У секторі надання послуг динамічно розвивається ринок офісних приміщень для винайму та зовнішні бізнес-послуги, зокрема SSC і BPO. У Познані функціонує понад 80 сучасних центрів з надання бізнес-послуг, в яких працює понад 15 тис. осіб⁶⁴, що дозволяє Познані зайняти 7 місце в Польщі та 13 у Центрально-Східній Європі. Понад половина центрів надає ІТ-послуги, створюючи

⁶⁴ Завдяки збільшенню кількості працевлаштованих Познань опинилася на третьому місці серед основних центрів надання бізнес-послуг у Польщі.

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ

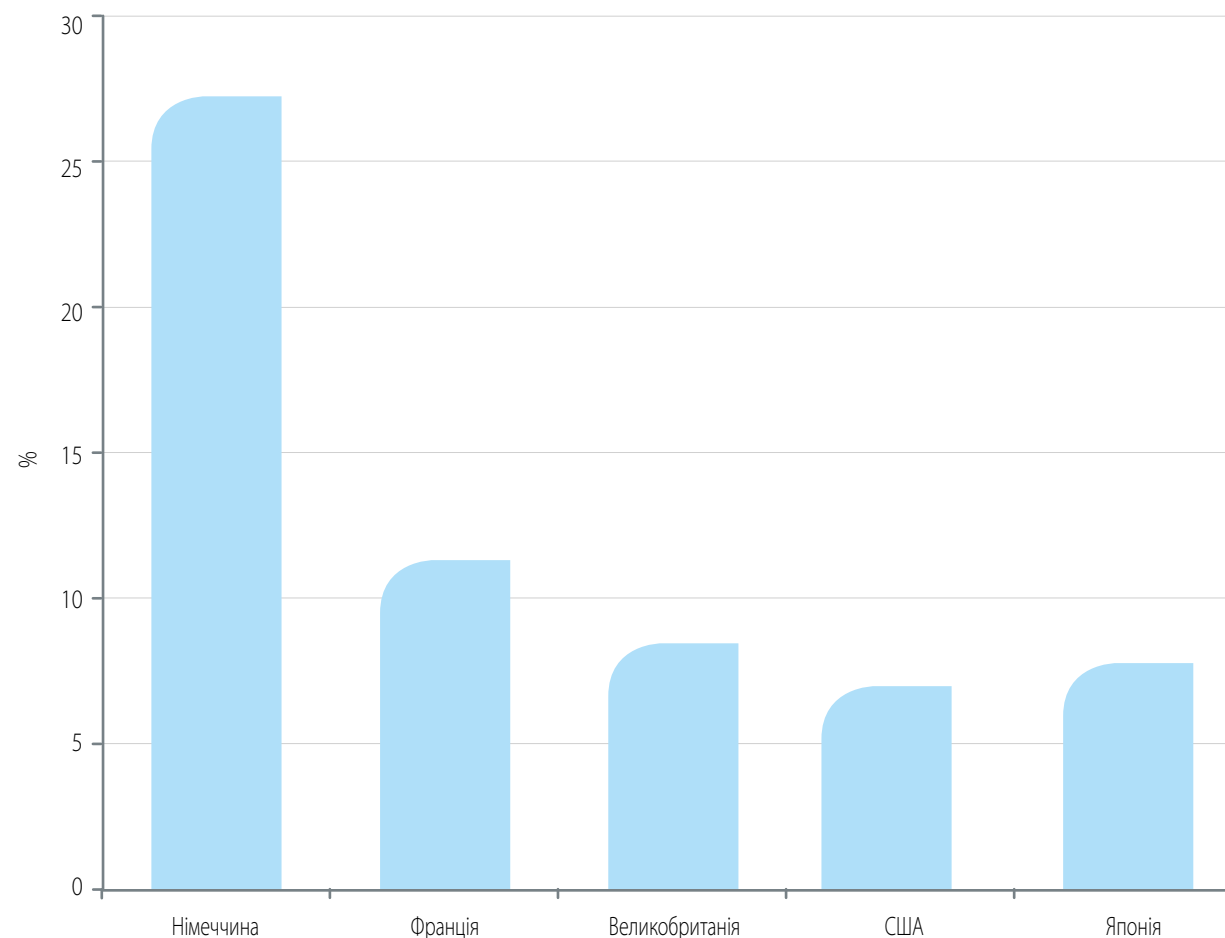

1/3 робочих місць. У секторі сучасних бізнес-послуг перш за все вкладають інвестиції інвестори з США, Польщі та Німеччини. А найбільшими з них є: Bridgestone, Duni, Franklin Templeton Investments, GlaxoSmithKline, IKEA, Jeronimo Martins, Man, McKinsey&Company, Mars, Roche. У Познані також діють центри з надання IT, фінансово-бухгалтерських послуг, обслуговування клієнтів а також B+R таких відомих іноземних компаній як: Alphanumeric Systems, Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Egnyte, Exide Technologies, Genpact, GFT, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, Huawei, Itella, Kennametal, Kleffmann, Mentor Graphics, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open Text, Orange, Owens-Illinois, Paymentwall, Polaris Laboratories, Propex, Rockwool, Schulman, Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

Центри надання сучасних бізнес-послуг, які функціонують у Познані спільно з містом Познань реалізують проект, спрямований на учнів надгімназійних шкіл «Тиждень SSC/

СТРУКТУРА ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ПОЗНАНІ ЗА КРАЇНОЮ ПОХОДЖЕННЯ КАПІТАЛУ ЧАСТКА ПОНАД 7%

ВРО»⁶⁵. За популяризацію індустрії аутсорсингу в місцевому середовищі місто Познань отримало нагороду City Outsourcing Star від Фонду Pro Proxio для організацій, які досягли найкращих результатів у галузі та її безпосередньому бізнес-середовищі.

На познанському ринку свою діяльність ведуть також закордонні інвестори, зацікавлені житловим будівництвом, офісною нерухомістю та багатофункціональними і готельними об'єктами, серед них: AKMMK Development, ECE Prime European Shopping Centre, Garvest Real Estate, Griffin Holdings, HMG International Development, Immobel, Longbridge, Monti, Puro Hotels, RED Real Estate Development, REF Eastern Opportunities, Resolution Property, Restauro, Ronson Development, SAP Property, Skanska, SwedeCenter.

Частина інвесторів розміщують свої проекти в безпосередній близькості від кордонів Познані на території Познанської агломерації, що дозволяє їм скористатися ресурсами

міста, включаючи познанський ринок праці та науковий потенціал.

Підприємства, які знаходяться в Познані щорічно інвестують капітал у розмірі майже 7 тис. зл. на душу населення⁶⁶. Крім приватних компаній, значні кошти в Познані вкладають публічні компанії, організації та інституції – університети, лікарні, установи культури, місцеві та регіональні органи самоврядування. Приватні вітчизняні інвестори все частіше готові вкладати інвестиції в офісні, торгові площі, площі з надання послуг та зовнішніх бізнес-послуг.

Значну частку фінансування інвестицій у Познані, що реалізуються як приватними, так і публічними інвесторами, становлять кошти ЄС. Після вступу Польщі до Європейського Союзу, місто Познань а також компанії та організації, що діють у Познані, отримали від ЄС понад 6 млрд. злотих. Найбільше коштів було виділено на розвиток транспортно-технічної інфраструктури, наукової та академічної

бази, а також на реалізацію науково-дослідних та освітніх програм. При фінансуванні інвестицій місто Познань та компанії з часткою міста користуються також допомогою Європейського Інвестиційного Банку.

⁶⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=oScKvfoToxA>

⁶⁶ У 2016 році інвестиції підприємств склали 6,8 тис. PLN на душу населення в Познані.

Міжнародний Познанський Ярмарок 137 тис. м² виставкових торгових площ Зал Землі 86 торгових заходів 10,6 тис. експонентів 698 тис. відвідувачів 428 тис. м² сучасних офісних площ Експортна Познань Провулк Ремесел Стартап Познань Познанські дні підприємництва Інкубатор RPTP Познанський фонд кредитних гарантій

Бізнес середовище

Економіка Познані має розвинуту інституційну систему бізнес-середовища, до якої входять: мережа фінансових установ, консалтингові компанії, організації, що об'єднують підприємців, університети та школи з профілем освіти, спрямованим на розвиток підприємництва. До провідних економічних організацій, які функціонують у Познані належать: Польська корпорація організаторів

економічних ярмарків та виставок, Великопольська торгово-промислова палата, Великопольська будівельна палата, Великопольська реміснична палата, Великопольське товариство приватної торгівлі та послуг, Польська економічна палата імпортерів, експортерів та кооперації, Великопольський Клуб капіталу, Асоціація малих та середніх підприємств. Підприємців також представляють: Бізнес центр Клуб Великопольська ложа, Польська організація роботодавців осіб з інвалідністю Великопольське відділення, Великопольська асоціація роботодавців, Великопольська асоціація приватних роботодавців.

У місті діють численні консультативно-дорадчі бізнес-центри⁶⁷,

Фінансова підтримка малим та середнім підприємствам з Познані та Познанського

⁶⁷ До них відносяться: бюро кар'єри, Інститут логістики та зберігання, Польське економічне товариство Відділення в Познані, Повітовий уряд праці, Познанський центр підтримки підприємництва, Познанський центр безперервної професійної освіти, Головний інформаційний пункт Європейських фондів Маршалковського уряду Великопольського воєводства, Консультативно-навчальний центр уряду міста Познань, Великопольська агенція розвитку підприємництва ТзОВ, Великопольський клуб техніки та раціоналізації, Великопольський інститут якості, Центр інформації та планування професійної кар'єри, Інформаційний пункт Європейського соціального фонду Великопольського уряду праці.

повіту надає шляхом спрощеного отримання банківських кредитів Познанський фонд кредитних гарантій ТзОВ, – товариство міста Познань, РКО BP SA і Банк національного господарства АТ. Фонд⁶⁸ є одним з найбільш активних і ефективних фондів кредитного гарантування в Польщі. У Познані працює також один з найбільших у Польщі фондів кредитних гарантій, що підтримується Фондом розвитку та промоції Великопольського воєводства АТ, компанію з мажоритарною часткою Великопольського воєводства. Інші фінансові інструменти спрямовані на спрощення доступу до фінансових коштів, особливо для інноваційних проектів, це – фонди початкового капіталу⁶⁹, венчурний капітал, бізнес-ангели та регіональні кредитні фонди⁷⁰.

Послуги для бізнесу пропонує також Міжнародний Познанський ярмарок ТзОВ (МТР), де місто з 2015 року є єдиним акціонером. Йому

⁶⁸ У 2016 році фонд мав 903 активних гарантій на суму 127,3 млн. зл.

⁶⁹ В Познані: BIB Seed Capital Sp. z o.o. oraz SpeedUp IQbator Sp. z o.o.

⁷⁰ В Познані: ECDF sp. z o.o., Субрегіональний кредитний фонд Польська північ, Кредитний фонд Великопольської агенції розвитку підприємництва ТзОВ., Кредитний фонд Польського фонду підприємництва, Кредитний фонд Технологічного банку національного господарства.

належить найбільша в Польщі виставкова і конференц-інфраструктура – 17 павільйонів високого стандарту з великою площею та системою кліматизації (108 тис. м² у виставкових залах та майже 29 тис. м² відкритої площі) і 69 сучасних конференц-залів з багатофункціональним Залом Землі, розрахованим на 2 тис. місць. Щорічно на території МТР організовуються понад 700 заходів, в тому числі майже 90 торгових заходів⁷¹, в яких бере участь 11⁷² тис. експонентів з майже 70 країн світу. Серед організовуваних торгових заходів особливою зацікавленістю експонентів користуються: ITM Polska, Budma, Gardenia, Taropak/Logipak і Pol-Eco-System. Уже протягом кількох років також розвиваються торгові заходи для окремих сегментів ринку та клієнтів: Motor Show, Poznań Game Arena, Tour Salon, Rybomania, Познанський оптичний салон, Poznań Sport Expo, Sakralia, Смаки регіонів. Ярмарок щорічно відвідує майже 700⁷³ тис. осіб. Найбільшою популярністю серед відвідувачів користуються: Motor Show/TTM,

⁷¹ В 2016 р. організовано 86 торгових заходів.

⁷² У 2016 р. брали участь 10,6 тис. експонентів, з них майже 2 тис. іноземних.

⁷³ У 2016 р. кількість відвідувачів становила 698,3 тис. осіб.

PGA/Hobby/Happy Baby, Aerofestival, Budma, Rybomania, Tour Salon, Polagra Premier. Згідно з даними Польської палати торгової промисловості МТР займає ведучі позиції на торговому ринку Польщі з точки зору кількості експонентів та відвідувачів та розміру проданих виставкових площ. Познанський ярмарок є найбільшим організатором ярмарків в Центрально-Східній Європі та займає 25 місце в Європі за розміром наявної інфраструктури, а у Польщі є єдиним виставковим центром, який має в наявності понад 10 га накритих виставкових площ.

МТР пропонує понад 17 тис. місць для учасників конференцій, щорічно організовує⁷⁴ в об'єктах Конгрес-Центру Познань – Ярмарки 120 конгресів, семінарів, конференцій, тренінгів, в яких бере участь понад 200 тис. учасників з усього світу та понад 120 культурних, спортивних та корпоративних заходів. Міжнародний Познанський Ярмарок ТзОВ має сертифікат «Професійний організатор

⁷⁴ У 2006 р. відбулося 119 конференцій та конгресів і 125 культурних, спортивних, корпоративних та інших заходів.

бізнес-туризму в Польщі» наданий йому Польською туристичною організацією.

Познань із загальними ресурсами сучасних офісних приміщень площею 428 тис. м², більшість з яких пропонуються для здачі в оренду, входить у п'ятірку найбільших офісних ринків у Польщі. Цей ринок надає диференційовані пропозиції: офісні приміщення доступні в сучасних офісних будівлях, багатофункціональних приміщеннях та відреставрованих кам'яницях. Близько половини (47%) сучасних офісних приміщень в Познані збудовано в 2011-2016 роках. Понад половина офісних приміщень знаходяться в будинках, які розташовані в центральній частині міста⁷⁵, зокрема на вулицях: Рузвельта, Глоговської, Товаровій та на площі Андерса. Одна четверта офісних будівель знаходиться в західній частині міста⁷⁶, в районі вулиць: Буковської,

⁷⁵ Основні офісні приміщення, які знаходяться в центрі Познані – це: Bałtyk, Delta, Офісний центр Globis, Okraglak, Познанський фінансовий центр, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Maraton Office Center, Nowe Garbary Office Center, Szyperska Office Center та об'єкти типу «mix-use»: Познанський купець, Центр бізнесу та мистецтва «Старий Бровар».

⁷⁶ Найбільшими офісними будівлями в цій частині Познані є: Business Garden Poznań, PGK Centrum I і II, Познанський центр бізнесу та Omega

Болгарської і Домбровського. Решта офісних приміщень в Познані знаходяться в північно-східній частині міста⁷⁷.

У Познані діє міська система підтримки підприємництва, спрямована як на осіб, які розпочинають господарську діяльність, так і на уже діючих малих і середніх підприємців. Система охоплює надання консалтингових та освітніх послуг, комплексну систему інформації, е-послуги для підприємців, послуги з гарантування кредитів, надані Познанським фондом кредитних гарантій, програми підтримки господарської діяльності. В рамках системи діє Консультативно-навчальний центр⁷⁸, який співпрацює з неурядовими організаціями та партнерами з Мережі підтримки підприємництва та зайнятості та Познанський центр підтримки Підприємництва⁷⁹, які організовують безкоштовне навчання та консультації для малого і середнього підприємства. Налагодження ділових контактів

Center.

⁷⁷ Найбільшим офісним комплексом у східній частині є комплекс Malta Office Park.

⁷⁸ У 2016 р. послугами Центру скористалося 5,9 тис. осіб.

⁷⁹ У 2016 р. послугами Центру скористалося 4,2 тис. осіб.

on-line між місцевими підприємцями з сектору малого та середнього підприємництва та потенційними бізнес-партнерами і клієнтами спрощує Інтернет-біржа малого підприємництва МСП е-контакт, а створений у соціальній мережі Facebook профіль Poznań Biznes Partner дозволяє забезпечувати інтерактивне спілкування з діючими та потенційними підприємцями. На підтримку підприємництва спрямовані такі програми як: «Експортна Познань»⁸⁰, «Провулок ремесел»⁸¹, «Стартап Познань»⁸², «Таксі Варта Познані»⁸³, проект,

⁸⁰ Програма скерована на компанії з сектору МСП на території міста Познань, які вже здійснюють експортну діяльність або планують розширити свою діяльність на іноземні ринки.

⁸¹ Програма промоції та підтримки унікальних ремесел, метою якої є підтримка процесу економічної, соціальної та культурної ревіталізації вибраних територій міста Познань, промоція та захист цінних і затребуваних ремісничих спеціальностей, а також професійна активізація безробітних, які мають кваліфікацію з ремісничих професій.

⁸² Програма скерована на середовище стартапів та осіб, що здійснюють або планують розпочати вести власний бізнес. Програму «Стартап Познань» було відзначено Польським агентством з розвитку підприємництва як приклад вдалого співробітництва міської влади з інституціями бізнес-середовища та компаніями, що здійснюють свою діяльність у сфері нових технологій та інноваційних рішень. За її реалізацію місто Познань отримало нагороду та звання міста, яке підтримує стартапи, під час конференції ICT Summit у Варшаві.

⁸³ Метою проекту є підняття якості надання послуг з перевезення та створення позитивного іміджу познанських підприємців, які займаються перевезенням людей приватним таксі.

який охоплює цикл занять з підприємництва у познанських вищих навчальних закладах, а підтримку інноваційних компаній здійснює Інкубатор Познанського технологічно-промислового парку. З метою зміцнення та створення іміджу Познанської агломерації, як приязної до всіх видів підприємництва, щорічно проводяться Познанські дні підприємництва, які організовуються містом Познань спільно з Познанським повітом, Міжнародним Познанським Ярмарком, Великопольською торгово-промисловою палатою та Познанським науково-технологічним парком. В рамках цієї події одночасно відбувається кілька заходів, спрямованих на підприємців та фінал конкурсу на звання «Познанського лідера підприємництва». Підприємці також можуть користуватися фінансовою підтримкою в рамках державної допомоги для підприємців, яка включає в себе програму звільнення від сплати податку на нерухомість в рамках допомоги *de minimis* та програму звільнення від сплати податку на нерухомість в рамках регіональної допомоги, спрямованої на підтримку нових інвестицій або створення нових робочих місць, пов'язаних з новою інвестицією, дотації Фонду праці.

Розвиток підприємництва та інновацій підтримують органи місцевого самоврядування Великопольського воєводства в рамках консалтингової платформи Великопольський форум інтелектуальних спеціалізацій та Великопольського Центру обслуговування інвесторів та експортерів, спрямованого на підтримку діяльності МСП за межами Польщі.

190 установ B+R 3 технологічні парки кластерний аналіз 1,5 млрд. зл. на B+R 375 млн. зл. на інновації в промисловості дизайн арена DESIGN Poznań Design Festiwal стартапи індустрія ігор Poznań Game Arena зони спільної праці

Інноваційність та креативність

У загальнонаціональному масштабі Познань знаходиться в групі найкраще розвинених міст з точки зору рівня інноваційного потенціалу, що підтверджується дослідженнями Агентства з розвитку підприємництва. На їх думку, Познань характеризується великим науковим та інституційним потенціалом, орієнтованим на інновації та діяльність для економіки, що базується на знаннях, є одним з провідних інноваційних центрів у Польщі. У Познані на діяльність, пов'язану з розвитком

та дослідженнями щорічно виділяється майже 1,5 млрд.зл.⁸⁴, з них одна четверта на роботи з розвитку.

У Познані розвиваються інституції інноваційності, зокрема три технологічні парки⁸⁵, які становлять платформу для співпраці економіки та науки і створюють сприятливе середовище для розвитку інновацій: створений

⁸⁴ Дані за 2015 р.

⁸⁵ Приватні технологічні парки функціонують та створюються також і навколо Познані: Nickel Технологічний парк Познань в Злотніках, спрямований на підтримку розвитку біотехнологічної промисловості та галузі IT, на території якого також діє Nickel BioCentrum; Технологічний парк INEA PARK у Висоготові разом з великим сучасним Data Center; Eureka Technology Park в Домброві, метою якого є допомога у впровадженні інноваційних рішень та інкубування новостворених компаній..

містом Познань Познанський Технологічно-Промисловий Парк, Познанський Науково-Технологічний Парк, що є філією Фонду Університету ім. Адама Міцкевича, приватний науково-технологічний парк Nobel Tower з бізнес-інкубатором, а також приватний Інкубатор бізнес і наука. Діють мультидисциплінарні дослідні центри сучасних технологій, зокрема: Комплекс інкубаторів високих технологій, Великопольський Центр перспективних технологій, Міжуніверситетський НаноБіоМедичний центр, Центр Мехатроніки, Біомеханіки та Наноінженерії, Біо-Центр, Національний Центр інновацій в логістиці та е-економіці, Центр медичної біології, Дослідні центри польського оптичного інтернету,

Центр інновацій PCSS-Huawei, а бізнес-інкубатори та центри трансферу технологій. Познанські вищі навчальні заклади та центри B+R у взаємодії з органами місцевого самоврядування та підприємствами також реалізують спільні проекти, спрямовані на інноваційність. В місті функціонує Фонд кластер Польща, метою якого є діяльність, спрямована на об'єднання і співпрацю творчою індустрією та суміжних галузей з бізнесом та підвищення конкурентоспроможності Великопольських компаній, митців та муніципальних установ, а також асоціації Великопольський центр кластерного аналізу- кластерної платформи, яка об'єднує лідерів та партнерів кластерних ініціатив в регіоні. Познанські компанії, вищі навчальні заклади та науково дослідні центри беруть участь у численних регіональних кластерних ініціативах⁸⁶, зокрема: Akademia Architekta, ECDF Klaster, Польський кластер інноваційних ковальських технологій, Waste Klaster, Познанський освітній кластер, Великопольський кластер відновлюваної енергії, Великопольський

⁸⁶ У 2016 році Маршалковський уряд Великопольського воєводства розпочав проваджувати Процес сертифікації кластерних ініціатив у Великопольському воєводстві.

кластер проектно-виробничих фірм ARCHI-PROJEKT, Великопольський кластер MEBEL DESIGN, Великопольський медичний кластер, Великопольський інформатичний кластер Західний транспортно-логістичний кластер. Діяльністю, спрямованою на розвиток, навчання та підвищення кваліфікації кадрів МСП та підготовкою до впровадження до впровадження інноваційних технологій та технологій у компаніях займається Академія інноваційного бізнесу.

У Познані розвиваються компанії творчого сектору, до яких крім вищих навчальних закладів та науково дослідних установ також входять технології ІКТ, послуги у галузі архітектури, мистецтва та медіа, дизайну та моделювання одягу (*fashion design*), декоративно-прикладного мистецтва, фінансових, бізнес та юридичних послуг, Вони становлять 20% усіх зареєстрованих у Познані компаній, у них працевлаштовано 18% працівників. Найбільше компаній творчого сектору становлять мікро-фірми (96%). Кількість фірм творчого сектору збільшується, передусім у групі компаній, які ведуть діяльність зі

значним використанням знань⁸⁷, які становлять понад 60% компаній творчого сектору в Познані. За даними European Culture and Creative Cities Monitor⁸⁸, на загальнонаціональному рівні Познань характеризується найвищим рівнем розвитку в галузі культури та творчих секторів. Особливо високу оцінку отримало зростання кількості нових робочих місць у творчих секторах та фірмах нових медіа і комунікацій.

На загальнонаціональному рівні Познань є важливим центром середовища дизайну⁸⁹ та індустрії ігор. У місті функціонують вищі навчальні заклади, які готують спеціалістів у сфері архітектури та дизайну, зокрема Університет мистецтв, Університет SWPS з інститутом дизайну School of Form, Познанська Політехніка, Природничий університет, діє

⁸⁷ До цієї групи належать фірми, які надають продукти та послуги у сфері ІКТ (крім програмного забезпечення), фінансові, юридичні та бізнес-послуги (консалтинг, дослідження ринку), дослідження та розробки а також послуги з надання вищої освіти.

⁸⁸ Результати дослідження були опубліковані Європейською Комісією у 2017 році.

⁸⁹ Середовище дизайну охоплює дизайн промислових продуктів, брендів та способів комунікації, способів взаємодії з користувачем, оточення, послуги, бізнес-моделі, досвід та моду.

перший в Польщі центр дизайну та творчості Concordia Design. Відбувається ярмарок арена DESIGN, Art&Fashion Forum by Grażyna Kulczyk, Poznań Design Festiwal а також тематичні конференції та тренінги. Динамічно розвивається індустрія ігор. Протягом 3 років у Великопольщі було створено 9,4% молодих компаній з індустрії ігор, це третє місце після Малопольщі та Мазовії, а їх діяльність сконцентрована в Познані. Університет ім. Адама Міцкевича, Познанська політехніка, Університет мистецтв, Вища банківська школа та Коледж da Vinci здійснюють підготовку спеціалістів у сферах технологій, графіки та дизайну і комп'ютерних ігор. В місті відбуваються спеціалізовані заходи, пов'язані з індустрією ігор: Poznań Game Arena з Game Industry Conference та ярмарком праці GeekCareers а також марафони зі створення ігор Poznań Game Jam. У місті також функціонує Познанська біржа гравців – неурядова організація, пов'язана з індустрією відео-ігор.

За результатами досліджень Фонду Startup Poland Польща є четвертим центром в Польщі з точки зору кількості діючих стартапів. В місті здійснює свою діяльність кожен одинадцятий

польський стартап, а їх кількість становить майже 250. У групі зі 48 польських сформованих стартапів з добре обґрунтованим брендом, які уже досягли успіху на ринку, є 6 компаній з Познані. Booklikes, Qpony, jakdojade⁹⁰, Legimi, IC Solutions, Omni 3D. Стартапи можуть користуватися понад 25 зонами коворкінгу, у тому числі першим в Польщі безкоштовним і публічним коворкінговим простором «+ один», створеним містом Познань, FutureLab – Інтелектуальний простір лабораторій майбутнього PCSS та пропозицією Бізнес-інкубатора в Познанському технологічно-промисловому парку. Молоді компанії з креативних секторів також можуть користуватися підтримкою інкубатора CoOffice, який функціонує в центрі Concordia Design.

В престижний рейтинг технологічно-інноваційних компаній з найшвидшим розвитком в Центральній Європі Deloitte Technology Fast 50 Central Europe⁹¹ увійшли дві познан-

ські компанії: STX Next Sp. z o.o. (36 місце) та Netguru Sp. z o.o. (46 місце).

В промисловому виробництві до найбільш інноваційних з точки зору впровадження нових продуктів та послуг належать галузі: автомобільна, хімічна, гумова та деревообробна. Найнижчий рівень інноваційності спостерігається в харчовій промисловості та виробництві з мінеральної сировини. Згідно з даними GUS щорічні видатки на інноваційну діяльність в промисловості становлять 375⁹² млн. zł., з них спрямовується 30% на діяльність, пов'язану з розвитком та дослідженнями.

Важливим напрямком розвитку інновацій є соціальні інновації, які динамічно розвиваються в Познані. Зокрема функціонують Великопольський інкубатор соціальних інновацій⁹³, який готує до впровадження інноваційні рішення, спрямовані на маргіналізованих осіб; Центр інкубації соціальних

⁹⁰ В грудні 2016 р. група Grupa Onet-RAS Polska набула понад 69% акцій City-Nav, яка керує сервісом jkdjade.

⁹¹ Рейтинг Deloitte Technology Fast 50 здійснює оцінку центрально-європейських технологічно-інноваційних підприємств з найшвидшим розвитком на підставі зростання грошових надходжень від операційної діяльності у трьох категоріях: головній «Technology Fast 50» та

двох підкатегоріях «Зірки, що сходять» та «Велика п'ятірка».

⁹² Дані за 2016 р.

⁹³ Інкубатор було створено в рамках взаємодії міста Познань, Познанського суперкомп'ютерно-мережевого центру та Регіонального центру соціальної політики.

інновацій «Після-після-завтра»,⁹⁴ спрямований на безперервне навчання дорослих; Інкубатор соціальних інновацій Великого Завтра⁹⁵, що підтримує підготовку до впровадження інноваційних проектів у сфері послуг з догляду за особами, які потребують опіки та піклування, Лабораторія соціальних інновацій⁹⁶, діяльність якої спрямована на студентів для сприяння їхньому входу на ринок праці шляхом розвитку компетенцій, очікуваних роботодавцями.

Великопольське воєводство у 2015 році оновило «Регіональну стратегію інновацій для Великопольщі на 2015-2020 роки»⁹⁷, в рамках якої було визначено шість областей інтелектуальної спеціалізації регіону: Біоресурси, Інтер'єри майбутнього, Промисловість завтрашнього дня, Розвиток на базі ІКТ,

Спеціалізовані логістичні процеси, Сучасні медичні технології. Також визначено нові перспективні регіональні сектори економіки в рамках ключових допоміжних технологій, ІКТ та творчі сектори: комп'ютерні ігри, персоналізація та індивідуальний дизайн, цифрові технології у творчому секторі з особливим акцентом на доповнену реальність, Інтернет речей, створення B2B-послуг, біотехнології в різних застосуваннях (біотехнологія рослин, біотехнологія харчових продуктів, фармацевтична біотехнологія та біофармацевтика) а також фотоніка.

⁹⁴ Центр було створено Познанським науково-технологічним парком та познанською компанією Sense consulting.

⁹⁵ Проект реалізований познанською консультативно-навчально-інвестиційною компанією DGA S.A.

⁹⁶ Проект реалізований Відділенням політичних наук та журналістики Університету ім. Адама Міцкевича.

⁹⁷ Регіональна стратегія інновацій для Великопольщі на 2015-2020 роки (RIS3) становить базу для впровадження стратегії Європа 2020 на регіональному та національному рівні у новій фінансовій перспективі 2014-2020.

**340 тис. зайнятого населення 80% зайнятих у сфері послуг Volkswagen
Poznań Sp. z o.o. найбільший роботодавець 1,9% рівень
безробіття 6,8 тис. безробітних Робота для молоді Гарантії для молоді 44 тис.
заяв роботодавця про намір працевлаштування іноземця 4,3 тис. зл.
середньомісячна заробітна плата брутто**

Ринок праці

В Познані 63% мешканців становлять особи працездатного віку. У місті працює 340 тис. осіб⁹⁸, з них 244 тис. у компаніях, де кількість працівників перевищує 9 осіб. 80% працює у секторі послуг, передусім ринкових. У сфері послуг з високим рівнем знань⁹⁹ та хай-тек послуг¹⁰⁰ працює близько половини зайнятих. У

⁹⁸ Дані за 2016 р.

⁹⁹ Послуги, які вимагають висококваліфікованих працівників: фінансове посередництво, послуги з нерухомості, освіта, охорона здоров'я, культурна, спортивно-оздоровча діяльність.

¹⁰⁰ Сектори економіки, в яких застосовуються сучасна техніка та тех-

сфері промисловості та будівництва працює 19%, з них понад половина у секторі високих технологій¹⁰¹. Найбільше нових робочих місць створюються мікро та малими підприємствами, які становлять 99% всіх компаній, зареєстрованих у системі REGON. Понад дві треті працівників зайняті у мікро та великих компаніях.

нології, переважно ІКТ.

¹⁰¹ Виробництво хімікатів, хімічних продуктів та виробів з синтетичного волокна, виробництво медичних, точних та оптичних приладів, годинників, виробництво електричних машин та апаратури, виробництво офісного обладнання та комп'ютерів, виробництво автотранспорту, причепів, напівпричепів та іншого транспортного обладнання.

До найбільших роботодавців, у яких загалом працює понад 1000 осіб, відносяться компанії, що працюють у галузі виробництва, будівництва, транспорту, зв'язку, фінансового посередництва, освіти, охорони здоров'я та адміністрування. Найбільшим роботодавцем в промисловій сфері є компанія Volkswagen Poznań Sp. z o.o., яка одночасно являється найбільшим роботодавцем в Познані, а в освіті – Університет ім. Адама Міцкевича. До роботодавців, у яких загалом працює понад 1000 осіб, відносяться також: Enea Operator Sp. z o.o., Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Kompania Piwowarska SA, Lisner Sp. z o.o.,

ELTEL NETWORKS SA, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Познанська політехніка, Економічний університет, Медичний університет, Природничий університет, Уряд міста Познань, Clar System SA i Selgros Sp. z o.o. GlaxoSmithKline Pharmaceuticals (16 місце) та Kompania Piwowarska SA (18 місце) входять у першу двадцятку рейтингу Randstad Award 2015 – найбільший міжнародний дослідницький проект, який оцінює привабливість найбільших роботодавців на місцевих ринках. Результати дослідження «Активність спеціалістів та менеджерів на ринку праці 2016»¹⁰² проведеного агентством Antal International показують, що Познань є привабливим місцем роботи та проживання для цієї групи працівників. Переселення в Познань у зв'язку зі зміною робочого місця було б привабливим для майже 28% респондентів. Загальнонаціональне дослідження заробітної плати, проведене компанією Sedlak & Sedlak, показує, що середня заробітна плата в Познані становить 4,3 тис. зл. брутто¹⁰³.

¹⁰² Анкетування, участь в якому взяло 1,5 тис. спеціалістів та менеджерів з точки зору їх готовності до зміни місця роботи та бажанішого місця проживання.

¹⁰³ Дані за 2016 р.

Позитивна економічна кон'юнктура призводить до поживлення на ринку праці та збільшення кількості пропозицій роботи¹⁰⁴. Найбільша проблема у роботодавців виникає із пошуком працівників без освіти або з середньою професійною освітою. Згідно з опитуванням «Барометр професій»¹⁰⁵, у Познані та Познанському повіті існує 66 дефіцитних професій, включаючи робітників виробництва, покрівельників та будівельників, каменярів та штукатурників, а також робітників з оздоблювальних будівельних робіт, середніх медичних працівників, нянь і доглядальників для людей похилого віку та осіб з інвалідністю та професії в автомобільній, логістично-транспортній та ІТ-галузях. Ця ситуація призводить до того, що роботодавці з Познані та Познанського повіту щоразу більше готові використовувати можливість працевлаштування іноземців. Протягом року майже на 30% збільшилася кількість дозволів на роботу для іноземців і у 2,5 разів зросла

¹⁰⁴ У 2016 р. надійшло 15,6 тис. пропозицій щодо працевлаштування в Познані, найбільше з них стосувалося роботи складського працівника, оператора вилочного навантажувача, зварювальника, кухаря, різника-ковбасника, розбиральника-обвалювальника, швачки-мотористки.

¹⁰⁵ Дані за 2016 р.

кількість заяв про намір доручити працю іноземцю. У 2016 році в Познані та Познанському повіті зареєстровано 44 тис. заяв¹⁰⁶ роботодавців про намір доручити працю іноземцю, при чому 96% з них стосувалося громадян України, та видано близько 1,8 тис. характеристик з метою отримання дозволу на виконання робіт іноземцем¹⁰⁷, 90% з них стосувалося громадян України¹⁰⁸.

У Познані функціонують самоврядні організації, які проводять дослідження та прогнозування місцевого ринку праці та економіки. Місто Познань створило Обсерваторію ринку економіки та ринку праці Познанської агломерації а Маршалковський уряд Великопольського воєводства – Великопольську

¹⁰⁶ Ця процедура стосується громадян 6 країн: Вірменії, Білорусі, Грузії, Молдови, Росії та України. У цьому режимі половина роботодавців заявляють про готовність працевлаштувати іноземців на простих роботах, а майже чверть готова працевлаштувати кваліфікованих промислових робітників та ремісників, операторів машин та монтажників, працівників з надання послуг та продавців.

¹⁰⁷ У цьому режимі роботодавці найбільше зацікавлені працевлаштуванням: будівельних працівників, операторів обладнання з переробки м'ясопродуктів, складських працівників/операторів вилочних навантажувачів, працівників виробництва, пакувальників та сортувальників.

¹⁰⁸ Дані для Великопольщі.

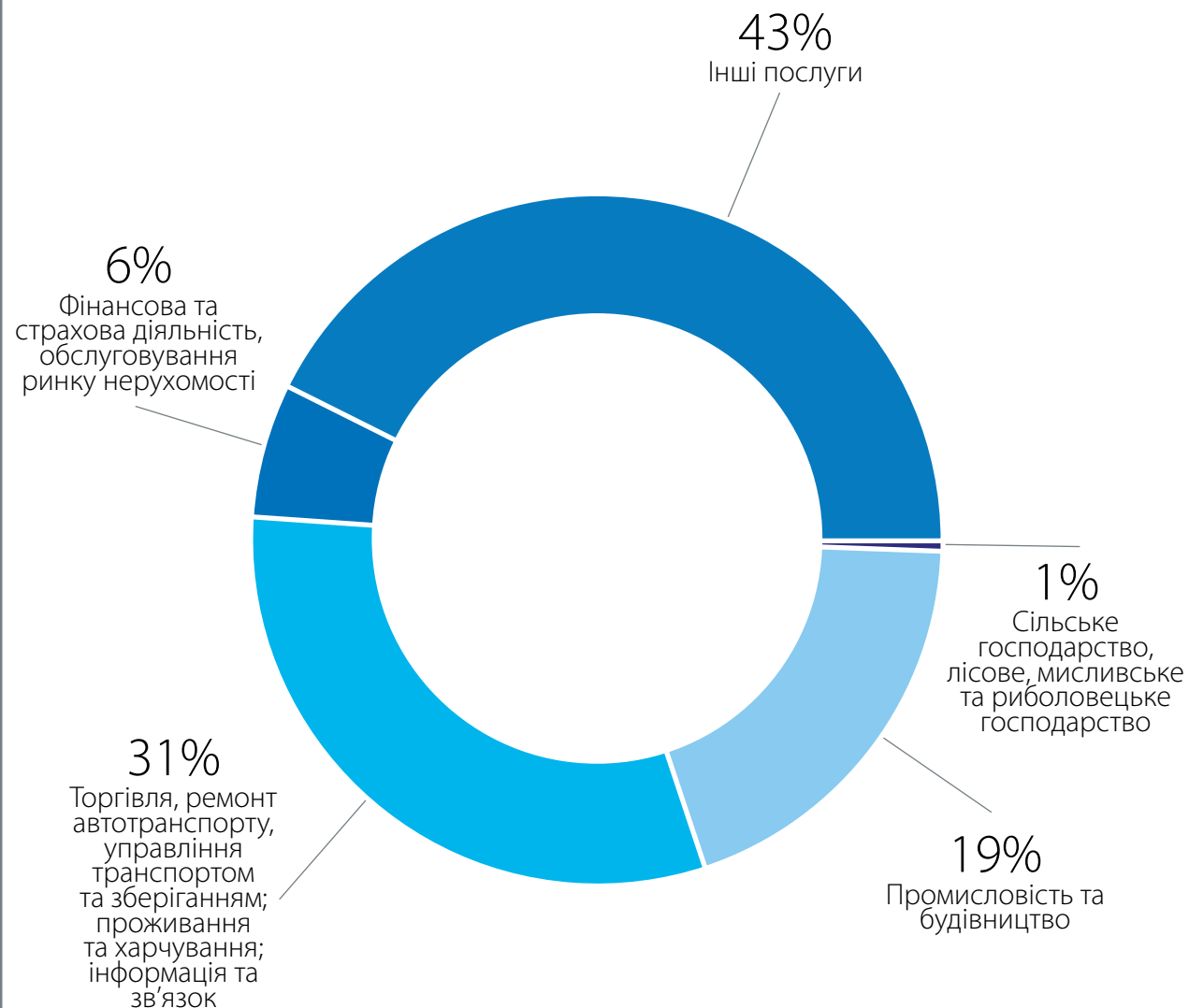

регіональну територіальну обсерваторію. Місто Познань є членом Повітової ради з питань зайнятості, який є консультативно-дорадчим органом з політики ринку праці та «Партнерство для розвитку Великопольського ринку праці» – місцевого договору 49¹⁰⁹ органів місцевого самоврядування, організацій бізнесу та зайнятості та навчальних закладів, які здійснюють спільні проекти, спрямовані на створення узгодженості між професійною підготовкою та попитом на ринку праці, а також на зміцнення та розвиток системи послуг з професійно-орієнтованого консалтингу, які надаються урядами праці на рівні професійної освіти.

Великопольське воєводство має «Стратегію зайнятості Великої Польщі на 2014-2020

¹⁰⁹ Сторонами партнерства зокрема є: Центр професійного консалтингу для молоді, Познанська політехніка, Польська економічна палата імпортерів, експортерів та кооперації, Познанський центр безперервної професійної освіти, Регіон Великопольська NSZZ 2Солідарність», Союз молодих великополян, Університет мистецтв, Природничий університет, Великопольська торгово-промислова палата, Великопольська реміснична палата, Великопольське воєводська команда Корпусу добровільної праці, Великопольська асоціація роботодавців, Великопольська асоціація приватних роботодавців, Великопольська кураторія освіти, Асоціація роботодавців Великопольської торгово-промислової палати.

ПРАЦЮЮЧІ В ПОЗНАНІ

роки», затверджену Сеймиком Великопольського воєводства¹¹⁰. Її основної метою є підвищення професійної активності мешканців регіону, що призведе до зростання конкурентоспроможності та покращення рівня життя.

Ситуація на місцевому ринку праці показує, що рівень безробіття в Познані є найнижчим у країні і не перевищує 2%¹¹¹. В Повітовому уряді праці в Познані (PUP) зареєстровано 6,6 тис. безробітних, тобто 12 осіб на кожних 1000 мешканців. Іноземці складають лише менше, ніж 0,5% зареєстрованих безробітних,¹¹² і менше, ніж кожен одинадцятий з них, мають право на допомогу по безробіттю. Під масове звільнення щорічно потрапляє майже 400 осіб¹¹³. Кожен п'ятий безробітний

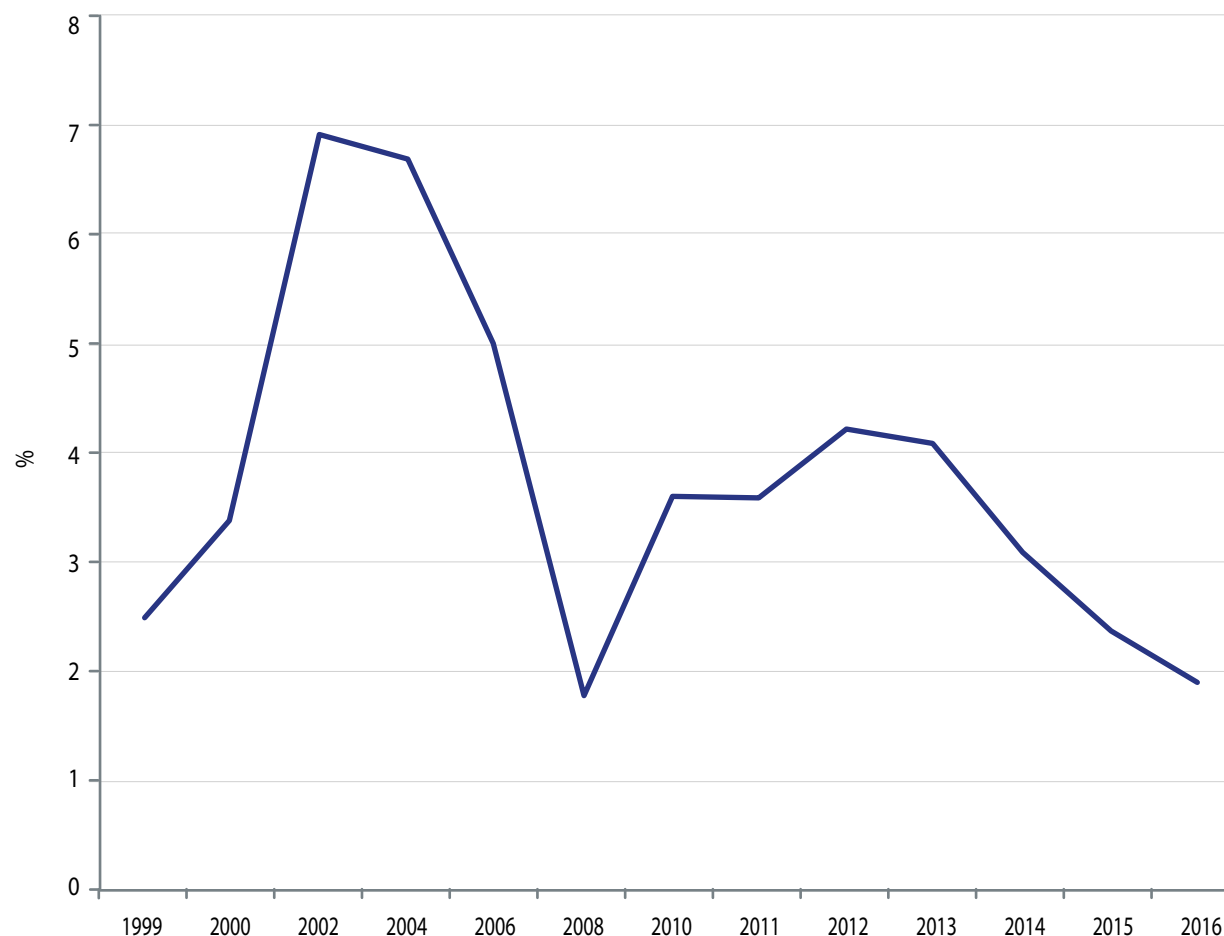
¹¹⁰ Документом визначаються три сценарії розвитку ринку праці у Великопольщі: від оптимістичного (розвиток економіки та зменшення рівня безробіття до 7%) до песимістичного (рецесія та рівень безробіття понад 16%). Нейтральний сценарій прогнозує розвиток подій посередині двох попередніх.

¹¹¹ У грудні рівень безробіття в Познані становив 1,9%.

¹¹² У 2015 році кількість безробітних іноземців, зареєстрованих в Повітоваому уряді праці в Познані становила 67 осіб, з них понад третина – громадяни України.

¹¹³ У 2016 р. в Познані 20 підприємств здійснило масове звільнення 384 працівників.

РІВЕНЬ БЕЗРОБІТТЯ В ПОЗНАНІ

отримує допомогу по безробіттю, 40% зараховуються до категорії тривало безробітних. Найбільша кількість осіб з останньої категорії не має професійної освіти. Проблема відсутності постійної роботи стосується, перш за все молоді віком до 34 років. Вони становлять 27% з тих, хто шукає роботи. Приблизно 30% безробітних – це особи без стажу роботи, або такі, що пропрацювали менше року. Найбільша кількість безробітних має найнижчу освіту (гімназію і нижче) та вищу освіту. Згідно з опитуванням «Барометр професій»¹¹⁴, у Познані та Познанському повіті найважче знайти роботу спеціалістам 33 надлишкових професій, зокрема: інженерам-хімікам, біологам, біотехнологам та біохімікам, спеціалістам з електроніки, автоматики та робототехніки, телекомунікацій, фахівцям з державного управління, соціально-економічних та фінансових досліджень, PR, реклами, маркетингу та продаж, управління персоналом та набору персоналу, архітекторам та містобудівникам, ландшафтним дизайнерам, художникам і декораторам інтер'єру, філологам, вчителям

¹¹⁴ Дані за 2016 р.

початкових класів, педагогам, філософам, історикам, політологам і культурознавцям.

У рамках допомоги безробітним, крім посередництва у процесі пошуку роботи через Індивідуальні плани дій, PUP скеровує на стажування та професійну підготовку та активну діяльність з пошуку роботи, здійснює заходи із втручання для забезпечення безробітних роботою та залучення на громадські роботи, субсидує проекти, пов'язані з започаткуванням господарської діяльності, та надає безкоштовні професійні консультації¹¹⁵, у тому числі групове професійне інформування та клуб мікропідприємців. Особи, віком до 30 років, користуються додатковими інструментами ринку праці: навчальним ваучером, ваучером стажування, ваучером на роботу, ваучером на зарахування та повернення працедавцю внесків Управління соціального страхування (ZUS); люди старше 50 років і батьки, які повертаються на ринок праці отримують активізаційні пільги. Відбуваються також

¹¹⁵ Ті, хто шукає роботу, а також особи, що мають намір розпочати господарську діяльність або створити мале підприємство, також підтримуються Познанським центром підтримки підприємництва, який надає інформаційні, консультативні та освітні послуги.

періодичні біржі праці (у тому числі для осіб з інвалідністю) та ярмарки праці, організовані зокрема бюро кар'єр або організаціями студентського самоврядування. Безробітні особи можуть брати участь в організованих PUP проектах, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів Європейського соціального фонду та бюджетних коштів, зокрема: «Активізація безробітної молоді в Познанському повіті», «Нянька на ставку II», «Ідея-Активізація-Підприємництво», «Повернення на ринок праці», «Робота для молоді», «Ваш бізнес» та у проектах, що здійснюються Великопольським урядом праці Великої Польщі, такими як: «Активізуйся», «Великопольська академія освіти», «Великопольські фахівці».

Заходи з протидії безробіттю серед молоді у Познані проводять також Корпус добровільної праці, який в рамках європейської програми «Гарантії для молоді»¹¹⁶ реалізує на території Великопольщі проект «Акція

¹¹⁶ «Гарантія для молоді» – це програма Євросоюзу спрямована на боротьбу з безробіттям серед молоді, метою якої є забезпечення високоякісних пропозицій працевлаштування, подальшу освіту, стажування або стажування протягом 4 місяців після завершення формальної освіти чи втрати роботи.

активізація – ESF», який фінансується Європейським соціальним фондом, а також пропонує послуги у сфері працевлаштування, професійного консалтингу та професійного навчання для молоді NEET¹¹⁷. Федерація науково-технічних товариств NOT спільно з технічними вищими навчальними закладами в рамках національної програми «Безпечна практика та навколишнє середовище» організовує безкоштовні тренінги та семінари з питань безпеки та гігієни праці, трудового законодавства та підтримки працевлаштування, цільовою аудиторією яких є учні та студенти, що планують проходити професійну практику, стажування або просто розпочати працювати.

¹¹⁷ Молодь NEET – це особи, молодші 25 років, які не працюють, не навчаються та не здобувають освіти.

396 шкіл 82,2 тис. учнів 16,8 тис. випускників шкіл 25 вищих навчальних закладів 250 напрямків навчання 112 тис. студентів 28,9 тис. випускників вищих навчальних закладів Повага до професіоналів
Сила математики Учень з захопленням Німецька для навчання Освітній ярмарок Познань приваблює найкращих Посол академічної Познані

Освіта

В систему освіти Познані входять 396¹¹⁸ шкіл різного рівня та майже 50 навчальних закладів¹¹⁹. Школи відвідує 82,2¹²⁰ тис. дітей, молоді та дорослих. Менше ніж кожен третій учень навчається в початковій школі, кожен шостий – в

¹¹⁸ Дані за 2016 р.

¹¹⁹ Це центри безперервної освіти, центри професійного консалтингу, навчально-виховні центри, педагогічно-психологічні консультативні центри, позашкільні навчальні заклади, школи-інтернати та гуртожитки, шкільні молодіжні гуртожитки.

¹²⁰ У загальній кількості учнів кожного року близько 2% є учнями спеціальних шкіл та особами, які відвідують спеціальні, інтеграційні, терапевтичні та адаптивні відділення, що діють у державних школах.

середній школі, майже кожен третій – в надгімназійній школі, кожен дев'ятий – в надліцейній школі. У групі надгімназійних шкіл найбільшою популярністю користуються загальноосвітні школи, в яких навчається близько половини усіх учнів надгімназійного та надліцейного рівня. В технікумах або школах з творчим напрямком навчається 11% учнів, а у професійних училищах – 2%. Сукупна частка учнів становить від 132,7% у загальноосвітніх школах до 15,5% в професійних училищах. Дорослі особи здобувають освіту у 99 гімназіях, загальноосвітніх і надліцейних навчальних закладах. Познанські професійні школи для молоді готують

найбільше спеціалістів сфери послуг для населення (14%), інженерно-технічних (11%), технологій ІКТ (10%) та бізнесу і адміністрування (8%). У надліцейних школах найбільше учнів вчиться за напрямком бізнесу та адміністрування (22%) та медичним (19%). Щороку випускниками шкіл стає 16,8 тис. осіб, з них найбільша кількість випускників надгімназійних шкіл (43%), середніх (30%), гімназійних (26%). Щорічно випускні іспити здає 5,9 тис. учнів з яких 83% отримують атестат зрілості.

У познанських школах та навчальних закладах більшість викладачів мають вищу освіту,

а три чверті педагогічних посад займають дипломовані¹²¹ або призначені вчителі¹²². Відповідно до Закону про систему освіти вчителі мають можливість підвищувати свою професійну кваліфікацію за рахунок бюджетних коштів. Щорічно цією можливістю користуються 2,3 тис. вчителів, з яких понад 400 навчається, а 1,9 тис. відвідує курси підвищення кваліфікації. Щороку майже 150¹²³ вчителів, які зробили найбільший внесок у розвиток освіти та виховання молоді в Познані, отримують премію Президента міста Познань. Маршалковський уряд Великопольського воєводства організовує конкурс на звання Великопольська школа року¹²⁴ та Великопольський вчитель року¹²⁵ для вчителів та навчальних закладів Великопольщі, які відрізняються інноваційністю, якісним викладанням, співпрацею з місцевим середовищем та формуванням патріотичної та громадянської свідомості учнів.

¹²¹ У 2016 р. дипломовані вчителі становили 40%.

¹²² У 2016 р. призначені вчителі становили 33%.

¹²³ У 2016 р. Нагороду отримали 136 вчителів.

¹²⁴ У 2016 р. серед лауреатів та нагороджених було дві школи та дошкільний заклад з Познані.

¹²⁵ У 2016 р. серед лауреатів та нагороджених було 5 вчителів познанських шкіл.

Якість освіти в познанських навчальних закладах є диференційованою. Її основним показником є результати підсумкових іспитів на початковому та гімназійному рівнях, а також випускних іспитів. Результати тестування учнів, які закінчують початкову та гімназійну школу показують, що рівень освіти у Познані, як і у цілій Польщі – знизився¹²⁶. Це підтверджують результати Програми міжнародного оцінювання учнів PISA¹²⁷, які досліджували чи молодь з 72 країн та регіонів світу здатні ефективно аналізувати, підсумовувати та змістовно висловлювати свою думку та готові до навчання протягом усього життя.

Крім обов'язкових занять, передбачених основним навчальним планом, школи дають учням можливість розвивати свої спортивні, культурні, наукові і соціальні навички та

¹²⁶ У 2016 році шестикласники, які складали обов'язковий тест у познанських школах, отримали середню оцінку 66,85%, учні гімназій отримали 69,67% з польської мови, 61,35% – з суспільних наук та історії, 56,05% – з природничих дисциплін та 55,04% – з математики.

¹²⁷ Координатором програми PISA є OECD і вона здійснюється кожних 3 роки. Результати останнього дослідження проведеного у 2015 році, показують, що в порівнянні з попереднім, у сфері читання та розуміння середній бал учнів польських гімназій знизився на 12 балів, в природничих науках знизився на 25 балів, а математичні навички погіршилися на 7 балів.

інтереси шляхом активної участі у позакласній діяльності, тренінгах, концертах, спортивних центрах і клубах, волонтерських центрах. Крім того, школи, використовуючи кошти ЄС, реалізують освітні проекти, які розширюють та підвищують освітню пропозицію та сприяють професійній освіті. Уряд міста Познань підтримує промоцію професійного навчання шляхом реалізації проектів, що підтримують професійну освіту, зокрема: «Професійна кваліфікація – ключ до успіху – ми підтримуємо розвиток професійної освіти у Міській функціональній зоні Познані», «Забезпечення навчальних закладів сучасним та високоспеціалізованим технологічним обладнанням на території Міської функціональної зони Познані», кампанія «Повага до професіоналів»¹²⁸, проект «Сила математики»¹²⁹, проект «Добра професійна практика як запорука успіху», проект «Учень з захопленням», проект «Німецька до Познані»¹³⁰. Маршалковський уряд Великопольського воєводства спільно з Познанською політехнікою реалізує проект «Час професіоналів BIS – професійна Великопольща».

¹²⁸ <https://zawodowcy.poznan.pl/>

¹²⁹ <https://matematyka.poznan.pl/>

¹³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=BtYtZZFgkys>

З метою покращення умов навчання місто здійснює інвестиції в навчальні заклади, модернізацію, оновлення будівель, стадіонів, ігрових та спортивних майданчиків. Також реалізовується програма термомодернізації освітніх будівель.

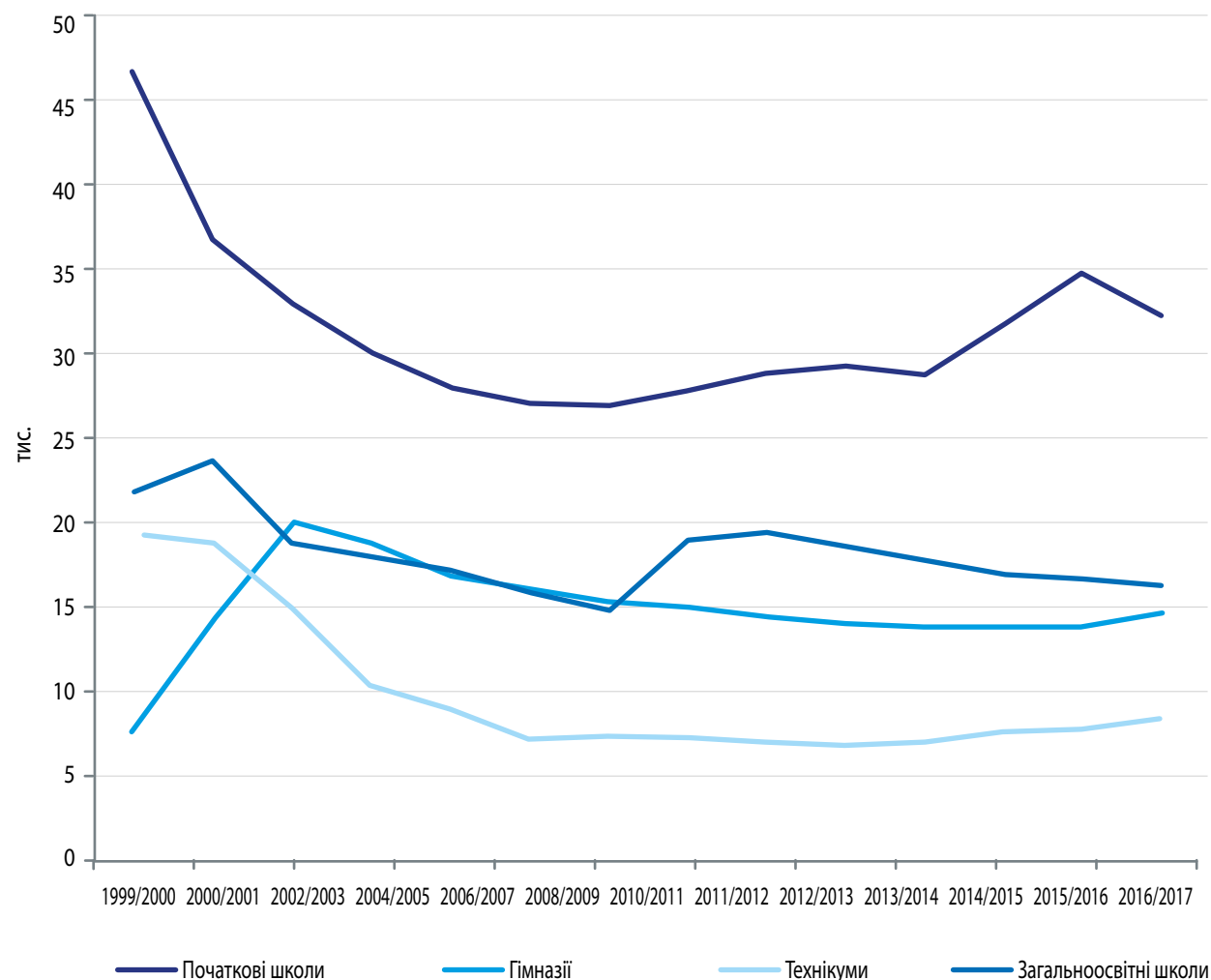
Учні познанських гімназій та надгімназійних шкіл, які здобувають особливі досягнення в навчанні, суспільній, мистецькій та спортивній діяльності можуть брати участь в конкурсі «Премія міста Познань за особливі досягнення для учнів познанських шкіл», який організовує місто Познань¹³¹. Молодь віком з 12 до 23 років може брати участь в Міжнародному конкурсі Фонду молодіжної нагороди, організованому Великопольщею спільно з Федеральною землею Гессен, регіоном Емілія-Романья та регіоном Аквитанія.

У Познані щорічно організовується Освітній ярмарок¹³², на якому учні можуть

¹³¹ У 2016 р. Нагороду отримали 196 учнів.

¹³² Освітній ярмарок – це спільний захід Маршалського уряду Великопольського воєводства, Центру підвищення кваліфікації вчителів в Познані та Міжнародного Познанського Ярмарку. Щорічно в ньому бере участь майже 30 тис. осіб.

УЧНІ ВИБРАНИХ ТИПІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПОЗНАНІ

ознайомитися з широкою освітньою пропозицією, а вчителі дізнатися про нові тренди в освіті.

Вища освіта

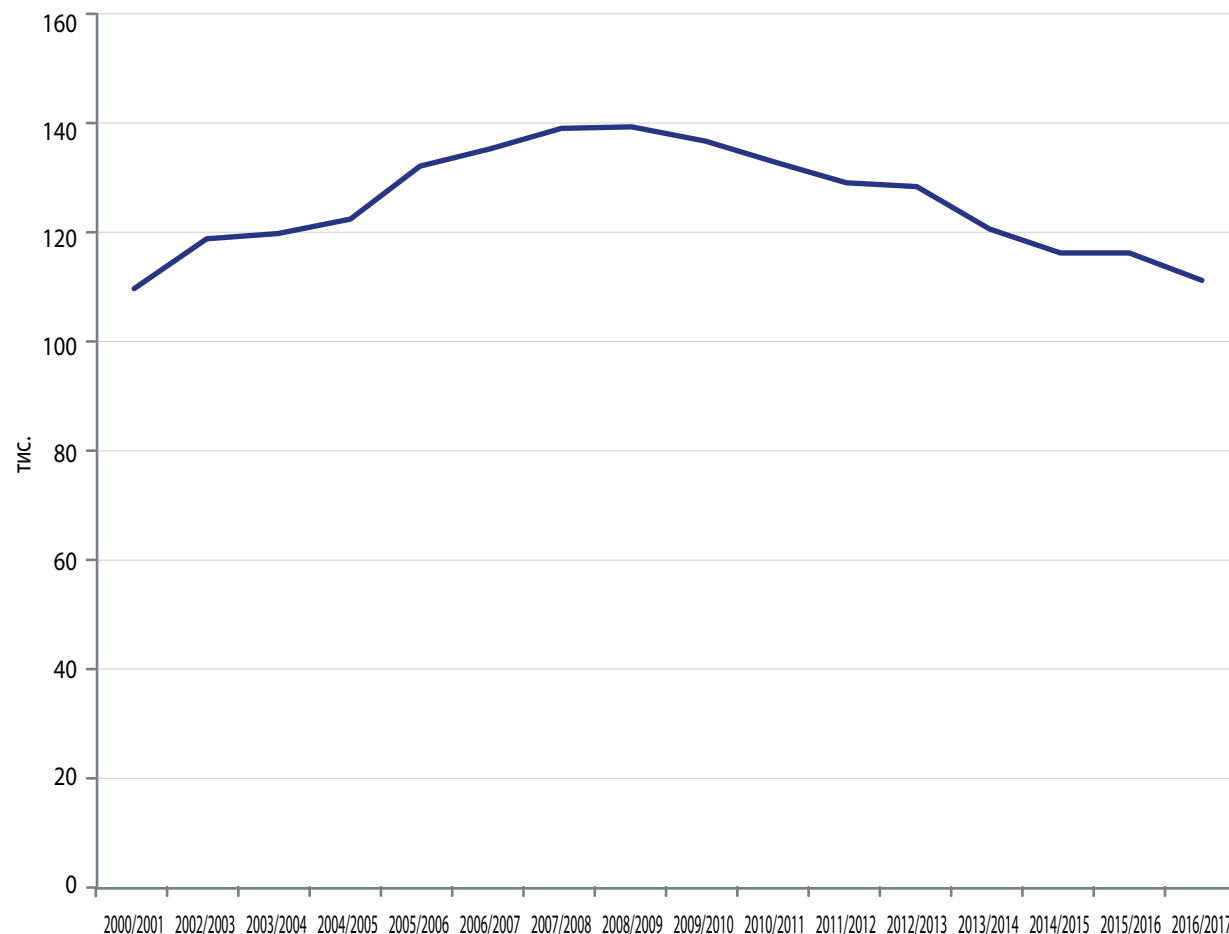
Познань – це один з найважливіших університетських та наукових центрів в країні. У 25 вищих навчальних закладах здобуває освіту 112 тис.¹³³ студентів, у тому числі 4 тис. іноземців з понад 80 країн світу, найбільше з України, Іспанії, Туреччини та Білорусі.

Понад 66% студентів обирають стаціонарну форму навчання, а більше треті вчаться на магістерському рівні. Майже 3/4 студентів здобувають освіту в державних вищих навчальних закладах. Найбільшим вищим навчальним закладом є Університет ім. А. Міцкевича, в якому навчається майже третина познанських студентів. У познанських вищих навчальних закладах працює понад 8¹³⁴ тис. академічних викладачів, у тому числі понад тисячу з професорським званням.

¹³³ Дані за 2016 р.

¹³⁴ У 2016 р. кількість академічних викладачів становила 8,3 тис. осіб.

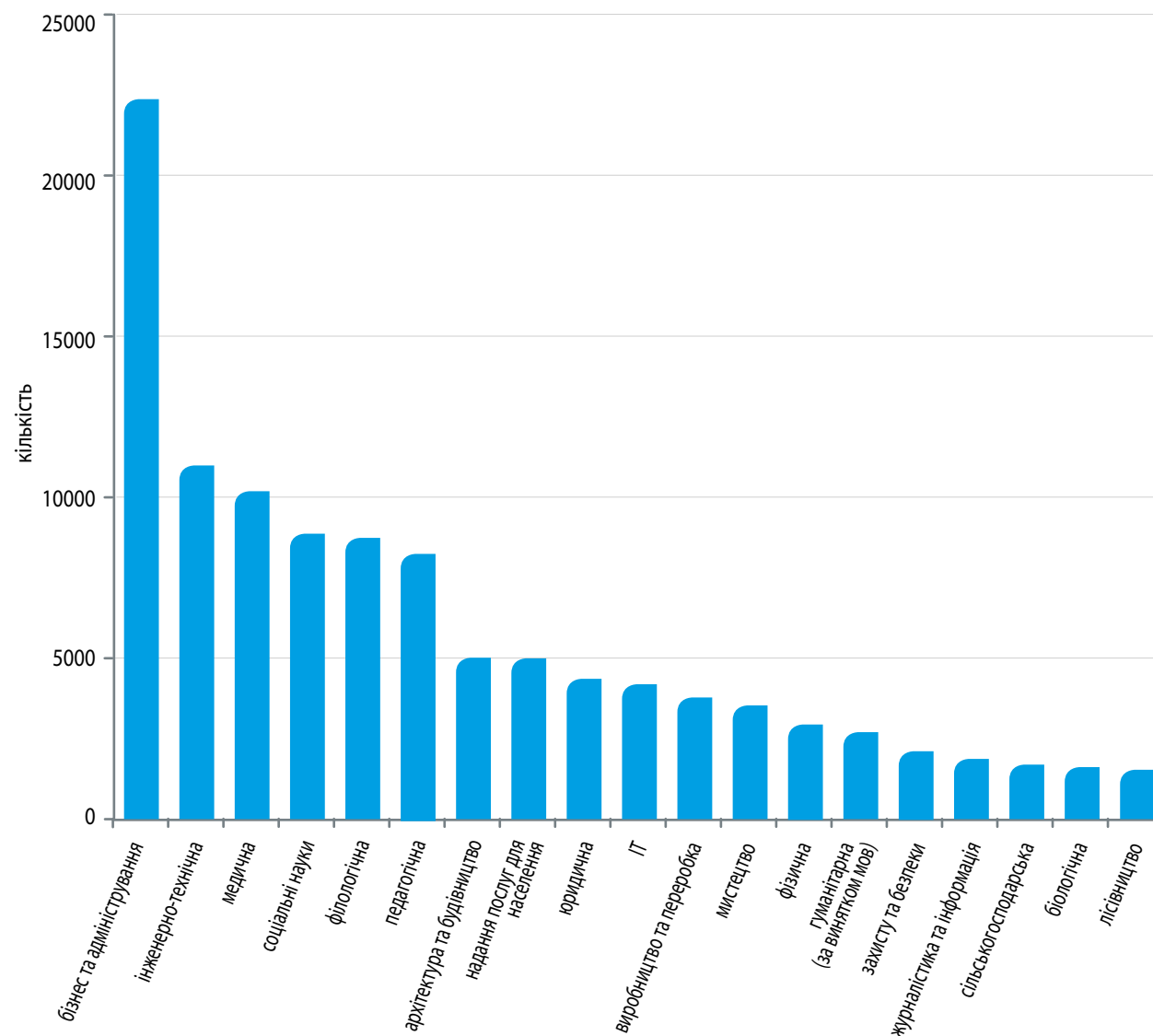
СТУДЕНТИ В ПОЗНАНІ

Студенти можуть вибрати з понад 250 навчальних напрямків, з яких понад 50 викладаються іноземними мовами. Кожен п'ятий студент здобуває освіту економічного та управлінського профілю, кожен десятий – гуманітарного, кожен одинадцятий – медичного, інженерного, технічного та педагогічного. В рейтингу¹³⁵ Міністерства науки і вищої освіти найбільшою популярністю серед абітурієнтів користуються: Познанська політехніка (3-є місце у Польщі), Академія фізичного виховання (5-е місце) та Економічний університет (12-е місце), а з недержавних вищих навчальних закладів – Вища банківська школа (4-е місце в категорії стаціонарна форма навчання та 1-е в категорії заочна форма навчання). 34 відділення 6 познанських вищих навчальних закладів: Університету ім. Адама Міцкевича, Познанської політехніки, Економічного університету, Природничого університету, Університету мистецтв та Медичного університету отримали відмінну оцінку Польської акредитаційної комісії, а 35 відділенням 8 вищих навчальних закладів: Університету ім.

¹³⁵ Дані за 2017 р.

СТУДЕНТИ В ПОЗНАНІ НАЙПОПУЛЯРНІШІ ПІДГРУПИ НАПРЯМІВ НАВЧАННЯ

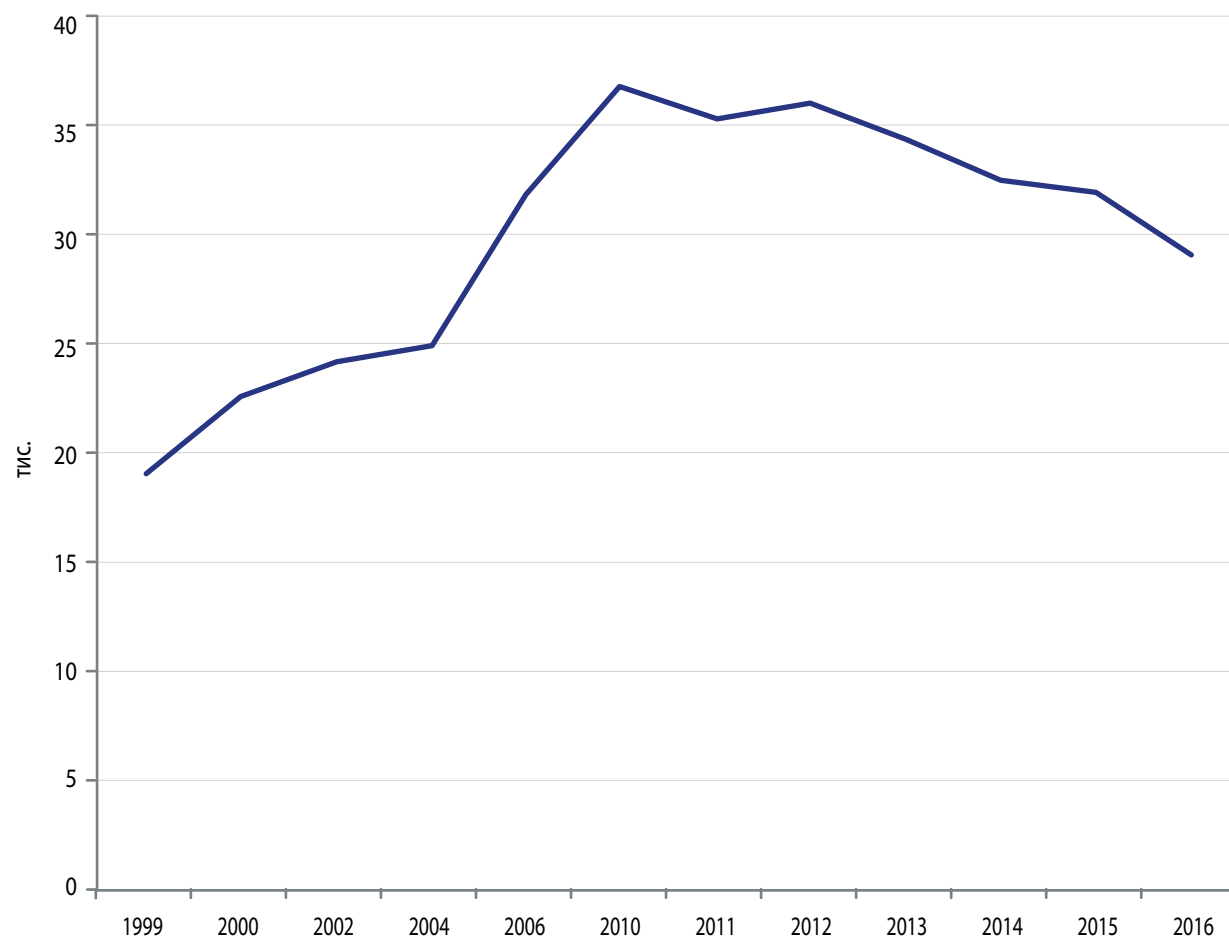

Адама Міцкевича, Познанської політехніки, Економічного університету, Природничого університету, Університету мистецтв, Медичного університету, Музичної академії та Університету SWPS Комітетом з оцінювання наукових установ було присвоєно найвищу категорію А+ (провідний рівень) або категорію А (дуже добрий рівень).

Познанські вищі навчальні заклади беруть участь у Програмі розвитку компетенцій, що дофінансовується за рахунок коштів ЄС¹³⁶, метою якої є підвищення компетенцій людей, причетних до вищої освіти, що відповідають потребам економіки, ринку праці та суспільства. Вищі навчальні заклади також вносять зміни в освітню пропозицію, переважно шляхом впровадження нових спеціальностей та напрямів навчання, які все частіше здійснюються в рамках домовленості декількох вищих навчальних закладів та з підприємцями. Також розширюються освітні пропозиції іноземними мовами, перш за все , англійською.

¹³⁶ У 2016 р. в рамках проекту дофінансування отримали 2 проекти Університету ім. Адама Міцкевича та 3 проекти Вищої банківської школи.

ВИПУСКНИКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПОЗНАНІ

Кожного року вищі навчальні заклади закінчує майже 30¹³⁷ тис. випускників. Найбільше з них вивчали економіку та бухгалтерський облік, педагогіку та суспільні науки. Післядипломне навчання¹³⁸ та докторантуру щорічно закінчують понад 14 тис. осіб.

Понад 80% студентів становлять особи з-за меж Познані. Для них пропонується¹³⁹ 9,3 тис. місць в 35 студентських гуртожитках вищих навчальних закладів та приватних. 18,5%¹⁴⁰ студентів отримують стипендію, з них майже половина (56%) – соціальну стипендію, а 42% – стипендію ректора для найкращих студентів.

Познанські вищі навчальні заклади мають 14 філій, розташованих у Великопольщі та в Любуському, Поморському, Сілезькому, Вармінсько-Мазурському та Західнопоморському, а

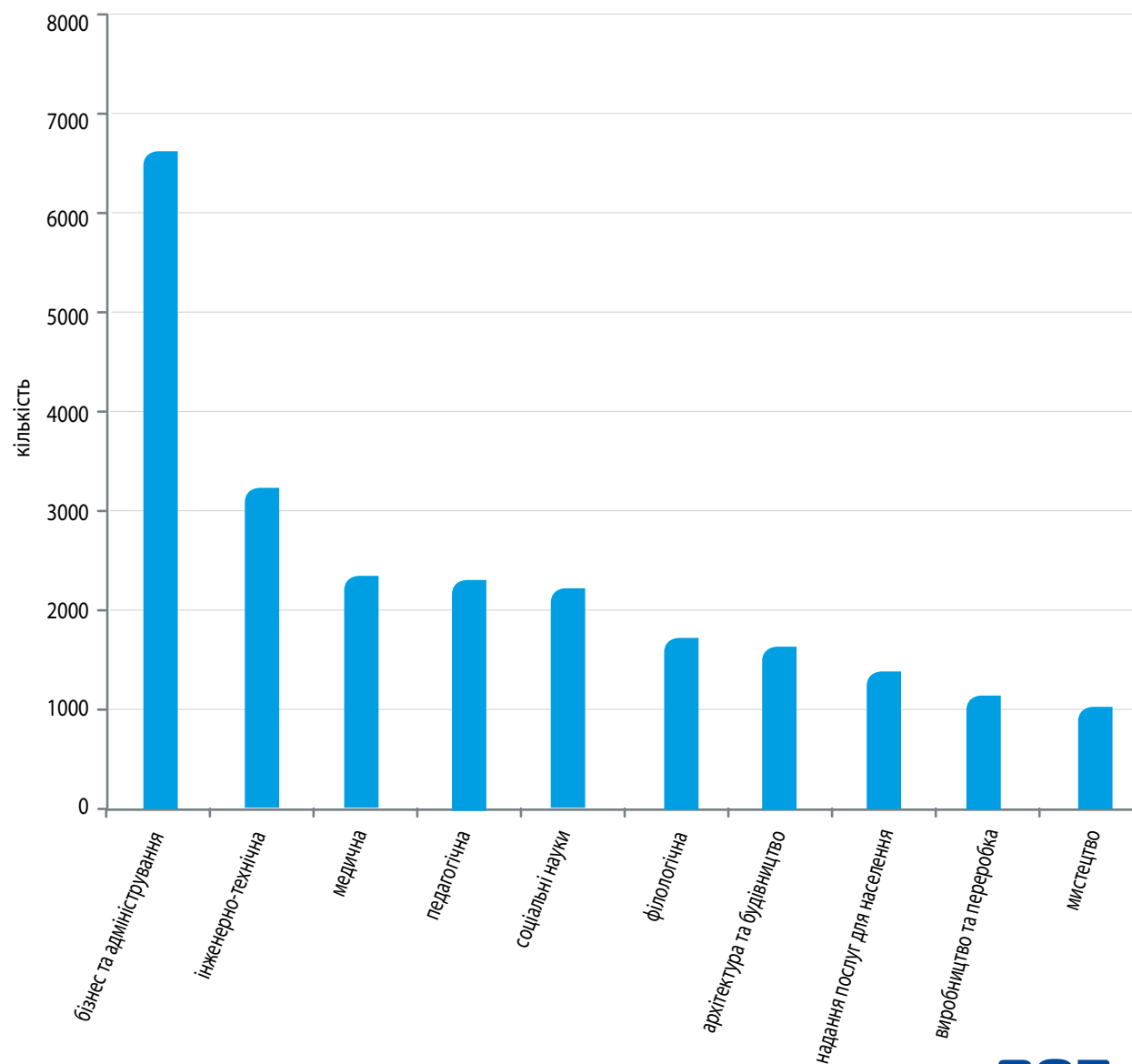
¹³⁷ У 2016 р. кількість випускників вищих навчальних закладів становила 28,9 тис. осіб.

¹³⁸ Післядипломне навчання, яка здійснюється у понад 300 напрямках, закінчують понад 11 тис. осіб, післядипломне навчання типу MBA – понад 100 осіб, а докторантуру – понад 3 тис. Найбільше (понад 40%) осіб вивчають економічні науки.

¹³⁹ Дані за 2016 р.

¹⁴⁰ Дані за 2016 р.

ВИПУСКНИКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПОЗНАНІ НАЙПОПУЛЯРНІШІ ПІДГРУПИ НАПРЯМІВ НАВЧАННЯ

також три заміські дидактичні центри, розташовані у Великопольщі та Любуському воєводстві. У них навчається понад 11¹⁴¹ тис. осіб, а щорічно випускаються 3¹⁴² тис. випускників.

Висока позиція Познані серед університетських центрів у країні підтверджується рейтингами вищих навчальних закладів. В рейтингах, які щорічно публікуються в журналі «Жечпосполіта» та тижневику «Перспективи», Університет ім. Адама Міцкевича займає 3 місце в країні, чільні місця в своїх категоріях займають: Академія фізичного виховання, Економічний університет, Природничий університет, Медичний університет та Університет SWPS. Економічний університет та Вища банківська школа були включені до рейтингу MBA¹⁴³ тижневику «Перспективи». Познанські вищі навчальні заклади також включені у світові рейтинги вищих навчальних закладів, зокрема: Ranking of Scientific Papers for World Universities Тайванського університету,

¹⁴¹ У 2016 р. навчалося 11,2 тис. осіб.

¹⁴² У 2016 р. було 3,2 тис. випускників.

¹⁴³ Програми MBA, які діють в Економічному університеті зайняли у Польщі 6 і 7 місця в рейтингу MBA 2016, програма MBA Вищої банківської школи зайняла 29 місце.

Webometrics Найвищої ради наукових досліджень в Мадриді (Consejo Superior de Investigaciones Cientificas – CSIC), Eduniversal французького агентства Eduniversal, Ranking of Worldwide Institutions, який публікується іспанською SCImago Research Group, University Ranking by Academic Performance (URAP) Інституту інформатики Централь-но-Східного технічного університету в Туреччині, European University Ranking організації ResearchRanking.org. Усі познанські державні вищі навчальні заклади та Вища банківська школа також були включені в University Web Ranking розміщеному 4 International Colleges & Universities. Економічний університет є членом Мінародного об'єднання контролерів (ICV), а Вища банківська школа має міжнародну акредитацію IACBE¹⁴⁴. Познанські недержавні вищі навчальні заклади мають сертифікат «Надійна школа», наданий Академічним інформаційним центром.

Познанські вищі навчальні заклади є одними з найбільших інвесторів у місті, які протягом останніх років побудували сучасні наукові

¹⁴⁴ Для навчання на бізнес-спеціальностях.

та освітні заклади, такі як: Центр мехатроніки, біомеханіки та наноінженерії та Центр біоінформатики і геноміки – спільний проєкт Познанської політехніки та Польської Академії Наук, Великопольський центр передових технологій, Міжуніверситетський нанобіомедичний центр, Центр медичної біології Медичного університету, Біоцентр та Ветеринарну клініку великих та малих тварин Природничого університету, Collegium Chemicum та Collegium Historicum Університету ім. Адама Міцкевича, навчальний корпус та спортзал Академії фізичного виховання, Навчальний центр відділення хімічних технологій Познанської політехніки, Навчальний центр електронних послуг Економічного університету. Частина цих інвестицій співфінансувалася за рахунок коштів Євросоюзу, а спорудження об'єктів Університету ім. Адама Міцкевича також за рахунок коштів державного бюджету в рамках багаторічної програми «Університет ім. Адама Міцкевича в Познані 2004-2015», продовженої до 2017 р. Також створюється все більше і більше проєктів, спрямованих на будівництво та модернізацію студентських гуртожитків, що реалізуються вищими

навчальними закладами та приватними інвесторами.

Місто Познань активно співпрацює з познанським академічним та науковим середовищем, дофінансовуючи організацію відкритих лекцій відомих науковців, митців та спеціалістів з усього світу та реалізуючи програми, адресовані студентам та працівникам вищих навчальних закладів Познані. До них відносяться конкурси «Премія міста Познань за особливу докторську дисертацію» та «Премія міста Познань за особливу магістерську роботу», конкурс «Познань приваблює найкращих», організований для випускників шкіл, переможці якого отримують фінансування одного року студентського життя в Познані, стипендійні програми для переможців або фіналістів загальнонаціональних предметних олімпіад, які вирішили здобувати вищу освіту в Познані, програма «Study in Poznan» спрямована на іноземних студентів, для студентів, які планують влаштовуватися на роботу до роботодавців, які здійснюють інноваційні інвестиції на території Познані, програма оплачуваного стажування та студентської практики в Уряді міста Познань, Наукова премія

міста Познань та стипендії для молодих дослідників познанського наукового середовища, програма «Посол академічної Познані», програма «Квартира для випускника». З метою вирішення проблем розвитку міста, місто Познань співпрацює з науковою спільнотою, у тому числі здійснюючи спільні проекти та дослідження, спрямовані на зміцнення зв'язків між науково-дослідницькою сферою та економікою, дослідження умов розвитку академічного підприємництва, а також співпрацюючи з Центром дослідження якості життя Університету ім. Адама Міцкевича, міжуніверситетським Центром досліджень метрополії, Регіональною обсерваторією культури – Дослідним центром Університету ім. Адама Міцкевича, Центром аудіовізуальної документації. Познанські вищі навчальні заклади та науково-дослідні центри також на пільгових умовах отримують землі в межах міста для розбудови навчальної бази¹⁴⁵.

Освіту також підтримують органи влади Великопольського Воєводства. Маршалковський

уряд Великопольського воєводства реалізує програму одноразових наукових стипендій для обдарованих студентів вищих навчальних закладів та учнів надгімназійних шкіл та конкурси на найкращі магістерські роботи, пов'язані з Великопольщею у сфері туризму та фондів ЄС. Також призначається соціальні стипендії та одноразові наукові стипендії для учнів, слухачів та студентів, які зареєстровані на постійне проживання на території Великопольського воєводства. Великопольський воєводський уряд реалізовує проект «Волонтерство у Великопольському воєводському уряді», орієнтований на студентів та випускників вищих навчальних закладів.

¹⁴⁵ З 1990 р. місто Познань виділило познанським вищим навчальним закладам на пільгових умовах земельні ділянки загальною площею понад 430 тис. м.2.

40 науково-дослідних установ 11,8 тис. працівників B+R 11 центрів B+R з категорією A+ або A

Наука

Познань відноситься до центрів з великим науково-дослідним потенціалом. В місті функціонує 190 установ B+R, до яких входять 40 науково-дослідних установ¹⁴⁶, 15 вищих навчальних закладів, установи зі сфери промисловості та будівництва, у яких працює майже 12¹⁴⁷ тис. осіб, у тому числі 2,9 тис. працівників з науковими званнями принаймні габілітованого доктора. 11 науково-дослідним центрам Комітетом з оцінювання наукових установ було присвоєно найвищу категорію A+ (провідний рівень) або категорію A (дуже добрий рівень). Науково-дослідні установи, зокрема, досягають успіху у молекулярних,

генетичних, біотехнологічних, імунологічних та технологічних дослідженнях. Познанське науково-дослідне середовище, сконцентроване як в науково-дослідних інститутах, так і у вищих навчальних закладах, впроваджує нові міжгалузеві та міждисциплінарні організаційні рішення, наприклад, центри вдосконалення та передового досвіду, центри передових технологій, технологічні платформи, які беруть участь у національних та міжнародних науково-дослідних проектах з охорона навколишнього природного середовища, логістики, біотехнології, біоінженерії, космічних досліджень, інформаційних технологій, нанотехнологій археології. Установи B+R беруть участь в роботі міжнародних наукових платформ та здійснюють наукове співробітництво з іноземними установами. Представники познанського

наукового середовища також були включені в склад Ради Національної програми гуманітарного розвитку. Познанський консорціум RNA, створений Інститутом біоорганічної хімії PAN та відділенням біології Університету ім. Адама Міцкевича, має статус національного наукового центру KNOW в галузі біологічних наук.

Наукове середовище Познані активно бере участь у національних та європейських конкурсах та грантах на наукові дослідження. Науково-дослідні центри та вищі навчальні заклади Великопольщі посідають третє місце в країні з точки зору активної діяльності з отримання грантів з 7 Рамкової програми, особливо в області «People» та IKT, та третє місце за участь у координації проектів (також головним чином з області «People»).

¹⁴⁶ Це, перш за все, відомчі підрозділи та 18 філій Академії наук Польщі (PAN).

¹⁴⁷ У 2016 р. становило 11,8 тис. осіб.

У 2015 р. Маршалковський уряд Великопольського воєводства підписав угоду¹⁴⁸ про співробітництво з Національним центром досліджень та розвитку у сфері підтримки науково-дослідних та дослідно-конструкторські робіт у Великопольщі.

¹⁴⁸ Його основною метою є динамічний розвиток економіки Великопольщі, тісна співпраця у сфері підтримки розвитку науки та співробітництва між наукою та економікою, підтримка технологічного прогресу та інновацій, зокрема, в рамках нової фінансової перспективи 2014-2020 років.

Базове місто-вузол TENT-T Автострада A2 1,9 млн. авіапасажирів
365 поїздів на добу Інтермодальний термінал Франово 300 тис. легкових
 автомобілів **245 млн. пасажирів громадського транспорту Познанський**
міський велосипед 1 млн оренд міських велосипедів Зона
платного паркування 500 тис. користувачів РЕКА 973 міських велосипедів 280
cars-sharing 50 scooters-sharing ITS Познань

Транспорт

Познань відноситься до міст з високим рівнем транспортної доступності. Рівень Показника Міжнародної транспортної доступності¹⁴⁹ для Познані вказує на високу національну та воєводську транспортну доступність. Завдяки системи міжнародних об'їзних доріг, залізничних ліній та судноплавних шляхів Познань

¹⁴⁹ Згідно з визначенням, розробленим Інститутом географії та просторової організації Польської академії наук.

як основне місто – центр двох транс'європейських транспортних коридорів: Північне море – Балтика і Балтика – Адріатика, є частиною європейського транспортного простору. У місті перетинаються дві транспортні осі: захід – схід та північ – південь. Вісь захід-схід проходить через коридор: Північне море – Балтика і до неї входить дорога національного значення №2/92 (Свецко – Познань – Варшава), автострада A2 (Свецко – Познань – Конін – Конотопа) та залізнична лінія E20 (Куновіце – Познань – Варшава). Вісь північ-південь, проходить через коридор

Балтика – Адріатика і до неї входять дорога національного значення S11 (Колобжег – Піла – Познань – Острів-Великопольський – Кемпно – Тарновске-Гури) та залізничні лінії № 354 і № 405 (Познань – Піла – Щецин – Колобжег), № 271 (Познань – Лешно – Вроцлав), E59 (Щецин – Познань – Лешно – Вроцлав) та дорога національного значення №5 (Грудзьондз – Бидгощ – Гнезно – Познань – Лешно – Вроцлав), які одночасно є дорогою міжнародного значення E261. У європейській системі внутрішніх водних шляхів завдяки дорозі міжнародного значення E70

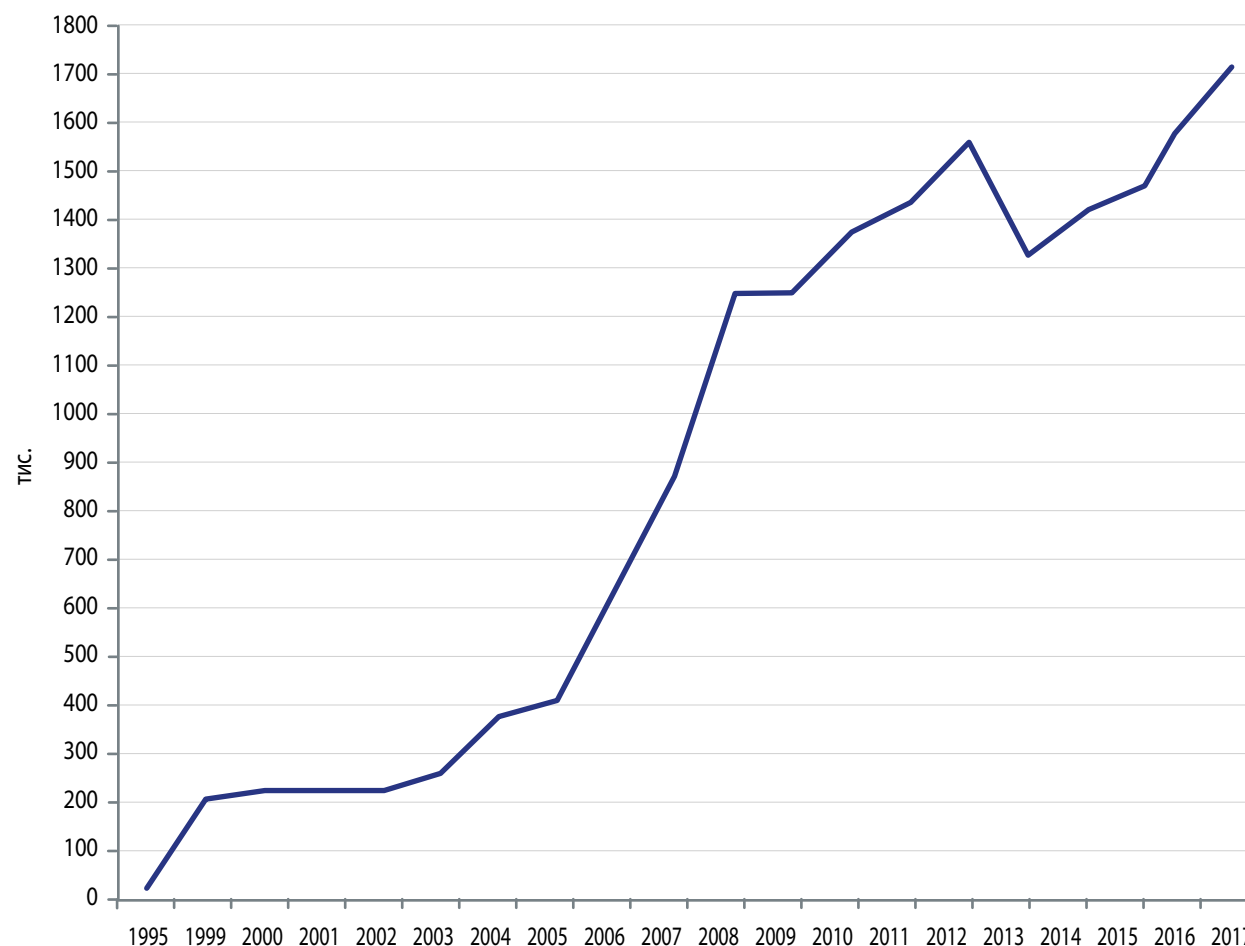

включена ділянка річки Варта, що утворює «Велику Великопольську петлю», яка проходить з Коніна через Познань до гирла річки Нотець (у межах Любуського воєводства), потім через Нотець, Чарнкув до Бидгоща, звідки Гурнонотецьким каналом через озеро Гопло та Слесінський канал проходить до Коніна.

Познань є важливим вузлом семи доріг¹⁵⁰ міжнародного та міжрегіонального значення. Через Познань проходить відрізок автомагістралі A2 з Конотопи к. Варшави до Свецка (з 26-кілометровою об'їзною дорогою в північній частині міста), яка в кінцевому підсумку веде до польсько-білоруського кордону в Тересполі. Транзитний рух може здійснюватися східною та західною об'їзною дорогою Познані, які є частиною дороги національного значення № 5 та 11.

¹⁵⁰ Через Познань проходить або закінчуються 3 дороги національного значення: № 5: Свеце – Бидгощ – Познань – Лесно – Вроцлав – Любавка, №11: Колобжег – Кошалін – Піла – Познань – Острув – Кемпно – Люблінєць – Битом, № 92: Медзіхово – Пнєви – Познань – Вжеся – Слупца – Конін – Кутно – Ловіч та автострада A2: Свецко – Познань – Лодзь – Конотопа к. Варшави – (Тересполь), а також 4 дороги воєводського значення: №184: Познань – Шамотули – Остроруг, № 196: Познань – Мурована Госліна – Вагровець, №307: Познань – Бук – Опаленіца – Нови Томисль, №430: Познань – Пушиково – Мосіна.

ПАСАЖИРОПОТІК В АЕРОПОРТУ ПОЗНАНЬ-ЛАВІЦА

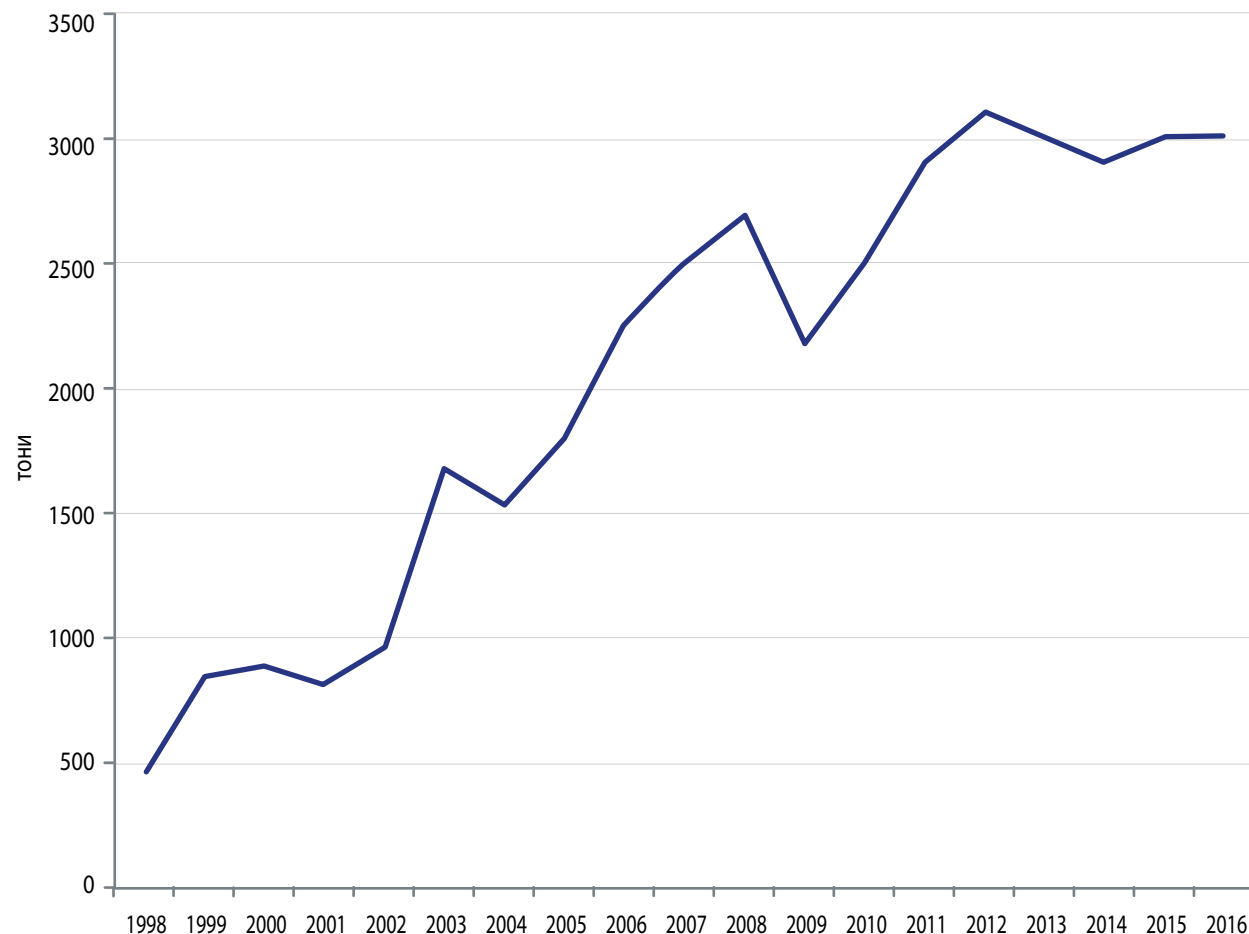

Познанський залізничний вузол забезпечує залізничне сполучення з найбільшими європейськими та польськими містами. У цьому вузлі сходяться дві міжнародні залізничні траси: E20 (Варшава – Познань – Куновіце – кордон країни), E59 (Свіноуйсьце – Щецин – Познань – Вроцлав – Халупкі) і 7 основних ліній: № 271 (Познань – Вроцлав), 272 (Познань – Ключборк), № 351 (Познань – Щецин), № 352 (Познань – Сважендз), № 353 (Познань – Скандава – кордон країни), № 354 (Познань – Піла), № 356 (Познань – Бидгощ). Схема основної лінії вузла доповнюється об'їзними лініями, по яких переважно рухаються вантажні поїзди, а також сполучні лінії, що забезпечують безперешкодний рух поїздів у багатьох напрямках, оминаючи станцію Познань Головна. Протягом доби на станцію Познань-Головна прибувають або проїжджають транзитом¹⁵¹ 365 поїздів, у тому числі 135 складів розпочинає свій рух, а 133 закінчує. Поїзди належать трьом перевізникам: PKP Intercity SA., Регіональні перевезення ТзОВ, Великопольська залізниця ТзОВ¹⁵².

¹⁵¹ Дані за 2016 р.

¹⁵² Компанія, створена органами місцевого самоврядування Великопольського воєводства, перебрала на себе обслуговування місцевих залізничних ліній на території Великопольщі.

ВАНТАЖОПЕРЕВЕЗЕННЯ В АЕРОПОРТУ ПОЗНАНЬ-ЛАВІЦА

Пасажири залізничного транспорту, а також автобусної компанії PKS Poznań SA обслуговуються в інтегрованому комунікаційному центрі, який складається з нових залізничного та автобусного вокзалів а також торгового центру Avenida Poznań. На території Великопольщі здійснюються залізничні інвестиції, метою яких є модернізація та розширення транс'європейської транспортної мережі TENT-T.

У Познані знаходиться одна з найбільших вантажних залізничних станцій в Польщі Познань-Франово¹⁵³ із сучасним терміналом для обслуговування інтермодальних перевезень¹⁵⁴. В Гондках біля Познані працює один з найбільших у Польщі контейнерних терміналів¹⁵⁵, який забезпечує безпосереднє сполучення між портами Північного моря та Познанню. Познань разом з 7 іншими євро-

пейськими містами є учасником Партнерства заради якості вантажних перевезень в рамках міської логістики¹⁵⁶.

В Познані розташований Аеропорт Познань – Лавіца, який відноситься до Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T). У Познані аеропорт має сучасну авіаційну інфраструктуру та аеропорт, у тому числі два пасажирські термінали, вантажний термінал, паралельні руліжні доріжки та розширені перони аеропорту, а також перший за межами Сполучених Штатів – Європейський Симуляторний Центр Cirrus, який готує пілотів з усієї Європи. Також він є базою для низьковартісних лоукостів Wizzair та Ryanair. На аеродромі функціонує сучасний командно-диспетчерський пункт з центром радіозв'язку. Аеропорт, який щорічно обслуговує¹⁵⁷ майже два мільйони пасажирів, пропонує регулярні сполучення з 29 європейськими містами та 2 міста-

ми в Ізраїлі¹⁵⁸, в тому числі з найбільшими метрополіями, такими як: Лондон, Мюнхен, Париж. Рим, Мадрид, Мілан, Барселона, Франкфурт-на-Майні та 33 чартерних напрямки на південь Європи, до Домініканської Республіки, Єгипту, Туреччини, Марокко, Об'єднаних Арабських Еміратів та Канарських островів. Кожен другий пасажир віддає перевагу низьковартісним рейсам, кожен четвертий – користується чартерними авіарейсами. Найпопулярнішими напрямками авіасполучень¹⁵⁹ серед регулярних рейсів є: Лондон, Варшава, Мюнхен та Франкфурт-на-Майні, а серед чартерних авіарейсів: Бургас, Іракліон, Фуертевентура, Родос і Закінтос. Протягом року з Познанського аеропорту за кордон вилітає майже 350¹⁶⁰ тис. польських громадян (найбільше у період відпусток), у свою чергу майже 46¹⁶¹ тис. іноземців прилітає до Польщі.

На території міста знаходиться військовий аеродром Кшесіни, який входить до складу структури НАТО, на якому розташовується 31

¹⁵³ Станція Познань – Франово знаходиться на лінії № 352 Сважендз – Познань-Старолєнка, яка є частиною залізничної лінії E 20. Через інші лінії та сполучні лінії має сполучення із залізничними лініями у напрямку Ключборка, Вроцлава, Зельоней Гури, кордону країни (Куновіце), Щеціна, Пили, Бидгоща, Гнезна та Варшави.

¹⁵⁴ Створення терміналу є першим етапом спорудження РКР у Франові Логістичного центру.

¹⁵⁵ Контейнерний термінал був запущений Hamburger Hafen und Logistik (HHLA) та залізничним оператором Polzug Intermodal.

¹⁵⁶ В рамках фінансування за рахунок коштів програми Interreg Central Europe проекту SULPiTER – Sustainable Urban Logistics Planning To Enhance Regional будуть розроблені сталі міські плани логістики. Метою є системне вирішення проблем, пов'язаних з вантажним транспортом функціонального простору міста.

¹⁵⁷ У 2016 р. Познанський аеропорт здійснив обслуговування 1,7 млн. пасажирів.

¹⁵⁸ Дані станом на I квартал 2018 р.

¹⁵⁹ Дані за 2016 р.

¹⁶⁰ У 2016 р. становило 345,5 тис. осіб.

¹⁶¹ У 2016 р. становило 45,7 тис. осіб.

База Тактичної Авіації і 3 Ескадра Тактичної Авіації. На ній розміщуються багатоцільові винищувачі F-16.

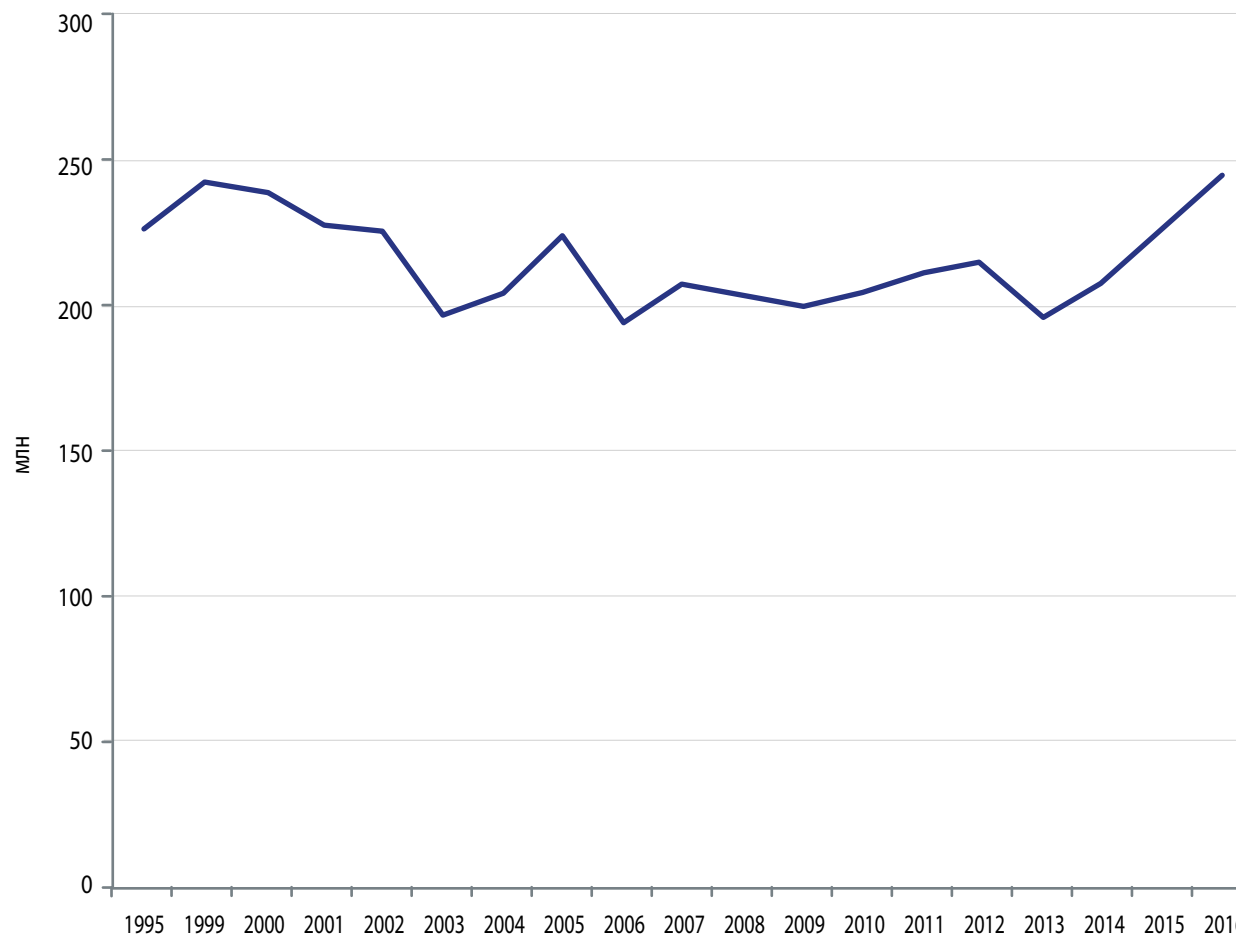
Внутрішні міські перевезення обслуговується мережею громадських доріг довжиною 1051 км¹⁶², 157 км велосипедних доріг, 151 км залізничної мережі, 21 трамвайними лініями¹⁶³ та 77 автобусними маршрутами загальною довжиною 1143 км. Головними засобами міського транспорту є трамваї (302) та автобуси (321 низькопідлоговий) та автомобільний транспорт. Показник моторизації становить 661 легковий автомобіль на 1000 мешканців. Частка автомобільного руху у поїздках становить 39% у Познані і є не набагато меншою, ніж частка громадського транспорту (42%). Послугами громадського транспорту щорічно користується понад 245¹⁶⁴ млн. пасажирів. Найбільшою популярністю у Познані

¹⁶² Основна дорожня мережа включає в себе дороги державного значення – 20 км, дороги повітового значення – 44 км, повітові дороги – 270 км, гмінні дороги – 719 км.

¹⁶³ Вони поширюються радіально від центру міста у напрямку 14 трамвайних ліній, розташованих поблизу великих житлових мікрорайонів, виробничих підприємств, кладовищ та торгових центрів.

¹⁶⁴ У 2016 р. кількість пасажирів громадського транспорту становила 245,1 млн. осіб.

ПАСАЖИРИ МІСЬКОГО ТРАНСПОРТУ В ПОЗНАНІ

користується лінія Познанського швидкісного трамваю (PST), яка з'єднує район Яна III Собеського та Західний вокзал. У місті здійснюється розвиток та модернізація інфраструктури громадського транспорту, доріг, транспортних вузлів та інженерних об'єктів.

Доповненням пропозиції громадського транспорту є послуги таксі, які надають майже 3¹⁶⁵ тис. приватних легкових автомобілів-таксі. Місто Познань організовує навчання, метою яких є поліпшення якості надання послуг з перевезення таксі під назвою: «Таксі Варта Познані»¹⁶⁶. Послуги перевезення таксі також надає приватні мережі Uber та iTaxi. З 2017 р. в Познані розвивається система car-та scooter-sharing, яку обслуговують приватні оператори.

В місті функціонує Зона платного паркування, яка налічує 8,9 тис. місць. На її площі знаходяться 400 паркоматів. На краях Зони знаходиться 7 буферних паркінгів типу P&G на 0,8 тис. місць. У Познані створюється мережа

міських паркінгів P&G¹⁶⁷, що знаходяться на околицях міста. На території Познанської агломерації запроваджується послідовна політика паркування¹⁶⁸, спрямована на скорочення обсягів руху автотранспорту при одночасному збільшенні використання громадського транспорту.

Міська велосипедна інфраструктура охоплює 157 км. велосипедних доріжок та загальноміську мережу прокату велосипедів під назвою «Познанський міський велосипед», яка складається з 87 точок з 1 тис. велосипедів¹⁶⁹, якими користуються 100 тис. користувачів, мережі безкоштовних стоянок для паркування велосипедів, які знаходяться під охороною, та велосипедних стоянок з самообслуговуванням, системою велосипедних стійок,¹⁷⁰ та велосипедних

доріжок і зон зупинок для велосипедів. У місті впроваджено велосипедні стандарти, що визначають технічні вимоги, яким повинні відповідати дорожня інфраструктура, призначена для велосипедного руху. Місто Познань має велосипедний сертифікат якості BYPAD. У 2017 р. було затверджено «Велосипедну програму міста Познань на 2017-2022 роки з перспективою до 2025 року».

Результати дослідження мобільності мешканців показали, що познанці щоразу частіше¹⁷¹ обирають пересування велосипедом або скутером, а кількість¹⁷² поїздок містом з використанням автомобілів – зменшується. Збільшення інтересу також помічено при виборі громадського транспорту.

Плани розвитку Познані передбачають преференційний підхід до громадського транспорту а також велосипедного і пішохідного руху, при одночасному запровадженні обмеження на автомобільний трафік, особливо в

¹⁶⁵ У 2016 р. в Познані було зареєстровано 2798 персональних таксі.

¹⁶⁶ Щорічно в ньому бере участь майже 100 тис. таксистів.

¹⁶⁷ Планом передбачається будівництво 6 паркінгів з 731 місцем. Перший паркінг P&R з 130 місцями для автомобілів і 20 для велосипедів почав діяти на Пйонткові.

¹⁶⁸ У 2015 році закінчено роботу над документом «Послідовна політика паркування для функціональної території Познанської агломерації».

¹⁶⁹ Дані за 2017 р.

¹⁷⁰ Система з майже 300 стійок для велосипедів була створена завдяки співпраці Міста Познань та Познанського фонду Allegro All for Planet.

¹⁷¹ У порівнянні з 2000р. відбулося зростання на майже 180%.

¹⁷² Протягом 13 років зменшилася на майже 50%.

центрі міста, де його було введено в районі між вулицями: Сольною, Алеями Марцінковського, Св. Марцін та алеєю Неподлегросці, «зону 30»¹⁷³ з обмеженням максимальної швидкості до 30 км/год. На головних вулицях існують автобусні смуги, а також споруджуються підвищені зупинки для трамваїв. З метою вдосконалення управління дорожнім рухом та громадським транспортом Місто Познань впровадило «Систему ITS Познань» – систему підтримки управління рухом, яка об'єднує всі такі системи, що діють у місті. Розвивається інтеграція міського громадського транспорту з гмінами, що межують з Познанню. Мешканці Познанської агломерації можуть також скористатися загальним місячним проїзним квитком «Автобус – Трамвай – Залізниця – Єдиний квиток», який діє в поїздах регіональних компаній: Регіональні перевезення ТзОВ та Великопольська залізниця ТзОВ у радіусі 50 км. від Познані а також трамваях і автобусах громадського транспорту Уряду міського транспорту. Місто Познань має План сталого розвитку

¹⁷³ Метою проекту є підвищення безпеки, зокрема зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод, зменшення різниці швидкості між велосипедистами та автомобілями, збільшення кількості вулиць, приязних до всіх учасників дорожнього руху.

громадського транспорту на 2014 – 2025 роки, який є частиною транспортного плану Познанської агломерації. У плані визначено напрямки діяльності всіх органів місцевого самоврядування на території агломерації у сфері розвитку громадського транспорту.

План сталого розвитку громадського транспорту для Великопольського воєводства також має Маршалковський уряд Великопольського воєводства.

У Познані протягом року трапляється понад 400¹⁷⁴ дорожньо-транспортних пригод і 8,1 тис зіткнень, жертвами яких стають понад 500 осіб. Найбільше небезпечних дорожньо-транспортних пригод, також за участю пішоходів зафіксовано на вулицях: Глоговська, Гетманська, Кшивоустого, Буковська, Грунвальдська, Домбровського, Івана-Павла II, Варшавська, Лехніцка.

¹⁷⁴ У 2016 р. зафіксовано 429 дорожньо-транспортних пригод, у яких загинуло 12 осіб, а 521 особа була травмована.

97,9% користувачів водопровідної мережі 94,7% користувачів каналізаційної мережі 79,6% користувачів газової мережі 2 очисні станції з підвищеним доочищенням від біогенів ЕС Karolin Free wi-fi POZnan* Великопольська Широкопasmугова мережа Познанський центр суперкомп'ютерів та мереж

Технічна та ІТ-інфраструктура

Технічна інфраструктура

Познань – це місто з високим рівнем технічної інфраструктури. 97,9% мешканців міста користуються водопровідною мережею, майже 94,7% – каналізаційною та майже 79,6% – газовою. У середньому кожен мешканець щорічно споживає¹⁷⁵ 40 м³ води, 185 м³ газу та 808 кВт/год електроенергії. Щільність

¹⁷⁵ Дані за 2016 р.

розподільчої мережі технічної інфраструктури, розрахованої на 100 км² площі міста, складає 453 км водопровідної мережі, 373 км каналізаційної мережі та 493 км газопроводу. На території міста також знаходиться 3,7 тис. септиків, 260 прибудинкових очисних споруд та зливних станцій.

Якість води, яка постачається системою водопостачання Aquanet SA, після її обробки є належної якості та не відхиляється від діючих

стандартів. Вода з муніципальної мережі розподіляється через розподільну мережу водопостачання довжиною понад 1,1 тис. км. Водопровідна мережа постачається з глибинних та поверхневих водозаборів¹⁷⁶ через три великі станції водопостачання в Познані (вул. Вісньова), Мосіні та Грущині, які

¹⁷⁶ Місто Познань забезпечується водою з двох основних водозаборів: Мосіна – Крайково та Дембіна, і в обмеженій мірі – з комплексу двох менших водозаборів: Грущин – Променко (в основному використовується для постачання міста Сважендз), а також з локального водозабору, що забезпечує водопостачання лише житлового комплексу Глушина, загальною потужністю близько 220 тис. м³ / добу (для потреб міста).

обслуговують познанську систему водопостачання¹⁷⁷. На додаток до міських водозаборів у місті розташовані водозабори, розташовані на території промислових підприємств та понад 200 аварійних громадських колодязів.

Познанська система каналізації охоплює майже 1000 км санітарних, дощових та комбінованих каналізаційних каналів, а також двох установок очищення стічних вод III ступеня очистки¹⁷⁸: центральної (COŚ в Козегловах, к. Познані) та лівобережної (LOŚ біля вул. Сербської) із загальною пропускною здатністю 250 тис. м³/добу. Комбінована мережа охоплює центр міста і відводить стоки до насосної станції Гарбари, з'єднаної з LOŚ. Побутові стічні води з лівобережної частини Познані¹⁷⁹ через розподільну мережу потрапляють до загальної мережі, а з правобережної частини до COŚ. Проте, незважаючи на розбудову каналізаційної

мережі і надалі існують неканалізовані райони. Компанія Aquanet SA, яка є адміністратором інфраструктури водопостачання та водовідведення, а також Управління муніципальних доріг, яке також керує частиною каналізаційних систем, проводять інвестиційні та модернізаційні роботи на основі довгострокових планів розвитку та модернізації, затверджених Радою міста Познані. Познань знаходиться на 9-му місці серед польських міст із високим рівнем екологічної загрози забруднення стоками. Щорічно¹⁸⁰ в Познані скидається понад 32 млн.м³ міських та промислових стічних вод, з яких понад 30 млн.м³ очищаються у системах з підвищеним доочищенням від біогенів. Без очищення залишаються 22 тис.м³ промислових стоків.

Забезпечення електроенергією та газом з національних енергетичних¹⁸¹ та газових¹⁸² систем повністю покривають потреби

під'єднаних споживачів. У домогосподарствах 251,9 тис. споживачів користуються електричною мережею і 170,9 тис газвою, споживаючи в середньому 808 кВт / год електроенергії на рік та 185 м³ газу на душу населення. Найбільші станції електричного живлення з центральної мережі це: GPZ 400/220/110 кВ Плевіска, GPZ 220/110 кВ Червонак та GPZ 220/110 кВ Познань – Південь в Чапурах. У Познані електроенергію виробляють також місцеві виробники¹⁸³: Теплоелектроцентральної ЕС Karolin, сміттєспалювальна установка комунальних відходів, біогазова електростанція та біокомпозитний завод на міському сміттєзвалищі в Сухи Ляс. В Познані споживачі використовують природний високометановий газ групи Е. Газова система постачається від газорозподільна станція Іо, дві з яких розташовані в Познані на вул. Гдинській та вул. Глоговській з номінальною пропускною здатністю 200 тис. м³/год. при нормальних умовах. Постачальники електроенергії та газу реалізують довгострокові програми розбудови та модернізації енергетичних і

¹⁷⁷ Система також включає водопровідні магістралі, водосховища, насосні станції та станції очистки води.

¹⁷⁸ Очищення з підвищеним доочищенням від біогенів.

¹⁷⁹ За винятком району Віноград, звідки стоки відводяться безпосередньо у LOŚ.

¹⁸⁰ Дані за 2016 р.

¹⁸¹ Система обслуговується компанією Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA, Enea SA та приватними комерційно-посередницькими компаніями.

¹⁸² Система обслуговується компаніями холдингу PGNiG SA та приватними комерційно-посередницькими компаніями.

¹⁸³ Їх загальна потужність становить понад 250 МВт.

газових мереж та обладнання, особливо в тих частинах міста, де відсутність газотранспортної мережі не дозволяє підключати споживачів.

Міська система теплопостачання¹⁸⁴ забезпечує майже 4¹⁸⁵ тис. об'єктів тепловою енергією ТЕЦ Karolin та понад 50 локальних котелень та теплових установок загальною потужністю майже 1 тис. МВт, у кількості, що повністю покриває потреби під'єднаних споживачів. Цю систему доповнюють понад 600 котелень та теплових установок, що відносяться до інших адміністраторів. Виробництво теплової енергії також здійснюють сміттєспалювальна установка комунальних відходів, біогазова електростанція та біокомпозитний завод на міському сміттєзвалищі в Сухи Ляс. Вони обігрівають приміщення із загальним об'ємом 92,4 тис. dam³. Довжина тепломережі становить понад 559 км. Основними територіями розвитку системи опалення є: Лазаж, Вільда та центр міста.

¹⁸⁴ Систему обслуговує французька Група Veolia.

¹⁸⁵ Дані за 2016 р.

Місто Познань має в наявності ортофотокарту усієї території Познані, тобто, так звану «карту втрат тепла», яка дозволяє оцінити тепловий стан всіх будівель та споруд, виявити теплові аномалії та здійснити аналіз стану мереж теплопостачання.

ІТ-інфраструктура

У Познані функціонує майже 6 тис. фірм, які здійснюють діяльність у сфері ІКТ. Переважна більшість (80%) з них надає ІТ послуги. У місті працює сучасний Дата-центр (центр зберігання та обробки даних)¹⁸⁶, який здійснює обслуговування найбільших вітчизняних компаній, які відносяться до: Beyond.pl¹⁸⁷, Talex та Познанського науково-технологічного парку. Мешканці Познані можуть користуватися пропозиціями усіх найбільших національних інтернет-операторів. На ринку постачальників послуг доступу до Інтернету домінуючу позицію займають дві компанії: Orange та

¹⁸⁶ Послуги дата-центр також надаються у місцевостях, що межують з Познанню: Тарново-Подгурне (Intelligence Data Center), Високогово (Inea) та Злотніки (BCC Data Center).

¹⁸⁷ Компанії належать два дата-центри в Познані: Beyond.pl Data Center 1 та найбільшого центру даних в Польщі – Beyond.pl Data Center 2.

оператор кабельного телебачення INEA SA. – четвертий за величиною найбільший кабельний оператор в Польщі. Переважна більшість мешканців користується Інтернетом за місцем проживання. Понад 80% познанців мають персональний комп'ютер з доступом до Інтернету, з них понад 60 користуються широкосмуговим доступом¹⁸⁸. В центрі міста, на Тумському острові, автобусних вокзалах та території Нового зоопарку наявний доступ до безкоштовної міської безпроводної Інтернет-мережі Free wi-fi POZnan*. Доступ до безпроводного Інтернету мають пасажирів познанського громадського транспорту, в якому працює мережа мобільних хот-спотів з понад 500 точками доступу, які обслуговуються оператором INEA SA. Оператором системи є Познанський центр суперкомп'ютерів та мереж (PCSS) – один з найбільших комп'ютерних центрів у Польщі, а також важливий у європейському дослідницькому просторі в області ІКТ науково-дослідний центр, з яким тісно співпрацює місто Познань. PCSS – оператор національної широкосмугової

¹⁸⁸ Результати дослідження GUS для найбільших польських міст (понад 500 тис. жителів) за 2016 р.

оптична мережа PIONIER, яка становить базу науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у галузі ІКТ, обчислювальної техніки, додатків та послуг для інформаційного суспільства, міської волоконно-оптичної мережі POZMAN¹⁸⁹, побудованої за технологією магістральної волоконно-оптичної мережі, загальна протяжність якої складає понад 200 км, що охоплює майже всю територію міста, Центр суперкомп'ютерів та Дослідний центр польського оптичного інтернету¹⁹⁰. PCSS спільно з містом Познань та Познанською Політехнікою та познанськими фірмами ICT були ініціаторами Великопольського ІТ-Кластер, метою якого є динамічний розвиток Великопольських підприємств ІКТ засновані на знаннях науково-дослідних установ.

Маршалковський уряд Великопольського воєводства реалізував найбільший проект

ЄС «Великопольська Широкопasmова мережа»¹⁹¹, в рамках якої жителі, підприємства та органи державної адміністрації воєводства отримали можливість доступу до надшвидкої телекомунікаційної мережі. У 2016 р. проект здобув I місце в конкурсі Європейської комісії European Broadband Awards.

Розвиток ІТ-інфраструктури та потенціал операторів мережі дозволяють реалізовувати в місті сучасні рішення у сфері Smart City.

¹⁸⁹ Є базою для побудови системи передових цифрових послуг для мешканців, в тому числі: Міського мультимедійного довідника, Польського освітнього порталу, Великопольської телемедицини та Великопольської цифрової бібліотеки.

¹⁹⁰ Спільно із закладами Познанської політехніки створюється Великопольський Центр перспективних інформаційних технологій, який реалізовується консорціумом Познанського центру суперкомп'ютерів та мереж, Польської Академії Наук та Познанської політехніки.

¹⁹¹ В рамках проекту на територіях Великопольського воєводства, яким загрожувало цифрове виключення, побудовано магістральну і розподільну (без інфраструктури доступу) волоконно-оптичну телеінформатичну інфраструктуру, яка доповнювала існуючі, що належать різним операторам, ресурси регіональної телекомунікаційної мережі. Обсяг інвестиції – 4,5 км оптичної мережі та активні елементи мережі.

254 тис. помешкань Партнерство житло Порядку денного Urban для ЄС
5,1 тис. дітей, охоплених ясельним доглядом **22 тис. дітей охоплених дошкільним вихованням** **7 млн. лікарських консультацій**
4 млн. споживачів культурних пропозицій **732 тис. учасників масових спортивних заходів** **Молодіжні центри спорту** **Центр сімейних ініціатив**
Карта багатодітної сім'ї **Центр пенсійних ініціатив** Познанська коробка життя
Асоціація на користь соціальних кооперативів **Великопольський центр солідарної економіки** **47,9% показник розкриття злочинів**
420 кг відходів на мешканця **Сміттєспалювальна установка комунальних відходів** **Пункти прийому проблемних відходів** **Біогазова електростанція**

УМОВИ ЖИТТЯ

Відповідно до дослідження «Соціальний діагноз – умови та якість життя поляків» опублікованого Радою соціального моніторингу.

Познань характеризується найвищим рівнем якості життя в групі міст¹⁹².

¹⁹² У 2015 р. Познань зайняла 1 місце в Польщі за значенням показника якості життя (синтетичний бал 0,52). Особливо високо оцінено показник соціального капіталу (1 місце), цивілізаційного рівня (3 місце після Варшави і Жешова), соціального благополуччя (4 місце після

Якість життя в Познані була високо оцінена в дослідженні, що визначає місцевий та

ля Ольштина, Битома і Бидгоща), матеріального добробуту (5 місце після Варшави, Гдині, Торуня і Гданська) та фізичного благополуччя (5 місце після Явожна, Ольштина, Жешова і Бельсько-Бялей). Показник синтетичної оцінки зріс протягом 10 років більше, ніж у 3 рази.

регіональний рівень соціального розвитку¹⁹³, що здійснюється в рамках Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) на вимогу Міністерства регіонального розвитку.

В дослідженні якості публічних послуг¹⁹⁴, мешканці дуже високо оцінили привабливість Познані як місця для навчання та в економічному, туристичному, культурному і спортивному аспектах.

Житлові умови

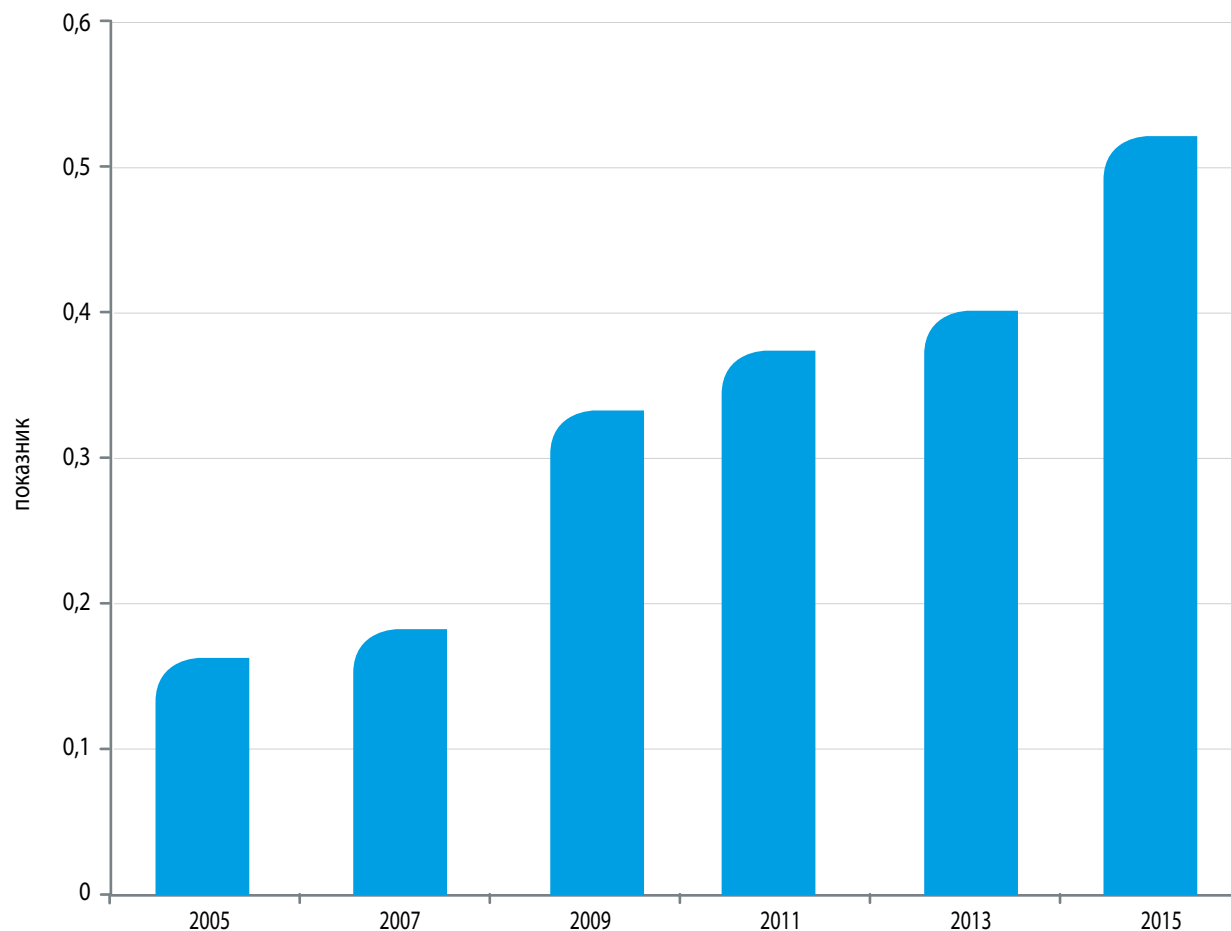
В Познані є 254¹⁹⁵ тис. помешкань із загальною корисною площею 16,4 млн м². Середня корисна площа помешкання становить 64,6 м². На одне помешкання припадає в середньому 3,5 кімнат, в яких проживає в середньому 2,1 осіб, а на 1 кімнату припадає 0,6

¹⁹³ В дослідженні використано показник Local Human Development Index, який містить дані з трьох категорій: здоров'я, освіта, рівень багатства. В дослідженні Познань зайняла 6 місце (показник здоров'я 62,35, показник освіти 85,83, рівень багатства 68,37) після Варшави, Пясечинського повіту, Прушковського повіту, Варшавського західного повіту і Кракова.

¹⁹⁴ Дослідження у 2014 році на замовлення міста Познані проводив Центр прикладних досліджень Ultex Ankieter Sp. z o.o.

¹⁹⁵ У 2016 р. було 254,1 тис. помешкань.

ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ПОЗНАНІ ВІДПОВІДНО ДО ЗВІТУ «СОЦІАЛЬНИЙ ДІАГНОЗ»

особи. Понад 80% жителів мешкають у багатоквартирних будинках. Більше половини помешкань (55%)¹⁹⁶ було побудовано після 1970 року, 23% були побудовані в 1945-1970 рр., а 19% – до 1944 р. Більшість помешкань (79%) мають принаймні 3 кімнати. Приблизно чверть помешкань (23%) мають площу 40 – 49 м², одна п'ята (21%) – 60 – 79 м². Більшість помешкань забезпечені вигодами (98,2%)¹⁹⁷, мають водопостачання (99,9%), газифіковані (79,5%), підключені до індивідуального або центрального опалення (87,5%). Найбільше помешкань є власністю фізичних осіб (65,5%). Комунальне житло становить 4,9% житлових ресурсів.

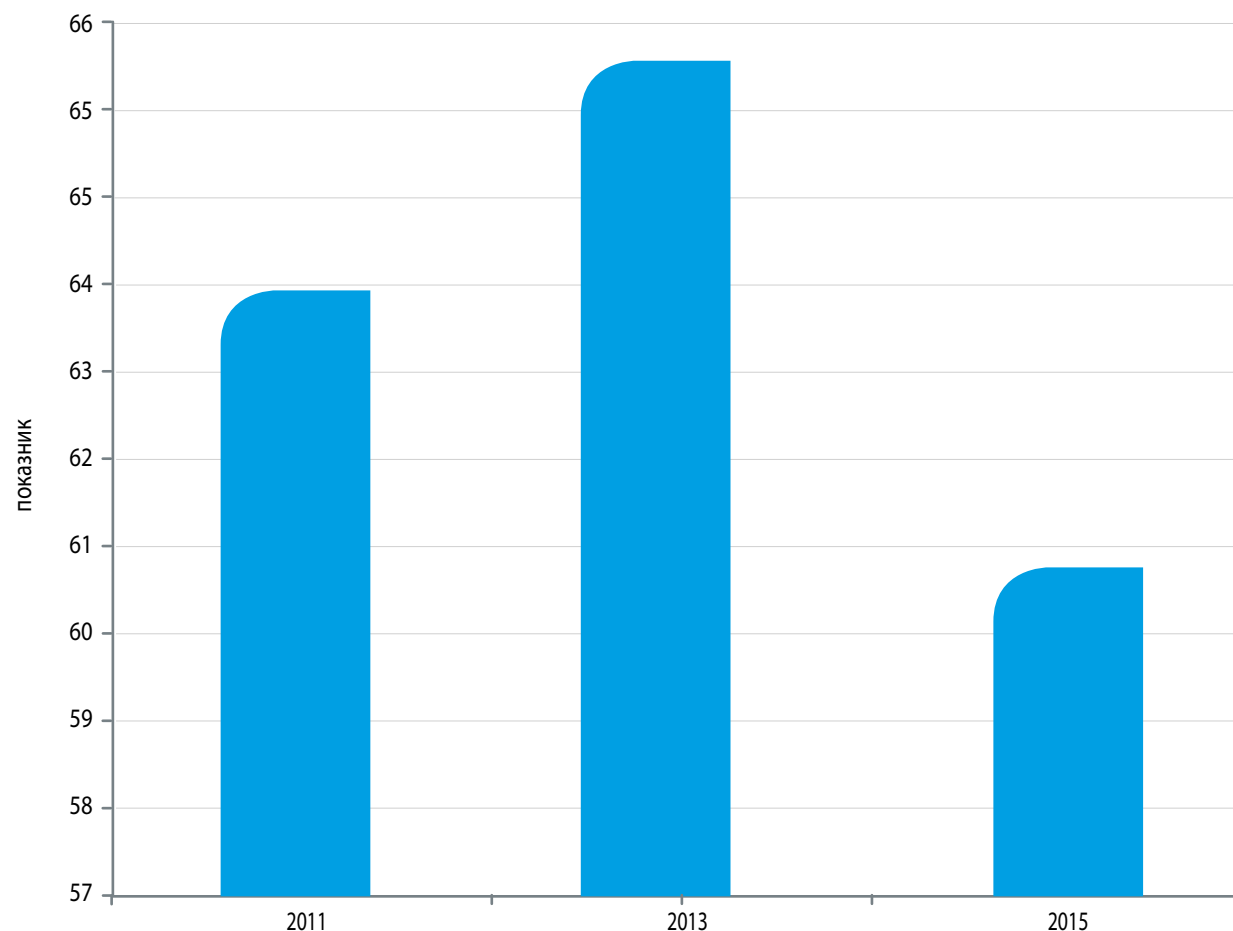
Щорічно вводиться в експлуатацію 2,9 тис. нових помешкань¹⁹⁸ з корисною площею понад 191 тис. м². У структурі нового житлового будівництва переважають квартири для продажу або оренди (87%).

¹⁹⁶ Дані Національного перепису населення та житла 2011 року.

¹⁹⁷ Дані за 2016 р.

¹⁹⁸ Дані за 2016 р.

ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК ДУЖЕ ЗАДОВОЛЕНИХ І ЗАДОВОЛЕНИХ ПОЗНАННЮ ЯК МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ ЛЮДЕЙ ВІДПОВІДНО ДО ЗВІТУ «СОЦІАЛЬНИЙ ДІАГНОЗ»

Місто Познань має 12,4 тис. муніципальних помешкань¹⁹⁹, в тому числі 7 тис. в житлових будинках і 1,5 тис комерційних приміщень. Найбільш нових муніципальних²⁰⁰ помешкань будується в районі вулиць: Біскупінської, Дажиборської, Копаніна та Опольської.

Місто Познань реалізує житлові програми, спрямовані на різні групи мешканців, наприклад, програма «Квартира для випускника»²⁰¹, адресована випускникам вищих навчальних закладів та роботодавцям, в якій вона пропонує вибраним групам випускників оренду квартир на пільгових умовах; Програма «Квартира для пенсіонера»²⁰², адресована людям похилого віку; програма продажу на відкритому ринку комунальних ділянок, призначених для будівництва індивідуального житла²⁰³; проект аукціону з пільговою орен-

дою великих муніципальних помешкань; проект оренди комунальних помешкань в обмін на ремонтні роботи, що проводяться майбутніми орендарями; проект «Квартира в оренду з можливістю приватизації»²⁰⁴; введення в експлуатацію Міського бюро оренди; навчальні квартири та соціальні квартири з тренінговою підтримкою. Місто Познань також бере участь в урядовій програмі «Житло Плюс».

В частині міських житлових програм бере участь Познанське товариство соціального будівництва ТзОВ – Компанія з часткою міста, яке будує помешкання в системі товариства соціального будівництва²⁰⁵ та комерційні²⁰⁶. В інвестиційні плани компанії входить будівництво до 2026 року 2,9 тис житлових приміщень²⁰⁷, яке буде частково фінансуватися з кредиту Європейського інвестиційного банку.

Місто Познань бере участь в Партнерство житло²⁰⁸ Порядку денного Urban для ЄС, затвердженого у 2016 р. в рамках Амстердамського пакту.

З 2017 р. місто Познань має затверджену Радою міста Познань «Житлову політику Познані на 2017 – 2017 роки».

Послуги для дітей та сімей

Інституційно ясельний догляд здійснюється²⁰⁹ в 103 яслах та 11 дитячих клубах та 78 денними опікунами і 41- нянями, які разом забезпечують догляд за 5,1 тис. дітей. Частка дітей віком до трьох років, охоплених ясельним доглядом, у загальній кількості дітей цієї вікової групи становить 17%. Показник доступності догляду за дітьми до 3 років визначається як кількість місць в ясельних

¹⁹⁹ Дані за 2016 р.

²⁰⁰ Будівництво ще 3 тис. нових муніципальних помешкань планується в районі Дажиборської, Доязд, Лехіцької, Нарамовицької, Опольської та Желязної вулиць.

²⁰¹ На сьогодні було побудовано 143 помешкання.

²⁰² На сьогодні було побудовано 186 помешкань.

²⁰³ У 2010–2016 роках було укладено 161 нотаріальну угоду купівлі-продажу комунальних ділянок під будівництво індивідуального житла.

²⁰⁴ В рамках пілотного проекту побудовано 20 помешкань.

²⁰⁵ У 2017 р. компанія мала в Познані 350 житлових помешкань.

²⁰⁶ Компанія побудувала на продаж 350 житлових помешкань.

²⁰⁷ Помешкання в системі товариства соціального будівництва будуть побудовані в районі вулиць Кошалінської та Рубеж/Чарнуха.

²⁰⁸ В рамках Партнерства житло Познань співпрацює з представниками Словаччини, Латвії, Люксембургу, Нідерландів, Словенії, Чехії, Віденя, Лісабона, Риги, Scottish Cities Alliance, Європейською комісією, Європейським інвестиційним банком та міжнародними міськими асоціаціями з метою розробки нових юридичних та фінансових рішень та спрощення механізмів ефективного обміну знаннями в сфері житлово-комунального господарства.

²⁰⁹ Дані за 2016 р.

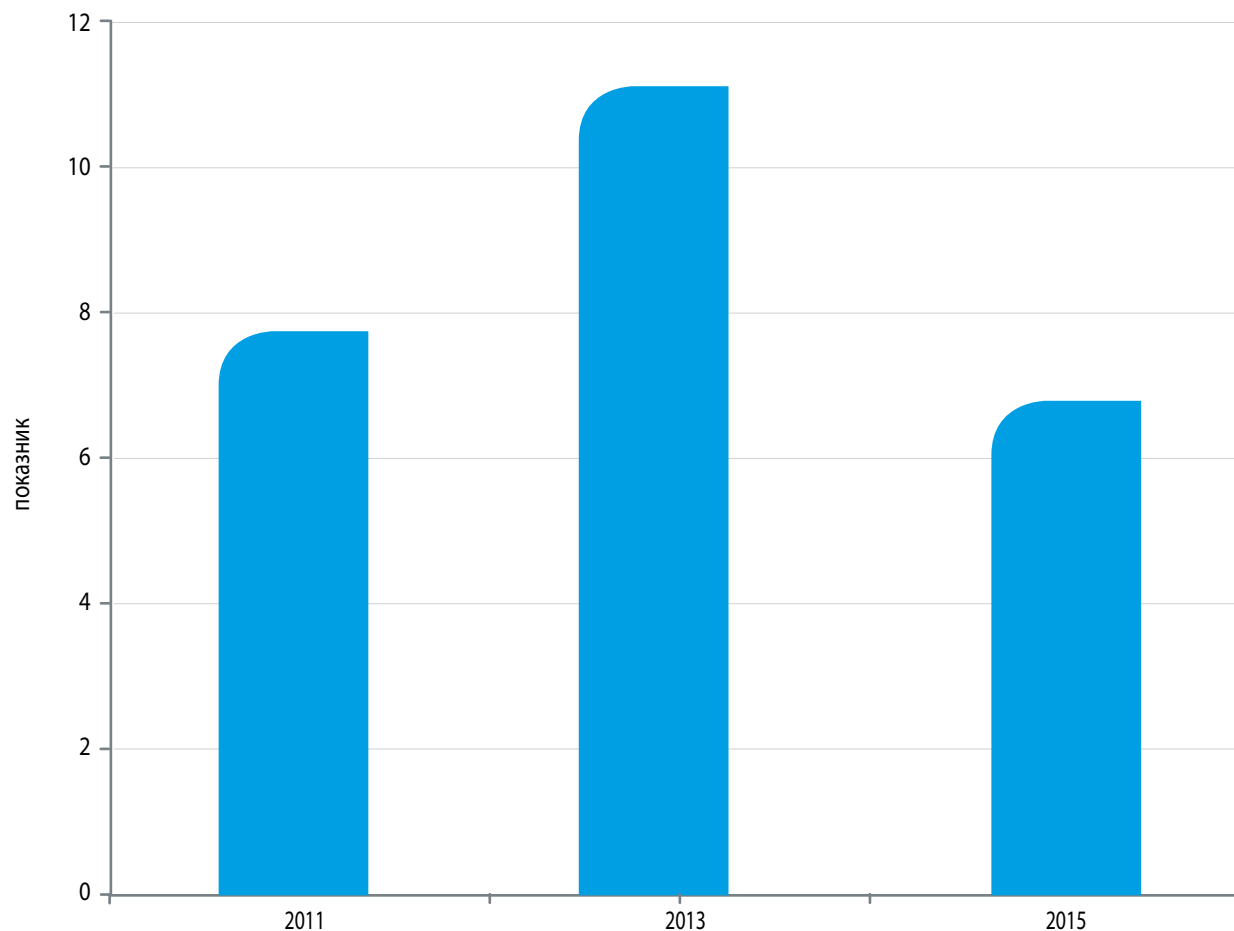
закладах на 1000 дітей і у цій віковій групі становить 200.

Місто Познань має «Познанську програму догляду за дітьми віком до 3 років на 2016-2010 роки». Головною метою програми є збільшення в Познані різних форм місць догляду за дітьми ясельного віку. Познань приєдналася до урядової програми «Малюх», завдяки якій міські ясла отримують фінансові кошти для створення в пристосованих приміщеннях нових місць догляду.

У Познані 89,9% дітей віком від 3 до 6 років охоплених дошкільним вихованням. Інституційно догляд за дітьми дошкільного віку²¹⁰ здійснюється в 313 дошкільних закладах та дошкільних відділеннях в молодших школах та 13 дошкільних пунктах. У місті загалом наявні 20,1 тис. місць і охоплюють 22 тис. дітей віком від 3 до 6 років. Показник доступності догляду за дітьми дошкільного віку визначається як кількість місць в дошкільних закладах на 1000 дітей і у цій віковій групі становить 926.

²¹⁰ Дані за 2016 р.

ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК СОЦІАЛЬНОЇ НЕЗАДОВОЛЕНOSTІ РІШЕННЯМИ ТА ДІЯМИ МІСЦЕВОЇ ВЛАДИ В ПОЗНАНІ ЗА ДАНИМИ ЗВІТУ «СОЦІАЛЬНИЙ ДІАГНОЗ»

У Познані діє перший в Польщі Центр сімейних ініціатив, метою якого пропагування сім'ї та підтримка її розвитку. Центр реалізує численні проекти у сфері сімейної політики та взаємозв'язку між поколіннями, видає картки для багатодітних сімей «Карта багатодітної сім'ї»²¹¹ та сертифікати «Місце, приязне до сім'ї». Познанські батьки двійнят, трійнят отримують спеціальну фінансову допомогу з бюджету Міста. Познанські багатодітні сім'ї також можуть користуватися регіональними та національними інструментами формування сімейної політики. «Великопольська карта сім'ї» та національної «Карти багатодітної сім'ї».

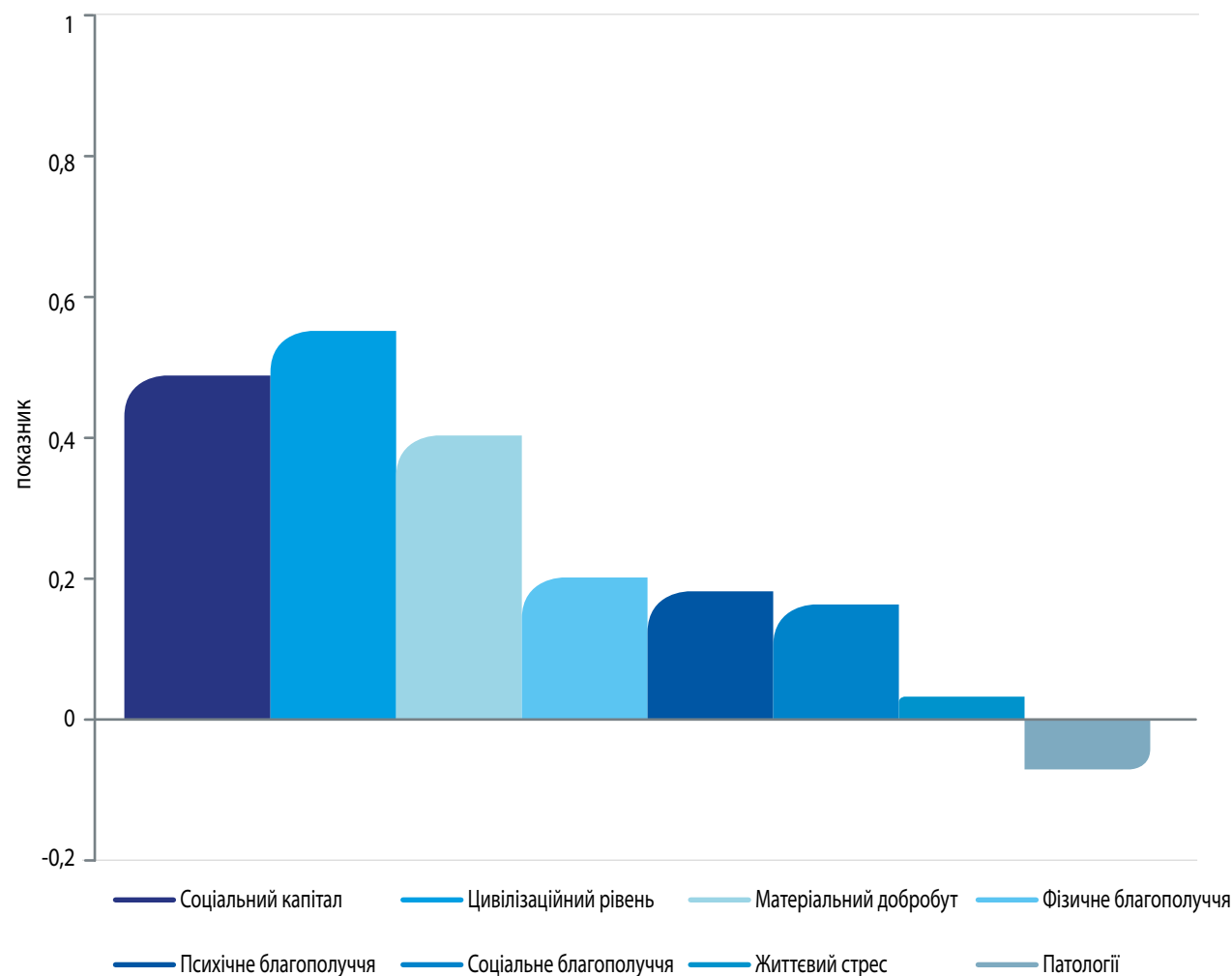
Майже 30 тис. сімей отримують для понад 40 тис. дітей²¹² освітню допомогу в рамках державної програми «Сім'я 500+». Понад 9 тис. сімей отримують соціальну допомогу на дітей²¹³. Частка дітей віком до 17 років, батьки яких отримують соціальну допомогу на дітей,

²¹¹ До кінця 2014 р. Карти багатодітної сім'ї отримали 18 тис. познанських сімей.

²¹² У 2016 р. соціальну допомогу на дітей отримали 29,8 тис. сімей для 40,2 тис. дітей.

²¹³ В 2016 р. 9263 сім'ї отримали допомогу на дітей для 14,2 тис. дітей, у тому числі 13,3 тис. дітей у віці до 17 років.

ПОКАЗНИКИ ВИМІРІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ПОЗНАНІ ВІДПОВІДНО ДО ЗВІТУ «СОЦІАЛЬНИЙ ДІАГНОЗ 2015»

у загальній кількості дітей цієї вікової групи становить 15,3%.

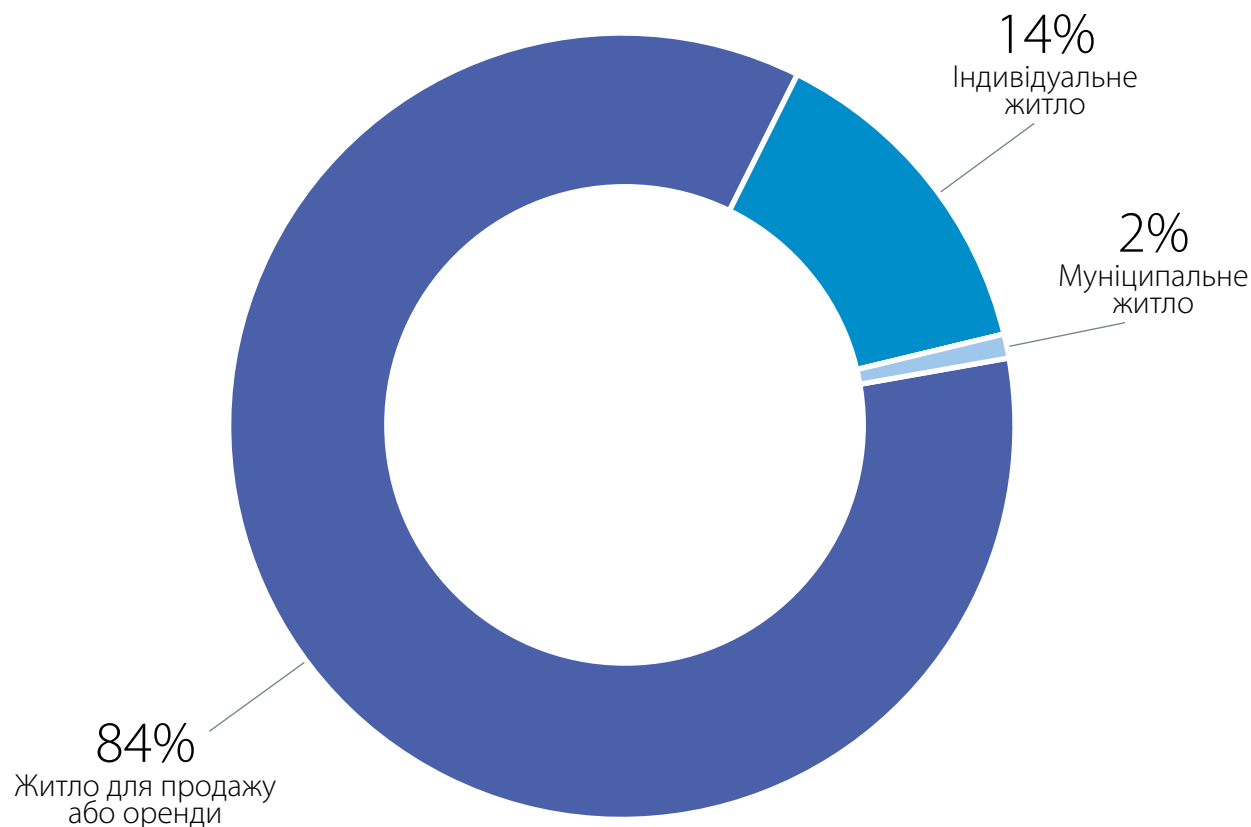
Виховну та опікунську функції сім'ї також підтримують заклади денного догляду, що працюють у формі виховної роботи, спеціалізованих заходів та заходів у дворах будинків. В Познані функціонують 22 заклади, у яких наявні 728 місць. Протягом року їх послугами користуються 893 вихованці, тобто майже 10 дітей у перерахунку на тисячу осіб до 18 років.

Опіка та виховання дітей і молоді, повністю або частково позбавлених повного або часткового піклування справжньої сім'ї здійснюється через інституційну систему замінної сімейної опіки. У Познані функціонує 509²¹⁴ закладів замінної сімейної опіки²¹⁵, яка опікується понад 700 дітьми та молодими людьми, які не досягли 25-річного віку та 12 опікунсько-виховних закладів, які опікуються 190

²¹⁴ У 2016 р. 509 замінних сімей здійснювало опіку над 716 дітьми.

²¹⁵ Сімейна замінна опіка охоплює замінні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу.

ЕФЕКТИ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА В ПОЗНАНІ

вихованцями. Більшість (317) замінних сімей становлять сім'ї родичів²¹⁶.

У місті Познань діє затверджена Радою міста Познань «Прородина політика для міста Познань на 2016-2020 роки», метою якої є на-працювання оптимальної системи підтримки для познанських сімей, зокрема для багатодітних сімей, та забезпечення взаємозв'язку між поколіннями та «Програма підтримки сім'ї та розвитку замінної опіки на 2017-2020 роки», спрямована на підтримку сімей з опікунсько-виховними проблемами. «Програма підтримки сім'ї та системи замінної опіки до 2020» року також реалізують органи місцевого самоврядування Великопольського воєводства.

Пенсіонери

Показник демографічного старіння становить в Познані 19,1%²¹⁷. Протягом 10 років кількість осіб похилого віку, старших за 65 років збільшилася на понад 21 тис. осіб. Місто Познань здійснює значну кількість

²¹⁶ У місті також діє 9 замінних сімей, які здійснюють функцію сім'ї напogотові та 15 професійних замінних сімей.

²¹⁷ Дані за 2016 р.

заходів, спрямованих на забезпечення відповідних умов життя та активності для зростаючої групи пенсіонерів та заходи спрямовані на запобігання соціальному виключенню та пасивності цієї вікової групи.

В Познані діє міський Центр пенсійних ініціатив, який реалізує ініціативи, що активізують середовище осіб похилого віку та інформаційно-просвітницькі заходи,²¹⁸ спрямовані на соціальну інтеграцію та діалог між поколіннями. Центр видає сертифікат «Місце, приязне для пенсіонерів», у ньому діє волонтерський центр 60+ та програма Познанська коробка життя²¹⁹. Пенсіонери також можуть користуватися пропозиціями 48 клубами пенсіонерів та Університету третього віку.

Місто Познань є членом Глобальної мережі міст, комфортних для старіння Всесвітньої організації охорони здоров'я.

²¹⁸ Пакет пенсіонера, Познанська академія безпеки, цикл лекцій для пенсіонерів. Познань, капманія ПенсіонерВФормі, Ярмарок VIVA SENIORZY!

²¹⁹ Познанська коробка життя, яка містить ключову інформацію про стан здоров'я пенсіонерів та соціальну інформацію допомагає медичним працівникам у випадку виникнення загрози життю та здоров'ю осіб похилого віку. 3 листопада 2016 р. видано 15 тис. коробок.

Комплексну програму для осіб, старших 60-річного віку²²⁰ також реалізують органи місцевого самоврядування Великопольського воєводства. Програмою визначаються чотири пріоритети, в рамках яких здійснюються заходи спрямовані для людей похилого віку: Освіта, Активність, Здоров'я та Безпека.

Здоров'я

Щорічно в Познані серед пацієнтів діагностується понад 133²²¹ тис. випадків захворювань. Найбільш поширеними захворюваннями серед дорослих є серцево-судинні захворювання, включаючи гіпертонію, захворювання нервової системи, діабет та захворювання щитовидної залози. Діти та підлітки до 18 років найчастіше страждають на алергічні захворювання органів дихання та травлення, порушення зору, анемію. Щорічно реєструється понад 28²²²

²²⁰ Затверджена Сеймиком Великопольського воєводства в 2013 р. «Великопольська програма, спрямована на людей похилого віку до 2010 року».

²²¹ У 2015 р. кількість захворювань дорослих осіб становила 122,6 тис. в діти і молодь до 18 років – 11,1 тис.

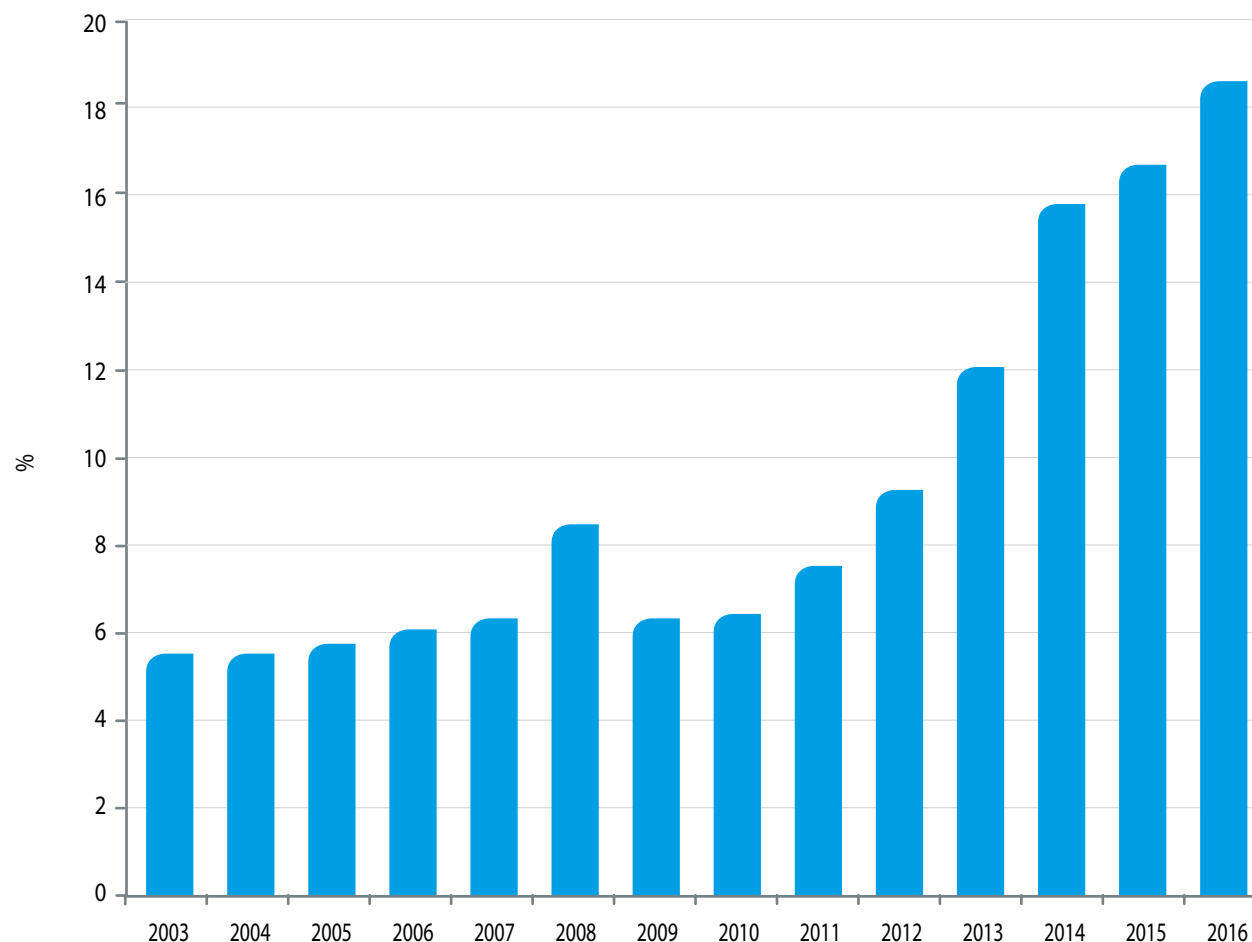
²²² В 2015 р. показник захворюваності становив 28,3 тис. нових випадків захворювань, в тому числі в дорослих осіб – 25,6 тис., а в дітей та молоді до 18 – 2,5 тис.

тис. нових випадків захворювань, найбільше з яких стосується захворювань травної системи, гіпертонічної хвороби, захворювань нервової системи, раку, захворювань щитовидної залози та діабету у дорослих та алергічних захворювань дихальної системи серед дітей та молоді до 18 років.

Лікування познанців здійснює 5,5 тисяч лікарів, з яких майже 0,3 тисячі стоматологів і 6,5 тис. медсестер та акушерок²²³. 58% лікарів становлять фахівці, головним чином в галузі анестезіології, внутрішньої медицини, медицини праці та нефрології. У групі стоматологів фахівці складають понад 14%, найбільше у галузі щелепно-лицьової хірургії та ортодонтії. Відповідно до Карти потреб охорони здоров'я Великопольського воєводства, у регіоні необхідно збільшити кількість лікарів-фахівців, зокрема в галузі дитячої онкології та гематології, дитячої стоматології, інфекційних захворювань та невропатології.

ДІТИ, ОХОПЛЕНІ ЯСЕЛЬНИМ ДОГЛЯДОМ В ПОЗНАНІ (ВКЛЮЧАЮЧИ ФІЛІЇ ТА ДИТЯЧІ КЛУБИ) ДІТИ У ВІКОВІЙ ГРУПІ = 100

²²³ Дані за 2015 р.

Майже 600²²⁴ закладів амбулаторного лікування в рамках договорів з Національним фондом здоров'я щорічно надають майже 7 млн. консультацій, з яких 89% становлять медичні консультації. На обліку у лікарів первинної медичної допомоги знаходиться близько 300²²⁵ тис. осіб. В місті функціонує 15 бригад екстреної медичної допомоги та 3 лікарняні відділення, які щорічно надають допомогу 55 тис. осіб. Показник користування послугами невідкладної медичної допомоги у Познані становить 35 послуг на 100 пацієнтів, які зараховуються до первинної медичної допомоги. Стаціонарну медичну допомогу надається 20 лікарнями²²⁶, на 6,2 тис. ліжок-місць. Щорічно у них лікується понад 300²²⁷ тис. па-

²²⁴ В рамках договорів з Національним фондом охорони здоров'я в 2016 році в місті Познані амбулаторні медичні послуги надавали 574 заклади, у тому числі у сфері сімейної медицини – 117 осіб, сімейні патронажні медсестри та сімейні патронажні акушерки – 108, медсестри в навчальних закладах – 18, стоматології – 150 закладів, спеціалізованого медичного обслуговування – 181 суб'єкт. Вони здійснювали свою діяльність у формі недержавних медичних закладів, індивідуальної лікарської практики та самостійних державних медичних закладів.

²²⁵ У 2015 році кількість осіб, охоплених послугами лікарів первинної допомоги, становила 281,5 тис., з них 236,2 тис. дорослих осіб та 45,3 тис. дітей та молоді до 18 років.

²²⁶ Дані за 2016 р.

²²⁷ У 2015 р. було госпіталізовано 338,1 тис. пацієнтів.

цієнтів. Найчастіше причинами госпіталізації є онкологічні захворювання, серцево-судинні захворювання, захворювання сечостатевої системи; вагітність, пологи та післяпологовий період і різноманітні травми та отруєння. Середньостатистичний пацієнт перебуває в лікарні 5,1 дні. Познанські лікарні мають надмісьцеве значення. У них також госпіталізують мешканців регіону та інших частин країни. Познань – важливий центр лікування серцево-судинних, дихальних, онкологічний та ортопедичних захворювань. Познань також є одним з п'яти центрів у Польщі, де проводяться трансплантація серця.

Відповідно до визначених Великопольським воєводою пріоритетів регіональної політики у сфері охорони здоров'я Великопольського воєводства на період з 30 червня 2016 р. до 31 грудня 2018 р. основними пріоритетами для Великопольського воєводства є: будівництво нової дитячої лікарні, створення Західного Центру серцевих захворювань і відділення дитячої онкології та гематології.

Органи місцевого самоврядування Великопольського воєводства реалізують велику

кількість заходів профілактичного та інформативного характеру, метою яких є поліпшення стану здоров'я та якості життя. Програми, які реалізуються в місті Познань²²⁸, включають в себе профілактику онкологічних, кардіологічних захворювань, остеопорозу, карієсу, раннє виявлення аневризми, пневмокока та грипу, догляд на дому невиліковно хворих, підтримка заходів з реабілітації та фізичної активності людей у віці понад 60 років, пропаганду здорового способу життя та освіти через громадянську освіту у сфері охорони здоров'я. Значна частка у реалізації цих заходів належить двом цільовим програмам: Міській програмі профілактики та вирішення проблем з алкоголем та Міській програмі запобігання наркоманії. Воєводські органи місцевого самоврядування фінансують програми профілактики онкологічних захворювань, захворювань дихальних шляхів, запобігання виникненню серйозних клінічних та тромботичних ускладнень у хворих на кардіологічні захворювання та психіатрична терапевтично-реабілітаційна програма у поєднанні з активацією пацієнтів.

²²⁸ Щорічно ними користується майже 30 тис. осіб.

У Великопольщі реалізується фінансована Маршалським урядом Великопольського воєводства Національна програма профілактики вчасної діагностики онкологічних захворювань голови та шиї, в рамках якої здійснюються скринінгові тести та освітні проекти та Регіональна програма охорони психічного здоров'я.

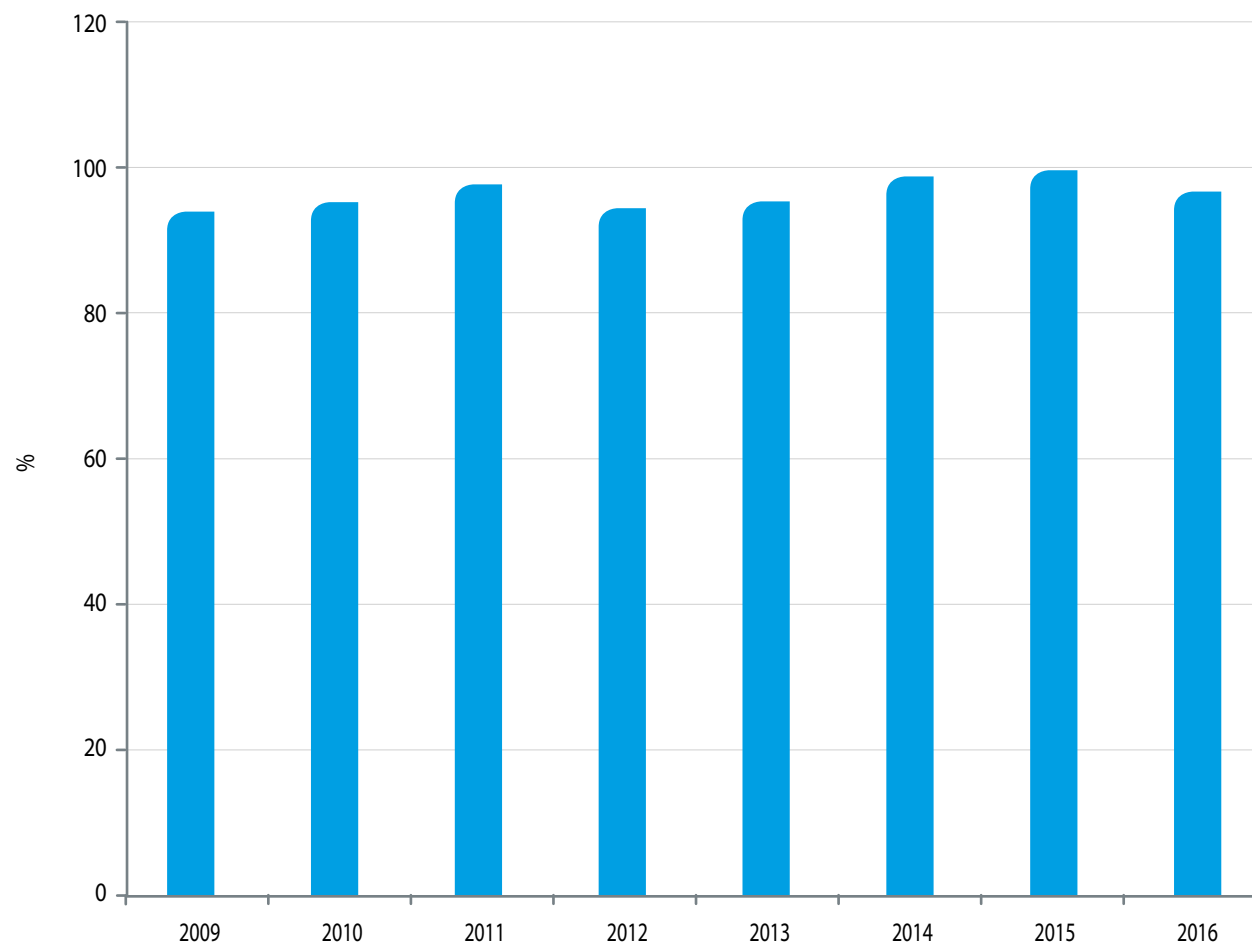
В Познані працює²²⁹ 309 аптек та 18 гуртових фармацевтичних складів.

Місто Познань є членом Асоціації здорових польських міст. Також Познань є учасником в Мережі здорових міст Фази VI Всесвітньої організації охорони здоров'я. Завданням якої є зменшення нерівності у сфері охорони здоров'я та сприяння спільній відповідальності за здоров'я.

Соціальна допомога

Соціальна допомога адресована людям, яким загрожують різні форми соціального виключення. Різними формами соціальної

ДІТИ, ОХОПЛЕНІ ДОШКІЛЬНОЮ ОСВІТОЮ В ПОЗНАНІ ДІТИ У ВІКОВІЙ ГРУПІ = 100

²²⁹ Дані за 2015 р.

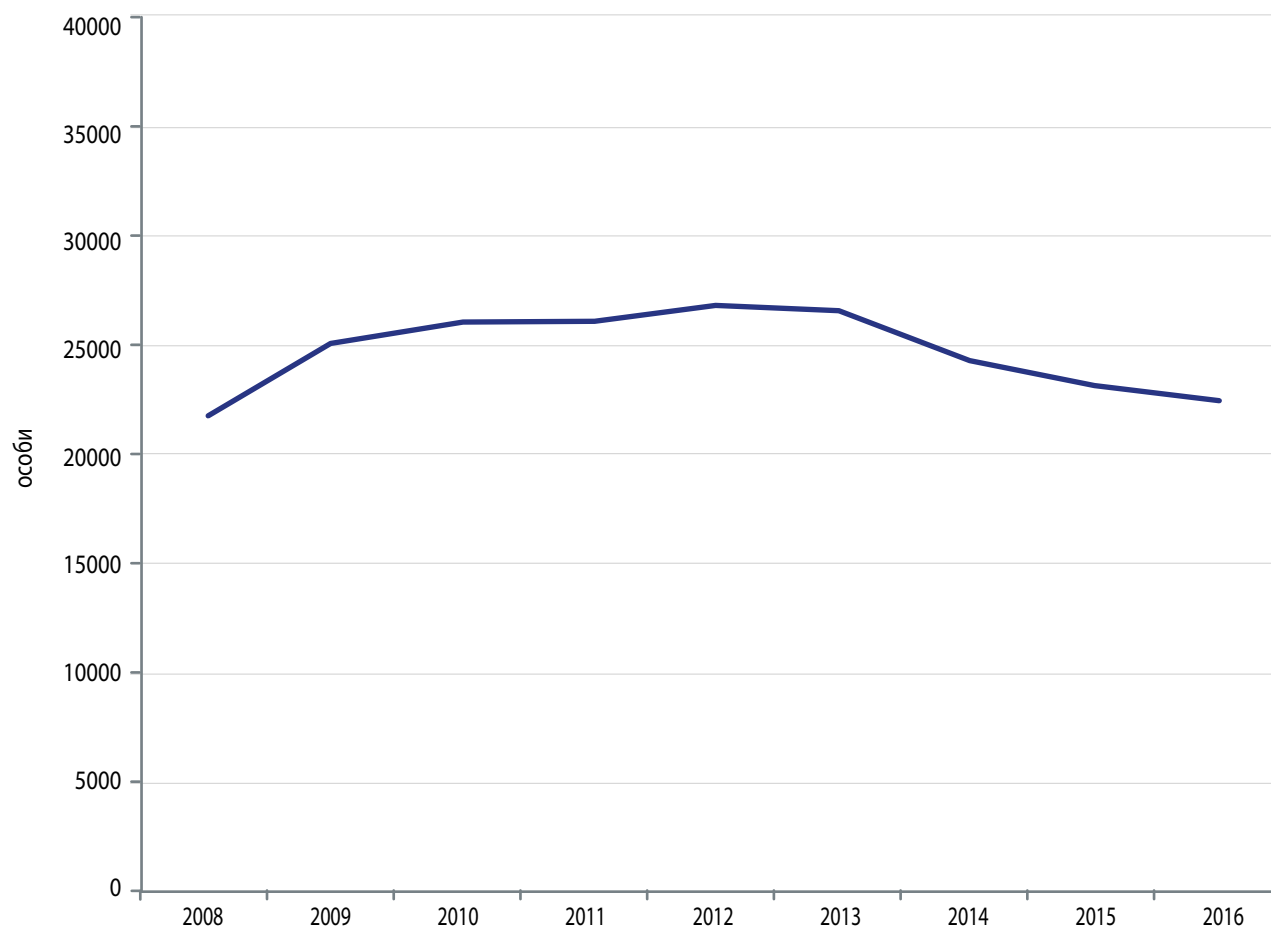
допомоги щорічно користується майже 25 тис. осіб²³⁰ з 14, 1 тис. сімей, з них – 3,7 тис. сімей з дітьми. Найчастіше причинами для надання соціальної допомоги є довготривала або важка хвороба, бідність, інвалідність, безробіття, безпорадність у догляді та вихованні, веденні домашнього господарства. Основною причиною надання матеріальної допомоги є бідність.

Стаціонарна соціальна допомога адресована людям похилого віку, особливо самотнім та хронічно соматичним або психічно хворим, особам з фізичними та інтелектуальними порушеннями, особам з ризиком соціального виключення, важким підліткам, а також сиротам. Місто Познань фінансує інституційні форми соціальної допомоги, міські програми допомоги для різних груп потребуючих осіб та діяльність неурядових організацій. В Познані функціонує 13 стаціонарних опікунсько-виховних закладів для дітей та молоді²³¹, 7 будинків соціальної допомоги, 6 денних будинків

²³⁰ У 2016 р. соціальною допомогою в натуральній формі скористалося 24,6 тис. осіб з 12,7 тис. сімей.

²³¹ 2 будинки дитини, 2 центри соціалізації, 2 багатофункціональні заклади, 6 сімейних дитячих будинків.

ОСОБИ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СОЦІАЛЬНУ ДОПОМОГУ В ПОЗНАНІ

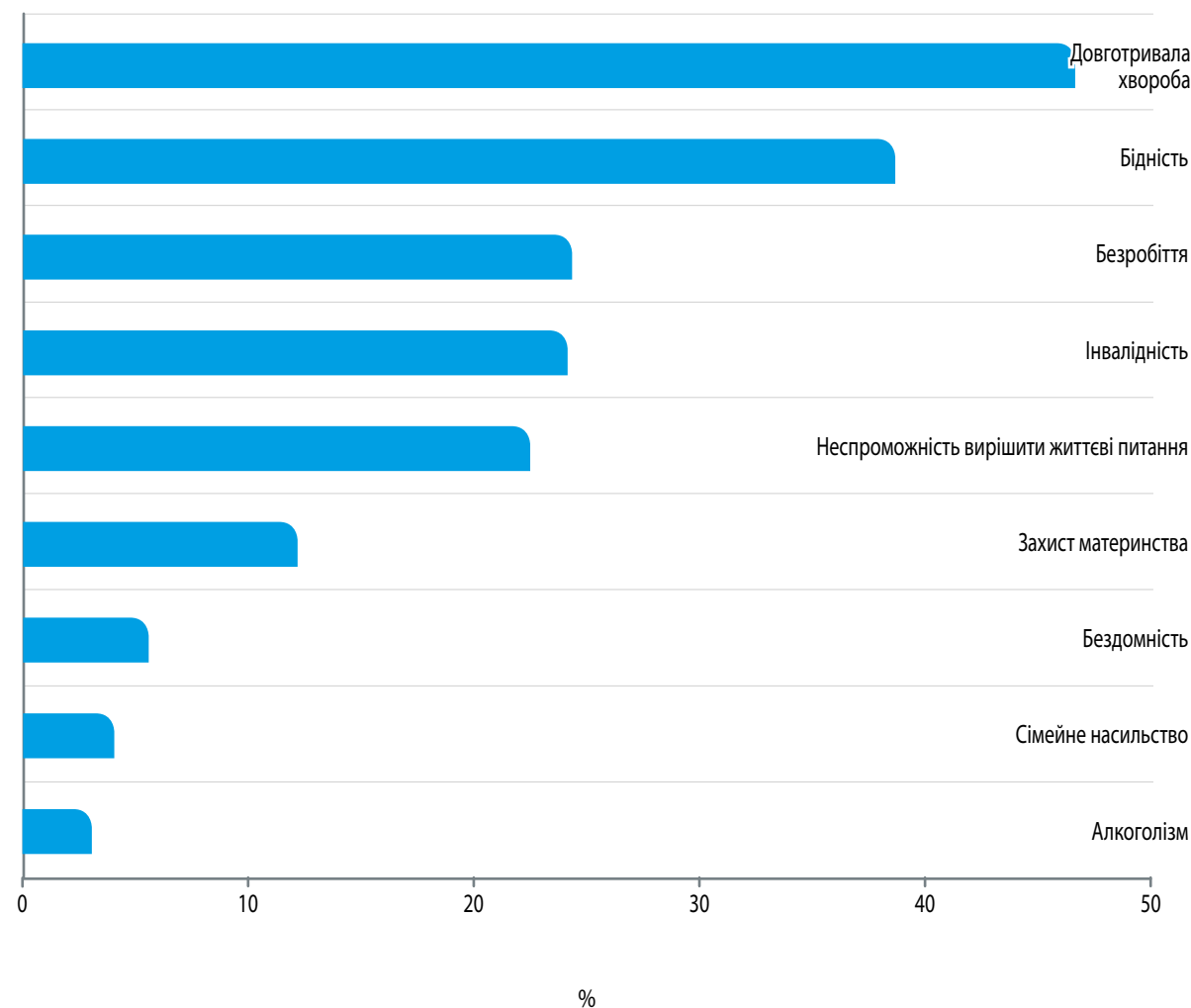
соціальної допомоги²³², 9 центрів підтримки, денний адаптаційний центр, Міський центр кризової інтервенції²³³, 9 будинків для бездомних та uzалежених, 20 установ денної підтримки. Послугами цих об'єктів користується майже 2,4 тис. осіб, у тому числі майже 700 осіб перебуває в будинках соціального забезпечення²³⁴. Найбільш численною групою мешканців є люди, які потребують допомоги з догляду та постійної медсестринської допомоги. Крім інституційних форм соціальної допомоги підтримку потребуючим особам надають неурядові організації, які об'єднують волонтерів, частина яких отримує на реалізацію своїх проектів дотації з міського бюджету. Найбільш активні організації та фізичні особи, які беруть участь у волонтерській діяльності, отримують нагороду за підсумками

²³² 5 філій Групи денних будинків соціальної допомоги та Будинок «Сонячна пристань».

²³³ Заклад опікується зокрема Хостелом кризової інтервенції, Хостелом «Другий дім», Спеціалізованим центром підтримки для жертв насильства, Помешканням природної інтеграції, Пунктом кризової інтервенції, Телефоном довіри, Телефоном довіри для uzалежених осіб та їх сімей.

²³⁴ У 2016 р. в Познані діяли 7 будинків соціальної допомоги, з них 7 для хронічних соматичних хворих, 3 для осіб похилого віку (в тому числі один для осіб з фізичними порушеннями) та один для дітей і молоді з інтелектуальними порушеннями.

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ В ПОЗНАНІ

щорічного конкурсу «Познанський волонтер року», який проводить місто Познань.

Місто Познань реалізовує програми допомоги, адресовані вибраним особам із загрозою соціального виключення: людям з інвалідністю²³⁵, бездомним²³⁶ та особам з інтелектуальними порушеннями. Також здійснюються заходи. Метою яких є протидія різним формам соціального виключення, сімейного насильства та жебрацтва.

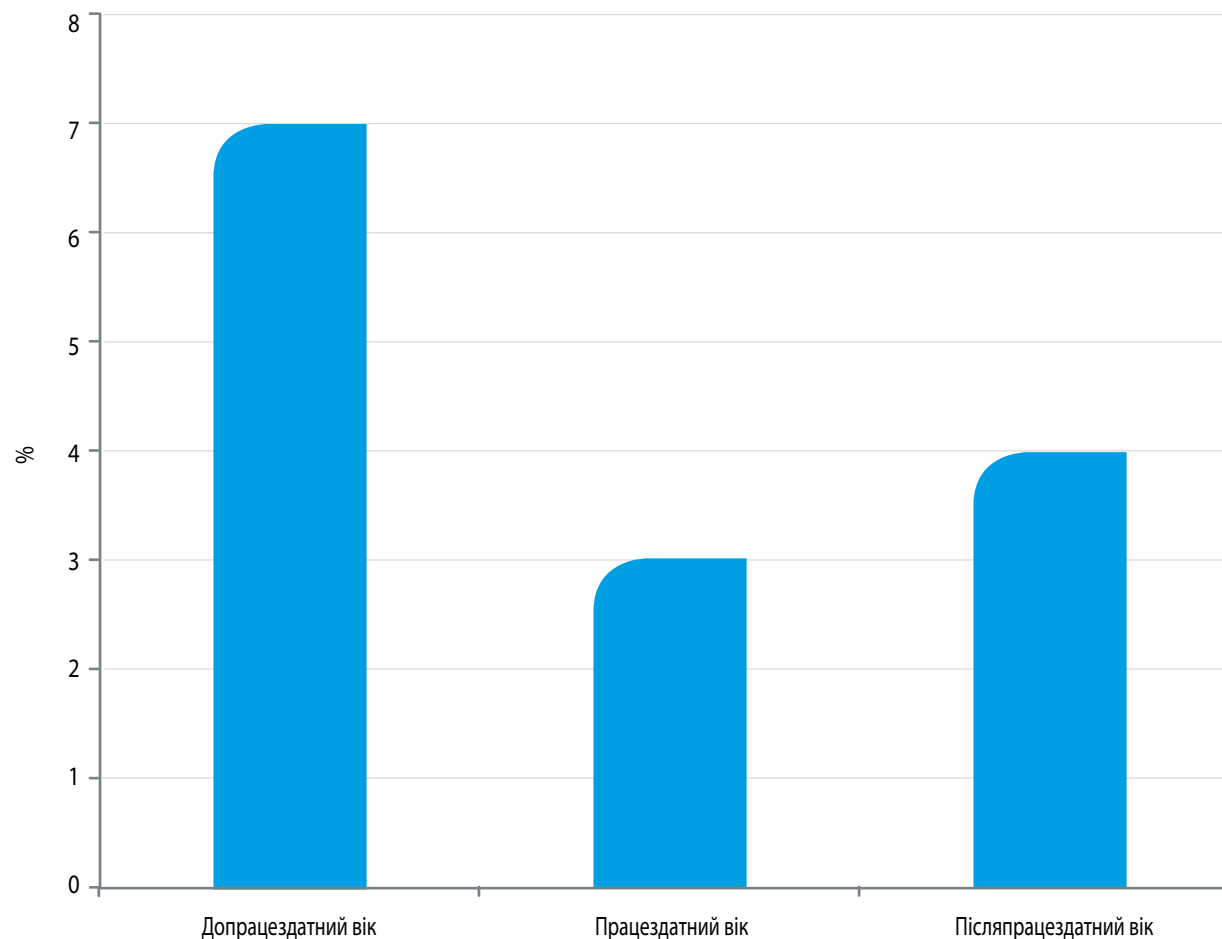
Протидія соціальному виключенню осіб

Комплексна підтримка осіб, яким загрожує, або які уже підпали під соціальне виключення, пропонують також суб'єкти соціальної

²³⁵ Місто Познань реалізує рішення Ради міста Познань про напрямки діяльності міста Познань щодо соціальної інтеграції осіб з інвалідністю на 2012-2020 роки. Понад 16% мешканців Познані становлять особи з інвалідністю, переважно з встановленою групою інвалідності.

²³⁶ В Познані реалізується проект «Карта бездомності», в рамках якого розроблено карту місць та доріг доїзду до перебування бездомних (найчастіше це пустирі, бункери, курені або альтанки на території дачних садів), що використовуються державними службами. Бездомні особи, яким загрожує переохолодження організму у зв'язку з морозом також перебувають під постійним наглядом Міської служба охорони порядку.

ОСОБИ В ДОМОГОСПОДАРСТВАХ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СОЦІАЛЬНУ ДОПОМОГУ В ПОЗНАНІ ЖИТЕЛІ З ВІКОВОЇ ГРУПИ = 100

економіки²³⁷. Установи та організації, що створюють та підтримують розвиток соціальної економіки, такі як Асоціація соціальних кооперативів, що належить до міжнародної мережі European Network of Innovation for Inclusion, завданням якої є створення та підтримка існуючих суб'єктів соціальної економіки та якою опікується Великопольський центр соціальної економіки; Фонд взаємної допомоги «Барка», який є однією з найбільших неурядових організацій Польщі, що надає допомогу безпритульним або людям, що опинилися в складній життєвій ситуації, який неодноразово отримував нагороди²³⁸ за численні проекти, адресовані цій групі осіб. Фондом опікується Великопольський центр солідарної економіки, що здійснює соціальну та професійну підготовку довготривало безробітних осіб. Важливу роль у соціальній економіці відіграють соціальні кооперати-

²³⁷ До суб'єктів соціальної економіки відносяться соціальні кооперативи, центри соціальної інтеграції, клуби соціальної інтеграції, майстерні трудотерапії, заклади професійної активності та неурядові організації.

²³⁸ У 2015 р. Фонд взаємної допомоги «Барка» отримав Європейську Громадянську Премію за допомогу тим, хто найбільше постраждав у процесі політичних перетворень у Польщі та за популяризацію соціальної економіки.

ви, поєднуючи економічну діяльність із соціальною та професійною інтеграцією своїх членів – людей з інвалідністю або таких, що зіткнулися з труднощами на ринку праці. У місті функціонує 29²³⁹ соціальних кооперативів, в тому числі соціальний кооператив «Познанька», створений містом Познань та Великопольським воєводством. Її метою є професійна активізація осіб, які залишилися без роботи (в тому числі боржників муніципальних житлових ресурсів міста Познань) та осіб з інвалідністю, а також соціальна реінтеграція людей, зайнятих у кооперативі.

Культура

Культурне життя в Познані концентрується навколо діючих в місті закладів культури та організованих заходів і реалізованих мистецьких проектів, які фінансуються за бюджетні кошти міста Познань, Великопольського воєводства, грантів Міністерства культури та національної спадщини та приватних спонсорів. В місті функціонує 21 театр, театральні колективи та музичні установи, у

²³⁹ Дані за 2016 р.

тому числі 9 публічних театрів та музичних закладів, які разом мають 3,4 тис. глядацьких місць²⁴⁰, у тому числі філармонія та Спільна сцена²⁴¹ у школі мистецтв Łejery; 29 музеїв (з філіями)²⁴² з 393,3 тис. експонатів, 13 кінотеатрів з 72 кінозалами та 17,8 тис. глядацьких місць²⁴³, у тому числі 5 мультиплекс: Cinema City Kinopolis, Cinema City Poznań Plaza, Multikino 51, Multikino Старий бровар, Multikino Malta; 28 будинків та центрів культури²⁴⁴ з найбільшим Центром культури «Замок», в якому дії 96 мистецьких колективів²⁴⁵; кілька десятків галерей²⁴⁶ та виставкових салонів і публічних бібліотек, у тому числі, найбільша – Бібліотека Рачинських з 41 закладами та філіями.²⁴⁷ У

²⁴⁰ У 2016 р. 3 тис. заходів та концертів, глядачами яких було 349 тис. осіб.

²⁴¹ Об'єкт розрахований на 200 глядачів, а також має в наявності рухому сцену та глядацькі місця. В ньому відбуваються вистави учнів школи Łejery та акторів Дитячого центру мистецтв.

²⁴² У 2016 р. публічні музеї відвідало 368,3 тис. осіб. Крім виставкової діяльності музеї також організували 3 тис. освітніх заходів.

²⁴³ У 2016 р. 2,8 млн. глядачів відвідали 102,8 тис. сеансів, у тому числі 17 тис. сеансів кінофільмів польського виробництва.

²⁴⁴ У 2016 р. організовано 3,9 тис. заходів для 465,6 тис. учасників, 235 курсів, в яких брали участь 4,5 тис. осіб, проведено 348 турів для 7,9 тис. членів.

²⁴⁵ В них брало участь 2,6 тис. членів.

²⁴⁶ У 2016 р. 8 найбільших галерей організувало 147 виставок, які оглянуло 91,4 тис. осіб.

²⁴⁷ На кінець 2016 р. книжковий фонд закладу налічував 1,6 млн. то-

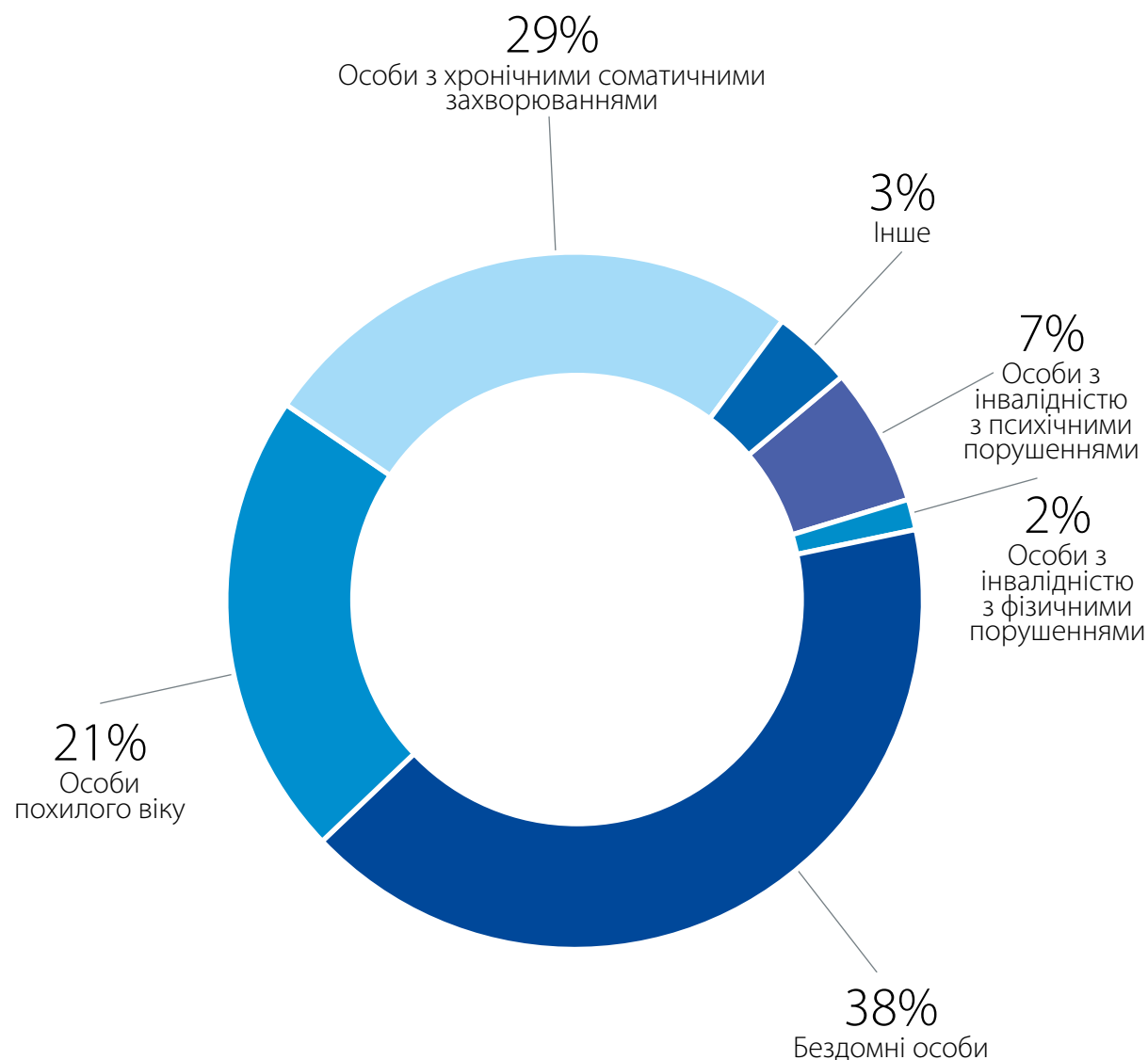
Познані функціонують заклади культури, які використовують сучасні мультимедійні форми презентації історичних пам'яток, зокрема: Брама Познані – інтерактивний центр історії Тумського острова, Археологічний заповідник «Genius Loci», Макети старої Познані та віртуальний музей познанської культури CYRYL – Цифровий місцевий репозиторіум Познань²⁴⁸. У місті створюються нові культурні простори, зокрема: громадський Інкубатор культури Pireus, Вільний Дворик, облаштовані пустирі у Середмісті для здійснення мистецької діяльності.

Познань – це місце проведення великих фестивалів та конкурсів. Найважливішими з них є Міжнародний конкурс ім. Г. Венявського (скрипка), Міжнародний фестиваль університетських хорів «Universitas Cantat» фестивалі старовинної музики: «Старовинна музика

мів, кількість зареєстрованих читачів – 79,8 тис., а кількість позичених книжок 1,56 млн.

²⁴⁸ CYRYL дає можливість онлайн-ознайомлення з архівними фотографіями, планами міст, познанськими театральними афішами, колекцією з 500 ляльок, які використовувалися у виставах Лялькового театру, фотографіями з різних культурних подій, відео-записами фестивалів, а також – із записами цілих спектаклів. В проєкті бере участь кілька десятків закладів.

ОСОБИ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ В БУДИНКАХ СОЦІАЛЬНОГО ПІКЛУВАННЯ В ПОЗНАНІ

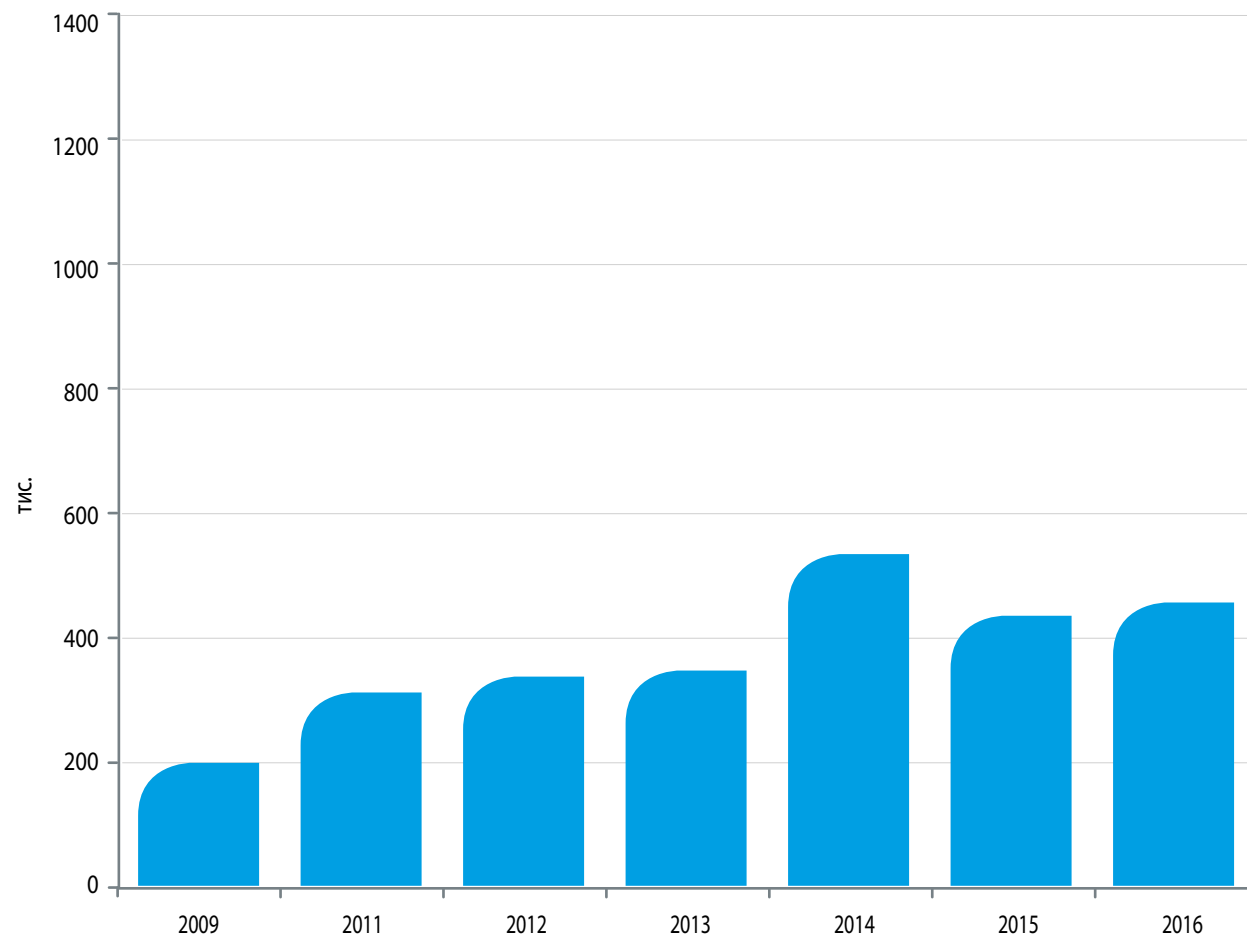
– persona grata» та Фестиваль барокових смичкових та струнних, Джазовий фестиваль «Made in Chicago», Malta Фестиваль Познань, Бієнале дитячого мистецтва, Етно-порт Познань, Міжнародний фестиваль анімаційних фільмів «Аніматор», Міжнародний кінофестиваль «Off Cinema», Міжнародний фестиваль кінофільмів молодого глядача «Але кіно», Міжнародний фестиваль мистецтва слова «Verba Sacra». Мистецьке середовище реалізує значну кількість культурних проєктів, зокрема мобільний центр культури та мистецтва «ART-контейнер» та павільйон Нового газового заводу. В місті щорічно відбувається²⁴⁹ 139 масових²⁵⁰ розважально-мистецьких заходів, на яких були присутні 417 тис. глядачів.

Рівень показника географічної доступності культури, опублікованого Національним центром культури, вказує, що у Познані простота доступу до культури є високою. Це передусім

²⁴⁹ У 2016 р. в Познані відбулося 139 масових розважально-мистецьких заходів, з них 39 на відкритому повітрі, на яких були присутні 417 тис. глядачів, в тому числі 53,5 тис. глядачів безкоштовних заходів.

²⁵⁰ У тому числі 78 концертів, 8 вистав та спектаклів, 9 фестивалів, 7 кабаре.

УЧАСНИКИ ЗАХОДІВ В БУДИНКАХ ТА ЦЕНТРАХ КУЛЬТУРИ, КЛУБАХ ТА СВІТЛИЦЯХ В ПОЗНАНІ

стосується простоти доступу до Інтернету, високої простоти участі в одноразових культурних заходах (концерти, виставки, театральні вистави), доброї доступності в заклади культури першого контакту (будинки культури, бібліотеки, кінотеатри) Згідно European Culture and Creative Monitor Познань знаходиться в групі TOP5 європейських міст²⁵¹ з точки зору задоволення мешканців культурною базою та інфраструктурою та кількістю глядацьких місць у кінотеатрах.

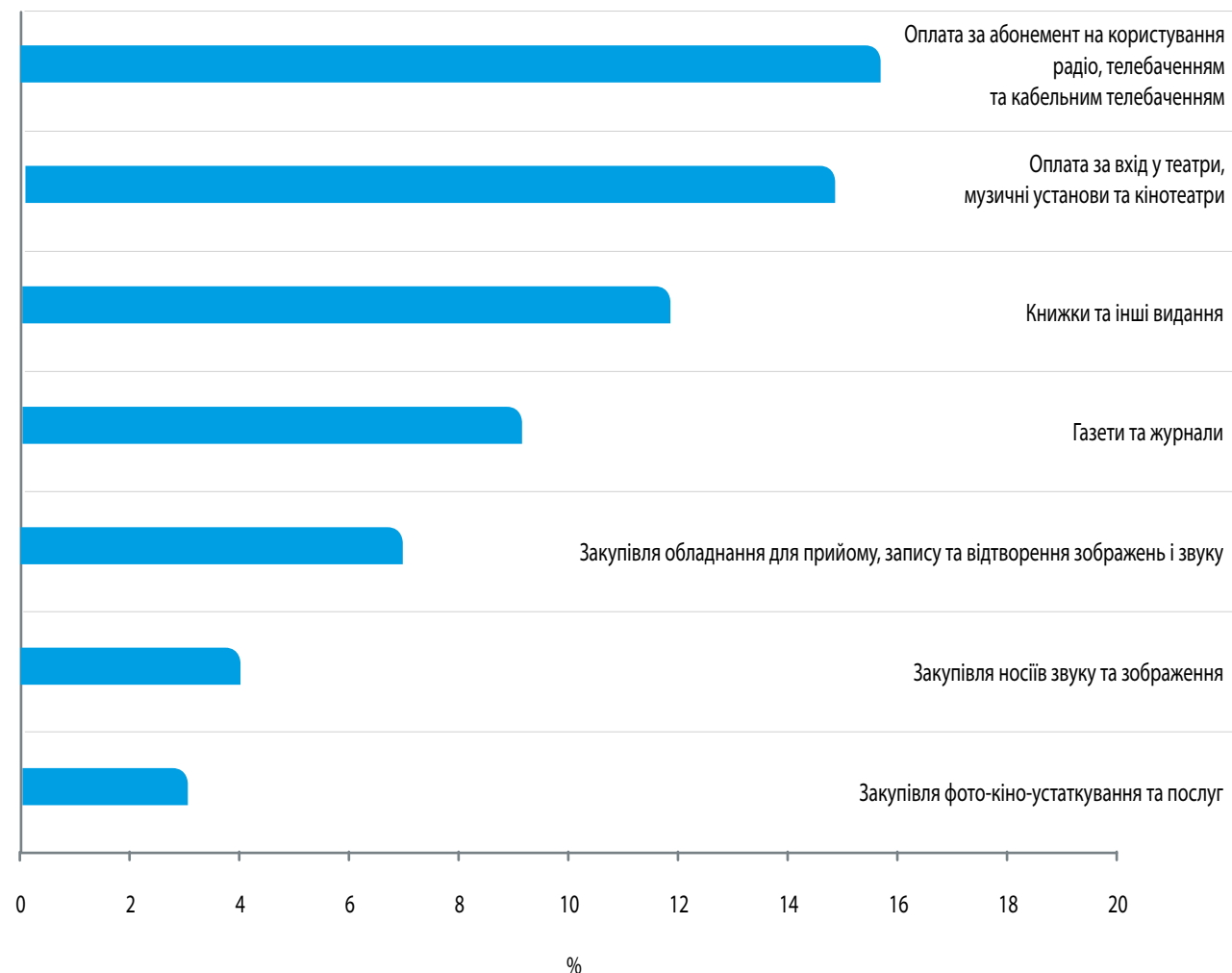
В рамках Poznan Film Commission, основним завданням якої є каталогізація та промоція кіно-потенціалу Познані, функціонує Регіональний кіно-фонд Познань через який Познань підтримує²⁵² кіно- та телепродукцію, пов'язану з Познанню.

Програми, що сприяють розвитку культури Великопольщі також реалізуються Маршалковським урядом Великопольського воєводства. Спільно з Фондом польських музеїв організовується конкурс «Ізабелла», у якому

²⁵¹ Група міст з населенням від 500 тис. до 1 млн. осіб.

²⁵² З 2008 року здійснено дофінансування виготовлення 38 фільмів.

ВИТРАТИ НА КУЛЬТУРУ В МІСТАХ, ДЕ КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ПЕРЕВИЩУЄ 500 ТИС. ВИДАТКИ НА КУЛЬТУРУ ЗАГАЛОМ НА ОДНУ ОСОБУ В ДОМОГОСПОДАРСТВІ = 100

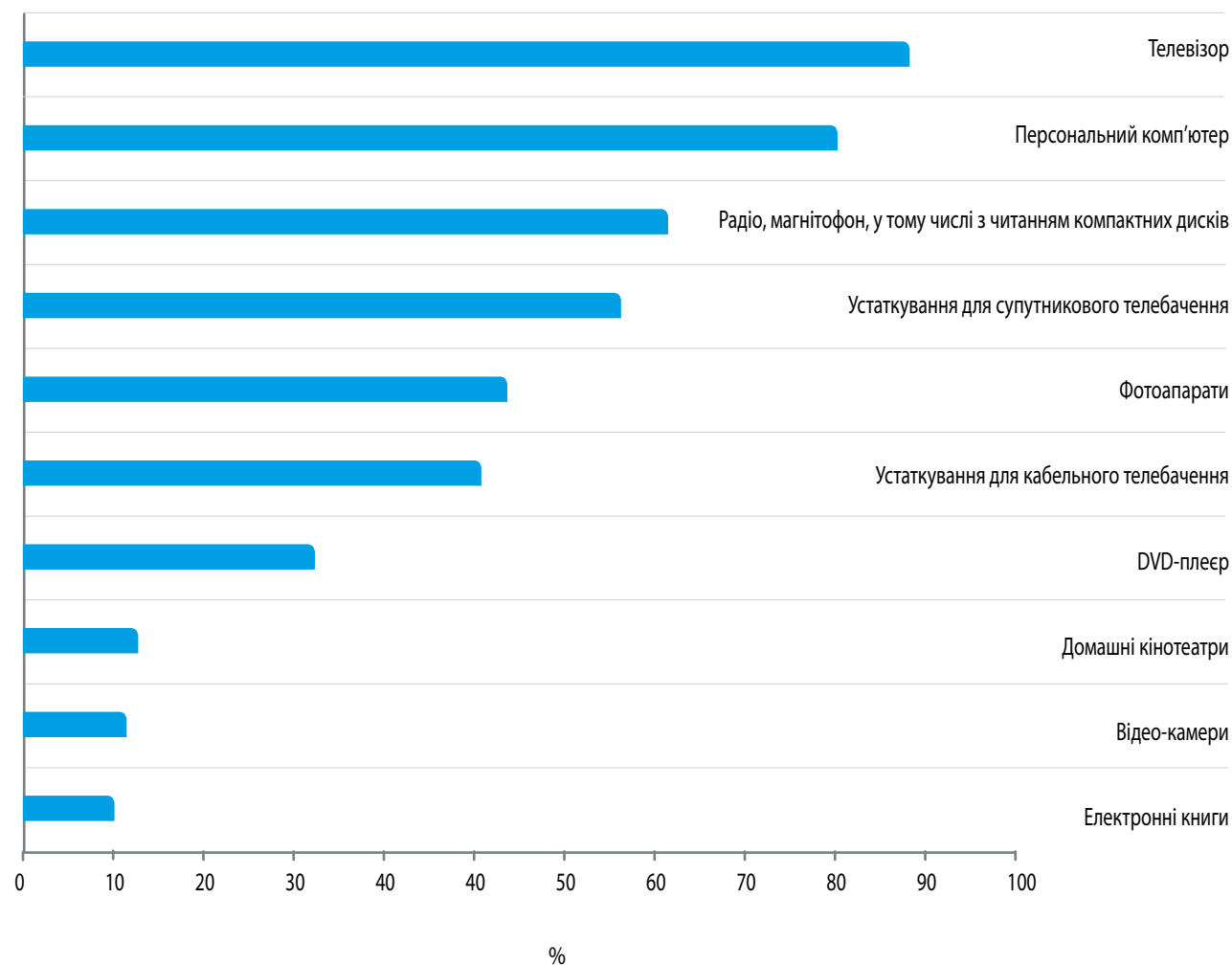

нагороджується музейні заклади та найкращі музейні заходи в регіоні.

Познань є ведучим центром видавничої справи у Великопольщі, де видається понад половина книжкової продукції у регіоні. Щорічно²⁵³ в місті видається майже 2 тис. найменувань книжок та книг та брошур, в основному наукових, художніх та популярних, а також понад 370 найменувань газет та журналів, головним чином кварталних, місячних та двомісячних журналів. До найбільших видавництв, які діють у Познані належать: Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Colorful Media, Dom Wydawniczy Rebis, Flos Carmeli, Media Rodzina, Oficyna Wydawnicza Głos Wielkopolski, Święty Wojciech Dom Medialny, Wydawnictwo Elipsa, Wydawnictwo Księży Pallotynów Pallotinum, Wydawnictwo Miejskie Posnania, Wydawnictwo Naukowe UAM, Wydawnictwo Papiilon, Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze, Познанське видавництво, Wydawnictwo Publicat, Zysk i S-ka.

²⁵³ У 2016 р. в Познані було видано 370 найменувань газет та журналів та 1975 найменувань книжок та брошур.

НАЯВНІСТЬ АУДІО-ВІЗУАЛЬНОГО УСТАТКУВАННЯ У МІСТАХ, ДЕ КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ПЕРЕВИЩУЄ 500 ТИС. ДОМОГОСПОДАРСТВА ЗАГАЛОМ = 100

У Познані мають свої філії або кореспондентів усі провідні національні телеканали та радіостанції. Основну роль відіграють місцеві станції – регіональний центр громадського телебачення TVP3 Познань та Телебачення WTK з відео-платформою WTK PLAY, Радіо Познань, Радіо Emaus і Студентське радіо «Afera».

Середньостатистичний мешканець щорічно витрачає на культурну продукцію майже 550²⁵⁴ зл., з яких найбільше становлять абонементна плата за rtv та кабельне телебачення (16% загальних витрат), оплата за відвідування театрів, музичних установ та кінотеатрів (15%), купівля книжок та публікацій (12%), купівлі газет та журналів (9%)

Рекреація та спорт

На території міста знаходяться 4 озера, які використовуються для водних видів спорту та відпочинку. На Мальтанському озері знаходиться один з найсучасніших у Європі маршрутів для регати, а поруч з ним – круглорічний

²⁵⁴ У 2016 р. середньостатистична особа в домогосподарстві витратила на культуру 551 зл. у місяць.

штучний лижний спуск, санна траса, американські гірки «Адреналін» та спортивно-рекреаційний комплекс «Мальтанські Терми», в якому знаходиться найсучасніший в Польщі SPA 1306. До решти спортивної інфраструктури входять: 4 стадіони і 6 спортивних майданчиків з глядацькими місцями, 14 критих басейнів 493 спортивних майданчиків, 190 спортивних залів, 4 катки, 5 боулінгів, 6 тирів, 13 пристаней, 135 тенісних кортів, 23 кортів для сквошу, 4 скеледроми, 3 скейтпарки, іподром, автодром та поле для стрільби з лука. Переважна більшість спортивних об'єктів в Познані створюється завдяки підтримці міста Познань, Великопольського воєводства та за рахунок центральних коштів.

Місто Познань здійснює численні заходи, метою яких є підтримка професійного спорту і популяризація фізичної культури та туризму серед мешканців різного віку. У місті працює 123²⁵⁵ шкільні спортивні клуби 123 Молодіжні центри спорту²⁵⁶. Також реалізується

²⁵⁵ Дані за 2016 р.

²⁵⁶ У 2016 р. Молодіжні центри спорту відвідувало 5,5 тис. осіб, які займалися у секціях з 37 спортивних дисциплін, які працювали в 71 спортивному клубі.

проект²⁵⁷ «Тренер за місцем проживання та для пенсіонерів – безкоштовні оздоровчі заняття для мешканців Познані». За реалізацію цих заходів Познань щорічно отримує нагороду Міністерства спорту та туризму у національній класифікації гмін у спортивному конкурсі дітей та молоді, де вона займає друге місце після Варшави.

Мешканці Познані охоче беруть участь у масових спортивних заходах. Протягом року²⁵⁸ відбувається понад 70 заходів, з них майже 30 на відкритому повітрі. Щорічно²⁵⁹ у місті організовується понад 500 спортивно-рекреаційних заходів. До найбільших регулярних заходів відносяться: Міжнародний чемпіонат світу з хокею на траві в приміщенні, Кубок світу з веслування на байдарках і каное, Чемпіонат світу з веслування, Міжнародний тенісний турнір Познань Porsche Powered by ENEA, Познанський півмарафон, Познанський марафон, Міжнародні змагання з конктуру CSI2

²⁵⁷ У 2016 р. в циклах занять в рамках програми взяло участь 6,3 тис. осіб.

²⁵⁸ В 2016 р. в Познані було організовано 75 спортивних масових заходів, в яких брали участь 731,6 тис. осіб.

²⁵⁹ У 2017 р. в Познані відбулося 550 спортивно-рекреаційних заходів.

*та CSI3 * -W – Cavaliada, Red Bull X-Fighters. Також відбуваються спортивні заходи харитативного характеру або заходи з відзначення важливих історичних подій, зокрема: Wings for Life, The Color Run, Познанські змагання з бігу, присвячені Незалежності.

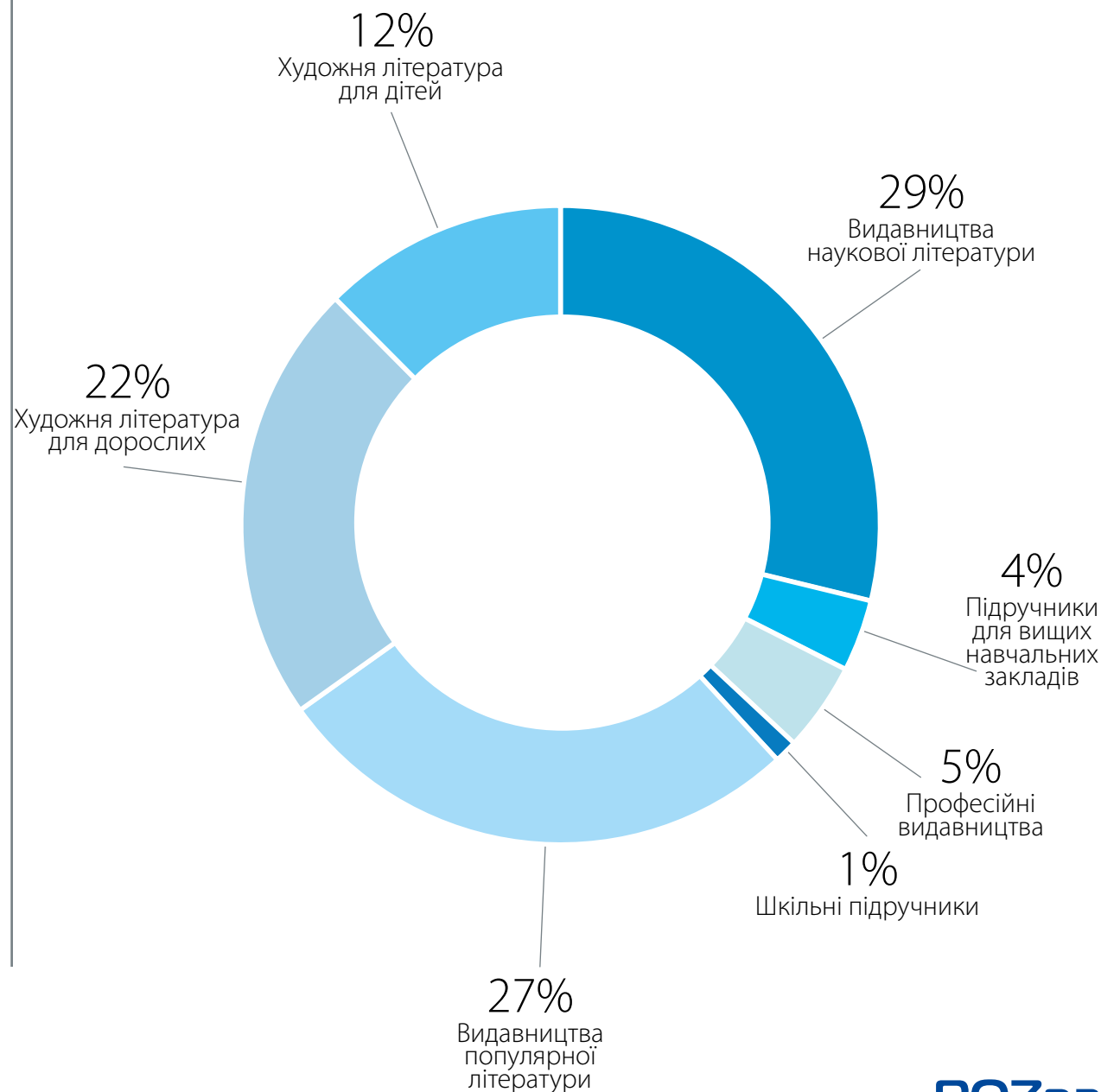
У 149²⁶⁰ познанських спортивних клубах тренується 15,2 тис. осіб, тобто 281 в перерахунку на 10 тис. мешканців. Понад половина осіб, які тренуються, це молодь, яка не досягла 18-річного віку. Познанські спортсмени досягають успіхів на Олімпійських іграх та на престижних спортивних змаганнях світового та європейського рівня в таких дисциплінах як: веслування, гребля на байдарках, хокей на траві, метання молота, тхеаквондо, боротьба. Вони тренуються у відомих познанських клубах: AZS AWF, AZS OŚ, Pocztaowiec, Poznań, Tryton, Warta.

Навколишнє природне середовище

Познань розташована в долині річки Варта в басейні річки

²⁶⁰ Дані GUS за 2016 р. не включають усіх 177 спортивних клубів.

КНИГИ ТА БРОШУРИ, ЯКІ ВИДАЮТЬСЯ В ПОЗНАНІ ПРОТЯГОМ РОКУ

Варта²⁶¹, що входить до басейну річки Одра. Загальна довжина ріки Варта в межах міста становить 23,8 км. Найбільшими притоками Варти, які протікають через Познань є правобережні: Глувна, Цибіна²⁶² і Копель та лівобережні: Струмень Ружани, Богданка²⁶³ та Струмень Юніковський²⁶⁴. З північно-західної частини міста з височини у долину річки Варта течуть: Поток Моранський, Поток

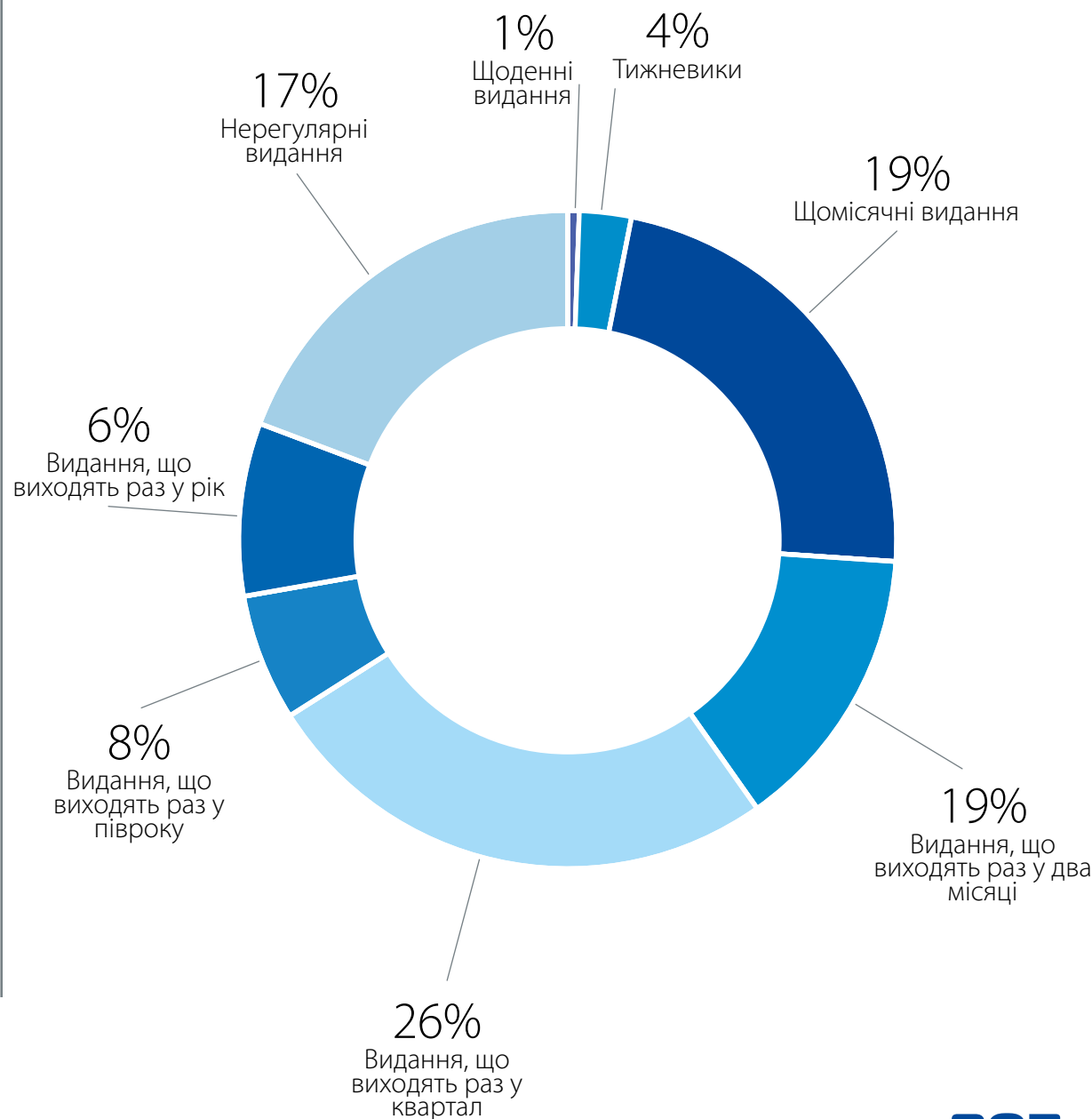
²⁶¹ До регіону входить басейн Варти від джерел гірлом до Одри в околицях Костшина. Басейн Варти межує із заходу і півдня з басейном Одри, частиною якого він є, а зі сходом з басейном Вісли. Варта є найдовшою притокою Одри, довжиною 793,5 км.

²⁶² Річка Цибіна (довжина 43,5) в нижній течії на відрізку довжиною 9 км в межах міста протікає через каскад, який складається з чотирьох ставів: Антонінек (площа 7,50 га), Млинський (площа 9,85 га), Бровари (8,30 га) і Ольшак (3,70 га) та через водозбірник Мальта (67,45 га).

²⁶³ У басейні річки Богданка є численні озера та стави, найбільшим з яких є озеро Стшешинське та два стави (Стшешинські стави), розташовані на південь від цього озера. У нижній частині басейну знаходяться великі водойми: озеро Русалка та Солацкі стави. Найбільшими притоками Богданки є: Ров Злотніцкі, Струмень Стшешинські, Голенцінка та Вежбак.

²⁶⁴ Струмень Юніковські (11,7 км) майже повністю протікає в межах міста. Область її верхів'я знаходиться в районі вул. Домбровського. У центральній частині басейну річки знаходяться понад 40 водойм, які в основному є залишками видобутку глини та глинистих порід, так звані, кар'єри, що поліпшують можливість збереження поверхневих вод. Найбільші з них це: Новаковські (13,13 га), Розляни (12,90 га), Бачковські (10,12 га), Глінкі (7,07 га), Граб'яса (3,25 га), Стара Баба (2,29 га), Кахлярські (1,81 га). Правобережними притоками Струменя Юніковського є: Скожинка і Плев'янка та лівобережними: Цеглянка і Лавіца.

ГАЗЕТИ ТА ЖУРНАЛИ, ЯКІ ВИДАЮТЬСЯ В ПОЗНАНІ ПРОТЯГОМ РОКУ

Умультовський та Поток Ружани. Найбільшими водоймами на території міста є: Керське озеро²⁶⁵, Озеро Русалка²⁶⁶, Озеро Мальта²⁶⁷, Стшешинське озеро²⁶⁸, Стшешинські стави²⁶⁹,

²⁶⁵ Озеро Керське – це найбільша водойма Познані (площею 285,6 га, об'єм 28,86 млн.м³, максимальна глибина 37,6 м, середня глибина 10,1 м) Це льодовикове озеро, яке складається з двох басейнів. Північна частина – донної морени, південна – стічного. Через північну частину озера проходить Саміца Керська. На витоку з озера є протока, яка підтримує воду на постійному рівні 72,5 м над рівнем моря. З півдня до глибшої частини озера впадає Кшижанка, із заходу – Свадзімський канал та кілька менших періодичних приток. Керське озеро є рекреаційною зоною Познані та прилеглих гмін. Над Керським озером знаходиться пляж Кжижовнікі, який має протяжність 75 м. берегової лінії.

²⁶⁶ Озеро Русалка – водосховище з греблею (площею 36,7 га, максимальна глибина становить 9,0 м, середня глибина 1,9 м) яке знаходиться в північно-західній частині Познані. Було утворене у 1943 р. шляхом спорудження греблі на р. Богданка. Крім річки Богданка, водосховище наповнюється 5 меншими притоками. Над озером Русалка знаходиться пляж, який має протяжність 100 м. берегової лінії.

²⁶⁷ Озеро Мальта (площею 64 га, максимальна глибина становить 5,5 м, середня глибина 3,1 м), було утворене у 1952 р. шляхом спорудження греблі на р. Цибіна. У 80-их роках минулого століття його було поглиблено та перебудовано, щоб дозволити інтенсивне використання в спортивних цілях. 200 метрів берегової лінії займає пляж під охороною.

²⁶⁸ Озеро Стшешинське (площею 34,9 га) природного походження, є другою з точки зору займаної площі та глибини водоймою в місті. Озеро наповнюється водами Богданки, яка впадає в нього і витікає далі у напрямку озера Русалка. Найбільшою природною притокою Стшешинського озера. Рув Злотніцкі. Тут розміщений пляж Стшешинек,, протяжністю 50 м. берегової лінії.

²⁶⁹ Стшешинські стави – це три невеликі штучні водойми кар'єрного походження. Найбільший з них Став І має площу 3,4 га, максимальна

Стави на Дембіні²⁷⁰ та Став Кайка²⁷¹. Неподалік південно-західної межі Познані, в районах: Рудніче, Котово, Свєрчево є близько 40 невеликих водойм антропогенного походження (кар'єри або шахти), які наповнюються дощовими, поверхневими та підземними водами.

На території міста визначено 13 окремих поверхневих водних об'єктів, які повністю або частково розташовані в межах міста: Варта від Коплі до Цибіни, Варта від Цибіни до Ружаневого Поток, Варта від Рожаневого Поток до Притоки з Ухорова, притока з Лисого Млина, Бокданка, Юніковський Потік, Саміца Керська, Пшезмерка, Копель від Глушинки до

глибина становить 8,2 м, середня глибина 4,1 м. Став ІІ має площу 2,6 га, максимальна глибина становить 6,6 м, середня глибина 3 м. Через стави проходить річка Богданка.

²⁷⁰ Стави на Дембіні: Бурса, Дембови, Грунделя та Слонечни, з'єднані каналами є колишнім руслом Варти. Разом вони займають площу понад 10 га. Неподалік них знаходиться ряд штучних ставів, створених для інфільтраційного водозбору Дембіна, який забезпечує Познань водопровідною водою. Вони пов'язані один з одним єдиною системою каналів, перепускних каналів, затворів, сталевих трубопроводів, які заповнюються колекторами протягом цілого року водою з річки Варта.

²⁷¹ Створений на місці колишнього кар'єру цегляного заводу Став Кайка (площею 4,3 га, об'ємом 152 тис.м³, максимальна глибина 11,8 м, середня глибина 3,5 м) знаходиться в долині річки Глуней у східній частині міста Познань.

гирла, Копель до Глушинки, Цибіна Глунва від басейну водойми Ковальського до гирла, Керське озеро. Результати Національного моніторингу навколишнього природного середовища²⁷², який проводила Воєводська інспекція захисту навколишнього природного середовища в Познані показують поганий стан поверхневих вод у досліджуваних вимірювальних точках.

На території Познані²⁷³ та неподалік неї знаходяться два головні резервуари підземних вод GZWP № 150 Варшавсько-Берлінська Прадолина (PWB) неподалік Познані та GZWP № 144 Великопольська Копальна Долина (WDK) у південно-східній частині міста. Доступні резервні ресурси для PWB 456 і для WDK становлять близько 480 тис. м³ / добу. У головних резервуарах підземних вод знаходиться головний водозбір міста Познані – у Крайково поблизу Мосіні з високими якісними параметрами.

²⁷² Дані за 2016 р.

²⁷³ Найбільші водні ресурси знаходяться на південь від Познані, де сходяться два згадані вище головні резервуари четвертинних відкладів підземних вод.

За даними GUS Познань займає 21²⁷⁴ місце в країні (серед 73 вивчених міст) з точки зору екологічного ризику внаслідок викидів забруднюючих речовин в атмосферу з підприємств – найбільших забруднювачів: У Познані головними джерелами викидів забруднюючих речовин, що надходять у повітря, є антропогенні викиди, що виникають в основному за рахунок викидів у житловому секторі²⁷⁵, лінійних викидів від транспортної діяльності,²⁷⁶ а також точкових викидів від сервісної промислової діяльності²⁷⁷. З точки зору охорони здоров'я та захисту рослин Познань класифікується як найвищий клас А у класифікації житлових зон, де рівень концентрації в повітрі не перевищує прийнятних стандартів для концентрацій: діоксиду сірки, діоксиду азоту,

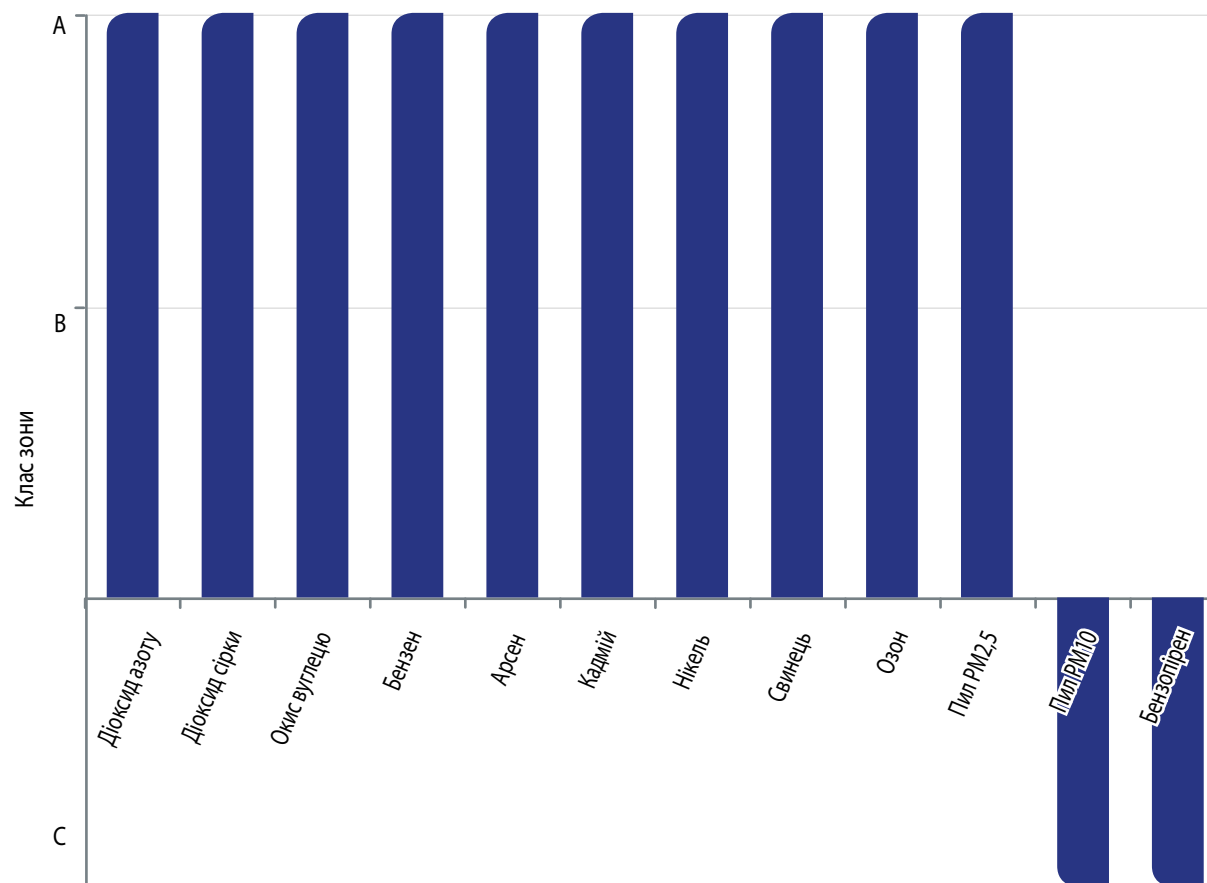
²⁷⁴ Дані за 2016 р.

²⁷⁵ Житловий сектор викидає найбільшу кількість зважених часток і бензопірену в зимовий період через використання для опалення неякісних видів палива та біомаси.

²⁷⁶ Транспортна діяльність спричиняє викиди найбільшої кількості окису азоту, зважених часток і бензену. Підвищена концентрація цих забруднюючих речовин фіксується на перехрестях та великих дорогах, що проходять через компактно забудовані території. Причиною надмірних викидів є поганий технічний стан транспортних засобів, їх неправильна експлуатація, пробки на дорогах і зростання рівня моторизації.

²⁷⁷ Діяльність промислових котелень та виробничі процеси.

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗОНИ ПОЗНАНСЬКА АГЛОМЕРАЦІЯ З ВРАХУВАННЯМ КРИТЕРІЇВ, ЯКІ МІСТЯТЬСЯ В МЕТІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

свинцю, миш'яку, кадмію, нікелю, бензену, зважених часток $PM_{2,5}$, окису вуглецю, озону²⁷⁸. У свою чергу надто високий ступінь забруднення повітря зваженими частками (PM_{10}) у цілодобовому дослідженні²⁷⁹ та бензопірену у середньому річному дослідженні відносить територію міста до найнижчого класу C ²⁸⁰ і вимагають здійснення корекційних заходів²⁸¹. Найбільш поширеною причиною наявності понаднормової концентрації зважених часток PM_{10} і бензопірену є підвищене споживання тепла в зимовий період, так званий низький рівень викидів внаслідок спалювання вугілля та його похідних, а також біомаси, що спалюються в умовах низьких викидів в індивіду-

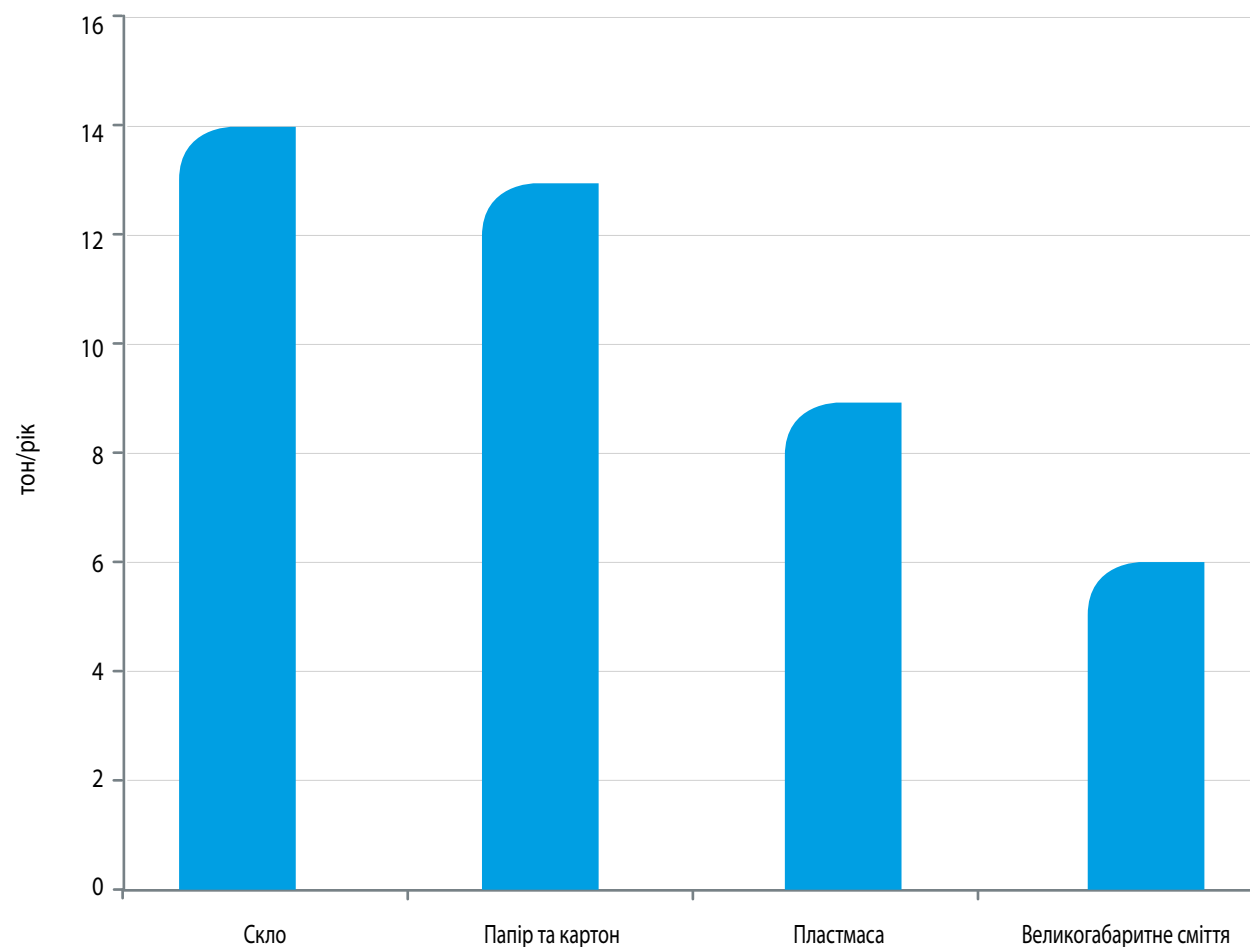
²⁷⁸ Зону познанської агломерації, як і всю територію Великопольського воєводства, зараховано до класу D2 з точки зору перевищення рівня довготермінової цілі озону до 2020 р.

²⁷⁹ Високий рівень концентрації зважених часток виступає сезонно. Причиною перевищення вмісту зважених часток в опалювальний сезон є низький рівень викидів з комунально-побутового сектору, що впливає на погіршення аеросанітарних умов у місті.

²⁸⁰ У місцевостях, які зараховуються до класу C концентрації забруднень, що перевищують прийнятні рівні або цільові рівні збільшені на межу допуску, а у випадку якщо межа допуску не визначена – прийнятні рівні або цільові рівні.

²⁸¹ Сейсик Великопольського воєводства у 2015 р. затвердив Програму охорони повітря у сфері зважених часток PM_{10} та $V(a)P$ для зони Познанської агломерації, невід'ємну частину якої становить План короткотермінових заходів у сфері зважених часток PM_{10} , метою якого є досягнення прийнятних і цільових рівнів речовин в повітрі.

РОЗДІЛЬНЕ ЗБИРАННЯ ВІДХОДІВ В ПОЗНАНІ

альних приладах нагрівання – без пристроїв для витяжки пилу, які звичайно зустрічаються в енергетиці. Додатковою причиною низьких викидів є несприятливі метеорологічні фактори (низька швидкість вітру або так звана тиша, низьке розташування змішувального шару та стан постійної рівноваги атмосфери). У 2017 р. Сеймик Великопольського Воєводства затвердив рішення про введення на території міста Познань обмеження або заборони у сфері експлуатації обладнання, в якому спалюється паливо²⁸². Місто Познань впровадило інтернет-послугу «Атмосфера для Познані»²⁸³, яка на підставі даних Воєводської інспекції захисту навколишнього природного середовища онлайн презентує дані, які стосуються забруднення повітря у місті разом з екологічним прогнозом на найближчі дні.

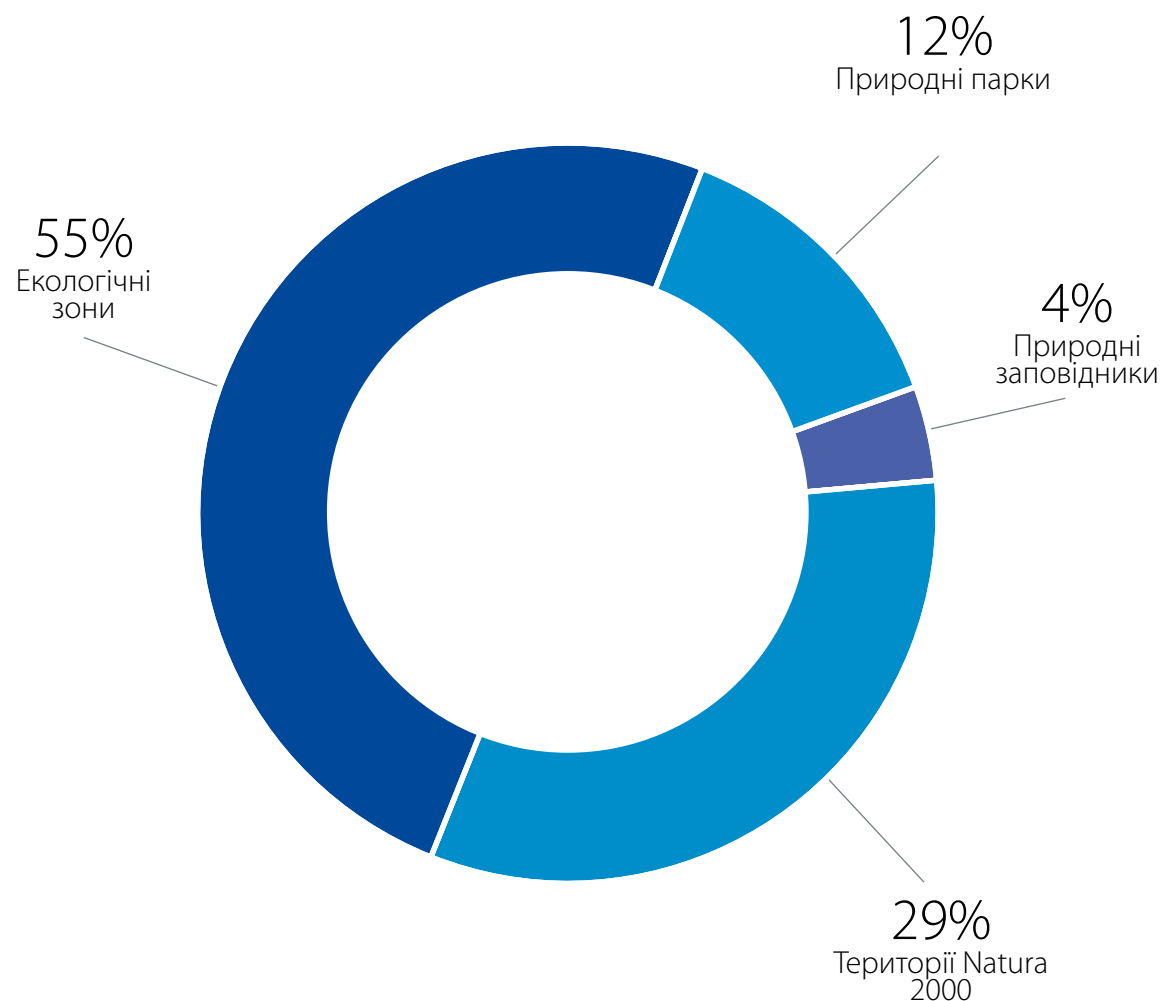
За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я²⁸⁴, що порівняла стан чистоти повітря

²⁸² Метою рішення є запобігання негативному впливу установок зі спалювання палива на здоров'я людей та навколишнє середовище.

²⁸³ <http://www.poznan.pl/srodowisko/atmosfera/>

²⁸⁴ В рейтингу ВООЗ враховуються дані 1,1 тис. міст (столиці та міста з населенням понад 100 тис. жителів) з 91 країн, вивчаючи середньорічну кількість зважених часток до 10 мкм, які потрапляють у легені, а потім у кров, що призводить до захворювань серця, раку легенів,

ПЛОЩІ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ В ПОЗНАНІ

в містах, Познань з цієї точки зору знаходиться на 751 місці у світі, з таким самим середнім показником забрудненості повітря (річний рівень PM10 становить $27 \mu\text{g}/\text{m}^3$ а PM2,5 – $21 \mu\text{g}/\text{m}^3$), що й Копенгаген, Дрезден, Франкфурт.

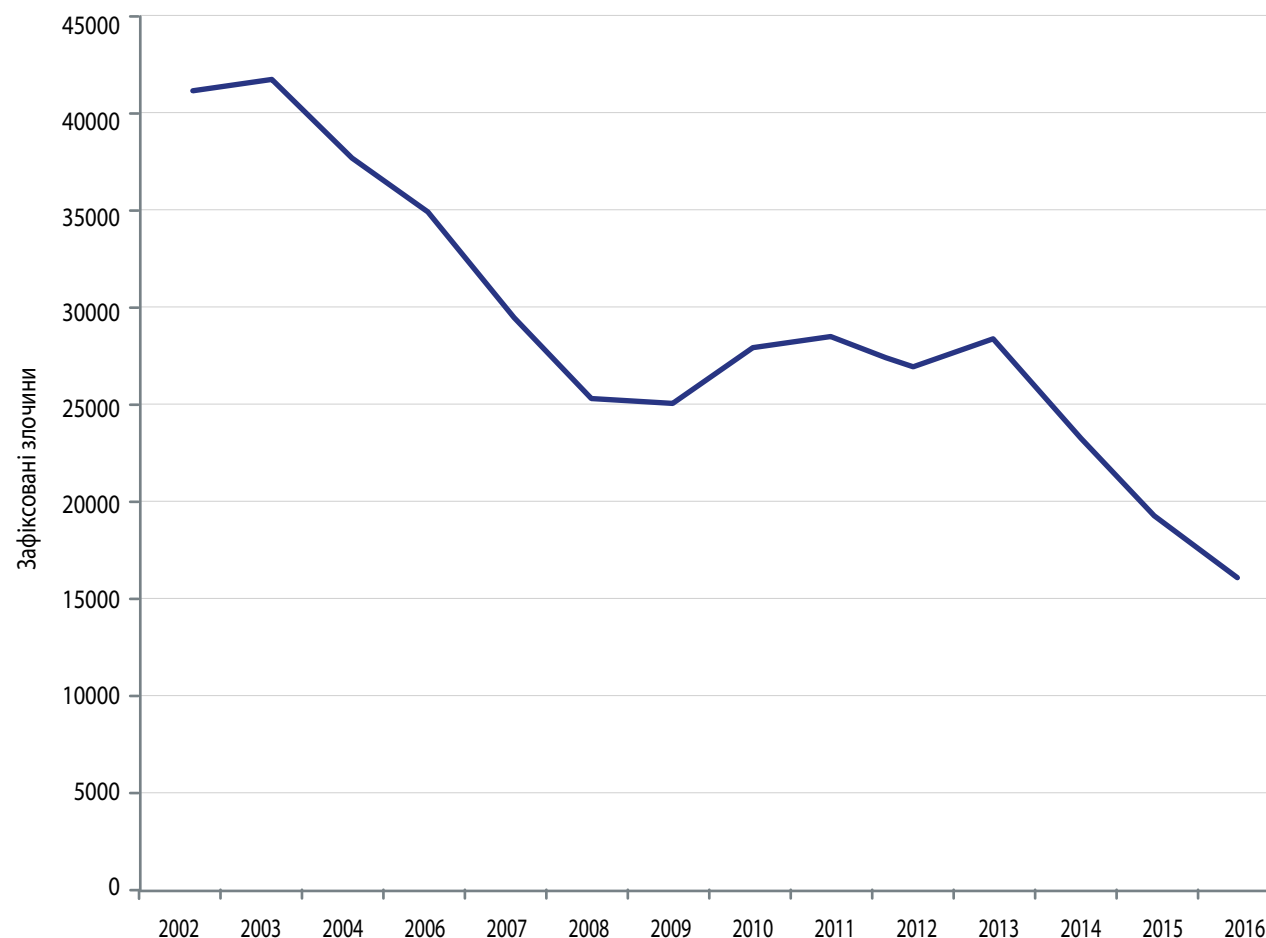
Відповідно до балансу для міста Познань загальний обсяг викидів парникових газів становить²⁸⁵ приблизно 4,2 млн. тон викидів еквівалентних викидам CO_2 . Домінують викиди CO_2 , що походять від споживання електроенергії та безпосереднього спалювання палива (близько 91,5% викидів парникових газів у Познані). Найбільше CO_2 виникає внаслідок роботи автомобільного транспорту (33,5%), промисловості (28%) та з житлових будинків (23%). Заходи, які здійснюються в місті для зменшення викидів, з 2000 року призвели до зменшення викидів CO_2 на більше ніж на 10%. У 2015 році був розроблений План низькоемісійної економіки для Познанської метрополії, який передбачає у Познані²⁸⁶ скорочення

астми та гострих респіраторних інфекцій. Згідно з рекомендаціями організації їх максимально прийнятна для здоров'я концентрація становить $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (в середньому по світі становить 70).

²⁸⁵ Дані за 2013 р.

²⁸⁶ У 2016 році План низькоемісійної економіки для Познані було затверджено Радою міста Познані.

ЗЛОЧИННІСТЬ В ПОЗНАНІ

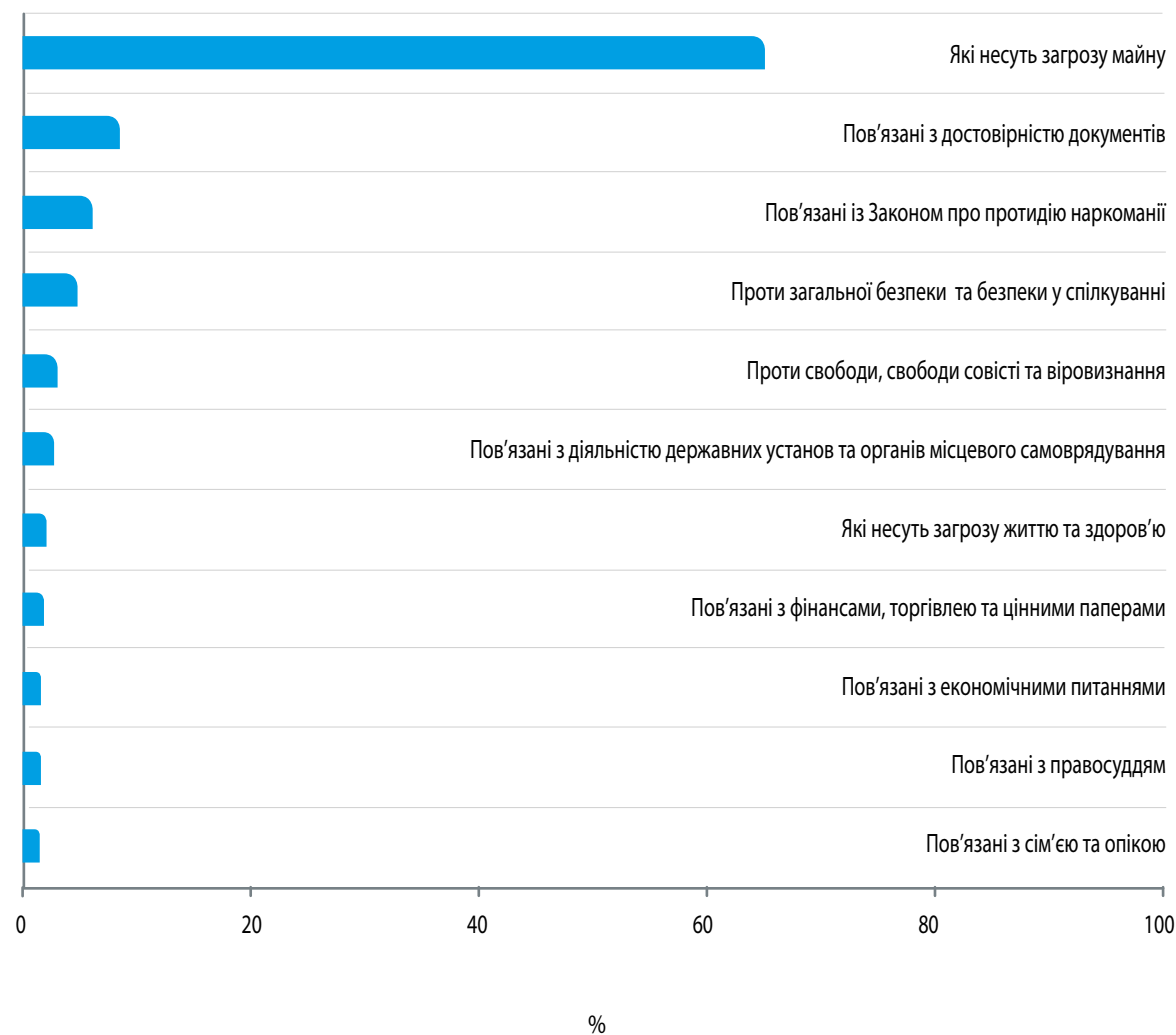
викидів парникових газів на 20% до 2020 року та на 30% до 2040 року (у порівнянні з рівнем 2010 року), зберігаючи динаміку соціально-економічного розвитку; підвищення енергоефективності на 10% у 2020 році та на 15% в 2040 році; збільшення частки енергії з відновлюваних джерел у загальному енергобалансі до 2,3% у 2020 році та 3,5% у 2040 році

Головним джерелом шуму в Познані є транспортний шум. Дослідження, проведені в рамках створення акустичної карти міста Познань,²⁸⁷ показують, що майже 16% мешканців страждають від впливу транспортного шуму, 3% – від авіаційного шуму, 2% – від шуму трамваїв і 1% на залізничний шум. Від впливу надмірного транспортного шуму, рівень якого перевищує 55 дБ, страждає 2,5% жителів, 1% – від надмірного авіаційного шуму²⁸⁸, 0,1% – від надмірного шуму трамваїв, 0,05% – від надмірного залізничного шуму. Систематично ігноруються найбільші

²⁸⁷ Акустична карта міста Познані <http://www.poznan.pl/mim/wos/mapa-akustyczna-2017,p,11105,40435.html>

²⁸⁸ Шум генерується двома аеропортами, розташованими на території міста: цивільним Познань-Лавіца та військовим аеродромом Кшесіні, що знаходиться в структурі НАТО, та обслуговує багатоцільові винищувачі F-16.

СТРУКТУРА ЗАФІКСОВАНИХ В ПОЗНАНІ ЗЛОЧИНІВ

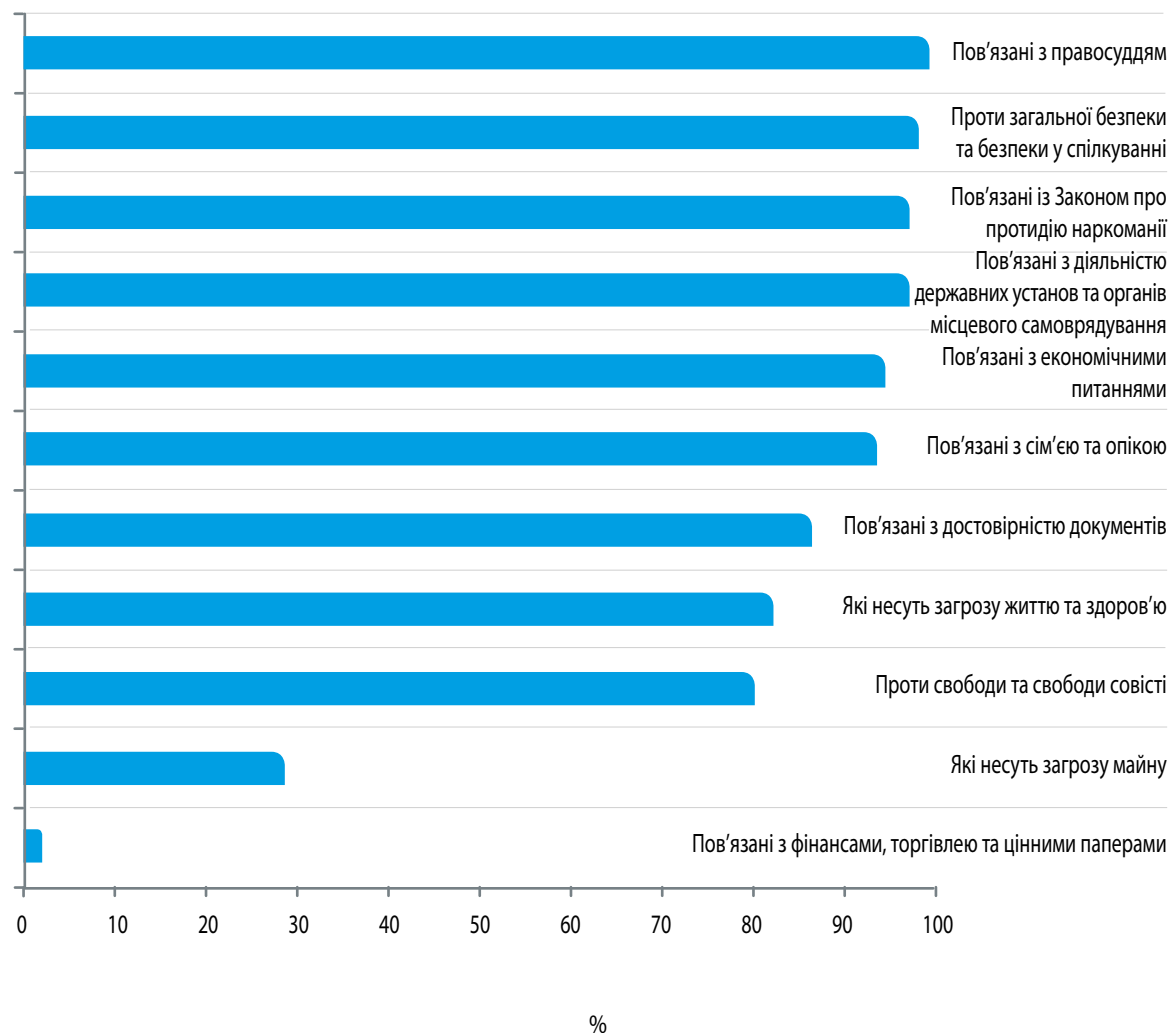
перевищення шумових норм, особливо в нічну пору. На території Познані²⁸⁹ діє рішення Сеймику Великопольського воєводства, яким визначаються межі території обмеженого використання²⁹⁰ навколо Аеропорту Познань-Лавіца. Залізничний та промисловий шум створюють порівняно невелику загрозу в масштабі всього міста.

Задля поліпшення акустичного клімату використовуються щоразу сучасніші технічні рішення, які знижують акустичну проблему транспортних засобів. Створюються акустичні екрани, використовуються, так звані, «Тихі поверхні» та звукоізолювані трамвайні колії, прокладаються велосипедні доріжки. В центрі міста створено зону платного паркування та зону 30, тобто територію руху з низькою швидкістю.

²⁸⁹ У 2008 р. також було визначено межі території обмеженого використання для військового аеродрому Познань – Кшесіні. Проте існування тієї зони є предметом судового спору.

²⁹⁰ Зона обмеженого використання (ЗОВ) ділить територію навколо аеропорту Познань-Лавіца, що належить місту Познань та місцевості Пшезмерова в гміні Тарново Подгурне на дві зони (внутрішню та зовнішню). Внутрішня зона зазнає більшого дискомфорту, пов'язаного з шумом. ЗОВ охоплює також дві лінії, що тягнуться на схід по вул. Буківській та на захід вглиб Пшезмерова. На території ЗОВ заборонено будувати нові об'єкти громадського користування.

РОЗКРИТТЯ ЗАФІКСОВАНИХ В ПОЗНАНІ ЗЛОЧИНІВ

Відповідно до Плану управління відходами для Великопольського воєводства на 2012-2017 роки місто Познань входить у склад Регіону II управління комунальними відходами у Великопольському воєводстві. У Регіоні II²⁹¹ регіональними установками з переробки комунальних відходів є: сміттєспалювальний завод комунальних відходів у Познані²⁹², компостний завод, біокомпостний завод – установка для відновлення біологічних відходів та полігон твердих побутових відходів у Сухи Ляс.

Середньостатистичний мешканець Познані щорічно продукує 420²⁹³ кг. Змішаних відходів, з яких 299 кг – змішані комунальні відходи, а 65 кг – сортовані комунальні відходи та

²⁹¹ На території Регіону II знаходяться також розташовані в Познані три замісні установки – сортувальні установки для сортованого та змішаного сміття компаній: Alkom, San-Eko і Remondis Sanitech.

²⁹² Установки складаються з 2 технологічних ліній з продуктивністю 210 тис. тон/рік відходів, які надходять з території гмін, що відносяться до Регіону II (Бук, Познань, Обрніки, Мурована Госліна, Сухи ляс, Червонак, Сварендз, Побєдзіска, Костшин, Клещево). Сміттєспалювальний завод може виробляти 32 тис. МВт електроенергії і 150,3 тис. гДж теплової енергії. Об'єкт виник в рамках комбінованого публічно-приватного партнерства міста Познань і компанії Sita Зелена енергія з використанням коштів Євросоюзу. У Познані також працює сміттєспалювальна установка, яка належить Veolia Poznań ZEC S.A. ТЕЦ Poznań Karolin EC II.

²⁹³ Дані за 2017 р Міжгмінного об'єднання «Управління відходами Познанської агломерації».

31 кг сміття, що підлягає біологічному розпаду. Найбільшу частку²⁹⁴ (71%) в структурі зібраних відходів становлять несортвані змішані комунальні відходи, дві третини з яких переробляється на сміттєспалювальному заводі комунальних відходів. В Познані функціонує 4²⁹⁵ сортувальні лінії несортваніх та сортваніх комунальних відходів. Відходи, що піддаються відновленню, спрямовуються в основному на сортувальні заводи компаній з утилізації. Полігон твердих побутових відходів, що належить місту Познань і знаходиться в Сухи Ляс, має загальну площу 56,76 га та відповідає всім екологічним стандартам. На його території функціонують дві компостні установки²⁹⁶, сучасна система очищення стоків зі сміттєзвалища та біогазова ТЕЦ²⁹⁷, що використовує утворений метан, та виробляє 6,3²⁹⁸ тис. МВт

²⁹⁴ Частка роздільно зібраних відходів становить 15,5%, відходів, що підлягають біологічному розпаду – 7,3%, будівельних відходів 3,3%.

²⁹⁵ Їх загальна переробна спроможність становить майже 453 тис. тон/рік відходів.

²⁹⁶ Компостна установка з переробною спроможністю 3-тис. тон/рік та призматична компостна установка з переробною спроможністю 10 тис. тон/рік.

²⁹⁷ Установлена потужність біогазової ТЕЦ складає 1,2 МВт.

²⁹⁸ Дані за 2016 р.

електроенергії в рік. Ступінь заповненості²⁹⁹ сміттєзвалища становить приблизно 83%. Роздільне збирання сміття здійснюється: Мобільним пунктом збору проблемних відходів (Gratowóz) та 3 Пункти прийому проблемних відходів (Gratowisko)³⁰⁰, а також самими компаніями з утилізації. Щорічно у Познані збирається понад 35 тис. тон відходів³⁰¹, які повторно використовуються, у тому числі рівень переробки та підготовки до повторного використання³⁰² паперу, металу, пластмаси та скла становить 39,6%, а будівельні відходи та відходи з розбору (крім небезпечних) – 93,4%. Рівень скорочення відходів, що підлягають біологічному

²⁹⁹ Дані за 2016 р.

³⁰⁰ Пункти прийому проблемних відходів в Познані розміщені за адресами: вул. 28 червня 1956 року № 284 та вул. Вжесінської 12, а також на території полігону твердих побутових відходів в Сухи Ляс на вул. Метеоритова 1. На вул. Вжесінської також функціонує Пункт «Друге життя шляхом повторного використання», де мешканці можуть залишити речі в доброму технічному стані і які можуть бути використані іншими людьми.

³⁰¹ У 2016 від мешканців зібрано: 12,7 тон паперу та картону, 13,7 тон скла, 8,9 тон пластмаси, 8,8 тон зелених відходів. В рамках міської системи збору проблемних відходів, яка координується Підприємством управління відходами ТзОВ, загалом зібрано 30,6 тон протермінованих ліків, 860 тон електричних та електронних приладів, 11,3 тон малогабаритних акумуляторів, 6,4 тис. тон великогабаритних відходів та 397 тон відходів упаковок.

³⁰² Дані за 2016 р.

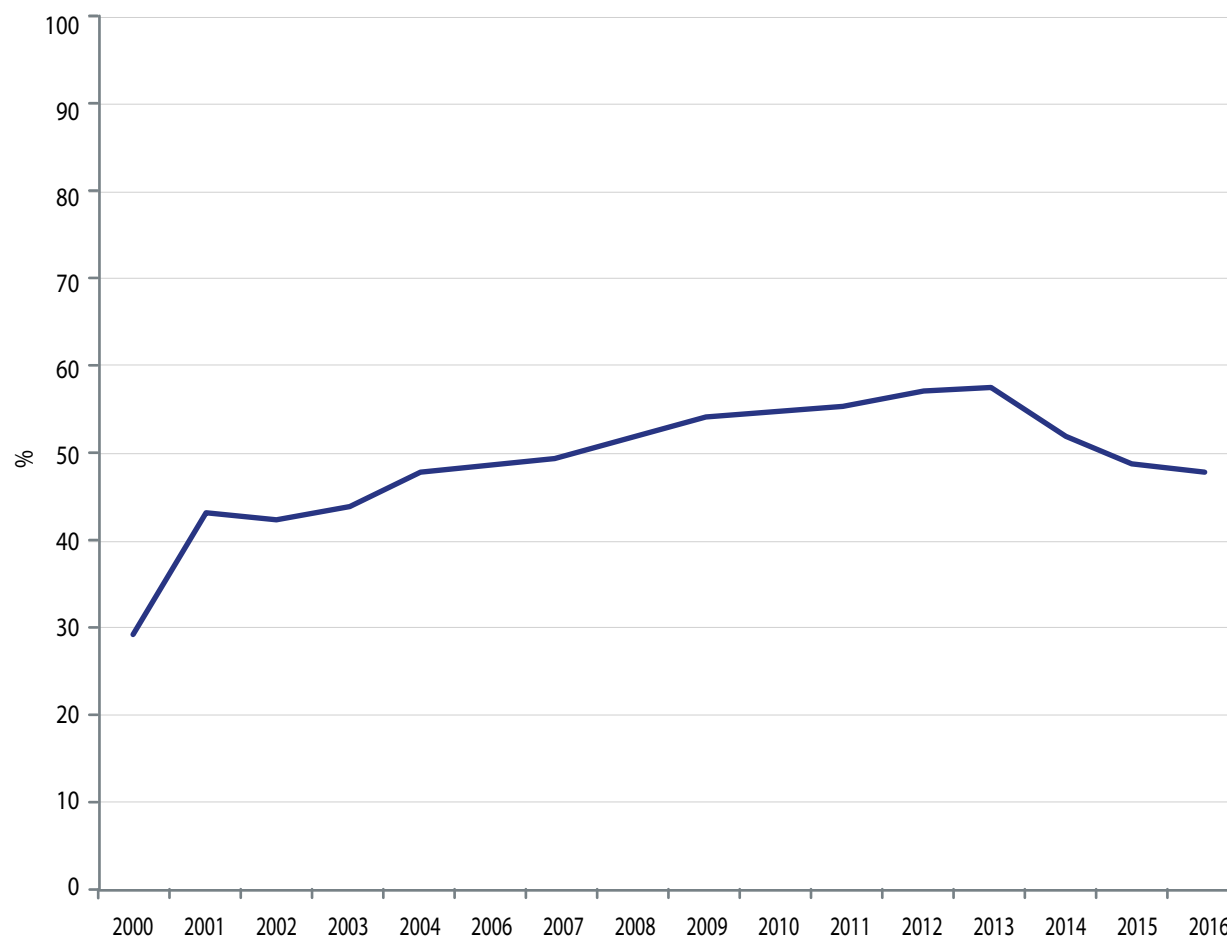

розпаду та спрямованих на зберігання, становить 0%. Це означає, що на території Познані досягнуті усі необхідні рівні обмеження маси комунальних відходів та рівні переробки та підготовки для повторного використання.

Промислові відходи станом на сьогодні не становлять загрози навколишньому природному середовищу в місті. Майже 98% відходів переробляється або утилізується, а нецілих 1% – зберігається. Більшість промислових відходів вивозяться та утилізуються за межами Познані, де вони використовуються, піддаються процесам, що призводять до відновлення речовин, матеріалів, енергії або знешкоджуються.

На території міста діє затверджене Радою міста Познань «Положення про дотримання чистоти та порядку в місті Познань», в якому комплексно прописано правила у цій сфері. В Познані впроваджено комплексну програму опіки бродячими дикими та домашніми тваринами та профілактика їх бездомності.

ПОКАЗНИК РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ У ПОЗНАНІ

На території Познані знаходиться заповідна природна зона загальною³⁰³ площею 1965 га: 2 природні заповідники Мораско і Журавінець, природний парк Долина Цибіни, 9 екологічних територій Богданка I, Богданка II, Дажибор, Дембіна I, Дембіна II, Луги Ружанего Потону, Стешин, Трашкі Ратайські та Вільчи Млин та 35 пам'яток природи³⁰⁴. У місті також виокремлено спеціальний район охорони територій Natura 2000: заповідник «Фортифікації в Познані», що охоплює комплекс з 22 фортечних будівель, які датуються XIX століттям³⁰⁵ та фрагменти двох інших територій Natura 2000: Бедруско та Доліна Саміци, частина яких розташована на території інших гмін.

Місто Познань бере участь в численних заходах, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища та популяризації проєкологічної поведінки. До них відноситься перша на рівні країни програма: «Бережи тепло»³⁰⁶ та програма «Екодрайвінг безпечної

³⁰³ Сюди входить територія Natura 2000 «Фортифікації в Познані», проте не входить територія, зайнята пам'ятками природи.

³⁰⁴ 895 дерев (20 окремих та 4 групи дерев), 8 алей та 4 ератичні валуни.

³⁰⁵ Є одним з найбільших зимівників кажанів у Польщі.

³⁰⁶ Програма включає в себе дослідження теплоізоляції будинків за допомогою тепловізійного методу.

Познані»³⁰⁷. Два рази у рік відбувається акція «Прибирання світу», яка користується великою популярністю. Познань як перше місто в Польщі та п'яте в Центрально-Східній Європі отримала звання «Місто приязне до чесного підприємництва, яке було отримане в рамках міжнародного проєкту Європейської комісії «Aware & Fair».

Заходи, пов'язані з комплексним захистом навколишнього природного середовища реалізуються в рамках затверджених містом Познань програм: «Програма захисту навколишнього природного середовища для міста Познань на 2017-2020 роки з перспективою до 2024 року» та «Програма захисту навколишнього природного середовища від шуму для міста Познань»

Громадська безпека

Щорічно в Познані працівники Поліції здійснюють понад 80 тис. втручань³⁰⁸. Кількість

³⁰⁷ Співфінансується за рахунок коштів програм Євросоюзу та спрямована на популяризацію екологічного та економного стилю руху.

³⁰⁸ У 2016 р. здійснено 82,9 тис. втручань.

зафіксованих злочинів становить 16,6 тис.³⁰⁹, з яких 84% становлять кримінальні злочини, з них 68% – злочини проти власності. Домінують крадіжки, шахрайство та поширення наркотиків. Загальний відсоток розкриття злочинів³¹⁰ становить майже 50%³¹¹. Найвищий показник розкриття злочинів проти загальної безпеки та безпеки руху (98%) та проти сім'ї та сімейних правовідносин (93,5%), найнижчий – крадіжки (майже 28%). Кожен 25 зафіксований злочин скоєний неповнолітньою особою.

Найбільш безпечними вулицями³¹² в Познані є: Дворцова, Глоговська, Матіі, Пулвейська та район П'ястовський.

В Познані діє інтерактивна Національна карта загроз безпеці, яка спрощує зв'язок з поліцією у випадку тривожних подій, які не потребують негайного втручання. Серед повідомлених таким чином загроз безпеці домінують

³⁰⁹ Дані за 2016 р.

³¹⁰ У 2016 р. працівники Поліції затримали 6,5 тис. виконавців злочинів у момент їх здійснення.

³¹¹ У 2016 р. показник розкриття виконавців злочинів становив 47,9%.

³¹² Відповідно до кількості кримінальних інцидентів, заявлених у Поліцію в 2016 році.

перевищення дозволеної швидкості (28%), неправильне паркування (23%) та вживання алкоголю в недозволених місцях (21%). Мешканці також можуть користуватися мобільним додатком «Моя Команда», створеним Міським управлінням поліції в Познані, який дозволяє простіше скontaktувати з дільничними поліцейськими.

Міська служба охорони порядку міста Познань спрямована на підтримання громадського порядку, чистоти та естетичного вигляду міста, забезпечення безпеки дітей та молоді, недопущення порушень правил дорожнього руху, захист навколишнього середовища, боротьбу з негативними наслідками порушення порядку в місті та проведення контролюючо-профілактичних заходів.

Працівники міської служби охорони порядку щорічно здійснюють понад 50³¹³ тис. втручань, найчастіше у випадку паркування в невідповідних місцях та порушення громадського порядку. Еко-Патруль Міської служба охорони порядку, що займається втручаннями,

³¹³ У 2016 р. зафіксовано 51,9 тис. втручань, повідомлених Міській службі охорони порядку міста Познань.

пов'язаними із захистом природи та навколишнього середовища, оснащений мобільними пристроями для вимірювання рівня вмісту зважених часток³¹⁴, щорічно здійснює понад майже 2 тис. перевірок легальності спалювання, в ході яких виявляється понад 0,4 тис. порушень.

Щорічно на території Познані фіксується 1,1 тис. пожеж та 2,2 тис. місцевих загроз³¹⁵. Найбільше пожеж виникає у жилих будинках та транспортних засобах. Протягом кількох останніх років зменшується загроза виникнення пожеж, проте зростає кількість місцевих загроз, зокрема наслідків дорожньо-транспортних пригод, спричинених несприятливими атмосферними чинниками. Найчастіше причиною пожеж є необережне поводження з відкритим вогнем дорослих осіб, а місцевих загроз – сильні вітри. У Великопольщі функціонує інтегрована система безпеки навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, в рамках якої в Познані працює найбільший в регіоні пункт³¹⁶ для аналізу та

³¹⁴ З 2017 р.

³¹⁵ Дані за 2016 р.

³¹⁶ Це робоче місце виконує функції запасного для центру 112 на вул.

прогнозування загроз та здійснення керівництва рятувальними операціями, з'єднаний широкосмисловою мережею ІКТ з управліннями та підрозділами пожежної охорони у Великопольському воєводстві..

Покращення стану безпеки мешканців Познані є одним із пріоритетів міської влади. В рамках «Міської програми запобігання злочинності та захисту безпеки громадян та громадського порядку»³¹⁷ місто Познань здійснює заходи у сфері попередження деморалізації та злочинності неповнолітніх, запобігання та розв'язання проблем, пов'язаних з вживанням алкоголю, соціальних патологій (алкоголізм, наркоманія, насильство в сім'ї, молодіжні субкультури, секти), загрозам безпеці у громадському транспорті та під час дорожнього руху, а також надзвичай-

Вісьньовій та є місцем знаходження Коменданта Міського управління Національної пожежної охорони в Познані. Воєводське управління Національної пожежної охорони планує створити в Познані ще одне посаду, обов'язками якої буде координування діяльності решти.

³¹⁷ Програма спрямована на запобігання дрібних правопорушень та правопорушень з, так званою, низькою шкідливістю, оскільки вона передбачає, що пасивне ставлення до цих злочинів та порушень сприяє збільшенню кількості серйозних злочинів, а також впливає на почуття безпеки серед жителів.

ним ситуаціям (пожежі, повені, катастрофи, хімічні та екологічні небезпеки). Власні заходи, а також спільні з містом Познань заходи здійснює Міське управління поліції.

У місті працює система відео-нагляду, яка збільшує шанси на розкриття злочинів та правопорушень ще на момент їх здійснення. До неї входить 606 камер³¹⁸, розмішених у місцях, які вважаються небезпечними, переважним чином на перехрестях з великим скупченням руху, віадуках, зупинках громадського транспорту та вздовж маршрутів пішохідного руху. Аналізи управління поліції показують, що у місцях, охоплених відео наглядом знижується рівень правопорушень у категоріях, так званих «вуличних злочинів»³¹⁹.

У місті Познань діє система кризового управління, в рамках якої у надзвичайних ситуаціях та під час стихійних лих Центр управління кризовими ситуаціями цілодобово координує рятувальні операції та забезпечує

належну логістичну підтримку. У місті працює система оповіщення мешканців про надзвичайні ситуації, що загрожують життю та здоров'ю, а також про необхідність евакуації з визначених районів міста, за допомогою СМС. З 2015 р. місто Познань має затверджений план захисту від повені³²⁰.

Жителі можуть повідомляти про втручання в міські служби за допомогою безкоштовної програми «Втручання – Познань», що працює на веб-сайті Google Play, інтегрованої з уже використовуваної протягом кількох років онлайн-системи повідомлення про втручання Міської служба охорони порядку.

³¹⁸ Дані за 2016 р.

³¹⁹ У 2017 р системою відео нагляду зафіксовано 8,7 тис. випадків, які вимагали застосування втручання, що у більшості випадків дозволило «по гарячих слідах» затримати винуватців правопорушень.

³²⁰ «План кризових заходів на випадок повені», що містить ключові об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства, яким загрожує небезпека повені, також має компанія з часткою міста Aquanet SA.

Стратегія розвитку міста Познань 2020+ Гмінна програма ревіталізації для міста Познань Програма для Середмістя

Планування розвитку міста

Стратегія розвитку міста Познань

У січні 2017 р. Рада міста Познань затвердила «Стратегію розвитку міста Познань 2020+»³²¹. Стратегія концентрується на 5 взаємопов'язаних напрямках, визначених пріоритетними для розвитку міста як самими мешканцями так і експертами: Сильна метрополія, Сучасне підприємництво, Зелене мобільне місто, Приязні райони, Єдність та соціальний діалог. Завданням Стратегії є поліпшення ситуації у сфері міської мобільності, навколишнього

³²¹ <http://www.poznan.pl/mim/main/aktualizacja-strategii,p,14886,24890.html>

середовища, місцевих умов життя та підприємництва, інновацій, громадської участі та підвищення значущості Познані у глобальному масштабі завдяки унікальним місцевим ресурсам. Візія презентує бажаний образ міста у всіх важливих вимірах його розвитку. Вона звучить наступним чином: «У 2030 році Познань є спільнотою людей різних поколінь, які живуть у зелених приязних та добре скомунікованих районах. Її мешканці – ініціативні та соціально зацікавлені, вони реалізують свої мрії та прагнення, задоволені умовами життя, які місто створює для них, і пишаються тим, що Познань відома в країні та за кордоном завдяки своїй історичній, культурній і науковій спадщині, а також сучасним, унікальним досягненням. Сприятливий бізнес-клімат та політика соціальної єдності дає можливість усім мешканцям у

повному обсязі брати участь в житті міста». Головна мета стратегії була сформульована наступним чином: «Поліпшення якості життя для усіх мешканців та значення Познані на міжнародному рівні».

У 2012 році оновлену³²² «Стратегію розвитку Великопольського воєводства до 2010 року» також затвердив Сеймик Великопольського воєводства. Органи місцевого самоврядування Великопольського воєводства також в рамках системного проекту «Створення

³²² Оновлена стратегія передбачає, що зміцнення розвитку регіону може здійснюватися лише одночасно з

Розвитком всіх частин Великопольщі – як областей зростання, так і проблемних областей, перш за все, підтримуючи взаємовигідні відносини між ними. Стратегічні цілі розвитку Великопольщі включають зокрема: транспорт в регіоні, дослідження та розробки, інновації, підприємництво та захист навколишнього природного середовища з врахуванням відновлювальних джерел енергії.

Великопольської системи інновації» закінчили соціальний проект «Foresight Великопольща», який вказав орієнтовні напрямки розвитку на найближчі 20 років, які вплинуть на поліпшення якості життя великополян. Запропоновано три³²³ інтегровані сценарії розвитку Великопольщі до 2030 року.

Питання розвитку Великопольщі також увійшло в «Стратегію розвитку Західної Польщі», до якої входять воєводства: Нижньосілезьке, Любуське, Опольське, Великопольське, Західнопоморське. У документі визначено візію макрорегіону, відповідно до якої в 2020 р. Західна Польща, як регіон басейну Одри, повинна стати відкритим, привабливим, мобілізуючим, творчим та співпрацюючим регіоном.

³²³ Перший, найбільш оптимістичний сценарій розвитку передбачає стале зростання, сильне та мудре керівництво, високий рівень підтримки всіма жителями рівномірного розвитку регіону, сильна економіка, яка може створити впізнаваний в світі бренд. Другий сценарій, найбільш реалістичний, передбачає, що регіон розвиватиметься «точково» найбільш динамічно в Познані та деяких інших містах регіону. У третьому сценарії розвитку поставлено акцент на заходах у соціальній сфері, які мобілізують для більшої активності. Одночасно зростатиме роль соціальних інститутів, самоврядних організацій, а соціальні зв'язки при відсутності відкритості для зовнішнього світу теж міцнішатимуть.

Гмінна програма ревіталізації

З 2017³²⁴ р. діяльність з ревіталізації³²⁵ на території Познані здійснювалася в рамках затвердженої Радою міста Познань «Гмінної програми ревіталізації для міста Познань»³²⁶, якою перш за все, охоплено зону ревіталізації, визначену рішенням Ради міста Познань, а саме: Середмістя та деякі прилеглі території. Після реалізації програми територія ревіталізації стане зрівноважено розвиненою, яка формується під впливом сильного громадянського суспільства, і є найкращим місцем для життя, роботи, навчання, ведення бізнесу, передусім у сфері торгівлі та послуг, а також креативного підприємництва, розвитку культури та відпочинку в камерних та привабливо облаштованих урбаністичних просторах: площах, вулицях, парках та скверах. Основними

³²⁴ Заходи з ревіталізації реалізуються в Познані з 2005 р., спочатку як пілотні проекти, а згодом в рамках трьох етапів міської програми ревіталізації.

³²⁵ Відповідно до затвердженого у 2015 р. Сеймом Республіки Польща Закону про ревіталізацію, основним інструментом здійснення ревіталізації, який забезпечує її комплексність та реалізацію заходів у тісній співпраці з місцевою громадою є гмінні програми ревіталізації.

³²⁶ <http://bip.poznan.pl/bip/uchwaly/lvi-1021-vii-2017-z-dnia-2017-11-07,71611/>

стратегічними цілями, що реалізують запропоновану візію території ревіталізації міста Познань, є: зупинка процесу депопуляції, зміцнення підприємницької діяльності, особливо торговельної та сервісної, культурної та соціальної, відновлення безперервності міських структур та естетики міського простору, поліпшення акустичного клімату та якості повітря. Гмінна програма ревіталізації є продовженням і розширенням сфери здійснюваної з 2013 р. Інтегрованої програми відновлення та розвитку Середмістя Познані на 2014-2030 роки. В рамках програми реалізуються численні заходи, спрямовані на відродження простору Середмістя, підтримку місцевої громади, культурного потенціалу та підприємництва. Місто Познань реалізує програми ревіталізації, які охоплюють усю територію Середмістя або його частини, зокрема: «Центр Варти Познані» і «Культурний Старий Ринок» та інвестиційно-модернізаційні проекти: «Реставрація площі Старого Ринку», «Реставрація площі Колегіати», «Модернізація Лазарського ринку», «Ревіталізація та розбудова депо Мадаліна», «Реставрація Дитинця під Сонцем», «Будівництво пішохідно-велосипедної Вартостради».

Метрополія Познань 15 партнерських міст 11 організацій та міжнародних платформ

Національне та міжнародне співробітництво

Метрополія Познань

В «Концепції національного просторового розвитку Польщі 2030» Познань було відзначено як один з 12 метрополійних центрів в Польщі. Відповідно до програми ESPON Європейська мережа обсерваторій у сфері територіального розвитку і єднання метрополій-на зона Познані (Познанська агломерація³²⁷) належить до MEGA – Європейських метрополійних зон зростання (англ. Metropolitan

³²⁷ В Познанській агломерації, до якої входять Познань та сусідні урбанізовані гміни Познанського повіту та інші гміни, які виявляють сильні зв'язки з агломерацією, проживає понад 1 млн. жителів.

European Growth Areas), що знаходяться в групі weak MEGA, тобто менш сформованих метрополій. Згідно з Globalization and World Cities Research Network³²⁸, Познань належить до самостійних міст, розвиток яких не є суттєво залежним від глобальних метрополій. В рамках аналізу,³²⁹ проведеного за дорученням Європейської Комісії на основі Проекту Urban Audit, Познань була включена до групи

³²⁸ Познань знаходиться в групі міст «high sufficiency» (міста без глобального масштабу, проте самодостатні та незалежні від глобальних міст).

³²⁹ Second State of European Cities Report.

«A2» національних столиць та метрополій (National Capitals and Metropolises).

Місто Познань взаємодіє з гмінами Познанського повіту, Повітовим старостою Познані та гмінами Оборнікі, Скокі, Самотули і Срем в рамках Об'єднання метрополії Познань та Міжгмінного союзу «Управління відходами Познанської агломерації»³³⁰. Метою взаємодії є збільшення просторової та функціональної єдності зони Познанської агломерації, визначеної як загальна територія цих органів місцевого самоврядування, в першу чергу в таких сферах, як: транспорт, управління відходами та спільна промоція

³³⁰ Міжгмінний союз «Управління відходами Познанської агломерації» об'єднує 8 гмін загальною площею 1469,53 км²: Бук, Червонак, Клецево, Костшин, Мурована Госліна, Оборнікі, Победзіска, Сважен-дз та місто Познань загальною площею 1469,53 км².

інвестиційних та туристичних пропозицій. Спільно реалізовані проекти включають в себе усіх або вибраних членів Об'єднання метрополії Познань: «План зрівноваженого розвитку громадського транспорту», «Познанська електронна карта агломерації», введення агломераційного тарифу³³¹, Інтегрована система управління відходами, «Метрополійний інвестиційний магніт», «Концепція напрямків просторового розвитку Метрополії Познань – інтегрований підхід», «Майстер-план для Познанської метрополійної залізниці», «План низькоємної економіки для Метрополії Познань», «План зрівноваженої міської мобільності для міського функціонального простору Познані на 2016 – 2025 роки», «Стратегія інтегрованих територіальних інвестицій в міський функціональний простір Познані» дає можливість цільового розвитку та модернізації транспортної системи, інтеграції системи дорожнього транспорту, трамваїв, залізничного та авіа-транспорту та розробки спільного управління відходами, заходів з

³³¹ Агломераційний тариф дає можливість пасажиром з Познанського повіту, які доїжджають у Познань, користуватися протягом усієї поїздки єдиним квитком.

популяризації, в тому числі туризму, і стратегії залучення інвесторів для Метрополії.

Познанська агломерація має унікальну в масштабах країни стратегію розвитку «Метрополія Познань 2020. Стратегія розвитку Познанської агломерації»³³² та «Вивчення передумов просторового розвитку Познанської агломерації»³³³ і «Концепцію напрямків просторового розвитку Метрополії Познань», які містять комплексний діагноз стану управління та передумов просторового розвитку Познанської агломерації.

³³² Стратегія розвитку Познанської агломерації була затверджена Радою Познанської агломерації у червні 2011 р. Цим документом визначається візія та напрямки розвитку Познанської агломерації в перспективі найближчих 10 років. Стратегія була розроблена науковою спільнотою познанських вищих навчальних закладів спільно з органами місцевого самоврядування, публічними інституціями, громадськими та економічними організаціями.

³³³ Вивчення є результатом співробітництва наукової спільноти, розробників просторового плану та представників органів місцевого самоврядування. У ній міститься комплексний діагноз стану управління та передумов просторового розвитку Познанської агломерації, у тому числі діючі документи з планування та синтез напрямків просторового розвитку в масштабі усієї агломерації. Обсяг дослідження поширюється на агломерацію в межах міста Познань та Познанського повіту.

Великопольське воєводство бере участь у роботі Платформи заміських європейських регіонів PURPLE, яка спрямована на підвищення рівня обізнаності у сфері заміських питань на європейському, національному та регіональному рівнях. Мережа також працює над забезпеченням зрівноваженого розвитку заміських територій, що сприяє поліпшенню якості життя як мешканців міст, так і людей, що мешкають у приміських районах.

Міжнародне співробітництво міста Познань

Місто Познань є членом 11 організацій та платформ з міжнародного співробітництва, що поєднують міста та регіони: Cities for Cyclists', EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Open & Agile Smart Cities, WHO Global Network for Age-friendly Cities, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Healthy Cities Network – VI Phase. Як член Асоціації міст Польщі та Союзу польських метрополій місто Познань бере участь в Раді європейських муніципалітетів і

регіонів, Конгресі місцевих та регіональних влад Європи та Конгресі регіонів.

Місто Познань співпрацює з 15 партнерськими містами: Ассен (Нідерланди), Болонья (Італія), Брно (Чехія), Харків (Україна), Дьйор (Угорщина), Ганновер (Німеччина), Ювяскюля (Фінляндія), Кутаїсі (Грузія), Наблус (Палестина), Ноттінгемшир (Великобританія), Посуело де Аларон (Іспанія), Раанана (Ізраїль), Ренн (Франція), Шеньчжень (Китай), Толедо (США). Таке співробітництво включає в себе реалізацію спільних проектів у галузі культури, освіти, житлово-комунального господарства, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я та соціального захисту та захисту навколишнього природного середовища, а також обмін досвідом у сфері управління містом.

У Познані функціонує Регіональний центр міжнародних дебатів, діяльність якого координується Міністерством закордонних справ, метою якого є підвищення міжнародної активності органів місцевого самоврядування та інтенсифікація співпраці між Міністерством закордонних справ та органами місцевого самоврядування на всіх рівнях.

Маршалковський уряд Великопольського воєводства реалізував проект «Великопольська мережа закордонного співробітництва»³³⁴, метою якого було створення інструментів, які спрощують Великопольським територіальним органами місцевого самоврядування здійснення активного та послідовного міжнародного співробітництва.

Пріоритетні напрямки міжнародного співробітництва Великопольського воєводства включають в себе економіку, освіту, культуру, охорону здоров'я, соціальну політику, транспорт, сільське господарство, захист навколишнього природного середовища, спорт і туризм. Найважливіші іноземні партнери³³⁵

³³⁴ Проект реалізовано у 2015 р. завдяки фінансовій підтримці Міністерства закордонних справ республіки Польща, отриманій в рамках конкурсу грантів «Підтримка місцевого та громадянського виміру польської зовнішньої політики – 2015»

³³⁵ Великопольське воєводство уклало партнерські угоди про співробітництво з 19 регіонами: Графство Ноттінгемшир (Великобританія), графство Вастерфордланд (Швеція), графство Вестерботтен (Швеція), земля Нижня Саксонія (Німеччина), земля Бранденбург (Німеччина), земля Гессен (Німеччина), Харківська область (Україна), Чернігівська область (Україна), Південно-Казахстанська область (Республіка Казахстан), провінція Південний Чхунчхон (Південна Корея), провінція Ено (Бельгія), провінція Північний Брабант (Нідерланди), Бретань (Франція), Емілія-Романья (Італія), Марке (Італія), штат Карнатака (Індія), штат Парана (Бразилія), місто Сан-Паулу (Бразилія), округ

Великопольського воєводства – це німецькі, французькі, італійські та шведські регіони, а також регіони країн Бенілюксу, Східного партнерства, Росії, Хорватії, Бразилії та Південної Кореї. Великопольща є членом 10 організацій та платформ регіонального співробітництва: Committee of Regions, Congress of Local and Regional Authorities of Europe, Oder-Partnerschaft, European Network of Regional Culinary Heritage, European Regions for Youth, Innovation Alliance, Subsidiarity Monitoring Network, Regions Network UE2020, European Financial Instruments Network, Purple Peri-Urban Regions Platform Europe. Великопольське воєводство також відкрило інформаційне бюро в Брюсселі.

Вуковарсько-Сремська жупанія (Хорватія);

3,25 млрд. зл. доходи бюджету міста 3,22 млрд. зл. видатки бюджету міста 20,3 млрд. зл. Вартість майна міста А – стабільний прогноз рейтинг Познані

Фінансування розвитку міста

Фінанси міста³³⁶

Фінансова політика залишається тісно пов'язаною з пріоритетами розвитку міста протягом найближчих років, до яких входить: розвиток громадського транспорту та зелених зон, а також метрополійних функцій – розвиток інноваційної, сучасної економіки; поліпшення якості життя місцевих громад; розвиток соціального діалогу. Фінансова політика

³³⁶ http://bip.city.poznan.pl/bip/public/bip/documents.html?co=print&id=46412&parent=2476&instance=1003&lang=pl&lhs=bip_finanse&rhs=null

міста передбачає залучення у фінансування пріоритетних заходів не лише власних ресурсів, а й пошук зовнішніх фондів, фондів ЄС та приватних партнерів.

У 2016 р. доходи міста становили 3,25 млрд. зл. Найбільшу частку у них складали податкові надходження від фізичних та юридичних осіб, що становить одну третину доходів. Видатки бюджету міста становили 3,22 млрд. зл. Більшість бюджетних видатків (73%) спрямовувалися на поточну діяльність. Майнові видатки становили 586 млн. зл. Баланс бюджету міста був позитивний.

Місто Познань має найвищий існуючий кредитний рейтинг А- зі стабільним прогнозом,

виданим міжнародним рейтинговим агентством Fitch Ratings, який може отримати місцеве самоврядування в країні. Ця оцінка означає, що місто має дуже високу здатність виконувати свої фінансові зобов'язання, і його фінансова довіра не зміниться найближчим часом.

Майно міста³³⁷

Станом на 31 грудня 2016 р. вартість комунального майна міста Познань з врахуванням амортизації склала 20,3 млрд. зл., або більше 37 тис. зл. на душу населення. Основною складовою частиною майна міста є

³³⁷ http://bip.city.poznan.pl/bip/public/bip/documents.html?co=print&id=46581&parent=292&instance=1001&lang=pl&lhs=bip_home&rhs=null

землі (60%) оціночна вартість яких становить 12 млрд. зл³³⁸. В структурі міських земель найбільше площі займають лісові насадження і транспортна інфраструктура (разом 53%) та орні землі (18%). Майно міста становить нерухомість, в тому числі комунальні будинки і міські вулиці та інвестиції, акції та частки у компаніях.

У 2016 р. місто Познань було акціонером 20 господарських товариств³³⁹, у тому числі 10 комунальних підприємств, одноосібним власником яких є місто. Номінальна вартість акцій та часток міста Познань у компаніях та кооперативах становить 1,7 млрд. зл., що становить понад 7% його майна.

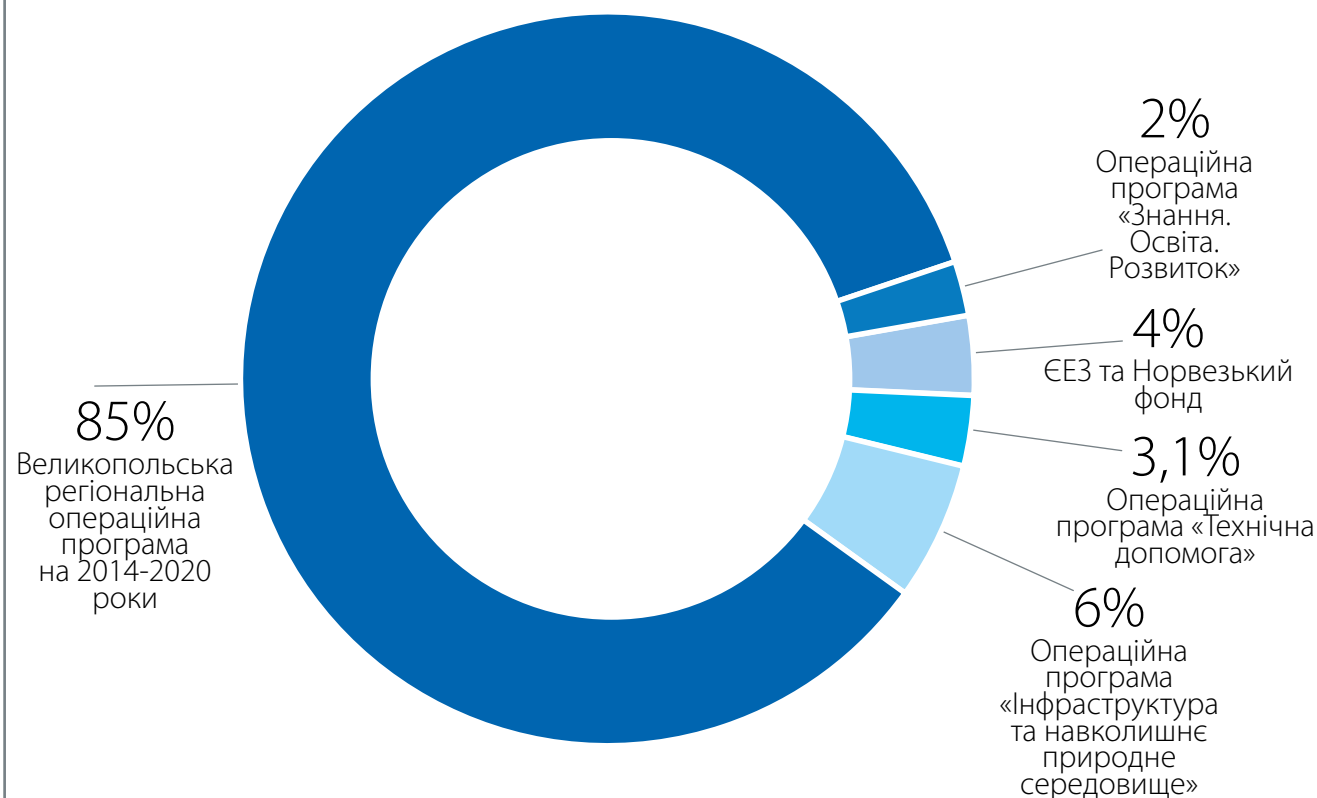
Кошти Євросоюзу

Місто Познань та компанії, установи та організації, що діяли в Познані в період реалізації програм 2007-2013 років

³³⁸ В адміністративних межах Познані знаходяться муніципальні землі площею 97,2 км², у свою чергу за межами міста – 0,5 км².

³³⁹ Місто Познань також має частку в 5 кооперативах: Житловий кооператив «Великополянка», Житловий кооператив в Сважендзу, Житловий кооператив «Віногради», Житловий кооператив «Грюнвальд», Соціальний кооператив «Познанянка».

ДЖЕРЕЛА КОШТІВ ЄВРОСОЮЗУ, ОТРИМАНИХ МІСТОМ ПОЗНАНЬ ТА КОМПАНІЯМИ ЗА УЧАСТЮ МІСТА

отримали понад 4,2 млрд. зл. допомоги ЄС, переважно за рахунок коштів Операційної Програми Інфраструктури та Навколишнього Середовища (42%). Бенефіціари витрачали отримані кошти ЄС головним чином на проекти в галузі екології, В+R та транспорту. Найбільшим бенефіціаром є Місто Познань (разом із компаніями з часткою Міста), які отримали понад 2,1 млрд. зл, переважно за рахунок коштів Операційної Програми Інфраструктури та Навколишнього Середовища (73%). Найбільше коштів місто Познань спрямовувало на розвиток інфраструктури транспорту та каналізації, реалізації проектів з ревіталізації. Також було реалізовано проекти у сфері професійного консалтингу, стипендійної допомоги, допомоги людям з інвалідністю та підтримки підприємництва і розвитку дидактичної бази. У фінансовій перспективі 2014-2020 років бенефіціари з Познані станом на сьогодні отримали фінансування ЄС у розмірі 2,2 млрд. зл., перш за все за рахунок коштів Великопольської регіональної операційної програми на 2014-2020 роки (38%) та Операційної Програми Інфраструктури та Навколишнього Середовища (42%). Завдяки

дотаціям ЄС розширюється дидактична база та оснащення лабораторій вищих навчальних закладів та науково-дослідних центрів. Вищі навчальні заклади самостійно та спільно реалізують інноваційні науково-дослідні проекти та здійснюють обмін студентами. Мешканці Познані можуть скористатися широким колом пропозицій навчальних, консалтингових та допомогівих програм, у тому числі програм, спрямованих на боротьбу з безробіттям, що реалізуються бюро праці. Допомогою ЄС також користуються фермери з території Познані, які отримують субсидії ЄС на реалізацію заходів, що містяться в Плані розвитку сільських територій, що впроваджується Агентством з реструктуризації та модернізації сільського господарства (зокрема, інтервенційні закупівлі, прямі платежі, експортні субсидії).

392 розпорядження Ради міста Познань **569 тис. адміністративних рішень** **Соціальний діалог** **Познанський громадський бюджет** **Smart City** 42 міських допоміжних органів – місця проживання **4,7 тис. НУО** **Познанський центр підтримки неурядових організацій та волонтерства** **Познанська Рада діяльності суспільного блага**

Управління міським господарством та обслуговування мешканців

Управління міським господарством

Місто Познань як адміністративний центр Великопольського воєводства є місцем знаходження Великопольського воєводи та Маршалка Великопольського воєводства. В Познані, яка одночасно має статус гміни та

Гродзіцького повіту, управління крім міської влади міста Познань здійснює також влада Познанського земського повіту. Також тут розташовані офіси Асоціації міст Польщі та Об'єднання гмін та повітів Великопольщі. Рада міста Познань є законодавчим та контролюючим виборним органом, який

обирається на чотирирічний термін. Станом на сьогодні депутати ради були обрані в 2014 році. Рада складається з 37 осіб³⁴⁰. Посаду Голови Ради міста Познань обіймає Гжегож Гановіч (Громадянська платформа), заступниками голови є – Міхал Гжесь (Закон і справедливість), Катажина Кретковська (Об'єднані ліві) та Кароліна Фабісь Шульц (Громадянська платформа). Депутати здійснюють свою роботу у 14 постійних комісіях³⁴¹. Протягом року відбувається близько 20 сесій Ради

³⁴⁰ <http://bip.poznan.pl/bip/radni/>

³⁴¹ <http://bip.poznan.pl/bip/komisje/>

міста Познань та 270 засідань комісії³⁴². Депутати ухвалюють майже 400 рішень.

Функцію Президента міста здійснює Яцек Ясковяк, а заступників Президента: Маріуш Вісьневський, Мацей Вударський, Єнджей Солярський, Томаш Левандовський. Посаду Скарбника міста займає Барбара Сайнай, а секретаря міста Познані – Станіслав Тамм.

Адміністративне обслуговування мешканців здійснює понад 30 відділів та самостійних структурних підрозділів Уряду міста Познань³⁴³. На правах відділів в структурі уряду також функціонують: Офіс міського речника прав споживачів та Консультація. В уряді міста Познань працює 1,7 тис. осіб, з яких майже 86% мають вищу освіту. Частину публічних завдань міста виконують 322 міські організаційні підрозділи.

Відділи Уряду міста Познань щорічно видають³⁴⁴ 389 тис., а міські організаційні

³⁴² У 2016 р. відбулося 18 сесій Ради міста Познань та 269 засідань комісій. Депутати ухвалили 392 рішення.

³⁴³ <http://bip.poznan.pl/bip/struktura-organizacyjna-miasta-poznania,doc,293/struktura-miasta-schemat-struktur-organizacyjnych-miasta-poznania,577.html>

³⁴⁴ Дані за 2016 р.

підрозділи 180 тис. адміністративних рішень. Найбільше рішень видає Відділ комунікацій (204 тис.) та Міський центр допомоги сім'ї (88 тис.).

Місто Познань реалізує програму об'єднання закупівель міських організаційних підрозділів. В рамках програми реалізується, зокрема, проект з оптимізації витрат на електроенергію³⁴⁵, газове опалення³⁴⁶, закупівлі паперу, надання поштових послуг та мобільного зв'язку, в якому використовується можливість гуртової закупівлі міськими організаційними підрозділами³⁴⁷.

Публічна партисипація

Рівень показників Лічильника партисипації, розроблений Інститутом публічних справ, показує, що мешканці Познані та неурядові організації можуть активно залучатися у процес публічної партисипації, а масштаби

³⁴⁵ Завдяки реалізації проекту Групою закупівель щорічна економія складає близько 43 млн. зл.

³⁴⁶ Завдяки реалізації проекту Групою закупівель щорічна економія складає близько 1 млн зл.

³⁴⁷ У 2016 р. Група закупівель налічує 212 міських підрозділів (а також з навколишніх гмін).

соціальних комунікацій перебувають на високому рівні.

У Познані діють 42 допоміжні підрозділи³⁴⁸ – оседля, які охоплюють територію усього міста. Вони мають законодавчу ініціативу щодо питань, які стосуються сфери їх діяльності та фінансових ресурсів з міського бюджету³⁴⁹, вони також можуть брати участь у конкурсі міських грантів на інвестиційні завдання. У них працює 678 депутатів оседля, що обираються прямим голосуванням на виборах. Роботу депутатів оседля позитивно оцінює³⁵⁰ понад половина мешканців, проте одна третя не має жодних відомостей щодо цього. Опитування, проведене серед депутатів оседля, показало, що найважливішими напрямками діяльності на їх думку є: ремонт і впорядкування об'єктів дорожньої, освітньої та рекреаційної інфраструктури і зелених насаджень,

³⁴⁸ <http://bip.poznan.pl/bip/kategorie/samorzady-pomocnicze,6/>

³⁴⁹ У 2016 р. допоміжні підрозділи – оседлі отримали з міського бюджету кошти у сумі 24,3 млн. зл., які були спрямовані на реалізацію завдань передусім (93%) зі сфери велосипедного транспорту, освіти, зелених насаджень, спорту, рекреації та культури.

³⁵⁰ «Вивчення думки щодо Рад оседель в Познані», яке проводилося в 2014 р. Фондом Altum в рамках проекту «Місто громадян. Розвиток Рад оседель в Познані».

розташованих на їх території, головним чином дороги та тротуари, а також підвищення безпеки. В місці функціонує переважна більшість допоміжних підрозділів міста, Порозуміння Самоврядних Оседель та Коаліція Середміських Оседель, до якої входять 5 допоміжних підрозділів, що охоплюють район Середмістя³⁵¹.

Місто Познань підтримує локальні ініціативи мешканців, які здійснюють місцеві інвестиції за участю населення. Щорічно реалізовується майже 25³⁵² інвестицій, передусім водопровідно-каналізаційних та дорожніх на нових оседлях з приватною забудовою.

В Познані діє 22³⁵³ пункти надання безоплатної правової допомоги. Місто Познань відкрило інформаційно-консультаційний пункт для власників приватних житлових будинків з питань юридичного та фінансового консалтингу, особливо щодо можливості фінансування ремонту з різних зовнішніх джерел.

³⁵¹ Допоміжні підрозділи – оседлі: Єжице, Тумський острів – Сродька – Завади – Командорія, Старе Місто, св. Лазар, Вільда.

³⁵² У 2016 р. було реалізовано 24 інвестиції.

³⁵³ У 2016 році в 22 пунктах надано 8131 юридичну консультацію.

Окрім співпраці з представниками молоді, які входять у створену Президентом міста Познань Молодіжну консультативну раду при Президентові міста Познань³⁵⁴, людьми похилого віку, які входять у створену Радою міста Познань Міську Раду Пенсіонерів³⁵⁵ та Міською соціальною радою з питань людей з інвалідністю³⁵⁶, а також створеною Радою міста Познань Радою великої сім'ї³⁵⁷, місто

³⁵⁴ Створена в 2008 р. Молодіжна консультативна рада є формою співпраці та обміну досвідом щодо важливих питань, які стосуються напрямку розвитку міста та тем, які безпосередньо стосуються молоді. До ради входять представники різноманітних організацій та соціально активні особи. Рада складається з 26 осіб віком до 26 років. Місто Познань також здійснює співробітництво з Студентською радою міста Познань, створеною студентами Познанських вищих навчальних закладів.

³⁵⁵ Міська рада пенсіонерів (MRS), яка діє з 2007 року, є консультативно-дорадчим та ініціативним органом у структурі міської влади. Членами ради є представники неурядових організацій, до статутних завдань яких входить діяльність на користь середовища осіб похилого віку, рад оседель та клубів пенсіонерів, а також Ради міста та Президента міста Познань. Рада складається з 15 осіб, старших 60 років, які обираються на термін каденції Ради міста Познань. Метою діяльності MRS є забезпечення інтересів пенсіонерів шляхом представлення їх інтересів перед міською владою.

³⁵⁶ Міська соціальна рада з питань людей з інвалідністю діє з 2015 р. та являється консультативно-дорадчим та ініціативним органом. Склад Ради налічує 5 осіб, обраних на термін 5 років. Метою її діяльності є соціальна та професійна інтеграція осіб з інвалідністю.

³⁵⁷ Рада великої сім'ї, що діє з 2013 року є консультативно-дорадчим ініціативним органом. Склад Ради налічує 13 осіб, в тому числі представників неурядових організацій, обраних на термін 3 років. Її ме-

Познань, здійснює численні форми прямих соціальних консультацій з мешканцями, зокрема: Платформа соціальних консультацій – інтерактивний форум для обміну думками про ініціативи та проекти міських документів та політики міста, безпосередні зустрічі Президента з мешканцями житлових масивів, постійні консультації щодо прийняття планових рішень та інвестицій у дороги, а також одноразові консультації щодо різних важливих для жителів міста проектів³⁵⁸. Мешканці Познані також можуть брати участь в обговоренні щодо спрямування видатків бюджету Міста в рамках проекту «Познанський громадський бюджет»³⁵⁹.

При структурних підрозділах, які займаються питаннями культури, соціальної політики, освіти, охорони здоров'я та соціальної допомоги та екологією створені комісії з соціального діалогу, в склад яких входять представники неурядових організацій. Їх завданням є

тою є забезпечення представникам багатодітних сімей можливості впливу на створення та реалізацію міської просімейної політики.

³⁵⁸ Для прикладу, Карта місцевих потреб Середмістя використовує технології геоанкети.

³⁵⁹ Познанський громадський бюджет було впроваджено в 2012 році.

взаємодія з містом задля підвищення ефективності заходів, спрямованих на мешканців, обговорення документів та нормативно-правових документів, які видаються містом та визначення соціальних проблем та способів їх вирішення.

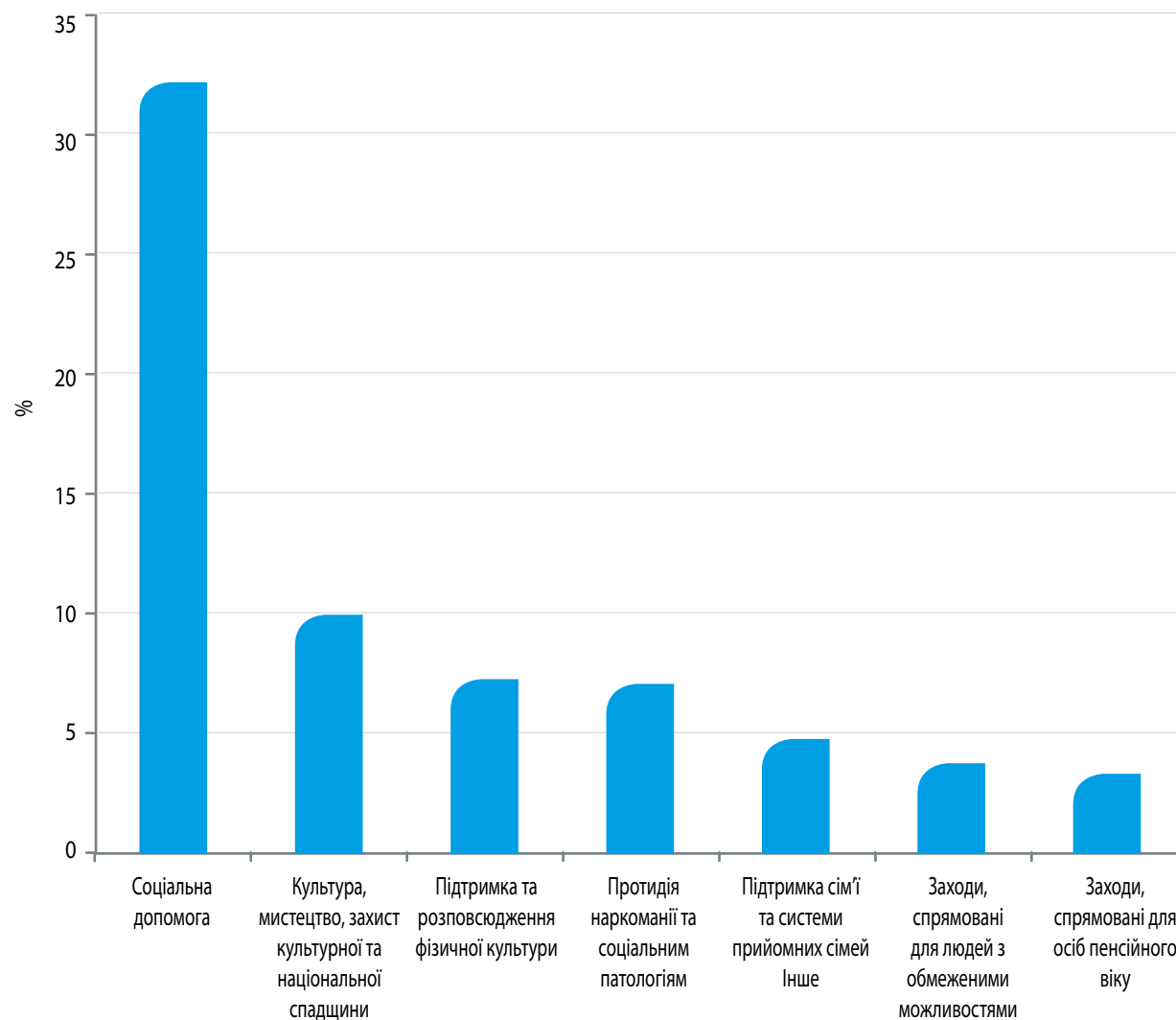
Е-урядування та відкриті дані

Місто Познань має систему сучасних інтелектуальних рішень у сфері smart city: е-адміністрування, електронна система бронювання відвідувань, система відкритого доступу до інформації та даних через відкриті API³⁶⁰, тематичні онлайн-біржі. Прямий зв'язок з мешканцями здійснюється за допомогою послуг, що надаються Бюро Познань-Контакт³⁶¹, а також Інтернет-послуги, такі як: електронна пошта, система СМС-повідомлення / оповіщен-

³⁶⁰ Сукупність інтерфейсів додатків, що дозволяють автоматично завантажувати вміст, розміщених в Міському мультимедійному посібнику, VIP та Системі просторової інформації у вигляді відкритих даних у форматах, доступних програмістам, які створюють інтернет-додатки та впроваджують їх на зовнішніх інформаційних та сервісних веб-сайтах.

³⁶¹ Бюро Познань-Контакт щорічно обслуговує понад 500 тис. розмов, у тому числі 350 тис. писань, спрямованих Уряду міста Познань та міським організаційним підрозділам.

СТРУКТУРА ДОФІНАНСУВАННЯ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТОМ ПОЗНАНЬ ЗОНИ СУСПІЛЬНОГО БЛАГА, НА ЯКІ БУЛИ СПРЯМОВАНІ ДОТАЦІЇ У РОЗМІРІ, ЩО ПЕРЕВИЩУЄ 1 МЛН. ЗЛ.

ня та інтерактивні форми, онлайн-скарги та система втручання, Електронна подача заяв (ESP)³⁶². Також місто Познань використовує Електронну Платформу Державних Послуг (ePUAP),³⁶³ що надає послуги зі складання заяв та скарг а також 5 видів послуг, які надають окремі відділи. Інтернет-рішеннями щорічно користується³⁶⁴ майже 900 тис. осіб. В рамках доступу до публічної інформації на запит заявників через прямі канали цифрового та традиційного зв'язку щорічно надходить близько тисячі запитів.

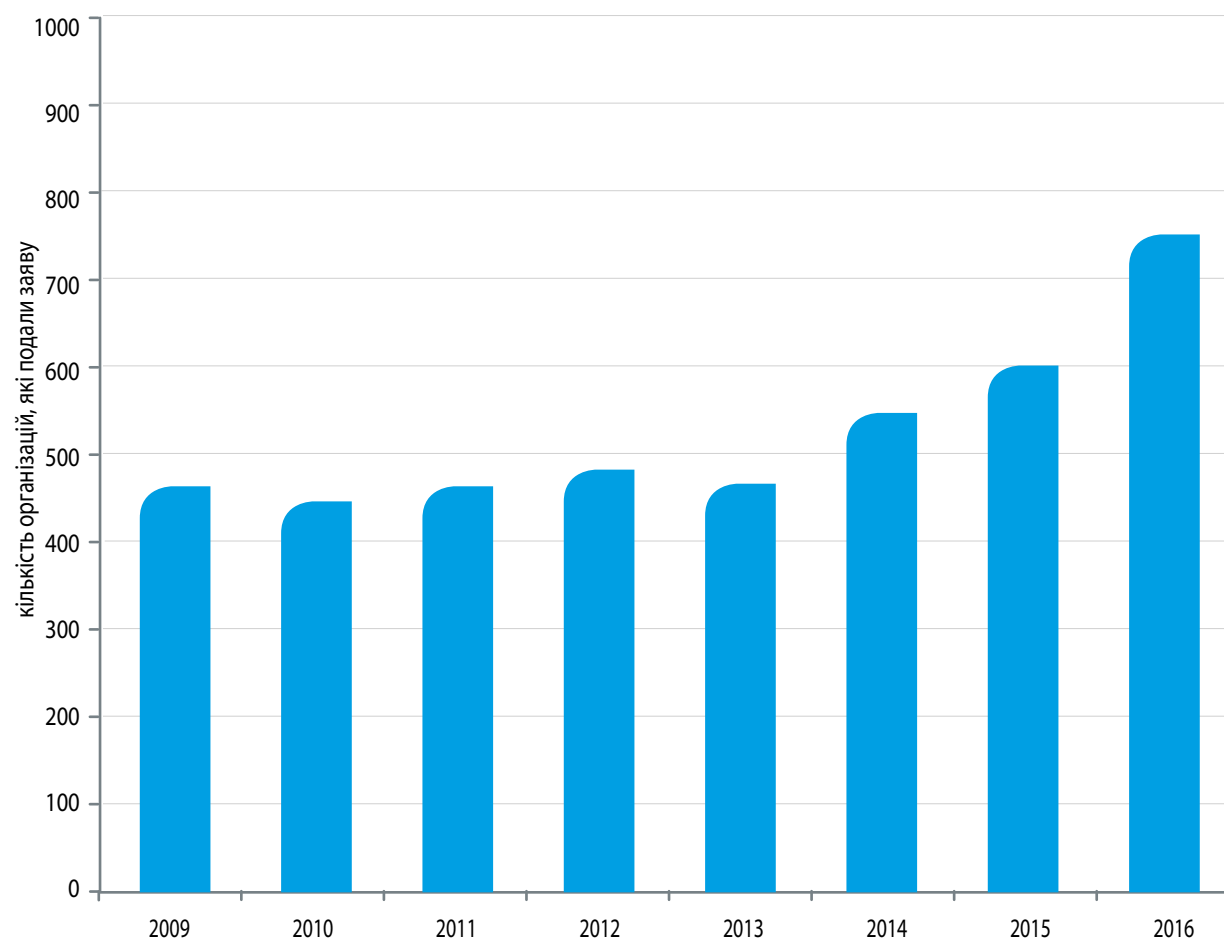
У рамках Інтернет-пропозиції міста було створено версію міського порталу, адаптовану для мобільних пристроїв, що дозволяє автоматично створювати мультимедійні посібники, завантажені з Інтернету мобільними пристроями, а також систему QR-кодів, інтегровану з базами даних та інформаційними системами міського порталу. Зокрема, мешканці міста можуть в електронному вигляді реєструвати дітей до дитячих ясел, садків, гімназій та

³⁶² Через ESP щорічно надходить майже 6 тис. звернень.

³⁶³ Через ePUAP щорічно надходить майже 1,6 тис. звернень.

³⁶⁴ Дані за 2015 р.

НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО КЛОПОТАЛИСЯ ПРО ДОФІНАНСУВАННЯ З БЮДЖЕТУ МІСТА ПОЗНАНЬ

надгімназійних шкіл, подавати заявки про надання копії актів РАЦС, перевіряти статус заяв щодо заміни водійського посвідчення та видачі реєстраційних документів, подавати заявки про роботу та студентське стажування в Уряді міста Познань, подавати заявки про виклик Міської служби охорони порядку міста Познань, перевіряти стан і прогноз забруднення атмосферного повітря. Усі зацікавлені також можуть використовувати онлайн цифрову карту міста, як частину Системи просторової інформації. Місто Познань створило свої профілі у соціальних мережах: Facebook, Twitter, Blip, Pinterest та інтернет-сервісах: YouTube і Foursquare.

Діяльність міста щодо відкритості даних була визнана організацією ОЕСР, яка в звіті³⁶⁵ про стан відкритості публічних даних у Польщі, опублікованому в 2015 році, вказала Познань³⁶⁶ як провідний орган місцевого самоврядування щодо впровадження цифрового доступу до публічних даних.

³⁶⁵ OECD (2015), «Open Government Data Review of Poland: Unlocking the Value of Government Data».

³⁶⁶ Разом з Варшавою, Катовіце, Гданськом та Щеціном.

Взаємодія з неурядовими організаціями

В Познані зареєстровано 4,7 тис. неурядових організацій. Місто Познань здійснює з ними взаємодію на підставі затверджених Радою міста Познань багаторічних та річних програм співпраці. У місті функціонує Познанська рада діяльності суспільного блага – консультативно-дорадчий орган при Президентові міста. Неурядові організації можуть клопотатися про дофінансування проектів з бюджету міста в рамках щорічних відкритих конкурсів пропозицій та малих грантів. Найбільше коштів виділяється на реалізацію заходів у сфері соціальної допомоги (54%); підтримки сім'ї та системи прийомних сімей та протидії наркоманії та соціальним патологіям (по 12%); підтримки сім'ї та системи прийомних сімей (8%); діяльності, спрямованої на підтримку осіб з інвалідністю (6%) та осіб пенсійного віку (2%). Позафінансові форми взаємодія з неурядовими організаціями включають, перш за все, інформаційну, організаційну та освітню сфери.

У місті функціонує Познанський центр підтримки неурядових організацій та

волонтерства³⁶⁷, який підтримує діяльність неурядових та волонтерських організацій і 9 Центрів місцевих ініціатив. Місто Познань також організовує конкурс на Найкращу Познанську неурядову ініціативу «ІНІЦІАТОРИ» та конкурс Познанський волонтер року.

Діяльність Великопольських неурядових організацій також підтримує Маршалковський уряд Великопольського воєводства, який співпрацює з НУО на основі щорічних програм співпраці органів місцевого самоврядування Великопольського воєводства з неурядовими організаціями та іншими організаціями, що здійснюють громадську діяльність, затвердженими Сеймиком Великопольського воєводства. Великопольська рада діяльності суспільного блага, у яку входять представники неурядових організацій та регіональної адміністрації, діє як консультативно-дорадчий орган при Маршалкові Великопольського воєводства.

³⁶⁷ Діяльність Центру координується 4 неурядовими організаціями: Великопольська координаційна рада Союз неурядових організацій, Великопольський форум організацій осіб з інвалідністю, Об'єднання Центр промоції та розвитку громадських ініціатив PISOP, Об'єднання «На Так».

Познань у 2015-2016 роках

Показники сталого розвитку	О.в.	2015	2016
Соціальна складова			
Демографічні зміни			
Населення	особа	542 348	540 372
Кількість населення непрацездатного віку на 100 осіб працездатного віку	особа	63,0	65,5
Природний приріст на 1000 осіб населення	‰	-0,3	1,0
Сальдо міграції на 1000 осіб населення	‰	-3,5	-3,3
Демографічне здоров'я			
Смертність немовлят на 1000 живих новонароджених	‰	5,6	3,9
Смертність осіб у віці до 65 років на 1000 осіб населення цього віку	‰	3,0	2,7
Частка смертей згідно з вибраними причинами по відношенню до загальної кількості смертності:			
серцево-судинні захворювання	%	38,6	дані відсутні
онкологічні захворювання	%	27,6	дані відсутні
захворювання дихальної системи	%	7,3	дані відсутні
Бідність та умови життя			
Частка людей у домогосподарствах, які отримують соціальну допомогу по відношенню до загальної кількості населення	%	4,3	4,1
Причини, у зв'язку з якими найчастіше призначається соціально допомога			
довготривале або важке захворювання	%	46,2	46,7
бідність	%	40,9	38,7
безробіття	%	29,3	24,3

Показники сталого розвитку	О.в.	2015	2016
інвалідність	%	23,2	23,9
неспроможність вирішити життєво важливі питання	%	24,2	22,3
Середньомісячна валова заробітна плата на суб'єктах господарювання, в яких зайнято понад 9 осіб	зл.	4 549	4 771
Середня корисна площа житла на 1 особу	м ²	29,9	30,4
Освіта			
Кількість дітей, охоплених дошкільним вихованням по відношенню до загальної кількості дітей 3-5-річного віку	%	99,5	96,4
Рівень складання випускних іспитів в професійно-технічних закладах	%	74,9	80,8
Рівень складання випускних іспитів в загальноосвітніх школах	%	82,0	89,2
Кількість студентів вищих навчальних закладів на 1000 жителів	особа	215	207
Доступ до ринку праці			
Кількість зареєстрованих безробітних на 1000 жителів	особа	14,7	12,2
Кількість вибраних груп безробітних серед зареєстрованих безробітних осіб:			
довготривале безробіття (понад 1 рік)	%	31,3	31,8
безробітні з вищою освітою	%	25,0	27,3
Пропозиції щодо працевлаштування для осіб з інвалідністю на 1000 безробітних з інвалідністю	пропозиція	66	128
Частка випускників, які ще не працюють, серед загальної кількості безробітних	%	2,9	3,0
Зареєстрований рівень безробіття	%	2,4	1,9
Структура споживання			
Кількість приватних автомобілів на 1000 населення	автомобіль	625	660
Споживання енергоносіїв у домогосподарствах протягом 1 року на 1 жителя			
електроенергії	кВт-год	805,4	808,3
газу	м ³	173,0	185,3
води	м ³	39,1	40,2

Показники сталого розвитку	О.в.	2015	2016
Адекватність доходу у старості			
Частка безробітних, зареєстрованих понад 1 рік, віком 55-64 роки серед загальної кількості безробітних віком 55-64 роки	%	42,5	43,2
Частка осіб непрацездатного віку в домогосподарствах, які отримують соціальну допомогу серед загальної кількості осіб непрацездатного віку	%	4,1	4,5
Чинники, що визначають рівень здоров'я			
Потерпілі внаслідок нещасних випадків на виробництві на 1000 працюючих	особа	7,02	7,06
Амбулаторні клініки на 10 тис. жителів	об'єкт	9	10
Злочинність			
Рівень виявлення правопорушень, розкритих Поліцією	%	49,0	47,9
Правопорушення, розкриті Поліцією загалом на 1000 жителів загалом, в тому числі:	правопорушення	36,48	30,68
кримінальні	правопорушення	27,48	25,63
побутові	правопорушення	7,50	3,14
ДТП	правопорушення	1,10	1,00
які несуть загрозу життю та здоров'ю	правопорушення	0,56	0,58
які несуть загрозу майну	правопорушення	25,76	19,83
Дорожньо-транспортні пригоди			
Жертви ДТП на 100 тис. зареєстрованих транспортних засобів:			
травмовані	особа	76,61	115,11
смертельні випадки	особа	3,25	2,65
Економічна складова			
Економічний розвиток			
ВВП на жителя	тис.зл.	92,2	дані відсутні
Інвестиційні витрати на підприємствах, де працює понад 9 осіб на душу населення працездатного віку	тис.зл.	10,9	дані відсутні

Показники сталого розвитку	О.в.	2015	2016
Суб'єкти народного господарства, новозареєстровані в REGON на 10 тисяч населення працездатного віку	суб'єкт	283	270
Частка новозареєстрованих суб'єктів зі сфери медицини у загальній кількості новозареєстрованих суб'єктів	%	4,76	4,63
Частка новозареєстрованих суб'єктів зі сфери творчості у загальній кількості новозареєстрованих суб'єктів	%	8,33	8,09
Вартість іноземного капіталу компаній на душу населення у працездатному віці	тис.зл.	20,4	дані відсутні
Частка інвестиційних витрат згідно з PKD (Польської класифікації діяльності) за загальними обсягами інвестиційних витрат підприємств, на яких працевлаштовано понад 9 осіб:	%		
сільське господарство, лісове, мисливське та риболовецьке господарство	%	0,3	дані відсутні
промисловість та будівництво	%	53,3	дані відсутні
торгівля, ремонт автотранспорту, управління транспортом та зберіганням; проживання та харчування; інформація та зв'язок	%	30,2	дані відсутні
фінансова та страхова діяльність, обслуговування ринку нерухомості	%	3,8	дані відсутні
інші послуги		12,4	дані відсутні
Зайнятість			
Фізичні особи, які здійснюють господарську діяльність на 100 осіб працездатного віку	особа	20,3	20,4
Суб'єкти народного господарства загалом, внесені у реєстр REGON відповідно до класу величини на 10 тис. жителів працездатного віку, з них:	суб'єкт	3 270,8	3 385,0
мікро (до 9 осіб)	суб'єкт	3 123,8	3 234,6
малі (від 10 до 49 осіб)	суб'єкт	121,0	123,8
середні (від 50 до 249 осіб)	суб'єкт	21,2	21,7
великі (понад 250 осіб)	суб'єкт	4,8	4,9
Туризм			
Місця розміщення в туристичних об'єктах перебування на 1000 жителів	місце	16	17
Кількість наданих місць розміщення в туристичних об'єктах перебування на 1000 жителів	перебування	2 388	2 578

Показники сталого розвитку	О.в.	2015	2016
Транспорт			
Довжина велосипедних доріжок:			
на 10 тис. км ²	км	5 192,6	5 994,4
на 10 тис. жителів	км	2,5	2,9
Довжина доріг загального користування місцевого значення на 100 км ² :			
з твердим покриттям	км	316,9	320,3
з ґрунтовим покриттям	км	51,9	50,8
Частка видатків з бюджету міста на дороги загального користування у загальних витратах	%	10,4	13,0
Пасажири міського транспорту	млн. осіб	226,6	245,1
Пасажири авіатранспорту	тис. осіб	1501,0	1710,2
Екологічна складова			
Зміни клімату			
Викиди двоокису вуглецю з підприємств - найбільших забруднювачів	т/р	1 550 317	1 501 406
Витрати з бюджету міста на душу населення для охорони атмосферного повітря та клімату	зл.	1,35	3,14
Охорона повітря			
Викиди забруднюючих речовин в атмосферу з підприємств - найбільших забруднювачів:			
газових	т/р	1 556 054	1 507 892
пилових	т/р	301	205
Частка викидів забруднюючих речовин, вловлених або нейтралізованих в обладнанні для зменшення забруднення на підприємствах - найбільших забруднювачах в загальній кількості утворюваних забруднень			
газові (без CO ₂)	%	38,4	27,6
пилові	%	99,7	99,8

Показники сталого розвитку	О.в.	2015	2016
Використання ґрунтів			
Лісистість	%	14,7	14,7
Біорізноманіття			
Частка територій, які охороняються законом по відношенню до загальної площі	%	4,08	4,22
Частка зелених площ по відношенню до загальної площі	%	3,7	4,1
Управління відходами			
Кількість змішаних комунальних відходів що збираються домогосподарствами на рік на одного жителя	кг	237,3	252,4
Частка очищених комунальних і промислових стоків в загальній кількості стоків, які потребують очищення	%	99,96	99,93
Кількість прибудинкових очисних споруд	шт.	237	260
Інституційно-політична складова			
Відкритість та участь			
Кількість зареєстрованих фондів, громадських товариств та організацій на 10 тис. жителів	суб'єкт	63	67
Кількість радників - жінок та радників з вищою освітою в Раді Міста Познані:			
жінки	%	37,8	37,8
радники з вищою освітою	%	100,0	100,0
Економічні інструменти			
Доходи бюджету Міста на душу населення	зл.	6 099	6 007
Надходження до бюджету Міста на душу населення за рахунок оплати за обслуговування	зл.	0,10	0,10
Кошти Євросоюзу на душу населення, отримані Містом на фінансування програм та проектів Євросоюзу	зл.	8,50	2,70
Витрати з бюджету Міста на душу населення	зл.	5 704	5 949
Витрати з бюджету Міста на погашення державного боргу на 1000 зл загального доходу бюджету Міста	зл.	12,6	9,9
Частка інвестиційних витрат бюджету Міста у витратах бюджету Міста загалом	%	24,1	17,5
Частка територій, охоплених діючими місцевими планами просторового розвитку по відношенню до території загалом	%	41,9	42,3

Джерело: Центральне статистичне управління, Управління міського транспорту, ТзОВ Аеропорт Познань-Лавіца

Бенчмаркінг найбільших польських міст

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
ПЛОЩА						
Площа в км ²	2015	262	327	293	517	293
	2016	262	327	293	517	293
ДЕМОГРАФІЯ						
Населення в тис.	2015	542,3	761,1	701,0	1744,4	635,8
	2016	540,4	765,3	696,5	1754,0	637,7
Густота населення ос/км ²	2015	2071	2328	2390	3372	2171
	2016	2063	2342	2375	3391	2178
Жінок на 100 чоловіків	2015	115	114	120	118	114
	2016	115	114	120	118	114
Показник демографічної старості у %	2015	18,5	18,1	20,7	19,0	18,3
	2016	19,1	18,6	21,6	19,5	19,0
Частка населення за економічними віковими групами у %:						
допрацевдатний вік	2015	15,9	15,9	14,3	16,7	15,5
	2016	16,2	16,2	14,5	17,2	15,8
працевдатний вік	2015	61,3	62,0	59,9	60,0	61,8
	2016	60,4	61,2	58,9	59,1	60,9
післяпрацевдатний вік	2015	22,8	22,1	25,8	23,3	22,7
	2016	23,4	22,7	26,6	23,7	23,3
Населення непрацевдатного віку на 100 осіб працевдатного віку	2015	63,0	61,3	67,0	66,7	61,7
	2016	65,5	63,5	69,7	69,1	64,3

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
Шлюби укладені на 1000 населення	2015	4,8	4,9	4,2	4,5	4,2
	2016	5,8	5,3	4,5	5,0	4,8
Народження живих немовлят на 1000 населення	2015	10,4	10,5	8,2	11,4	10,2
	2016	11,4	11,6	8,8	12,0	11,2
Смерті на 1000 населення	2015	10,7	10,0	14,5	10,7	10,9
	2016	10,4	9,4	13,8	10,6	10,1
Смертність немовлят на 1000 живих новонароджених	2015	5,6	2,9	6,2	4,1	3,7
	2016	3,9	2,7	3,9	3,4	3,4
Природний приріст на 1000 осіб населення	2015	-0,3	0,5	-6,3	0,8	-0,7
	2016	1,0	2,2	-5,0	1,4	1,0
Сальдо міграції на 1000 осіб населення	2015	-3,5	2,5	-1,4	4,7	2,8
	2016	-3,3	2,4	-1,2	4,4	3,2
РИНОК ПРАЦІ						
Працюючі на 1000 населення	2015	601	556	439	662	546
	2016	630	583	452	703	568
Середня місячна заробітна плата бруто в зл.	2015	4549	4431	4048	5586	4570
	2016	4771	4635	4230	5740	4801
Рівень безробіття у %	2015	2,4	4,4	9,5	3,3	3,3
	2016	1,9	3,5	7,9	2,6	2,7
ОСВІТА						
Кількість шкіл:						
початкові	2015/16	113	163	136	330	114
	2016/17	116	167	136	333	115

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
гімназії	2015/16	85	116	88	241	73
	2016/17	86	118	89	238	74
загальноосвітні школи	2015/16	45	51	54	136	39
	2016/17	43	57	54	139	40
професійно-технічні училища	2015/16	23	37	20	36	23
	2016/17	24	36	21	36	23
технікуми	2015/16	22	28	28	54	23
	2016/17	22	28	29	54	25
післяліцейні	2015/16	66	72	59	89	82
	2016/17	65	74	58	97	87
Учні шкіл у тис.:						
початкові	2015/16	34,7	42,6	37,5	113,0	34,7
	2016/17	32,3	41,4	35,2	108,0	33,5
гімназії	2015/16	13,4	17,7	15,4	41,5	13,4
	2016/17	14,1	18,1	15,8	44,0	13,4
загальноосвітні школи	2015/16	12,0	15,7	11,4	36,9	10,9
	2016/17	11,9	15,9	11,2	37,4	11,1
професійно-технічні училища	2015/16	2,0	2,7	1,5	2,4	1,9
	2016/17	1,9	2,5	1,4	2,3	1,7
технікуми	2015/16	7,8	10,8	7,0	16,6	6,4
	2016/17	8,4	11,1	7,0	16,8	6,4
післяліцейні	2015/16	9,8	12,2	6,7	13,5	9,4
	2016/17	9,7	11,7	6,3	13,7	9,7

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
Студенти вищих навчальних закладів в тис.	2015/16	116,5	160,8	76,4	243,3	120,0
	2016/17	112,0	154,3	74,0	239,5	119,6
ЕКОНОМІКА						
Валовий внутрішній продукт на душу населення в тис. зл.	2014	89,0	72,3	55,7	130,9	73,5
	2015	92,2	76,3	58,4	134,3	77,0
Прибутковість валового обороту бруто на підприємствах у %	2015	5,2	4,0	7,4	4,4	4,3
	2016	5,3	4,2	6,0	4,4	3,2
Прибутковість валового обороту нетто на підприємствах у %	2015	4,4	3,3	6,6	3,7	3,8
	2016	4,3	3,3	5,0	3,7	2,5
Показник рівня витрат на підприємствах у %	2015	94,8	96,0	92,6	95,6	95,7
	2016	94,7	95,8	94,0	95,6	96,8
Реалізована продукція промисловості в л.	2015	68091	38392	22004	62419	28803
	2016	63813	34382	23202	61079	31522
Інвестиційні витрати на підприємствах на душу населення в зл.	2015	6665	6105	5097	13207	7339
	2016	6792	5786	3869	11448	7415
Суб'єкти народного господарства на 10 тис. населення	2015	2006	1711	1315	2301	1781
	2016	2045	1758	1331	2391	1826
Компанії з часткою іноземного капіталу на 10 тис. населення	2015	67	51	28	157	61
	2016	71	60	30	166	67
Частка суб'єктів народного господарства за галузями у %:						
Промисловість	2015	7,8	7,6	11,4	6,9	6,9
	2016	7,6	7,5	11,1	6,7	6,8

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
Будівництво	2015	8,7	8,8	8,0	7,4	9,6
	2016	8,7	8,7	7,9	7,3	9,5
Торгівля, ремонт автотранспорту	2015	24,1	22,2	25,9	22,3	21,5
	2016	23,4	21,5	25,0	21,9	20,8
Транспорт та управління складом	2015	5,3	6,1	6,2	5,1	4,9
	2016	5,2	6,1	6,2	5,0	4,8
Проживання та харчування	2015	2,6	3,5	2,6	2,6	2,6
	2016	2,6	3,5	2,6	2,6	2,7
Результати житлового будівництва на 1000 населення	2015	7	9	3	8	11
	2016	5	12	3	12	13
ТУРИЗМ						
Туристичні місця для ночівлі на 1000 населення	2015	16	36	10	15	17
	2016	17	40	10	16	17
з них у готельних об'єктах	2015	13	27	8	14	14
	2016	14	30	8	15	15
Кількість наданих місць розміщення в туристичних об'єктах перебування на 1000 жителів	2015	2388	5998	1287	2967	2752
	2016	2578	6557	1301	3234	3031
Кількість осіб, які скористалися розміщенням в туристичних об'єктах перебування на 1000 жителів	2015	1505	2783	796	1731	1639
	2016	1563	2987	771	1896	1755
Частка іноземних туристів, які скористалися розміщенням в туристичних об'єктах в кількості туристів, які скористалися розміщенням в туристичних об'єктах у %	2015	23,3	48,7	23,8	38,4	28,1
	2016	23,5	49,2	19,0	38,9	31,7
Ступінь використання місць для ночівлі у %	2015	40,8	50,8	35,9	54,6	45,9
	2016	42,7	51,2	36,8	54,1	49,9

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
УМОВИ ЖИТТЯ						
Населення, що користується мережею у %:						
водопровідною	2015	97,9	99,7	94,8	95,8	96,6
	2016	97,9	99,7	94,9	95,9	96,6
каналізаційною	2015	94,6	91,6	87,4	93,2	92,2
	2016	94,7	91,8	87,5	93,3	92,8
газовою	2015	80,4	73,6	82,1	77,9	79,1
	2016	79,6	72,5	82,0	76,6	78,0
Використання на душу населення у домогосподарстві:						
води в м ³	2015	39,1	45,7	39,3	46,5	43,3
	2016	40,2	44,7	38,2	46,6	43,2
електроенергії в кВт	2015	805,4	952,4	788,8	918,2	816,0
	2016	808,3	958,7	793,1	912,2	842,8
газу в м ³	2015	173,0	167,7	80,8	133,6	165,2
	2016	185,3	178,5	98,4	166,9	185,5
Легкові автомобілі, зареєстровані на 1000 населення	2015	625	557	502	649	601
	2016	660	585	525	681	632
Житлові ресурси на 1000 населення	2015	463	473	502	523	476
	2016	470	482	508	532	488
Середня корисна площа 1 помешкання в м ²	2015	64,6	57,7	53,9	58,9	70,2
	2016	64,6	57,7	54,1	58,9	69,9
Результати житлового будівництва на 1000 населення	2015	7	9	3	8	11
	2016	5	12	3	12	13

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
Ліжко-місця у загальних лікарнях на 10 тис. населення	2015	113	80	84	69	83
	2016	108	80	85	71	83
Населення на 1 заклад первинної медичної допомоги	2015	1121	1214	1059	1492	1465
	2016	1027	1163	1026	1404	1248
Діти у яслах та дитячих клубах на 1000 дітей віком до 3 років	2015	167	187	154	148	223
	2016	186	213	162	156	228
Кількість дітей, охоплених дошкільним вихованням по відношенню до загальної кількості дітей 3-6-річного віку у %	2015/16	79	83	75	80	75
	2016/17	90	93	88	93	86
Місця у будинках та закладах соціальної допомоги (включно з філіями) на 10000 населення	2015	27	38	40	21	26
	2016	27	38	41	21	26
Відвідувачі музеїв та виставок на 1000 населення	2015	590	5814	832	4920	1930
	2016	680	5988	771	5468	1972
Глядачі та слухачі в театрах та музичних закладах на 1000 населення	2015	653	915	604	1251	699
	2016	653	989	628	1305	760
Глядачі в стаціонарних кінотеатрах на 1000 населення	2015	4726	3758	2313	3838	3872
	2016	5264	4139	2754	4274	4066
Населення на 1 бібліотеку	2015	12613	10426	7153	6607	15894
	2016	13180	10933	7410	6619	16351
Бібліотечний фонд публічних бібліотек (включно з філіями) на 1000 населення у томах	2015	2968	2308	2808	3749	1645
	2016	3039	2175	2763	3767	1649
Кількість позичених книжок з публічних бібліотек в томах	2015	18	12	22	14	16
	2016	20	12	22	14	15

Показники	Рік	Познань	Краків	Лодзь	Варшава	Вроцлав
Місць в стаціонарних кінотеатрах на 1000 населення	2015	30	19	11	17	21
	2016	33	19	11	17	21
Зафіксовані злочини на 10 тис. населення	2015	365	319	276	282	397
	2016	307	311	383	278	361
Показник розкриття злочинів у %	2015	49,0	53,3	44,0	39,3	43,1
	2016	47,9	58,0	44,1	43,1	42,7
БЮДЖЕТ МІСТА						
Доходи бюджету міста на мешканця у зл.	2015	6099	5424	5463	8228	5697
	2016	6007	6099	5594	8418	6340
Видатки бюджету міста на мешканця у зл.	2015	5704	5526	5685	7412	6128
	2016	5949	6123	5497	7885	6206
Міжнародний рейтинг	2017	A-	BBB+	BBB+	A2	відсутні

джерело: Державне управління статистики (GUS), Відділ розвитку міста та Міжнародного співробітництва

Познань у ТОП10 вибраних рейтингів та конкурсів

Місце Познані	Рейтинг/конкурс	Організатор
1.	Рейтинг якості життя відповідно до звіту «Соціальний діагноз (2015)»	Рада Соціального моніторингу
	Конкурс «Зелені міста – до майбутнього» (2015)	Міністерство екології
	Рейтинг European Smart Cities (2015). Smart Living ¹	Технічний університет у Відні
	Рейтинг відкритості міст (2016)	Dziennik Gazeta Prawna
	Рейтинг органів місцевого самоврядування (2017)	Dziennik Rzeczpospolita
	Рейтинг European Culture & Creative Cities (2017) ²	Європейська комісія
	Перлини органів місцевого самоврядування (2017)	Dziennik Gazeta Prawna
	Outsourcing Stars (2017)	Фонд Pro Progressio
2.	Рейтинг найкращих міст для життя і праці для іноземців (2016)	Foreigners in Poland
	Рейтинг найбільш привабливих для бізнесу міст (2017)	Двотижневик Forbes
	Рейтинг European Regional Growth Index (2017) ³	Jones LaSalle
	Local Human Development Index. Рівень заможності	ONZ
3.	Рейтинг міст, що навчаються (2015)	Польський фонд ім. Роберта Шумана та Фонд Конрада Аденауера в Польщі
	Рейтинг European Smart Cities (2015). Smart Mobility ⁴	Технічний університет у Відні
	Рейтинг European Smart Cities (2015). Smart Environment ⁵	Технічний університет у Відні
	Рейтинг Креатори розвитку міської культури (2017)	Національний центр культури

³⁶⁸ В групі польських міст.

³⁶⁹ В групі польських міст.

³⁷⁰ В групі польських міст.

³⁷¹ В групі польських міст.

³⁷² В групі польських міст.

Місце Познані	Рейтинг/конкурс	Організатор
3.	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018). Середовище, приязне для бізнесу ⁶	Financial Times Business
	Local Human Development Index. Здоров'я	ONZ
	Local Human Development Index. Освіта	ONZ
4.	Рейтинг потенціалу розвитку польських міст (2015)	PwC
	Рейтинг European Smart Cities (2015). Smart Economy ⁷	Технічний університет у Відні
	Рейтинг European Smart Cities (2015). Smart People ⁸	Технічний університет у Відні
	Рейтинг Polish Cities & Regions of the Future (2017)	Financial Times Business
5.	Рейтинг European Smart Cities (2015). Smart Governance ⁹	Технічний університет у Відні
	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018). Стратегія залучення прямих іноземних інвестицій ¹⁰	Financial Times Business
6.	Звіт «Doing Business в Польщі» (2015). Простота провадження господарської діяльності	Світовий банк
	Рейтинг сталого розвитку міст (2016)	Польський фонд ім. Роберта Шумана та Фонд Конрада Аденауера в Польщі
8.	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018) ¹¹	Financial Times Business
10.	Ranking European Cities & Regions of the Future (2018) ¹²	Financial Times Business

Джерело: Відділ розвитку міста та Міжнародного співробітництва

³⁷³ В категорії європейських міст середнього розміру.

³⁷⁴ В групі польських міст.

³⁷⁵ В групі польських міст.

³⁷⁶ В групі польських міст.

³⁷⁷ В категорії європейських міст середнього розміру.

³⁷⁸ В категорії міст Східної Європи.

³⁷⁹ В категорії європейських міст середнього розміру.